

From: "5.1.2.e"
Sent: Wed, 1 Feb 2023 12:34:34 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Sprint Rapport
Attachments: Kiesraad - DHV Sprint 10 5.1.2.f Report nl.docx

Graag op SWR plaatsen.

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 15:16
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Onderwerp: Sprint Rapport

5.1.2.e

Bijgesloten het vertaalde sprint 10 rapport.
De percentages die je erin leest zijn percentages ten opzichte van volledige applicatie.
Als je vragen hebt of er zijn onduidelijkheden, laat het me voor zeker weten.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

5.1.2.e

m 5.1.2.e • www.paragon-cc.nl • [volg ons op LinkedIn](#) • [overzicht adresgegevens](#)

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 9 Feb 2023 18:30:40 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>;
"5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>;
"5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>;
"5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>
Subject: Stukken Stuurgroep 14/1
Attachments: Agenda stuurgroep 20230214.docx, 20230117 verslag stuurgroep Concept.docx, 24012023 Extra Stuurgroep DHV Concept.docx, Actie- en besluitenlijst stuurgroep DHV 20230117 def.docx, 20230214 Stuurgroep DHV Dashboard V4 final.pptx

Dag allen,

Hierbij stuur ik jullie graag de stukken voor de stuurgroep DHV gepland op dinsdag 14 februari.

De volgende stukken zijn bijgesloten in de bijlage.

1. Stuurgroep agenda
2. Verslag vorige vergadering (17/1)
3. Verslag extra stuurgroep (24/1)
4. Actie-en besluitenlijst
5. Dashboard met de actuele planning en de risicolog

De vergadering vindt plaats via Webex.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e 5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

KIESRAAD

Datum
14 februari 2023

Onderwerp
Agenda

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	14 februari 2023 10:00 uur- 11:30 uur
Deelnemers	5.1.2.e [redacted] 5.1.2.e en 5.1.2.e [redacted]

---

1. **Opening & vaststellen agenda (5min)**
2. **Mededelingen (5min)**
3. **Verslag stuurgroep vergadering 17 januari (10 min)**
4. **Verslag vorige vergadering 24 januari (10 min)**
5. **Actielijst-en besluitenlijst (15 min)**
6. **Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module (20 min)**
7. **Vaststelling integrale testplan (20 min)**
  - 5.1.2.e en 5.1.2.e sluiten aan.
8. **Rondvraag & Sluiting (5min)**

KIESRAAD

Datum
17 januari 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	17 januari 2023 10:00 uur- 11:30 uur
Deelnemers	5.1.2.e en 5.1.2.e

---

1. Opening & vaststellen agenda

- De vergadering wordt 10:11 uur geopend.
- Geen extra agendapunten worden toegevoegd.

2. Mededelingen

- In de vorige vergadering is besproken of 5.1.2.e in de toekomst weer aansluit bij de stuurgroep DHV of dat er een vervanger komt voor haar. De stuurgroep vindt het belangrijk dat 5.1.2.e op senior managementniveau wordt vervangen. De stuurgroepleden stellen voor om 5.1.2.e aan te laten sluiten. 5.1.2.e is hiermee akkoord en bespreekt dit intern bij Paragon. Dit betekent dat als 5.1.2.e aansluit, dit overleg voortaan in het Engels gesproken moet worden. Dat is akkoord.
- 5.1.2.e vraagt aandacht voor de afspraak dat de stuurgroepstukken 1 week van tevoren verzonden moet worden naar de stuurgroep leden.
- 5.1.2.e uit zijn zorgen over de kwaliteit van de tussentijdse opleveringen (waaronder requirement documenten van Paragon, Deze zijn niet van de kwaliteit die mag worden verwacht. Hij maakt zich nog geen zorgen over de opleveringen op de gestelde oplevermomenten. Het gaat op dit moment nog niet goed genoeg volgens 5.1.2.e De vraag wordt gesteld hoe het komt dat het nog steeds niet goed gaat in het voortbrengingsproces bij Paragon. Hierop reageert 5.1.2.e dat moeilijk blijkt goede afspraken te maken met collega-bedrijf 5.1.2.f Ook is er volgens hem verschil van inzicht tussen Kiesraad en Paragon in hoe zaken Paragon pusht op realiseren van het FSD, licht 5.1.2.e 5.1.2.e toe. Ook geeft hij aan dat de samenwerking met 5.1.2.f nu deadlines naderen, moeilijker worden. 5.1.2.f komt nu nog met nadere specificatie-eisen, heeft wel een OTA-omgeving opgeleverd, maar Paragon heeft hiertoe nog geen toegang. Dus op alle vlakken loopt het volgens 5.1.2.e niet goed genoeg. 5.1.2.e vraagt naar de ervaring met de 5.1.2.f partner. 5.1.2.e licht toe dat Paragon niet actief is in de softwarebouw, zeker niet op het terrein van verkiezingssoftware. 5.1.2.f is dat wel uiteraard als partner. Mogelijk is de ervaring van Paragon hierop onvoldoende, volgens 5.1.2.e Als voorbeeld geeft 5.1.2.e aan dat 5.1.2.f tot voor kort een externe partij inzette om de wireframes te maken. Er is afscheid genomen van deze partij en nu maakt 5.1.2.f zelf deze wireframes. Ook spreekt 5.1.2.e van een cultuurverschil tussen Paragon en 5.1.2.f als mogelijke oorzaak voor de moeizame samenwerking tussen Paragon en 5.1.2.f afgelopen periode.

- 5.1.2.e geeft aan dat gisteren (16/1) een voorstel is gestuurd vanuit Paragon met voorstellen tot aanpassing van de opleveringen, iteratief samenwerken en een oplossingsrichting voor het HSB-issue. Een reactie van de Kiesraad zal volgen, nadat 5.1.2.e het voorstel met de Kiesraadleden heeft besproken.

3. Verslag vorige vergadering 19 december

- 5.1.2.e zal 5.1.2.e vragen aan te sluiten bij dit overleg.
- 5.1.2.e blijft programmamanager.
- De testomgeving is opgeleverd door 5.1.2.f maar Paragon heeft nog geen toegang. Uiterlijk morgen (18/1) krijgt 5.1.2.e uitsluitel wat nodig is om alsnog toegang te krijgen tot de testomgeving.
- 5.1.2.e zal een kolom status vermelden op de slides van het dashboard.
- Dev/Maint (SDLC) Environment is onderdeel van de infrastructuur van ontwikkelen naar productie. Dit is onderdeel van project en planning.
- 5.1.2.e moet nog een afspraak in plannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e betreft het security deel (over welke informatie gepubliceerd kan worden). Dit naar aanleiding van het communicatieplan DHV zoals in december 2022 is besproken.
- Het verslag wordt vastgesteld.

4. Actielijst-en besluitenlijst

- Actie- en besluiten is besproken en bijgewerkt (zie bijlage).

5. Toelichting van Paragon stand van zaken oplevering FSD en eerste oplevering software 11 april 2023

- 5.1.2.e licht toe dat Paragon graag gebruik wil maken van het voorstel van de Kiesraad om tot een gereduceerde eerste oplevering te komen. De gereduceerde eerste oplevering bestaan uit vier modules, namelijk PG, FB, KS en Uitslagenportaal. De 5.1.2.e werken op dit moment aan de specificaties van GSB en CSB. Daarna moet een analyse van HSB en NBSB volgen om bij de tweede oplevering conform het conceptvoorstel van 5/12.
- Volgens het contract was de afspraak dat op 11 april, 3 verkiezingsstypen opgeleverd zouden moeten worden: GR, Herindeling GR en EP. 5.1.2.e geeft aan dat dit voor Paragon niet meer haalbaar is.
- 5.1.2.e licht de sprintrapportage toe. De sprintrapportage zal na het overleg rondgestuurd worden.

6. Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module

- 5.1.2.e geeft aan dat de workshop bedoeld zijn voor overeenstemming per module. 5.1.2.e stelt voor dat de rol van eenieder die deelneemt aan de workshop duidelijk en geëxpliceerd moet zijn. De werksessie van vandaag kan hiervoor ook benut worden.
- Voorstel vanuit Paragon is om eerst overeenstemming te hebben over de specificaties tussen Kiesraad en Paragon voordat er getekend wordt. 5.1.2.e geeft aan dat mochten wijzigingen plaats vinden na de specificaties, dan zijn de wijzigingen niet altijd een RFC. 5.1.2.e geeft aan dat de definitie van wijzigingen goed gedefinieerd en gevalideerd moeten zijn om discussies te voorkomen. Daarnaast geeft 5.1.2.e aan dat specificaties eerst moeten worden getekend alvorens software getest kan worden; anders is niet duidelijk waarop getest moet worden.
- 5.1.2.e geeft aan dat aan de hand van de rapportage te zien lijkt dat de kwaliteit verbetert, maar nog niet goed genoeg is.
- Mock-ups voor het uitslagenportaal worden op dit moment vertaald.
- Op de planning staat dat specificatiefase CSB en GSB voor eind maart klaar is.
- 5.1.2.e heeft een extra projectmanager aangesteld, 5.1.2.e Hij zal verantwoordelijk zijn voor o.a. SLA, instructies en het opzetten van de helpdesk.
- 5.1.2.e zal per 1 maart Paragon verlaten. Hij zal vervangen worden. (N.a.v. verslaglegging, nadere toelichting van 5.1.2.e : Dit betreft een functionaris die gaat helpen bij de wireframes vertalingen. Dit is niet via het vertaalbureau te organiseren vanwege de Figma tooling die wordt gebruikt).
- Opleveren FSD staat nu "af te spreken met de Kiesraad". Hier moet een voorstel staan van Paragon.

- 5.1.2.f geeft aan de infrastructuur te hebben opgeleverd. Paragon bestrijdt dit. 5.1.2.e vraagt of er meer nodig is om 5.1.2.f goed aan te sturen dan tot nu toe is gebeurd. 5.1.2.e geeft aan dat dit niet nodig is. Er is nu een directielid van 5.1.2.f aan boord om ervoor te zorgen dat – samen met de projectmanager 5.1.2.f – tot realisatie en toegang van de omgeving wordt gekomen.
- De testomgevingen zijn nog niet klaar. Paragon moet nog beginnen met testen inclusief de connectie met BRP (onderdeel van KS). Uiterlijk morgen (18/1) krijgt 5.1.2.e uitsluitel van 5.1.2.f wat nodig is om toegang te krijgen voor de omgeving.
- 5.1.2.e stelt voor om te escaleren naar 5.1.2.f door 5.1.2.e. 5.1.2.e neemt dit punt mee.
- Een kolom, status te vermelden bij het dashboard (slide 6, 7 en 8), is nog niet opgenomen.
- Slide 8 is de verantwoordelijkheid 5.1.2.e. De SOC moet rood gemarkeerd worden. De deadline hiervan was 31 december.
- Met betrekking tot risico 4 wordt door 5.1.2.e aangegeven dat Kiesraad eerst het voorstel beoordeelt, tot dan moet gewoon worden verder gewerkt aan realisatie dat conform optiedossier is afgesproken.
- Slide 9 moet de tijdlijn beschreven worden van de voorstellen. Nu lijkt het of de Kiesraad geen voorstel heeft gedaan, terwijl de Kiesraad juist een aantal voorstellen heeft gedaan.
- Slide 10, issue 1 moet aangepast worden, met daarin de scope van oplevering 1 (Gr, Herindelingsverkiezing en EP).
- Het tweede issue HSB/NBSB is genoemd in het voorstel dat op 16/1 is verstuurd door Paragon.

7. Rondvraag & Sluiting

- 5.1.2.e en 5.1.2.e uiten hun grote zorgen na het zien van de vertragingen in de planning. 5.1.2.e geeft aan dat hij zich ook grote zorgen maakt, vooral omdat de eerste verkiezingen met de nieuwe software al gebruikt moet worden bij de EP-verkiezingen in 2024.
- De vergadering wordt om 12.42 uur gesloten.

KIESRAAD

Datum
24 januari 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	EXTRA Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	24 januari 2023 16:30 uur- 17:30 uur
Deelnemers	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e

---

1. Opening

- De vergadering wordt geopend om 16.33 uur.
- 5.1.2.e licht de reden van de extra stuurgroep toe. Dit is naar aanleiding van het voorstel van Paragon van 16 januari. Het projectteam van de Kiesraad heeft een signaal afgegeven dat het team ernstige zorgen en twijfels heeft bij de realistische haalbaarheid van dit voorstel om op de eerste opleverdatum te komen tot een aangepaste oplevering die kwalitatief aan de verwachtingen voldoet. Dit is voor 5.1.2.e als voorzitter van de stuurgroep DHV, aanleiding om hierover ook de stuurgroep DHV te informeren en een ingelaste stuurgroep bijeen te roepen om de visie door de projectgroep te kunnen laten delen en stuurgroepleden te vragen hierop te reageren.

2. Stand van zaken DHV, toelichting zorgen projectteam Kiesraad

- De stuurgroep leden hebben de presentatie kunnen bekijken, die eerder op de dag is verstuurd. 5.1.2.e licht de slides van de presentaties toe.
- In de presentatie wordt aangegeven dat geplande oplevermomenten, van de deliverables in de specificatiefase, structureel niet gehaald worden. Daarnaast zijn er 2 demo's niet gedeeld met een breed publiek vanwege de door Kiesraad en Paragon beoordeelde onvoldoende kwaliteit en de beperkte omvang van de gepresenteerde functionaliteit. Dit alles zorgt ervoor dat het projectteam van de Kiesraad geen vertrouwen heeft in het voorstel van Paragon van 16 januari jl. dat tot een oplevering van vier complete modules wordt gekomen bij eerste oplevering van 11 april.
- De Kiesraad verwacht de totale scope, die opgeleverd wordt per 11 april, te zien is in de demo van 16 februari (waarvan Paragon nu een week uitstel voor heeft gevraagd).
- 5.1.2.e geeft aan dat de verwachting duidelijk is voor Paragon. 5.1.2.e geeft aan dat Paragon daarmee niet bevestigt dit te doen.
- De laatste planning vanuit Paragon, voor het afronden van de specificatiefase, zoals in de slide die 5.1.2.e toegelicht is vermeld, is niet haalbaar voor de Kiesraad, er zijn overlappende activiteiten gepland voor de 5.1.2.e van de Kiesraad. Het is jammer dat de voorgestelde planning niet is afgestemd voordat het voorstel is gedaan. De planning is te krap en kan niet door de Kiesraad in dit tijdsframe worden uitgevoerd. 5.1.2.e heeft deze zorgpunten in een telefonisch overleg afgelopen vrijdag al doorgegeven aan 5.1.2.e 5.1.2.e heeft ook aangegeven dat hij snapt dat het inderdaad niet werkbaar is en wil tot een herplanning komen.
- Op dit moment ligt de focus op modules PG, FB KS en de uitslagenportaal en niet op CSB en GSB.

- 5.1.2.e heeft de laatste sprintrapportage van 5 januari in de presentatie opgenomen. Hierin geeft Paragon aan in een percentage de status van de realisatiefase tot dusverre. Vandaag zou een nieuwe sprintplanning worden opgeleverd. Deze is tot op het moment van de stuurgroep nog niet ontvangen.
- 5.1.2.e vraagt wat E2E betekent. 5.1.2.e licht toe dat dit een end to end test is in een ketentest die doorlopen moet worden. Naast E2E testen zullen ook nog Pentesten (beveiligingstest) moeten worden uitgevoerd door Paragon voor oplevering aan de Kiesraad.
- Uit de slides blijkt dat het projectteam van de Kiesraad geen vertrouwen heeft dat Paragon hun voorstel van 16 januari jl kan realiseren met de gewenste kwaliteit en volledigheid. Dit schaadt het vertrouwen in het project.
- De vraag aan Paragon is of zij het voorstel van 16 januari jl. nog als realistisch zien en of zij kunnen bevestigen dat de oplevering van 11 april voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en volledigheidseisen zoals contractueel zijn afgesproken.
- 5.1.2.e geeft aan dat hij zijn zorgen al heeft geuit over de voortgang van het project in de vorige stuurgroep. 5.1.2.e heeft al eerder te kennen gegeven dat hij op zoek is naar enig comfort in het ontwikkeltraject waar planningen wel gehaald worden. 5.1.2.e heeft ernstige zorgen dat gemeente weinig tijd hebben om DHV te implementeren en dat zou zachtgezegd teleurstellend te zijn.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat de conclusie van bovenstaande is dat het voorstel van 16 januari onhaalbaar is, de demo's niet goed genoeg zijn, alle tussentijdse resultaten en opleveringen te laat worden geleverd, de inhoud van het FSD nog onvoldoende is en het vertrouwen in een tijdige levering er niet meer is. 5.1.2.e vindt dit een lastig uitgangspunt om een reactie te geven. 5.1.2.e geeft daarnaast ook aan dat er 2 partijen nodig zijn om tot een succes te komen. Het versnellen in het werk lukt Paragon onvoldoende. Het feit is dat 5.1.2.f is begonnen met bouwen terwijl sommige specificaties nog niet zijn afgetekend. 5.1.2.e geeft aan dat het feit dat is gestart met bouwen een verantwoordelijkheid en risico is van Paragon. Hij is zich ervan bewust dat het feit dat de specificaties nog niet zijn afgetekend bouwen ook lastig maakt en de mogelijkheid tot rework vergroot.
- 5.1.2.e geeft aan dat de scope die op dit moment op basis van het optiedossier is overeengekomen niet op 11 april kan worden gerealiseerd. Om deze reden heeft Paragon het voorstel van een eerste oplevering van vier modules (KS, PG, U, FB), op 11 april 2023, met beide handen aangenomen.
- 5.1.2.e geeft aan dat hij vanmiddag een aantal slides met functionaliteiten, heeft gestuurd naar 5.1.2.e. Met de slides hoopt 5.1.2.e inzicht te geven op hetgeen Paragon kan opleveren op 11 april. De Kiesraad moet bepalen of zij deze beperking van de oorspronkelijke scope accepteren en hiermee de eerste testen kunnen uitvoeren. Paragon wil graag de scope die zijn genoemd in de slides die 5.1.2.e heeft gestuurd aan 5.1.2.e als scope hanteren voor de oplevering van 11 april.
- 5.1.2.e geeft aan de slides nog niet te hebben kunnen inzien. Hij stelt voor deze door te sturen aan het projectteam van de Kiesraad om tot reactie te komen.
- 5.1.2.e geeft aan dat de KR moet beoordelen of dat in lijn is met het voorstel van 16 januari. In het voorstel staan ook andere acties, de inschatting voor HSB en NBSB en verdere uitwerking van samenwerking voor komende maanden en de 2 opleveringen (in juni en september). Bij de oplevering van de 4 modules (KS, PG, FB en uitslagenportaal) is Paragon uitgegaan van basisfunctionaliteit. Integrale oplevering conform het eerdere voorstel van de Kiesraad dat Paragon met hun voorstel van 16 januari 2023 heeft omarmd is ook niet meer haalbaar.
- 5.1.2.e gevraagd of dit betekent dat het voorstel van 16 januari niet meer geldig is op 24 januari.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat de core functionaliteiten uitgevoerd kunnen worden.
- 5.1.2.e geeft aan dat na ondertekening van het contract in mei 2022 er in juni 2022 het optiedossier is gelicht. Dit biedt Paragon meer ruimte voor analyse, ontwikkeling en oplevering. In november zijn kwaliteit en planning issues in een Bestuurlijk Overleg besproken en is over een pakketoplossing als oplossing gesproken. Hiervoor heeft de Kiesraad op projectniveau de suggestie gedaan op 5 december waarbij de scope gedownsized zou kunnen worden tot een kleinere eerste oplevering (modules KS, PG, U integraal en FB-basisfunctionaliteit). Vervolgens duurt het tot 16 januari voordat Paragon deze suggestie omarmt en wordt een week later na het inroepen van een extra stuurgroep een nieuw voorstel

gestuurd dat wederom een verdere downsizing van de oplevering betekent. Dat is voor de Kiesraad niet meer acceptabel.

- 5.1.2.e uit zijn betreurt dat in de workshop is aangegeven dat het projectteam van de KR geen vertrouwen heeft in een tijdige oplevering die kwalitatief goed is. 5.1.2.e geeft aan dat hij zijn verantwoordelijkheid wil nemen, maar dat de Kiesraad ook zijn verantwoordelijkheid moet nemen. 5.1.2.e geeft aan dat hij dit heeft gezegd en dat hieraan ten grondslag licht de manier waarop Paragon met wijzigingen om gaat. Dat maakt dat de Kiesraad behoedzaam moet gaan opereren, omdat Paragon heeft aangegeven hier commercieel in te zitten. Als er wijzigingen nodig zijn, zal dit als RFC worden gezien. Dat maakt werken in partnership buitengewoon lastig.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat de KR om deze reden extra scherp is op het aftekenen van de juiste specificatie documenten. KR wil graag glashelder hebben wat er gebouwd wordt en wat de specificaties zijn. Alleen dan kan worden getest of wat is afgesproken is geleverd en werkt. Als in het proces van ontwikkelen duidelijk is dat er changes nodig zijn, omdat dit nieuwe functionaliteit betreft dan is het natuurlijk een RFC. Om deze reden wil de KR graag goed en zorgvuldig zijn voordat er getekend gaat worden. Inderdaad zijn hiervoor 2 partijen nodig die hun rol goed oppakken.
- Onzorgvuldigheid zorgt anders voor fluïde situaties en dat leidt steeds weer tot discussie. Dat is voor geen van beide partijen wenselijk.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat Paragon het uitgangspunt heeft verlaten van eerst specificeren en dan realiseren, en is gestart met bouwen, met het risico dat een aantal changes doorgevoerd moeten worden.
- 5.1.2.e vraagt aan Paragon, wat mogelijk is om de druk te doen af te nemen om wel tot een goed vervolgtraject te komen en het project tot een goed einde te brengen. 5.1.2.e 5.1.2.e geeft aan dat niet te kunnen bepalen vanuit Paragon. Het voorstel van 16 januari is een nieuwe poging geweest om tot een oplevering te komen en strakke deadlines in te zetten om iedereen te laten bewegen zodat er iets gebeurt in het project.
- 5.1.2.e vraagt Paragon waarom zij als opdrachtnemer niet eerder met voorstellen zijn gekomen als het gaat om scope en tijdigheid. Deze voorstellen en suggesties zijn steeds van de Kiesraad gekomen. Als Paragon als opdrachtnemer een klem ervaart tussen kwaliteit en tijdigheid in het contract dan dienen zij hiertoe met voorstellen te komen die dan mogelijk tot andere afspraken kunnen leiden.
- 5.1.2.e geeft als voorbeeld dat de FB-module vorige week van 15.00 uur tot 17.00 uur en vandaag weer van 15.00 tot 17.00 uur vragen heeft beantwoord en commentaar heeft toegelicht. Hiermee is het voor 5.1.2.f een stuk duidelijker wat er met het reviewcommentaar van de Kiesraad wordt bedoeld. Oorzaak van deze intensieve benodigde interactie is dit het in het FSD nog niet goed is beschreven en informatie ontbreekt. 5.1.2.e licht toe dat de specificaties goed geformuleerd moeten worden, zodat het gebruik van DHV gebruiksvriendelijk is voor de eindgebruikers. Er is tijd nodig om tot een goed FSD te komen.
- 5.1.2.e vraagt of Paragon en de Kiesraad niet elkaar in de greep houden en waarom we elkaar niet snel begrijpen. 5.1.2.e geeft als reactie dat 5.1.2.f aangeeft dat de KR moeilijk doet over documenten. PG is vaak heen weer gegaan; of het een taalkwestie is of begripkwestie dat is voor 5.1.2.e ook niet duidelijk.
- 5.1.2.e vraag aan 5.1.2.e of hij vindt dat het contract uitvoerbaar is. 5.1.2.e geeft aan het een gedeelde verantwoordelijkheid is dat een planning vaak fluïde is bij projecten en dat vaak wordt bijgesteld. Sommige projecten lopen goed conform planning, andere niet. Dit is een voorbeeld van een project waarin dat niet zo is. Dit heeft ook te maken met de manier waarop de aanpak en samenwerking (aftekenen, waterval ontwikkeling) is gekozen en overeengekomen.
- 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e wat wordt beoogd met deze extra stuurgroep.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat hij dit ook in de opening van dit overleg heeft aangegeven: het signaal van het projectteam van de Kiesraad. Het is dan de taak van de Stuurgroepvoorzitter om dit met de stuurgroep DHV te bespreken.
- 5.1.2.e geeft aan nog steeds achter het voorstel van 16 januari te staan, dat het vanmiddag gemaakte invulling van de oplevering wel een minder omvattende oplevering is dan 16 januari is voorgesteld, en dat dit een joint effort is en weet op dit moment niet wat nog meer gedaan kan worden, dan wat nu wordt gedaan.
- 5.1.2.e geeft aan een impasse te voelen en vraagt wat een voorstel van Paragon kan zijn om tot een betere aanpak te komen om zo snel mogelijk de specificatie fase

af te ronden om DHV in september op te leveren. 5.1.2.e geeft aan dat de ambitie van Paragon nog steeds is om DHV in september volledig op te leveren.

- 5.1.2.e geeft nogmaals aan dat de verantwoordelijkheid bij Paragon als opdrachtnemer ligt om voorstellen te doen, op het moment dat een planning of oplevering niet kan worden gehaald, waarbij kwaliteit, volledigheid en tijdigheid in acht worden genomen. Hij geeft aan het initiatief voor die voorstellen te missen bij Paragon in dit traject.
- 5.1.2.e geeft aan dat het inmiddels een dagtaak is geworden om plannings te maken. Alle partijen zijn welwillend, alleen moet er tempo gemaakt worden. 5.1.2.e geeft daarnaast ook aan dat hij benieuwd is wat er gaat gebeuren na deze extra ingelaste stuurgroep.
- 5.1.2.e geeft aan dat de slides die vanmiddag zijn gestuurd door 5.1.2.e bekeken gaat worden en hierop zal een reactie gegeven worden. De uitkomst van deze stuurgroep zal worden meegenomen naar de KR commissie-vergadering aanstaande donderdag en maandag naar de KR-vergadering. Dat zijn nu de eerstvolgende stappen.

3. Rondvraag & Sluiting

- 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e of de presentatie van vandaag intern bij Paragon is besproken en of de standpunt 5.1.2.e alleen is. 5.1.2.e geeft aan dat de presentatie is gedeeld met de stakeholders, maar nog niet is besproken, omdat presentatie vanmiddag pas is gedeeld met de stuurgroep leden.
- De vergadering sluit om 17.41 uur.

ACTIE- EN BESLUITENLIJST STUURGROEP DHV
17 januari 2023

Datum	Omschrijving actie	Actiehouder	Deadline
27-6-2022	Functioneel ontwerp - FSD Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn.	Stuurgroepleden	25-7- 2022
08-08-2022	Opleverdatum FSD nu gepland op 22 augustus	5.1.2.e	22-8- 2022
21-09-2022	Opleverdatum FSD was gepland op 20/9 en nu op 21/9. Dit is 12/6 geworden.	5.1.2.e	21-9- 2022
20-10-2022	Op dit moment vindt review plaats door de KR. Woensdag (26/10) zal 5.1.2.e de uitkomsten van de review versturen naar Paragon.	5.1.2.e 5.1.2.e	26 -102022
15-11-2022	Op dit moment vindt review plaats op de PG-module, vervolgens op de KS-module.	5.1.2.e 5.1.2.e	24-11-2022
19-12-2022	Detailplanning (wanneer wordt wat opgeleverd) is nog niet ontvangen door de Kiesraad. In het FSD PG module is commentaar vanuit de KR op het datamodel geleverd. Reactie hierop vanuit Paragon is nog niet afgegeven. FSD is uitgelopen. Op dit moment is 5.1.2.f de review aan het verwerken die is verkregen vanuit KR voor PG en KS. 5.1.2.e komt met een data voor de workshops voor deze onderdelen. De FB-module ligt op dit moment ook ter review bij KR.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	25-11-2022 23-12-2022
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan dat dit onderdeel is van de Dashboard.	5.1.2.e	17-1-2023
08-08-2022	HSB en NBSB KR komt met standpunt t.a.v. scope van deze onderdelen	5.1.2.e	10 -10 2022
21-09-2022	Afgesproken wordt dat er binnen 2 weken een sessie wordt gepland. Detailanalyse wordt op 25 oktober besproken met de Kiesraad.	5.1.2.e	8-9-2022
15-11-2022	Dit zal eerst bestuurlijk worden besproken met 5.1.2.e en 5.1.2.e (Paragon) en 5.1.2.e en Wim Kuijken (KR).		
19-12-2022	Dit punt staat op de agenda voor vandaag.		
17-1-2023	Dit punt is benoemd in het voorstel dat door Paragon is verstuurd op 16/1.	5.1.2.e	Open
08-08-2022	Wireframes Opleveren van klik-pad of totaaloverzicht wireframes per module.	5.1.2.e	15-8- 2022
15-11-2022	De procesflow heeft de KR wel ontvangen en de klikpaden niet. De klikpaden geven inzicht in de structuur (op deze manier kan je het beter plaatsen en de samenhang ervan inzien). De wireframes gaat over het totaaloverzicht betreft de schermen en het klikpad gaat over de structuur.		25-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e geeft aan dat de 5.1.2.e 5.1.2.e en UI/UX van 5.1.2.f dagelijks contact hebben en heeft geen zicht op dit proces. 5.1.2.e zal 5.1.2.f benaderen.		Januari 2023
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan iemand aangenomen te hebben voor o.a. de klikpaden. Helaas is deze persoon nu met verlof. Over 2 weken zal dit punt weer opgepakt worden. 5.1.2.e geeft aan 5.1.2.e nog niet te hebben gesproken over dit punt. Een extern partij zou dit oppakken, dat is nu niet meer aan de orde. 5.1.2.f zal dit wellicht zelf gaan		Februari 2023

	oppakken. 5.1.2.e gaat navragen wanneer de klikpaden worden opgepakt.		
08-08-2022	FSD – finale datum aftekenen	5.1.2.e	22 -8-2022
15-11-2022	Opvragen finale datum aftekenen FSD bij 5.1.2.f Volgens planning is dit eind januari. Vanaf vandaag tot eind januari zullen opleveringen plaatsvinden.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e geeft aan dat de kerstvakantie van KR medewerkers niet zijn meegenomen in de planning. 5.1.2.e zal vandaag een reactie sturen n.a.v. de planning naar 5.1.2.e zodat hij het kan opnemen in een nieuwe planning. FSD is verwerkt in de tweede versie van de planning. KS wordt weer ingepland. 5.1.2.e	5.1.2.e	23-12-2022
17-1-2023	5.1.2.e zal de nieuwe planning sturen naar 5.1.2.e Voorstel vanuit Paragon is om eerst overeenstemming te hebben over de specificaties tussen KR en Paragon voordat er getekend wordt. 5.1.2.e geeft aan dat mochten wijzigingen plaats vinden na de specificaties, dan zijn de wijzigingen niet een RFC. 5.1.2.e geeft aan dat de definitie van wijzigingen goed gevalideerd en geconcretiseerd moeten zijn om discussies te voorkomen.	5.1.2.e	Februari 2023
17-1-2023	Communicatieplan 5.1.2.e wil graag een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e betreft het security deel (over welke informatie gepubliceerd kan worden).	5.1.2.e	Februari 2023

Besluitenlijst stuurgroep DHV

Datum	Omschrijving besluit
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.
27-6-2022	Business requirements - BRD Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden. Versie 1.4 is geaccordeerd in de stuurgroep van 20/10 onder voorbehoud van 3 punten.
27-6-2022	Functioneel ontwerp - FSD Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn. FSD is 12 oktober opgeleverd. In de week van 24/10 zal de KR een review richting Paragon sturen.
21-09-2022	Oplevering integrale planning Besloten is om een fase planning en detailplanning op te leveren die voor 95% gereed is om te bespreken in de volgende stuurgroep van 11/10. Is opgenomen in het dashboard.
21-09-2022	Dashboard Een volledig dashboard zal verstuurd worden door 5.1.2.e Dit zal in de volgende stuurgroep op 11/10 besproken worden. Opgeleverd in de stuurgroep van 20/10. Zal terugkerend agendapunt worden.
21-09-2022	Plan van aanpak

	5.1.2.e zal eind van de week (30/9) een plan van aanpak naar de Kiesraad sturen. Zal vastgesteld worden in de stuurgroep van 15/11. Is ter kennisgeving verstuurd op 15/12.
--	---

Gesloten acties Stuurgroep DHV

08-08-2022	Testtool Octane Navraag hoe KR gebruik kan maken van deze testtool	5.1.2.e	22 augustus 2022 Gesloten
21-9-2022	Kennissessie inplannen Is ingepland op 31 oktober. 5.1.2.e uitnodigen	5.1.2.e 5.1.2.e	31 oktober 2022 Gesloten
21-09-2022	Risicolog 5.1.2.e zal een eerste opzet aanleveren. 5.1.2.e heeft dit inmiddels gedeeld.	5.1.2.e	30 september 2022 Gesloten
20-10-2022	Stuurgroep DHV De vergadering zal voortaan 1.5 uur duren in plaats van 1 uur. Inplannen van stuurgroep vergaderingen voor het jaar 2023.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	 Gesloten
27-6-2022	Document Sharing 5.1.2.e zal de mogelijkheid bekijken om JIRA (via confluence) te gebruiken om documenten uit te wisselen tussen de Kiesraad en Paragon.	5.1.2.e	1 juli 2022
08-08-2022	Document sharing omgeving is ingericht door Paragon. Actie inrichting 2FA loopt nog.	5.1.2.e	15 aug 2022
20-10-2022	Dit is ingericht. 5.1.2.e heeft aangegeven dat hier geen gebruik van wordt gemaakt.	5.1.2.e	2 oktober 2022 Gesloten
27-6-2022	Business requirements Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden.	Stuurgroepleden	18 juli 2022
08-08-2022	Reacties op BRD is besproken in stuurgroep-overleg. Herziene versie wordt 11 augustus opgeleverd	5.1.2.e	11 augustus 2022
21-09-2022	Op 20/9 heeft 5.1.2.e nog 3 punten gestuurd naar 5.1.2.e Dit is in goede ontvangen en 5.1.2.e gaat dit opnemen met het team.	5.1.2.e	26 september 2022
20-10-2022	BRD 1.4 is akkoord bevonden onder voorbehoud van 3 punten. (1) De onderdelen HSB en NBSB moeten nog worden opgenomen in het BRD en er moet (2) samenhang zijn met het FSD en de daar bijbehorende deliverables (dit kan betekenen dat als er in bijvoorbeeld FSD en wireframes zaken zijn die logischerwijs aanpassing van BRD behoeven dit vanzelfsprekend wordt aangepast). Daarnaast zijn er ook nog (3) tekstuele aanpassingen nodig (zoals, dubbele bewoordingen). Zie ook het verslag van 20/10.	Stuurgroepleden	20 oktober 2022 Gesloten
27-6-2022	Governance	5.1.2.e	25 juli 2022

08-08-2022	Een definitief plaatje van de governance zal gedeeld worden met de stuurgroep. 5.1.2.e zal navraag doen bij 5.1.2.e na zijn vakantie. Dit is inmiddels gedeeld	5.1.2.e 5.1.2.e	15 augustus 2022 Gesloten
27-6-2022	SOC Kiesraad zal Paragon uitnodigen na akkoord van Logius.	5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Voortgang De voortgang zal gemonitord worden door een dashboard. De volgende informatie zal het dashboard bevatten: <ul style="list-style-type: none"> Terugblik, vooruitblik, de issues en de risico's. Bij de slide financiën zal het betaalschema worden toegevoegd in relatie tot deliverables. Dit zal een vast agendapunt worden in de stuurgroep.	Paragon	25 juli 2022
08-08-2022	Dashboard is aangepast en zal bij elke stuurgroep worden gepresenteerd	5.1.2.e	11 oktober 2022 Ongoing Gesloten
21-09-2022	Dashboard is nog niet gereed. Volgende stuurgroep overleg is het Dashboard gereed. 5.1.2.e zorgt elke vergadering voor een geüpdatete versie van het dashboard.	5.1.2.e	
22-10-2022	Vast agendapunt.	5.1.2.e	
15-11-2022		5.1.2.e	
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	5.1.2.e heeft commentaar aangeleverd, 5.1.2.e gaat dit verwerken. Actueel PVA wordt opgeleverd	5.1.2.e	1 september 2022
21-09-2022	Oplevering integrale planning. Fase planning en gedetailleerde planning (95% gereed).	5.1.2.e	11 oktober 2022
20-10-2022	De integrale planning is besproken op 20/10. Afsproken is dat dit een terugkerend agendapunt is.	5.1.2.e	Ongoing
22-11-2022	Vast agendapunt.		Gesloten
08-08-2022	Operationeel Plan Opnemen als deliverables op het dashboard.	5.1.2.e	22 augustus 2022
22-10-2022	Opgenomen in dashboard.	5.1.2.e	Ongoing
15-11-2022	Aanpassing is vereist en wordt opgenomen in dashboard.		Gesloten
27-6-2022	Data sprintdemo's De data sprintdemo's zal in de eerste week van juli bekend worden gemaakt.	5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	Data sprintdemo's worden pas na start ontwikkelfase afgegeven.	5.1.2.e	1 september 2022
22-10-2022	5.1.2.e ontvangt op 21 oktober de eerste demorapportage en zal deze delen met de Kiesraad.	5.1.2.e	21 oktober 2022
15-11-2022	Data vastgesteld en gecommuniceerd. In totaal zijn 3 demo's ingepland. De eerste demo is ingepland op 17 november.	5.1.2.e	Gesloten
	Plan van aanpak	5.1.2.e	

21-9-2022	Volgend stuurgroep overleg wordt dit vastgesteld.		30 -9-2022
22-10-2022	Staat op de agenda van vandaag		15-11-2022
15-11-2022	Commentaar vanuit 5.1.2.e en 5.1.2.e aanleveren, zodat 5.1.2.e dit mee kan nemen naar 5.1.2.e		25-11-2022
19-12-2022	Nieuwe versie zal in volgende stuurgroep ter goedkeuring worden aangeboden. Plan van aanpak is ter kennisgeving verstuurd op 15/12 en staat voor vandaag op de agenda.		19-12-2022
			Gesloten
15-11-2022	Logcollector 5.1.2.e zal met 5.1.2.e afstemmen wat specifiek nodig is voor de logcollector en zal dit terugkoppelen naar Paragon.	5.1.2.e 5.1.2.e	24-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e en 5.1.2.e hebben afgestemd wat nodig is voor de logcollector. 5.1.2.e is aanwezig geweest bij het PI event van Logius (14/12). Dit punt staat bij Logius op de planning in het eerste kwartaal.		
			Gesloten
15-11-2022	Samenstelling testgroep gebruikers 5.1.2.e heeft contact opgenomen met 5.1.2.e De afspraak is ingepland op 25 november.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022
			Gesloten
15-11-2022	Verzoek tot extra spintdemo`s</b> 5.1.2.e zal met 5.1.2.f overleggen of de KR meerder sprintdemo`s kan krijgen. Nu zijn er 3 ingepland. Het voorstel is of 5.1.2.f 1 keer in de 2 weken een demo (van max. 30 minuten) kan presenteren. Op deze manier krijgt de KR te zien wat er is gebouwd i.p.v. alleen maar te lezen. De KR zal op gepaste manier een reactie geven en vooral niet in detail, dit zal ook het vertrouwen en de samenwerking ten goede komen.	5.1.2.e	25-11-2022
19-12-2022	Dit hoort nu bij het iteratief samenwerken.		Gesloten
20-10-2022	Rework n.a.v. deliverytesten 5.1.2.e zal onderzoeken hoe het proces verfijnd kan worden en invloed hierop van het kritieke pad (deliverytesten).	5.1.2.e	15-11-2022
19-12-2022	Rework heeft geen invloed op het kritieke pad.		Gesloten
15-11-2022	Vaststellen testplan 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen voorbereidingen treffen om het testplan op 19 december vast te kunnen stellen.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	19 -12- 2022
19-12-2022	5.1.2.e heeft vandaag het testplan toegelicht. Als de stuurgroep leden weer behoefte hebben aan een toelichting of de uitkomsten van de testen willen weten zal 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e aansluiten bij de stuurgroep vergadering.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	Januari 2023
17-1-2023	Op 14 februari wordt het testplan vastgesteld in de stuurgroep.		14 -2-2023
20-10-2022	Communicatieplan 5.1.2.e zal een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e	5.1.2.e 5.1.2.e	10-11-2022
15-11-2022	Gereed concept communicatieplan	5.1.2.e 5.1.2.e	19-12-2022
19-12-2022	Communicatieplan is verstuurd en wordt vandaag toegelicht door 5.1.2.e Ingebrachte punten zullen verwerkt worden in januari 2023.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Januari 2023

17-1-2023	Op 14 maart zal het communicatieplan worden vastgesteld.		14-3-2023
-----------	--	--	------------------

Programma voortgang DHV 14 februari 2023

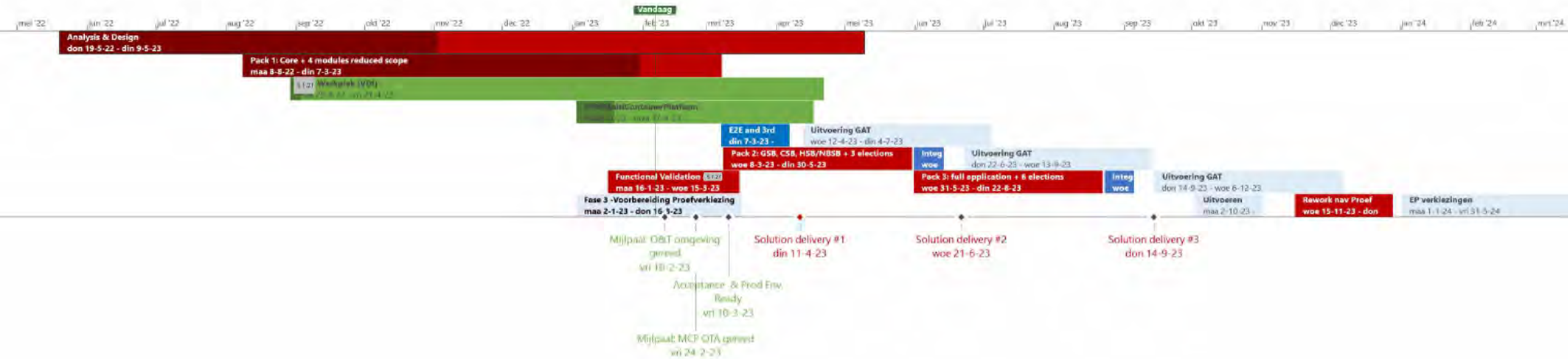
➤ Afgelopen periode

- Gezien de vertragingen in de ontwerpfase heeft Paragon voor delivery 1 een beperktere scope voorgesteld op 24 jan. die naar de mening van Paragon een redelijke functionaliteit biedt. Tot nader besluit worden de laatste gemaakte formele opleverafspraken conform optie-dossier uitgevoerd.
- Paragon blijft werken aan ontwerpdocumenten die de Kiesraad in haar tempo blijft beoordelen. Het is onwaarschijnlijk dat we een akkoord of formele goedkeuring zullen krijgen, vóór eind mei.
- Paragon heeft een gestructureerde aanpak van het omstreden HSB Change Request gegeven die in delivery 2 geïmplementeerd moet worden. De Kiesraad heeft het voorstel van Paragon van 16 januari nog in beraad.
- Paragon heeft na eerdere voorstellen van de Kiesraad een aanpak voorgesteld voor "Iteratief werken". De Kiesraad heeft het voorstel van Paragon van 16 januari nog in beraad.
- In een adhoc stuurgroep op 24 januari heeft het Kiesraad projectteam haar zorgen geuit over de kwaliteit en de voortgang en daarmee de haalbaarheid van 11 april.

Komende periode

- Visie Paragon: Paragon is van mening dat op het schriftelijke voorstel van 16 januari en de verdere duiding van de scope van 24 januari welke ook schriftelijk is verstuurd niet schriftelijk is gereageerd door De Kiesraad dat deze scope niet acceptabel was. Ook uit het telefoongesprek tussen ^{5.1.2e} en ^{5.1.2e} is dit niet zo begrepen. Pas op 7 februari is aangegeven dat de aangepaste scope niet acceptabel is en we dus nu de tacto terugkeren naar de scope zoals afgesproken in het optiedossier. Paragon beraadt zich intern op verdere stappen over het vervolg van het project.
- Visie Kiesraad: op 16/1 heeft Paragon een voorstel gedaan. Op 24/1 heeft Paragon de scope van het voorstel van 16/1 nader geduid, hetgeen een downsizing betekende van het voorstel van 16/1. Op 25/1 heeft ^{5.1.2e} aan ^{5.1.2e} aangegeven dat dit voor hem niet acceptabel is en dit mee zou nemen naar het gesprek met de Kiesraad. Op 30/1 is de Kiesraad bijeengekomen. Uitkomst hiervan is dat het voorstel van 16/1 nog in beraad is en totdat er een besluit is verder gewerkt wordt conform de laatste formele afspraak en dat is het optiedossier.
- ^{5.1.2f} moet ervoor zorgen dat technische omgevingen op tijd worden opgeleverd.
- Op 9 februari laat Paragon weten dat er onvoldoende zichtbare voortgang is geboekt op de modules PG/KS/FB waardoor de geplande 3^e demo op 16 februari niet door gaat.

Planning; kritieke pad

- Applicatie Ontwikkeling
- Hosting omgeving opzetten
- Dienstverlening
- Kiesraad activiteiten

Planning

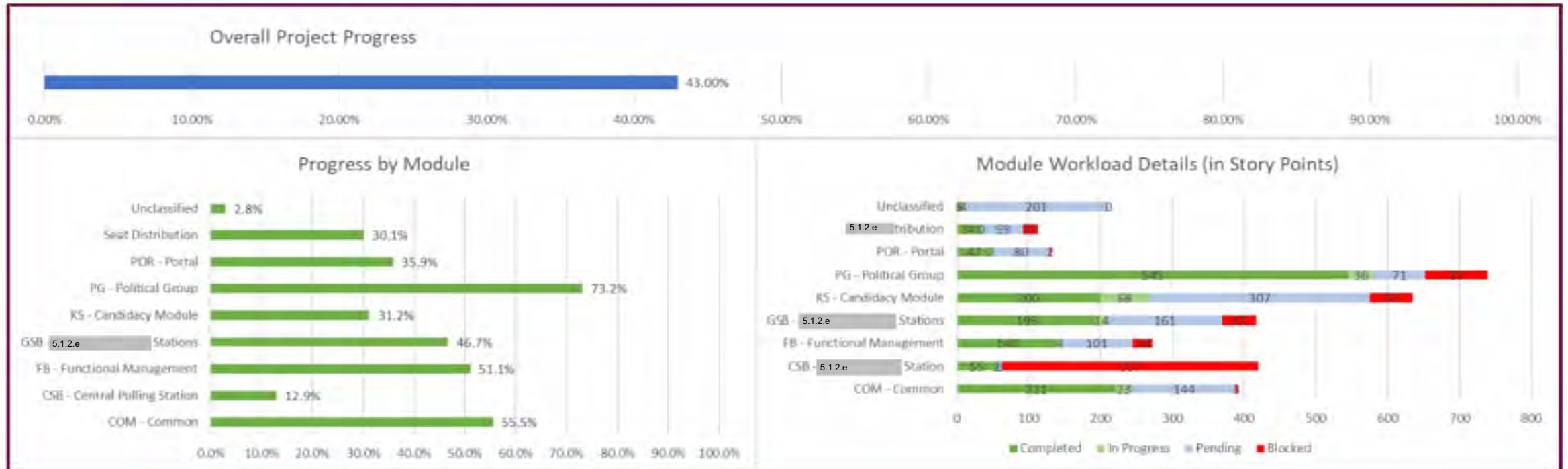
- Toelichting gedurende Stuurgroep vergadering (5.12e)

Voortgang functioneel ontwerp

Last changed	6 feb							Design phase
Wireframes	Responsible	PG	KS	FB	RP	GSB	CSB	
Number of Wireframes (excl title pages)		109	185	77	51	112	133	
Original number of comments		450	350	93	65	??	??	
Current action holder (see remark in cell)	See cells	Kiesraad	5.1.2f	5.1.2f	PCC	Kiesraad	Kiesraad	
Number of open issues		9	202	40	65	??	??	
Wireframes on green in Figma	Interactius						28-11 30-12	
QA 5.1.2f frozen and delivered in ENG	5.1.2f		16-09-22	30-11 13-12	30-11 13-12	30-11 13-12	30-11 30-12	
Translate wireframes in DU	PCC	26-10-22	19-09-22	16-12 16-12	23-12 23-12	18-1 20-1	20-1 24-1	
Handover to Kiesraad	PCC/5.1.2f	26-10-22	19-09-22	15-12 15-12	23-12 23-12	18-1 23-1	16-1 25-1	
1st review by Kiesraad	Kiesraad	7-11-22	22-09-22	14-12 5-1	6-1 3-2	22-12 tbd	13-1 tbd	
Translate comments KR	PCC	7-11-22	23-09-22	15-12 6-1	9-1 6-2	23-12	16-1	
Handover to 5.1.2f	Kiesraad	7-11-22	23-09-22	16-12 ??	10-1 6-2	27-12	17-1	
Feedback on comments/rework	5.1.2f	10-11-22	Extra round	20-12 5-1	12-1	29-12	19-1	
Translate comments 5.1.2f	PCC	14-11-22	21-11-22	21-12 5-1	13-1	30-12	20-1	
Handover to Kiesraad	PCC/5.1.2f	n/a	25-11-22	21-12 6-1				
2nd review by Kiesraad on comments	Kiesraad	7-12-22	5-12-22	10-01-23				
Comments translated	PCC	14-11-22	8-12-22	10-01-23				
Comments handled in new version	5.1.2f	12-12 6-1	9-12 13-1	1-02-23				
Comments on 3rd review	Kiesraad			N/A				
Comments handled in new version, translated and delivered to KR	5.1.2f			6-02-23				
Final workshop & approval	Kiesraad/5.1.2f	2-12 17-1	7-12 tbd	18-1 15-2	23-1 tbd	26-1 tbd	31-1 tbd	
FSD process steps	Responsible	PG	KS	FB	RP	GSB	CSB	
FSD checked and delivered to PCC	5.1.2f		11-11 17-11	21-11 2-12	21-11 2-12	21-11 2-12	21-11 30-12	
Translate FSD in DU	PCC		14-11 20-11	24-11 9-12	24-11 9-12	24-11 2-1	23-11 6-1	
Handover to Kiesraad	PCC/5.1.2f		15-11 21-11	30-11 11-12	30-11 2-1	30-11 23-1	30-11 25-1	
1st review by Kiesraad	Kiesraad		22-11 11-12	14-12 10-1	6-1 6-1	22-12 6-2	13-1	
Translate comments KR	PCC		24-11 14-12	15-12 10-1	9-1 6-1	23-12 6-2	16-1	
Handover to 5.1.2f	Kiesraad		25-11 15-12	16-12 10-1	10-1 6-1	27-12 6-2	17-1	
Feedback on comments/rework	5.1.2f		29-11	20-12 1-2	12-1	29-12	19-1	
Translate comments 5.1.2f	PCC		30-11	21-12 3-2	13-1	30-12	20-1	
Handover to Kiesraad	PCC/5.1.2f	15-11 12-10	30-11	30-12 6-2				
2nd review by Kiesraad on comments	Kiesraad	17-11 26-10		N/A				
Comments translated	PCC	18-11 27-10		N/A				
Comments handled in new version, translated and delivered to KR	5.1.2f	30-11 11-12		N/A				
Comments on 3rd review	Kiesraad	27-1		N/A				
Comments handled in new version, translated and delivered to KR	5.1.2f			N/A				
Final workshop & approval	Kiesraad/5.1.2f	2-12 17-1	7-12	18-1 15-2	23-1	26-1	31-1	

- Er zijn op dit moment meer dan 450 pagina's tekst opgetekend in de design en ontwerpfase. Tevens zijn er 670 wireframes uitgewerkt.
- Kiesraad heeft planning in beraad en maakt zich grote zorgen over de volledigheid en kwaliteit van de 1^e oplevering

Status development

- Sprints afgerond: 12 (44%)
- Sprints te gaan: 15 (56%) tot september, 3 tot 1ste oplevering
- Exclusief HSB RFC

Legenda kleuren status sheets

- < 15% vertraging t.o.v. basline en geen impact op kritische pad
- 15% tot 30% vertraging t.o.v. basline en geen impact op kritische pad
- > 30% vertraging t.o.v. basline of negatieve impact op kritische pad

Status Applicatie

ROG Status

Resultaten / Deliverable	Oorspronkelijke datum gereed	Verwachte datum gereed	Opmerkingen
Business Requirements Document ✓	13 juli	6 oktober	BRDv1.4 goedgekeurd met opmerkingen op 20/10/2022
Functionele specificatie (inclusief UX/UI), procesflow, datamodel	25 juli	Mei 2023	Zie detailoverzicht slide 4
Mock-ups ✓	30 augustus	15 december	Mockups gecontroleerd. Onderdeel van UI/UX sign off
Technische en veiligheidsspecificatie	8 augustus	23 december	Sizing Hosting-omgevingen gedefinieerd. DHV HLD v 0.7; taakverdeling technisch beheer in discussie
Holistische testaanpak (intern) ✓	1 augustus	1 augustus	Bijgewerkte versie gedeeld met Kiesraad

Status Infrastructuur

ROG Status

Uitkomst / Deliverable	Oorspronkelijke datum gereed	Verwachte datum gereed	Opmerkingen
Infrastructuur Specificatie 	15 juli	9 december 22	Geen openstaande punten meer. Nog in afwachting van bepaalde documentatie van <small>5.1.2f</small> Voorstel voor unidirectioneel verkeer inrichting met gescheiden verantwoordelijkheden
Afgestemde Infrastructure Sizing 	18 juli	4 november 22	Nieuwe sizing gereed
(Ontwikkel en) Test omgeving	1 november	16 februari 22	Kale omgeving, tooling en software nog in te richten (DB, CI/CD, Elastic).
Acceptatie omgeving	1 december	10 maart 23	Versnelling levering database omgeving gevraagd aan <small>5.1.2f</small>
Productie omgeving	1 maart 23	10 maart 23	Versnelling levering database omgeving gevraagd aan <small>5.1.2f</small>
Dev/Maint (SDLC) Environment	1 maart 23	24 februari 23	Vertraagd door verlate levering O&T
Training Server (e-learning)	1 april 23	10 maart 23	Training server beschikbaarheid nodig ivm end2end test
Verkiezingsuitslagenportaal	11 april	11 april 23	Als onderdeel van de scope oplevering 1

Status dienstverlening

RAG-status

Uitkomst / Deliverable	Oorspronkelijke datum gereed	Verwachte datum gereed	Opmerkingen
Projectplan ✓	1 september	21 december	
HLD Dienstenbeheer	1 oktober 22	16 februari 23	Vertraagd door projecttaken die aandacht vergen en op het kritieke pad zitten.
DAP	16 maart 23	28 februari 23	V0.1 klaar. Afstemming ^{5.1.2f} en ^{5.1.2f} aan de gang
SLA	1 april 23	28 februari 23	V0.2 klaar. Afstemming ^{5.1.2f} en ^{5.1.2f} aan de gang
Exitplan	1 april 23	1 mei 23	Afstemming ^{5.1.2f} en ^{5.1.2f} aan de gang
Operational Security Plan (SOC)	1 december	16 februari	Log Collector ter test op te leveren in O&T omgeving. Door vertraging LOC collector zijn activiteiten met Logius uitgesteld.
End2End & 3e partij Integratie testplan ✓	6 februari 23	6 februari 23	In nauwe samenwerking met ^{5.1.2f} / ^{5.1.2f} / ^{5.1.2f} en Kiesraad
Gebruikershandleidingen	1 maart 23	1 april 23	
Opleidingsmateriaal	31 maart 23	1 april 23	
Draaiboek Pilot	26 juli 23	26 juli 23	Als basis voor draaiboek eerste verkiezing
Draaiboek Eerste Verkiezing	15 december 23	15 december 23	Als basis voor draaiboeken voor overige Verkiezingen.
Communicatieplan	1 September	1 december	In coordination with KR

Risico's (Score ≥ 8)

ROG-status

Risico-ID	Beschrijving van het risico	Risico score	Eigenaar	Mitigerende maatregelen	Trend
8	Technisch beheer niet duidelijk belegd, waardoor tijdige levering en onderhoud van de oplossing in gevaar kan komen	25	5.1.2.e	Inventarisatie van taken/verantwoordelijkheden tussen 5.1.2.f /PCC/ 5.1.2.f volbracht. Korte en lange termijn oplossing binnen bereik.	
9	Verlate oplevering infrastructuur	20	5.1.2.e	Continue druk op 5.1.2.f op tijdige levering van de onderdelen van de infrastructuur.	
KR #4	Beschrijving: Volgens de aanbieding van Paragon moet De Kiesraad in korte tijd samen met de leverancier de specificaties uitwerken en aftekenen. Het functioneel ontwerp voor DHV ligt dan voor de hele bouwfase vast. Risico: Geen ruimte voor voortschrijdend inzicht en tussentijdse feedback. Kans op niet goed functionerende DHV-software.	20	5.1.2.e;5.1.2.e	De Kiesraad wordt in de planning om tot afronding te komen van de specificaties voldoende tijd gegeven om reviews te doen of om voorbereidingen te treffen voor de workshops.	

Issues (hoog en kritisch)

ROG-status

Issue ID	Issue	Effectbeoordeling	Eigenaar	Resolutie Acties	Trend
1	Project tijdelijk niet haalbaar; door vertraagde analyse en design fase raakt de development fase achter op schema.		5.1.2.e / 5.1.2.e	Ondanks alle ambities van beide partijen om dit te versnellen lukt het niet om dit te versnellen.	↓
2	Geen overeenstemming over RFC HSB/NBSB.		5.1.2.e / 5.1.2.e	Voorstel zoals gedaan op 16 januari is bij Kiesraad in beraad. Dit blijft dus open staan.	↔
3	Geen overeenstemming met Kiesraad over de inhoud oplevering 1.		5.1.2.e / 5.1.2.e	Voorstel zoals gedaan op 24 januari is niet akkoord. Dit blijft dus open staan.	↔

	No issues or all issues with LOW or MEDIUM impact
	1 or more issues with HIGH impact
	1 or more issues with CRITICAL impact

From: "5.1.2.e"
Sent: Fri, 10 Feb 2023 15:12:31 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>
Subject: RE: Stukken Stuurgroep 14/1

Beste 5.1.2.e

Dank voor je e-mail. De stukken verstuur ik na de gebruikelijke afstemming, waarbij het dashboard een gezamenlijk stuk is van 5.1.2.e en 5.1.2.e
Op de verslagen kan tijdens de stuurgroep vergadering worden gereageerd.

Ik hoop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Alvast een fijn weekend.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>

Verzonden: vrijdag 10 februari 2023 10:18

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>;

5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>;

5.1.2.e <5.1.2.e@nvvb.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: RE: Stukken Stuurgroep 14/1

Beste leden van de stuurgroep,

Met verbazing heb ik de concept stukken gelezen.

Paragon herkent zich niet in tekst van de concept stukken.

De context onvolledig en eenzijdig weergegeven en de feedback van Paragon is niet meegenomen.

Ik zal dit maandag met 5.1.2.e bespreken.

Met deze stukken kan voor mij de stuurgroep niet plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

CEO Paragon Customer Communications
The Netherlands | Belgium

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: donderdag 9 februari 2023 17:31

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e

<5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; '5.1.2.e@nvvb.nl'

<5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: Stukken Stuurgroep 14/1

Dag allen,

Hierbij stuur ik jullie graag de stukken voor de stuurgroep DHV gepland op dinsdag 14 februari.

De volgende stukken zijn bijgesloten in de bijlage.

1. Stuurgroep agenda
2. Verslag vorige vergadering (17/1)
3. Verslag extra stuurgroep (24/1)
4. Actie-en besluitenlijst
5. Dashboard met de actuele planning en de risicolog

De vergadering vindt plaats via Webex.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e@kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 13 Feb 2023 09:59:04 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e@nvvb.nl" <5.1.2.e@nvvb.nl>
Subject: RE: Stukken Stuurgroep 14/1

Goedemorgen allen,

Ik zie geen reden de stuurgroep niet door te laten gaan. We hanteren deze werkwijze geruime tijd. Het dashboard wordt opgeleverd door 5.1.2.e en 5.1.2.e. Daarin is ruimte voor onderling verschil van inzicht, mocht dit het geval zijn. Op verslagen is gereageerd heb ik gezien. Daarvan is ook eea verwerkt. Opmerkingen nav het verslag komen altijd ter vergadering.

Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Verzonden: vrijdag 10 februari 2023 16:14
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; '5.1.2.e@nvvb.nl' <5.1.2.e@nvvb.nl>
Onderwerp: RE: Stukken Stuurgroep 14/1

Beste 5.1.2.e

Dank voor je reactie.

5.1.2.e kan zich niet vinden in de stukken en heeft dit ook per mail kenbaar gemaakt. Hierover is dus geen consensus.

Het lijkt me dat we in de stuurgroep niet gaan discussiëren of onderhandelen over de tekst. Daarvoor is een stuurgroep niet bedoeld en een dergelijke aanpak is dan ook niet functioneel.

Er dient eerst consensus te zijn op de stukken voordat een stuurgroep haar rol naar behoren kan uitvoeren. Wellicht dat de projectgroep daar maandag een vervolg aan kan geven.

Hartelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: vrijdag 10 februari 2023 14:13
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; '5.1.2.e@nvvb.nl' <5.1.2.e@nvvb.nl>
Onderwerp: RE: Stukken Stuurgroep 14/1

Beste 5.1.2.e

Dank voor je e-mail. De stukken verstuur ik na de gebruikelijke afstemming, waarbij het dashboard een gezamenlijk stuk is van

5.1.2.e en 5.1.2.e

Op de verslagen kan tijdens de stuurgroep vergadering worden gereageerd.

Ik hoop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Alvast een fijn weekend.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e [@kiesraad.nl](mailto:5.1.2.e@kiesraad.nl)

W www.kiesraad.nl

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>

Verzonden: vrijdag 10 februari 2023 10:18

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>;

5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>;

5.1.2.e @nvvb.nl' <5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: RE: Stukken Stuurgroep 14/1

Beste leden van de stuurgroep,

Met verbazing heb ik de concept stukken gelezen.

Paragon herkent zich niet in tekst van de concept stukken.

De context onvolledig en eenzijdig weergegeven en de feedback van Paragon is niet meegenomen.

Ik zal dit maandag met 5.1.2.e bespreken.

Met deze stukken kan voor mij de stuurgroep niet plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

CEO Paragon Customer Communications
The Netherlands | Belgium

5.1.2.e

PARAGON
Customer Communications

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: donderdag 9 februari 2023 17:31

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e

<5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; '5.1.2.e@nvvb.nl'

<5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: Stukken Stuurgroep 14/1

Dag allen,

Hierbij stuur ik jullie graag de stukken voor de stuurgroep DHV gepland op dinsdag 14 februari.

De volgende stukken zijn bijgesloten in de bijlage.

1. Stuurgroep agenda
2. Verslag vorige vergadering (17/1)
3. Verslag extra stuurgroep (24/1)
4. Actie- en besluitenlijst
5. Dashboard met de actuele planning en de risicolog

De vergadering vindt plaats via Webex.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 13 Feb 2023 12:28:19 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Stukken Stuurgroep 14/1 reactie op stukken
Attachments: RE: Stukken Stuurgroep 14/1

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties, Kiesraad

5.1.2.e

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Braillestraat 6
2652 XV Berkel en Rodenrijs
Postbus 95
2650 AB Berkel en Rodenrijs
T + 5.1.2.e
www.paragon-cc.nl

Onderwerp: Reactie op notulen 17-1 en 24-1
Referentie : stuurgroep DHV 14-2-2023

Datum: 17-02-2023

Geachte stuurgroepleden,

In het stuurgroep overleg van 14 februari heeft de stuurgroep Paragon de gelegenheid gegeven om uitgebreider te reageren op de op 9 februari ontvangen stuurgroepstukken waaronder de notulen van de stuurgroep van 17 januari en de notulen van de extra stuurgroep van 24 januari. Aanleiding hiervoor is dat 5.1.2.e heeft aangegeven dat Paragon de context van deze notulen als onvolledig ervaart en dat de notulen een eenzijdig beeld geven. Tevens is aangegeven dat nagezonden feedback van Paragon niet is verwerkt.

Notulen stuurgroep 17 januari 2023

Bij de notulen van 17 januari 2023 is met name de context bij punt 2, bullit 3 van belang. De kwaliteit van de oplevering van de ontwerpdocumenten is volgens Paragon de afgelopen tijd sterk verbeterd dat is ook onderbouwd middels een overzicht van documentatie en aantallen opmerkingen die daarin zijn gemaakt. Paragon vindt de voortgang van het project onvoldoende. Deze voortgang is echter een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het nakomen van de planning en afspraken is vaak een uitdaging, ook bij de Kiesraad, hetgeen de voortgang vertraagt en waardoor accorderingen achterwege blijven. Paragon heeft dit bij verschillende gelegenheden gemeld bij de Kiesraad. De Kiesraad heeft het standpunt dat de ontwerpdocumenten perfect moeten zijn en dat daar tijd voor nodig is. De samenwerking met 5.1.2.f kende inderdaad enige uitdagingen maar inmiddels is verbetering zichtbaar. We kunnen dus samenvattend vaststellen dat het project achter loopt op planning, hetgeen zichtbaar is in het dashboard. Op de vraag van 5.1.2.e over de ervaring van Paragon met de 5.1.2.f partner heeft 5.1.2.e bedoeld aan te geven dat Paragon's oorsprong Klantcommunicatie en BPO is en niet het zelf ontwikkelen van DHV / verkiezingssoftware. Dat is wel 5.1.2.f's specialisme.

Notulen stuurgroep 24 januari 2023

De stuurgroepleden is gevraagd om een extra stuurgroep bij te wonen op 24 januari 2023. In de bijeenkomst heeft een aantal leden van dit projectteam (5.1.2.e) hun zorgen en twijfels nader toegelicht via een PowerPoint presentatie van 13 pagina's. Paragon is daarop gevraagd om een inhoudelijke reactie hierop te geven. De PowerPoint presentatie is een aantal uren voor de

stuurgroep vergadering via e-mail verspreid waardoor de tijd ontbrak om een inhoudelijke voorbereiding te doen.

Paragon is vanaf het begin van dit project open en transparant geweest in de communicatie en samenwerking. Dit is ook uitgebreid met elkaar afgesproken tijdens de 'benen op tafel' sessie van 6 oktober 2022. Paragon is daarom ook verbaasd dat dergelijke zorgen die leven binnen het projectteamleden van de Kiesraad niet eerst met de projectteamleden van Paragon is besproken. Tijdens en na de workshop van 17 januari is nog expliciet het vertrouwen uitgesproken in de aanpak van de ontwerpfase via de workshops.

In de PowerPoint presentatie die is voorbereid door het projectteam wordt een eenzijdig beeld gegeven. Er is geen sprake van nuance of aandacht voor de verantwoordelijkheid van de Kiesraad zelf in dit project en het feit dat geen enkel ontwerp wordt goedgekeurd. Dat vindt Paragon kwalijk omdat zo het project onmogelijk wordt gemaakt

Dan naar aanleiding van de notulen:

Punt 1: het voorstel van Paragon van 16 januari is gedaan als handreiking nadat er op eerdere voorstellen van zowel Kiesraad als Paragon inzake de drie hoofdonderwerpen nog geen overeenstemming was bereikt.

Punt 2, bullit 2: Paragon vond de eerste demo van de KS module inderdaad mager van kwaliteit. Echter vindt Paragon dat de tweede demo een goed beeld gaf van de status van de ontwikkeling en volledige flow/look en feel van de KS module.

Punt 2, bullit 3: De verwachting die hier wordt uitgesproken legt Paragon naast zich neer, er zijn geen afspraken gemaakt over de inhoud van de demo's.

Punt 2, bullit 5: ^{5.1.2.e} begrijpt dat de Kiesraad meer tijd vraagt voor de review van documenten, uitgaand van de randvoorwaarden waarin dit reviewproces thans plaatsvindt. De Kiesraad werkt met een team van ^{5.1.2.e} maar de planning en het tempo wordt afgestemd op de inzet van de lead ^{5.1.2.e}. Uiteraard is Paragon niet tevreden over het overall tempo waarin de ontwerpfase zich voltrekt, en de verplichting die de Kiesraad hier zelf in heeft.

Punt 2, bullit 12: Het versnellen in het project lukt onvoldoende zolang de Kiesraad deze gewenste versnelling zelf niet kan bieden. Er wordt niets goedgekeurd. Tevens blijkt dat de Kiesraad van mening blijft dat de inhoud en de kwaliteit van de ontwerpdocumenten onvoldoende is. De kwaliteit waar de Kiesraad naar streeft, is perfectie.

Punt 2, bullit 19: In de hier geschetste tijdlijn ontbreekt een aantal gebeurtenissen. Het heeft niet tot 16 januari geduurd voordat Paragon de door de Kiesraad op 5 december voorgestelde scope heeft omarmd. Dit is al eerder bevestigd door Paragon op projectniveau en in een gesprek tussen ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} op 15 december. Echter de Kiesraad heeft dit voorstel samengevoegd in een package deal waarop tussen 5 december en begin januari nog veel overleg over en weer is geweest. Zoals het nu staat verwoord is het alsof Paragon hier onnodig veel tijd heeft genomen. Dat is feitelijk onjuist.

Punt 2, bullit 20: de opmerking is niet goed verwerkt in de notulen. 5.1.2.e bedoelde dat Paragon het betreurt dat in de workshop van 17 januari is aangegeven dat er geen vertrouwen is in Paragon als partner. En dat is gesteld dat Paragon puur uit zou zijn op financieel gewin. Dat is geen gezonde basis om te komen tot een goede samenwerking in het algemeen en al helemaal niet om te komen tot overeenstemming over requirements.

Punt 2, bullit 25: hier suggereren de notulen dat Paragon niet eerder met voorstellen is gekomen rondom scope of tijdigheid. Dit is echter wel gebeurd. Bijvoorbeeld op 10 november 2022 en dit voorstel is met De Kiesraad besproken op 11 november. Daarna is de Kiesraad met een eigen aangepast scope voorstel gekomen. Ook rondom de versnelling van de doorlooptijd van de review rondes van de requirements heeft Paragon sinds 12 oktober diverse voorstellen gedaan. En is het voorstel van 16 januari een vervolg op eerdere gezamenlijke voorstellen waar tot nu toe geen overeenstemming of formele afwijzing van de Kiesraad op heeft plaatsgevonden. Dat dit op deze wijze tijdens een stuurgroep wordt benoemd is onzorgvuldig.

Punt 2, bullit 26: vanuit het voorbeeld van 5.1.2.e wordt geconcludeerd dat er tijd nodig is om tot een goed FSD te komen. Paragon heeft in eerdere overleggen al aangegeven dat Paragon het onredelijk vindt dat - bij een eerste versie van het FSD van 16 augustus – op dit moment nog steeds geen akkoord is bereikt op de ontwerpdocumenten door de zich blijvend herhalende langdurige reviewrondes.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Paragon Customer Communications

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Sent: Fri, 17 Feb 2023 18:45:31 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>
Subject: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1
Attachments: Reactie Paragon op stuurgroep notulen 17-1 en 24-1.docx

Beste stuurgroepleden,

In het stuurgroep overleg van 14 februari heeft de stuurgroep Paragon de gelegenheid gegeven om uitgebreider te reageren op de op 9 februari ontvangen stuurgroepstukken waaronder de notulen van de stuurgroep van 17 januari en de notulen van de extra stuurgroep van 24 januari. Deze reactie vinden jullie in bijlage.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

5.1.2.e

5.1.2.e

m 5.1.2.e • www.paragon-cc.nl • [in volg ons op LinkedIn](#) • [overzicht adresgegevens](#)

Onze locatie Alphen aan den Rijn is verhuisd naar Zoetermeer! Bekijk de details op onze website via 'overzicht adresgegevens'.

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Sent: Fri, 17 Feb 2023 19:05:39 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "Kuijken, Wim" <Wim.Kuijken@kiesraad.nl>
Subject: Kiesraad | Paragon

Beste 5.1.2.e en Wim,

Naar aanleiding van onze gesprekken over de voortgang van het project, zou ik het volgende willen bespreken:

Om ervoor te zorgen dat het resultaat volgens de vereisten in de RFP haalbaar is, moet Kiesraad ontwerpdocumenten goedkeuren en ondertekenen volgens de vereisten in onze biedingsdocumenten.

Het ontbreken van een goedgekeurd ontwerp en de voortdurende weigering van de Kiesraad om het concept van goedkeuring per module of geleidelijke goedkeuring (naarmate we vorderen) te accepteren en zich voor zover nodig in te zetten, is een risico voor de levering en acceptatie van (enig deel) van de oplossing tot aan het mogelijk niet kunnen leveren van de (deel)oplossing. Paragon heeft dit bij verschillende gelegenheden meerdere malen geadresseerd en dit moet worden opgelost door de Kiesraad.

Paragon gelooft in het programma zoals het is uiteengezet en blijft zich met vertrouwen inzetten voor het leveren van de DHV-oplossing.

Echter zoals recent besproken, geloof ik dat het project zich momenteel in een disfunctionele fase bevindt waarin het wederzijdse vertrouwen binnen het projectteam, dat nodig is om een doorbraak te creëren, onvoldoende lijkt.

Ik betreur dat mijn uitnodiging van afgelopen maandag om dit te keren door de Kiesraad niet is erkend. Ik benadruk dat mijn uitnodiging nog steeds geldt en doe een beroep op de Kiesraad om dit te heroverwegen.

Onderdeel van mijn uitnodiging is dat een hoge mate van coöperatieve en iteratieve samenwerking tussen functionele en 5.1.2.e van de Kiesraad en Paragon nodig is om de voortgang en kwaliteit van het project te verbeteren.

Dit vraagt om herziening van de aanpak door beide partijen. Naar mijn inzicht betekent dit het volgende:

- 1) Er wordt een gezamenlijk ontwerpteam (Kiesraad, Paragon en 5.1.2.f) gevormd van benodigde functionele en business analisten, die iteratief samenwerken vanuit de locatie van de Kiesraad in Den Haag.
- 2) De specialisten van het bouwteam blijven in 5.1.2.e
- 3) Het ontwerpteam kan iteratief samenwerken met het bouwteam in Spanje en deze indien nodig bezoeken.
- 4) Punt 1 t/m 3 dienen nader te worden afgestemd tussen de Kiesraad en Paragon en kunnen aanleiding zijn om bestaande afspraken te wijzigen.

Ik stel voor dat we elkaar ontmoeten en met een open vizier samen de oplossing verkennen.

Het zou jammer zijn als juridische en/of contractuele bezwaren ons in de weg staan om gezamenlijk tot een effectieve oplossing te komen. Zeker om dat ik geloof dat we samen echt succes kunnen boeken voor dit programma.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

CEO Paragon Customer Communications
The Netherlands | Belgium

5.1.2.e

PARAGON
Customer Communications

From: "5.1.2.e"
Sent: Sun, 19 Feb 2023 16:50:40 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>
Subject: FW: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1
Attachments: Reactie Paragon op stuurgroep notulen 17-1 en 24-1.docx, Kiesraad | Paragon

Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e

Bijgaand de reactie van Paragon op de stuurgroepverslagen van 17 en 24 januari 2023.

Hierin gaat Paragon niet in op het onderstaande in het verslag opgenomen punt:

- Volgens het contract was de afspraak dat op 11 april, 3 verkiezingstypen opgeleverd zouden moeten worden: GR, Herindeling GR en EP. 5.1.2.e geeft aan dat dit voor Paragon niet meer haalbaar is.

Derhalve blijft dit in het verslag staan.

Zorgvuldigheidshalve zal ik overigens reageren op de reactie van Paragon en ook het andere stuurgroeplid nog de mogelijkheid geven hierop te reageren. Alle reacties worden dan bij de betreffende verslagen gevoegd.

Aanvullend

Vrijdag jl. heeft 5.1.2.e aan voorzitter Wim Kuijken en mij ook een mail gestuurd (bijgevoegd). Mogelijk kan dit worden gezien als reactie op mijn mail van 8/2 jl. waarin ik heb gevraagd te bevestigen dat PAaragon conform optiedossier 1a april a.s. de eerste deellevering oplevert. Hierop gaat 5.1.2.e in haar bericht helaas niet in. Ze heeft ook niet rechtstreeks inhoudelijk gereageerd op de mail van 8/2 februari jl. Eea ter bespreking (ik bespreek het ook komende maandag met 5.1.2.e Kuijken intern).

Hartelijke groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>

Verzonden: vrijdag 17 februari 2023 17:46

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>;

5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>;

'5.1.2.e@nvvb.nl' <5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden,

In het stuurgroep overleg van 14 februari heeft de stuurgroep Paragon de gelegenheid gegeven om uitgebreider te reageren op de op 9 februari ontvangen stuurgroepstukken waaronder de notulen van de stuurgroep van 17 januari en de notulen van de extra stuurgroep van 24 januari. Deze reactie vinden jullie in bijlage.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

5.1.2.e

5.1.2.e

Onze locatie Alphen aan den Rijn is verhuisd naar Zoetermeer! Bekijk de details op onze website via 'overzicht adresgegevens'.

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 20 Feb 2023 09:57:17 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>
Subject: RE: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1 [PRDF-11019745]

Goedemorgen 5.1.2.e dat lijkt me een prima voorstel.
Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>
Verzonden: maandag 20 februari 2023 08:10
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1 [PRDF-11019745]

Beste 5.1.2.e

Dank hiervoor. Het is duidelijk dat Paragon de schuld voor de ontstane vertraging mede in de schoenen van de Kiesraad tracht te schuiven. Ik denk dat het goed is om inhoudelijk te reageren. Wat is in dat kader handig? Kunnen jullie de inhoudelijke bouwstenen voor een reactie aanleveren, zodat wij vervolgens gezamenlijk donderdag een reactie kunnen formuleren op het bericht van 5.1.2.e ?

Wij zullen verder de berichten verwerken in ons advies.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: zondag 19 februari 2023 15:51
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>
Onderwerp: FW: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e

Bijgaand de reactie van Paragon op de stuurgroepverslagen van 17 en 24 januari 2023.

Hierin gaat Paragon niet in op het onderstaande in het verslag opgenomen punt:

- Volgens het contract was de afspraak dat op 11 april, 3 verkiezingsstypen opgeleverd zouden moeten worden: GR, Herindeling GR en EP. 5.1.2.e geeft aan dat dit voor Paragon niet meer haalbaar is.

Derhalve blijft dit in het verslag staan.

Zorgvuldigheidshalve zal ik overigens reageren op de reactie van Paragon en ook het andere stuurgroeplid nog de mogelijkheid geven hierop te reageren. Alle reacties worden dan bij de betreffende verslagen gevoegd.

Aanvullend

Vrijdag jl. heeft 5.1.2.e aan voorzitter Wim Kuijken en mij ook een mail gestuurd (bijgevoegd). Mogelijk kan dit worden gezien als reactie op mijn mail van 8/2 jl. waarin ik heb gevraagd te bevestigen dat PAragon conform optiedossier 1a april a.s. de eerste deellevering oplevert. Hierop gaat 5.1.2.e in haar bericht helaas niet in. Ze heeft ook niet rechtstreeks

inhoudelijk gereageerd op de mail van 8/2 februari jl. Eea ter bespreking (ik bespreek het ook komende maandag met Wim Kijken intern).

Hartelijke groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>

Verzonden: vrijdag 17 februari 2023 17:46

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>;

5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>;

5.1.2.e@nvvb.nl' <5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden,

In het stuurgroep overleg van 14 februari heeft de stuurgroep Paragon de gelegenheid gegeven om uitgebreider te reageren op de op 9 februari ontvangen stuurgroepstukken waaronder de notulen van de stuurgroep van 17 januari en de notulen van de extra stuurgroep van 24 januari. Deze reactie vinden jullie in bijlage.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

5.1.2.e

5.1.2.e

PARAGON
Customer Communications

m 5.1.2.e • www.paragon-cc.nl • [in](#) volg ons op LinkedIn • [overzicht adresgegevens](#)

Onze locatie Alphen aan den Rijn is verhuisd naar Zoetermeer! Bekijk de details op onze website via 'overzicht adresgegevens'.

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Het bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten waarvoor het beroepsgeheim van advocaat of notaris geldt. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en de afzender te informeren. Alle werkzaamheden worden verricht op grond van een overeenkomst van opdracht als bedoeld in artikel 7:400 van het Burgerlijk Wetboek met de naamloze vennootschap Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V., gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nr. 27283716. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van toepassing, die zijn gedeponeerd ter griffie rechtbank Den Haag onder nr. 2022-16. Daarin is een aansprakelijkheidsbeperking opgenomen. De algemene voorwaarden zijn te raadplegen op www.pelsrijcken.nl/algemene-voorwaarden en worden op verzoek langs elektronische weg of op andere wijze kosteloos aan u toegezonden.

This message is solely intended for the addressee and may contain information that is confidential and legally privileged. If you are not the intended recipient please notify the sender immediately and delete this message. All our services are performed by virtue of an agreement for the supply of services as referred to in Section 7:400 of the Dutch Civil Code between Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. and the client. Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. is a public limited company that is based in The Hague and registered with the Chamber of Commerce Haaglanden under number 27283716. All services provided are subject to our general terms and conditions which include a limitation of liability clause and are deposited with the District Court of The Hague under number 2022-16. Our general terms and conditions can be found on our website

www.pelsrijcken.nl/en/general-terms-and-conditions and upon request we will provide you with a copy, free of charge.

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>
Sent: Mon, 20 Feb 2023 10:50:34 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: RE: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden,

Ik schaar mij, voor zover ik dat kan, achter de opmerkingen van 5.1.2.e en heb hierop geen aanvullende reacties.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.i

Kantoor: 5.1.1.e
Mobiel: 5.1.2.e
E-mail: 5.1.2.e@nvvb.nl

Adres Boerhaavelaan 14, 2713 HX Zoetermeer

Website www.nvvb.nl

Meld je aan voor de [NVVB Nieuwsbrief](#)

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: zondag 19 februari 2023 15:56
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@nvvb.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden, beste 5.1.2.e

Dank voor de reactie op de notulen van 17 januari jl. en 24 januari jl. Het had wat mij betreft niet in een ondertekende brief hoeven. Ik verneem graag of deze vorm nog een bijzondere betekenis heeft. Als ik hierop niets hoor, neem ik aan dat dit niet het geval is.

Praktisch

Praktisch stel ik het volgende voor:

1. Ik merk op dat zowel stuurgroeplid 5.1.2.e als ikzelf akkoord was met de weergave van stuurgroepvergaderingen in de verslagen van 17 en 24 januari jl.
2. De reactie van Paragon, alsmede mijn onderstaande reactie wordt als bijlage aan de bestaande notulen van 17 en 24 januari jl. toegevoegd.

3. Ik stel stuurgroep lid ^{5.1.2.e} graag in de gelegenheid nog te reageren op de aanvullende punten van Paragon en op mijn reactie. Mocht ^{5.1.2.e} nog een reactie hebben, dan wordt deze ook als bijlage toegevoegd.

Reactie per punt dat Paragon aangeeft

- Inleidende alinea: hierin wordt aangegeven dat de nagezonden feedback eerder niet is verwerkt. Dit is niet geheel juist. In reactie op de eerder gezonden feedback van Paragon is aangegeven op welke manier de feedback is en kon worden meegenomen (in verslag en nav het verslag). Ik volsta met deze opmerking en verwijst naar het aangepaste verslag dat is geagendeerd voor 14 februari jl.
- Notulen 17 januari jl.: vanuit Kiesraadzijde hecht ik er aan het volgende op te merken:
  - Het gestelde achterwege blijven van accorderingen door de Kiesraad heeft niet te maken met planning en afspraken aan Kiesraadzijde. Het heeft wel – zoals ook meermaals is aangegeven – te maken met onvoldoende kwaliteit, onvoldoende volledigheid en onvoldoende tijdigheid van te beoordelen documenten door de Kiesraad.
  - Ik herken niet dat de Kiesraad het standpunt heeft dat de ontwerpdocumenten perfect moeten zijn, wel dat deze van goede kwaliteit moeten zijn, volledig moeten zijn en tijdig moeten worden opgeleverd. Dat is voor de Kiesraad belangrijk omdat Paragon meermaals heeft aangegeven dat na het aftekenen van de documenten eventuele aanpassingen als RfC worden behandeld. Dit vraagt derhalve de nodige zorgvuldigheid aan Kiesraadzijde.
- Notulen 24 januari jl.: vanuit Kiesraadzijde hecht ik er aan het volgende op te merken:
  - Mbt de extra stuurgroep en de hiertoe opgestelde powerpointpresentatie door de genoemde collega's van de Kiesraad:
    - op maandag 23 januari heeft het projectteam DHV Kiesraad mij geïnformeerd dat het voorstel dat Paragon op 16 januari jl. heeft gedaan qua planning niet uitvoerbaar zou zijn gezien de extra gevraagde capaciteit die hiertoe op zeer korte termijn beschikbaar zou moeten zijn. Omdat dit informatie is die ook voor de gehele stuurgroep van belang is, en gezien de druk op de planning van het project heb ik meteen een extra stuurgroep gepland, zorgvuldigheidshalve met een agenda en de genoemde powerpointpresentatie opdat iedereen gelijk geïnformeerd was.
    - Paragon geeft aan dat er een eenzijdig beeld wordt geschetst door de Kiesraad. Ik ga er van uit dat de punten in de reactie op de notulen dit voor Paragon eenzijdige beeld adresseren
  - Nav punt 1: Kiesraad heeft na het bestuurlijke overleg van 20 november jl. op 5/12 op projectniveau, en op 15/12 en 23/12 tweemaal op directieniveau voorstellen gedaan, waarbij tussentijds overigens gezamenlijk is gewerkt aan een voorstel iteratief werken. Voorstellen zijn door Paragon begin januari per brief afgewezen. Op 16 januari heeft Paragon een voorstel gedaan.
  - Nav punt 2, bullet 1: ik meen dat door ^{5.1.2.e} mbt de betreffende demo is aangegeven dat de kwaliteit van de tweede demo onvoldoende was. Hierop is naar mijn beeld de tweede demo ook niet doorgegaan.
  - Nav punt 2, bullet 5: uit de betreffende planning die was voorgesteld bleek dat de Kiesraad op zeer korte termijn extra capaciteit zou moeten inzetten die ook meteen op inhoudelijke vlieghoogte was, omdat in de planning voor de betreffende medewerkers van de Kiesraad overlappende activiteiten waren gepland. Een medewerker kan maar een keer worden ingepland, niet dubbel.
  - Nav punt 2, bullet 12: ik neem hier afstand van. De Kiesraad streeft niet naar perfectie, maar naar voldoende kwaliteit, volledigheid en tijdigheid. Daarbij is uiteraard van belang dat Paragon steeds heeft aangegeven aangegeven dat voor afgetekende specificaties bij wijziging een RfC-procedure geldt. Aanvullend: als redelijke termijnen worden geboden kan de Kiesraad intensiveren, echter, het voorstel van 16 januari is met de huidige capaciteit niet haalbaar als er medewerkers dubbel worden ingepland. De gevraagde intensivering op deze termijn en met het daarbij benodigde kennisniveau is niet realistisch.
  - Nav punt 2, bullet 19: de pakketoplossing die bestuurlijk is besproken op 20 november staat genoemd in het verslag. Indachtig deze bestuurlijke afspraak heeft de Kiesraad ook steeds de voorstellen gedaan, die dus op meer punten zien dan opleveringen alleen. Pas op 16 januari jl. heeft Paragon een voorstel voor een pakketoplossing gedaan verwijzend naar het bestuurlijke gesprek hierover op 20 november jl.
  - Nav punt 2, bullet 25: ik ben niet van mening dat het onzorgvuldig is benoemd. De toelichting zoals deze nu is gegeven in de reactie van Paragon op het verslag had tijdens de stuurgroepvergadering kunnen worden gewisseld. Dan had ik overigens als vraag gesteld aan beide projectleiders waarom een eventueel verschil van inzicht hierop niet eerder is voorgelegd aan de stuurgroep.

- Nav punt 2, bullet 26: Paragon heeft een aanbod gedaan waarbij na tien weken na ingang contract de specificaties zouden kunnen worden vastgesteld. Dit is later op verzoek van Paragon verlengd met zes weken. Dat Paragon het onredelijk vindt dat er nog steeds geen akkoord is over de specificaties kan ik niet plaatsen. Kiesraad toetst bij de vast te stellen documenten op kwaliteit, volledigheid en tijdigheid en daarbij de wetenschap dat een verandering in specificaties als een RfC wordt gezien.

Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e> @paragon-cc.nl>

Datum: vrijdag 17 feb. 2023 5:45 PM

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e> @kiesraad.nl>, 5.1.2.e <5.1.2.e> @kiesraad.nl>, 5.1.2.e

5.1.2.e <5.1.2.e> @kiesraad.nl>, 5.1.2.e <5.1.2.e> @paragon-cc.nl>, 5.1.2.e @nvvb.nl'

<5.1.2.e> @nvvb.nl>

Onderwerp: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden,

In het stuurgroep overleg van 14 februari heeft de stuurgroep Paragon de gelegenheid gegeven om uitgebreider te reageren op de op 9 februari ontvangen stuurgroepstukken waaronder de notulen van de stuurgroep van 17 januari en de notulen van de extra stuurgroep van 24 januari. Deze reactie vinden jullie in bijlage.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

5.1.2.e

5.1.1.e

PARAGON
Customer Communications

m 5.1.2.e • www.paragon-cc.nl • [volg ons op LinkedIn](#) • [overzicht adresgegevens](#)

Onze locatie Alphen aan den Rijn is verhuisd naar Zoetermeer! Bekijk de details op onze website via 'overzicht adresgegevens'.

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden

aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 20 Feb 2023 12:49:34 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1 antw 512e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: zondag 19 februari 2023 15:56
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@nvvb.nl> <5.1.2.e@nvvb.nl>
Onderwerp: RE: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden, beste 5.1.2.e

Dank voor de reactie op de notulen van 17 januari jl. en 24 januari jl. Het had wat mij betreft niet in een ondertekende brief hoeven. Ik verneem graag of deze vorm nog een bijzondere betekenis heeft. Als ik hierop niets hoor, neem ik aan dat dit niet het geval is.

Praktisch

Praktisch stel ik het volgende voor:

1. Ik merk op dat zowel stuurgroeplid 5.1.2.e als ikzelf akkoord was met de weergave van stuurgroepvergaderingen in de verslagen van 17 en 24 januari jl.
2. De reactie van Paragon, alsmede mijn onderstaande reactie wordt als bijlage aan de bestaande notulen van 17 en 24 januari jl. toegevoegd.
3. Ik stel stuurgroep lid 5.1.2.e graag in de gelegenheid nog te reageren op de aanvullende punten van Paragon en op mijn reactie. Mocht 5.1.2.e nog een reactie hebben, dan wordt deze ook als bijlage toegevoegd.

Reactie per punt dat Paragon aangeeft

- Inleidende alinea: hierin wordt aangegeven dat de nagezonden feedback eerder niet is verwerkt. Dit is niet geheel juist. In reactie op de eerder gezonden feedback van Paragon is aangegeven op welke manier de feedback is en kon worden meegenomen (in verslag en nav het verslag). Ik volsta met deze opmerking en verwijst naar het aangepaste verslag dat is geagendeerd voor 14 februari jl.
- Notulen 17 januari jl.: vanuit Kiesraadzijde hecht ik er aan het volgende op te merken:
  - Het gestelde achterwege blijven van accorderingen door de Kiesraad heeft niet te maken met planning en afspraken aan Kiesraadzijde. Het heeft wel – zoals ook meermaals is aangegeven – te maken met onvoldoende kwaliteit, onvoldoende volledigheid en onvoldoende tijdigheid van te beoordelen documenten door de Kiesraad.
  - Ik herken niet dat de Kiesraad het standpunt heeft dat de ontwerpdocumenten perfect moeten zijn, wel dat deze van goede kwaliteit moeten zijn, volledig moeten zijn en tijdig moeten worden opgeleverd. Dat is voor de Kiesraad belangrijk omdat Paragon meermaals heeft aangegeven dat na het aftekenen van de documenten eventuele aanpassingen als RfC worden behandeld. Dit vraagt derhalve de nodige zorgvuldigheid aan Kiesraadzijde.
- Notulen 24 januari jl.: vanuit Kiesraadzijde hecht ik er aan het volgende op te merken:
  - Mbt de extra stuurgroep en de hiertoe opgestelde powerpointpresentatie door de genoemde collega's van de Kiesraad:
    - op maandag 23 januari heeft het projectteam DHV Kiesraad mij geïnformeerd dat het voorstel dat Paragon op 16 januari jl. heeft gedaan qua planning niet uitvoerbaar zou zijn gezien de extra gevraagde capaciteit die hiertoe op zeer korte termijn beschikbaar zou moeten zijn. Omdat dit informatie is die ook voor de gehele stuurgroep van belang is, en gezien de druk op de planning van het project heb ik meteen een extra stuurgroep gepland, zorgvuldigheidshalve met een agenda en de genoemde powerpointpresentatie opdat iedereen gelijk geïnformeerd was.

- Paragon geeft aan dat er een eenzijdig beeld wordt geschetst door de Kiesraad. Ik ga er van uit dat de punten in de reactie op de notulen dit voor Paragon eenzijdige beeld adresseren
- Nav punt 1: Kiesraad heeft na het bestuurlijke overleg van 20 november jl. op 5/12 op projectniveau, en op 15/12 en 23/12 tweemaal op directieniveau voorstellen gedaan, waarbij tussentijds overigens gezamenlijk is gewerkt aan een voorstel iteratief werken. Voorstellen zijn door Paragon begin januari per brief afgewezen. Op 16 januari heeft Paragon een voorstel gedaan.
- Nav punt 2, bullet 1: ik meen dat door ^{5.1.2.e} mbt de betreffende demo is aangegeven dat de kwaliteit van de tweede demo onvoldoende was. Hierop is naar mijn beeld de tweede demo ook niet doorgegaan.
- Nav punt 2, bullet 5: uit de betreffende planning die was voorgesteld bleek dat de Kiesraad op zeer korte termijn extra capaciteit zou moeten inzetten die ook meteen op inhoudelijke vlieghoogte was, omdat in de planning voor de betreffende medewerkers van de Kiesraad overlappende activiteiten waren gepland. Een medewerker kan maar een keer worden ingepland, niet dubbel.
- Nav punt 2, bullet 12: ik neem hier afstand van. De Kiesraad streeft niet naar perfectie, maar naar voldoende kwaliteit, volledigheid en tijdigheid. Daarbij is uiteraard van belang dat Paragon steeds heeft aangegeven aangegeven dat voor afgetekende specificaties bij wijziging een RFC-procedure geldt. Aanvullend: als redelijke termijnen worden geboden kan de Kiesraad intensiveren, echter, het voorstel van 16 januari is met de huidige capaciteit niet haalbaar als er medewerkers dubbel worden ingepland. De gevraagde intensivering op deze termijn en met het daarbij benodigde kennisniveau is niet realistisch.
- Nav punt 2, bullet 19: de pakketoplossing die bestuurlijk is besproken op 20 november staat genoemd in het verslag. Indachtig deze bestuurlijke afspraak heeft de Kiesraad ook steeds de voorstellen gedaan, die dus op meer punten zien dan opleveringen alleen. Pas op 16 januari jl. heeft Paragon een voorstel voor een pakketoplossing gedaan verwijzend naar het bestuurlijke gesprek hierover op 20 november jl.
- Nav punt 2, bullet 25: ik ben niet van mening dat het onzorgvuldig is benoemd. De toelichting zoals deze nu is gegeven in de reactie van Paragon op het verslag had tijdens de stuurgroepvergadering kunnen worden gewisseld. Dan had ik overigens als vraag gesteld aan beide projectleiders waarom een eventueel verschil van inzicht hierop niet eerder is voorgelegd aan de stuurgroep.
- Nav punt 2, bullet 26: Paragon heeft een aanbod gedaan waarbij na tien weken na ingang contract de specificaties zouden kunnen worden vastgesteld. Dit is later op verzoek van Paragon verlengd met zes weken. Dat Paragon het onredelijk vindt dat er nog steeds geen akkoord is over de specificaties kan ik niet plaatsen. Kiesraad toetst bij de vast te stellen documenten op kwaliteit, volledigheid en tijdigheid en daarbij de wetenschap dat een verandering in specificaties als een RFC wordt gezien.

Groeten, ^{5.1.2.e}

Van: ^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @paragon-cc.nl>

Datum: vrijdag 17 feb. 2023 5:45 PM

Aan: ^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @kiesraad.nl>, ^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @kiesraad.nl>, ^{5.1.2.e}

^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @kiesraad.nl>, ^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @paragon-cc.nl>, ^{5.1.2.e} @nvvb.nl

<^{5.1.2.e} @nvvb.nl>

Onderwerp: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden,

In het stuurgroep overleg van 14 februari heeft de stuurgroep Paragon de gelegenheid gegeven om uitgebreider te reageren op de op 9 februari ontvangen stuurgroepstukken waaronder de notulen van de stuurgroep van 17 januari en de notulen van de extra stuurgroep van 24 januari. Deze reactie vinden jullie in bijlage.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

^{5.1.2.e}

^{5.1.1.e}

m ^{5.1.2.e} www.paragon-cc.nl • [volg ons op LinkedIn](#) • [overzicht adresgegevens](#)

Onze locatie Alphen aan den Rijn is verhuisd naar Zoetermeer! Bekijk de details op onze website via 'overzicht adresgegevens'.

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Sent: Mon, 6 Mar 2023 13:12:46 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: Dashboard verlaat

Beste 5.1.2.e

Door omstandigheden lukt het ons niet om het dashboard slide deck voor de stuurgroep deze week op te leveren. Ik probeer dit voor het weekend aan 5.1.2.e te versturen zodat we dit maandagochtend kunnen bespreken.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

5.1.2.e

5.1.1.e

PARAGON
Customer Communications

m 5.1.2.e • [w www.paragon-cc.nl](http://www.paragon-cc.nl) • [in volg ons op LinkedIn](#) • [📍 overzicht adresgegevens](#)

Onze locatie Alphen aan den Rijn is verhuisd naar Zoetermeer! Bekijk de details op onze website via 'overzicht adresgegevens'.

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Sent: Wed, 8 Mar 2023 20:56:32 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: RE: Stuurgroep DHV

Beste 5.1.2.e

Aanstaande dinsdag ochtend kan ik helaas niet aanwezig zijn op dit tijdstip.

5.1.2.e

Ik heb mijn agenda dusdanig kunnen plooiën dat ik wel vanaf 15.00 online aanwezig ben.

Is het mogelijk het tijdstip naar de middag te verplaatsen?

Gezien de fase van het project en onze gemeenschappelijke uitdagingen is mijn aanwezigheid relevant.

Dank voor het begrip,

5.1.2.e

5.1.2.e

CEO Paragon
The Netherlands | Belgium

5.1.2.e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: maandag 6 maart 2023 11:24

Aan: 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

Onderwerp: Stuurgroep DHV

Tijd: dinsdag 14 maart 2023 10:00-11:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Webex/ kantoor

— De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. —

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Vergaderingsnummer (toegangscode): 2742 631

9090

Wachtwoord voor vergadering: h4xRQ3aF4TX

Deelnemen aan vergadering

Tik om deel te nemen vanaf een mobiel apparaat (alleen deelnemers)

[+31-2072-19842,27426319090##](tel:+31-2072-19842,27426319090) Netherlands Toll

[+1-650-215-5226,27426319090##](tel:+1-650-215-5226,27426319090) United States Toll

Deelnemen via telefoon

+31-2072-19842 Netherlands Toll

+1-650-215-5226 United States Toll

[Algemene inbelnummers](#)

Deelnemen via een videosysteem of -toepassing

Kies 27426319090@rijksvideo.webex.com

U kunt ook 62.109.219.4 kiezen en uw vergaderingnummer invoeren.

Deelnemen met Microsoft Lync of Microsoft Skype voor

Bedrijven

Kies 27426319090.rijksvideo@lync.webex.com

Als u een host bent, [klik dan hier](#) om hostgegevens weer te geven.

Hebt u hulp nodig? Ga naar <http://help.webex.com>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Fri, 10 Mar 2023 11:36:57 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@nvvb.nl>

Verzonden: maandag 20 februari 2023 09:51

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Onderwerp: RE: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden,

Ik schaar mij, voor zover ik dat kan, achter de opmerkingen van 5.1.2.e en heb hierop geen aanvullende reacties.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.1.e

Kantoor: 5.1.1.e
Mobiel: 5.1.2.e
E-mail: 5.1.2.e@nvvb.nl

Adres Boerhaavelaan 14, 2713 HX Zoetermeer
Website www.nvvb.nl

Meld je aan voor de [NVVB Nieuwsbrief](#)

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: zondag 19 februari 2023 15:56

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: RE: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden, beste 5.1.2.e

Dank voor de reactie op de notulen van 17 januari jl. en 24 januari jl. Het had wat mij betreft niet in een ondertekende brief hoeven. Ik verneem graag of deze vorm nog een bijzondere betekenis heeft. Als ik hierop niets hoor, neem ik aan dat dit niet het geval is.

Praktisch

Praktisch stel ik het volgende voor:

1. Ik merk op dat zowel stuurgroep lid ^{5.1.2.e} als ikzelf akkoord was met de weergave van stuurgroepvergaderingen in de verslagen van 17 en 24 januari jl.
2. De reactie van Paragon, alsmede mijn onderstaande reactie wordt als bijlage aan de bestaande notulen van 17 en 24 januari jl. toegevoegd.
3. Ik stel stuurgroep lid ^{5.1.2.e} graag in de gelegenheid nog te reageren op de aanvullende punten van Paragon en op mijn reactie. Mocht ^{5.1.2.e} nog een reactie hebben, dan wordt deze ook als bijlage toegevoegd.

Reactie per punt dat Paragon aangeeft

- Inleidende alinea: hierin wordt aangegeven dat de nagezonden feedback eerder niet is verwerkt. Dit is niet geheel juist. In reactie op de eerder gezonden feedback van Paragon is aangegeven op welke manier de feedback is en kon worden meegenomen (in verslag en nav het verslag). Ik volsta met deze opmerking en verwijst naar het aangepaste verslag dat is geagendeerd voor 14 februari jl.
- Notulen 17 januari jl.: vanuit Kiesraadzijde hecht ik er aan het volgende op te merken:
  - Het gestelde achterwege blijven van accorderingen door de Kiesraad heeft niet te maken met planning en afspraken aan Kiesraadzijde. Het heeft wel – zoals ook meermaals is aangegeven – te maken met onvoldoende kwaliteit, onvoldoende volledigheid en onvoldoende tijdigheid van te beoordelen documenten door de Kiesraad.
  - Ik herken niet dat de Kiesraad het standpunt heeft dat de ontwerpdocumenten perfect moeten zijn, wel dat deze van goede kwaliteit moeten zijn, volledig moeten zijn en tijdig moeten worden opgeleverd. Dat is voor de Kiesraad belangrijk omdat Paragon meermaals heeft aangegeven dat na het aftekenen van de documenten eventuele aanpassingen als RfC worden behandeld. Dit vraagt derhalve de nodige zorgvuldigheid aan Kiesraadzijde.
- Notulen 24 januari jl.: vanuit Kiesraadzijde hecht ik er aan het volgende op te merken:
  - Mbt de extra stuurgroep en de hiertoe opgestelde powerpointpresentatie door de genoemde collega's van de Kiesraad:
    - op maandag 23 januari heeft het projectteam DHV Kiesraad mij geïnformeerd dat het voorstel dat Paragon op 16 januari jl. heeft gedaan qua planning niet uitvoerbaar zou zijn gezien de extra gevraagde capaciteit die hiertoe op zeer korte termijn beschikbaar zou moeten zijn. Omdat dit informatie is die ook voor de gehele stuurgroep van belang is, en gezien de druk op de planning van het project heb ik meteen een extra stuurgroep gepland, zorgvuldigheidshalve met een agenda en de genoemde powerpointpresentatie opdat iedereen gelijk geïnformeerd was.
    - Paragon geeft aan dat er een eenzijdig beeld wordt geschetst door de Kiesraad. Ik ga er van uit dat de punten in de reactie op de notulen dit voor Paragon eenzijdige beeld adresseren
  - Nav punt 1: Kiesraad heeft na het bestuurlijke overleg van 20 november jl. op 5/12 op projectniveau, en op 15/12 en 23/12 tweemaal op directieniveau voorstellen gedaan, waarbij tussentijds overigens gezamenlijk is gewerkt aan een voorstel iteratief werken. Voorstellen zijn door Paragon begin januari per brief afgewezen. Op 16 januari heeft Paragon een voorstel gedaan.
  - Nav punt 2, bullet 1: ik meen dat door ^{5.1.2.e} mbt de betreffende demo is aangegeven dat de kwaliteit van de tweede demo onvoldoende was. Hierop is naar mijn beeld de tweede demo ook niet doorgegaan.
  - Nav punt 2, bullet 5: uit de betreffende planning die was voorgesteld bleek dat de Kiesraad op zeer korte termijn extra capaciteit zou moeten inzetten die ook meteen op inhoudelijke vlieghoogte was, omdat in de planning voor de betreffende medewerkers van de Kiesraad overlappende activiteiten waren gepland. Een medewerker kan maar een keer worden ingepland, niet dubbel.
  - Nav punt 2, bullet 12: ik neem hier afstand van. De Kiesraad streeft niet naar perfectie, maar naar voldoende kwaliteit, volledigheid en tijdigheid. Daarbij is uiteraard van belang dat Paragon steeds heeft aangegeven aangegeven dat voor afgetekende specificaties bij wijziging een RfC-procedure geldt. Aanvullend: als redelijke termijnen worden geboden kan de Kiesraad intensiveren, echter, het voorstel van 16 januari is met de huidige

capaciteit niet haalbaar als er medewerkers dubbel worden ingepland. De gevraagde intensivering op deze termijn en met het daarbij benodigde kennisniveau is niet realistisch.

- Nav punt 2, bullet 19: de pakketoplossing die bestuurlijk is besproken op 20 november staat genoemd in het verslag. Indachtig deze bestuurlijke afspraak heeft de Kiesraad ook steeds de voorstellen gedaan, die dus op meer punten zien dan opleveringen alleen. Pas op 16 januari jl. heeft Paragon een voorstel voor een pakketoplossing gedaan verwijzend naar het bestuurlijke gesprek hierover op 20 november jl.
- Nav punt 2, bullet 25: ik ben niet van mening dat het onzorgvuldig is benoemd. De toelichting zoals deze nu is gegeven in de reactie van Paragon op het verslag had tijdens de stuurgroepvergadering kunnen worden gewisseld. Dan had ik overigens als vraag gesteld aan beide projectleiders waarom een eventueel verschil van inzicht hierop niet eerder is voorgelegd aan de stuurgroep.
- Nav punt 2, bullet 26: Paragon heeft een aanbod gedaan waarbij na tien weken na ingang contract de specificaties zouden kunnen worden vastgesteld. Dit is later op verzoek van Paragon verlengd met zes weken. Dat Paragon het onredelijk vindt dat er nog steeds geen akkoord is over de specificaties kan ik niet plaatsen. Kiesraad toetst bij de vast te stellen documenten op kwaliteit, volledigheid en tijdigheid en daarbij de wetenschap dat een verandering in specificaties als een RFC wordt gezien.

Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e> @paragon-cc.nl

Datum: vrijdag 17 feb. 2023 5:45 PM

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e> @kiesraad.nl, 5.1.2.e <5.1.2.e> @kiesraad.nl, 5.1.2.e

5.1.2.e <5.1.2.e> @kiesraad.nl, 5.1.2.e <5.1.2.e> @paragon-cc.nl, 5.1.2.e @nvvb.nl

<5.1.2.e> @nvvb.nl

Onderwerp: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1

Beste stuurgroepleden,

In het stuurgroep overleg van 14 februari heeft de stuurgroep Paragon de gelegenheid gegeven om uitgebreider te reageren op de op 9 februari ontvangen stuurgroepstukken waaronder de notulen van de stuurgroep van 17 januari en de notulen van de extra stuurgroep van 24 januari. Deze reactie vinden jullie in bijlage.

Met vriendelijke groet,
Kind regards,

5.1.2.e

5.1.1.e

PARAGON
Customer Communications

5.1.2.e www.paragon-cc.nl • [volg ons op LinkedIn](#) • [overzicht adresgegevens](#)

Onze locatie Alphen aan den Rijn is verhuisd naar Zoetermeer! Bekijk de details op onze website via 'overzicht adresgegevens'.

Nieuw avontuur?

[Bekijk onze vacatures](#)

This email and any files transmitted with it are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed to. Any views or opinions presented are solely those of the author and do not necessarily represent those of Paragon Customer Communications. If you have received this email in error please notify the sender.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Sent: Fri, 10 Mar 2023 15:07:33 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>
Subject: RE: Stuurgroep stukken DHV 14/3

Hallo 5.1.2.e

Aangezien ik vanuit Paragon de verantwoordelijke ben binnen de stuurgroep kan ik mij hier niet in vinden.

Gezien de voortgang binnen het project, de onderwerpen die spelen en de importantie hiervan is vanuit Paragon mijn aanwezigheid een vereiste.

Het zou toch mogelijk moeten zijn een online meeting op te zetten met de relatieve kleine groep mensen die het betreft?

Ik hoop dat er nogmaals naar een alternatief gekeken kan worden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: vrijdag 10 maart 2023 12:03
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@nvvb.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@nvvb.nl>
Onderwerp: RE: Stuurgroep stukken DHV 14/3

Dag allen,

Het verplaatsen van de stuurgroep naar 15.00 op 14 maart gaat helaas niet lukken. Het volgende wil ik graag voorstellen. De stuurgroep zal gewoon plaatsvinden zoals gepland, dinsdag 14 maart om 10.00 uur via Webex. 5.1.2.e zal 5.1.2.e bijpraten in de middag.

Ik hoop dat iedereen zich hierin kan vinden.

Tot dinsdag.

Met vriendelijke groet,

5.1.1.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

W www.kiesraad.nl

Van: 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 10 maart 2023 10:51
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>

5.1.2.e | <5.1.2.e | @paragon-cc.nl>; '5.1.2.e | <5.1.2.e | @paragon-cc.nl>; '5.1.2.e | @nvvb.nl'
<5.1.2.e | @nvvb.nl>

Onderwerp: Stuurgroep stukken DHV 14/3

Dag allen,

Hierbij stuur ik jullie graag de stukken voor de stuurgroep DHV.

De volgende stukken zijn bijgesloten in de bijlage,

1. Stuurgroep agenda;
2. Verslag vorige vergadering (14/2);
3. Actie-en besluitenlijst;
4. Testplan en presentatie testaanpak;

De dashboard zal 5.1.2.e volgend week nazenden.

Daarnaast heb ik voor de volledigheid in de bijlage bijgesloten de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari, de brief van 5.1.2.e als reactie op de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari en de reactie op de brief van 5.1.2.e van 5.1.2.e en 5.1.2.e

Tot slot wil ik aangeven dat ik nog geen reacties heb ontvangen op het verzoek van 5.1.1.e om de stuurgroep DHV te verplaatsen van 10.00 uur naar 15.00 uur op 14 maart of eventueel een andere datum als optie. Graag ontvang ik nog een reactie van jullie.

Veel dank en alvast een goed weekend.

Met vriendelijke groet,

5.1.1.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

.....
T 5.1.2.e

E 5.1.2.e | @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Tue, 14 Mar 2023 18:21:55 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Cc: "5.1.2.e@nvvb.nl" <5.1.2.e@nvvb.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Subject: aanlevering stukken stuurgroep 21 maart 2023

5.1.2.e en 5.1.2.e (en 5.1.2.e),

Ik begrijp van 5.1.2.e dat jullie dashboard nog niet gereed is aangeleverd voor verzending aan de stuurgroep? Graag wil ik ons er allemaal aan herinneren dat we eerder hebben afgesproken om een week voorafgaand aan de stuurgroep de stukken rond te sturen. Zo ook het dashboard. Dat er in de dagen naar een stuurgroep toe nog zich nog zaken ontwikkelen is geen probleem, en ook geen probleem gebleken in het verleden, want dat kan altijd nader worden toegelicht. Op deze manier hebben de stuurgroepleden de ruimte om zich tijdig voor te kunnen bereiden.

Hartelijk dank voor jullie medewerking en ik wil jullie dan ook vragen het dashboard uiterlijk morgen 13.00 uur morgen via 5.1.2.e aan te leveren. Dan kan 5.1.2.e daarna de vergaderstukken uitdoen.

Groeten, 5.1.2.e

5.1.1.e

.....
KIESRAAD
Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e / 5.1.2.e
E 5.1.2.e @kiesraad.nl
W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Wed, 15 Mar 2023 14:41:48 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Dashboard DHV

Hi 5.1.2.e

Ter aanvulling op onze App berichtjes.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 14:37
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: RE: Dashboard DHV

Hi 5.1.2.e

Volgens mij bepaalt het gesprek van donderdag hoe het vervolg van het project eruit zal zien met betrekking tot scope, planning en samenwerking. Ik wacht daarom toch liever op de uitkomst van dat gesprek. Daarbij veranderd er veel gedurende de week en wil ik de status zo actueel mogelijk houden.

Groet, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: dinsdag 14 maart 2023 08:44
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Onderwerp: Dashboard DHV

Hi 5.1.2.e

Is het mogelijk om toch een eerste concept van het dashboard DHV morgenmiddag te bespreken tijdens ons planningsoverleg?

Ik begrijp je behoefte om de laatste stand van zaken, n.a.v. het gesprek wat 5.1.2.e donderdagmiddag heeft, nog mee te nemen maar dat zou wat mij betreft ook mondeling ingebracht kunnen worden in de stuurgroep van volgende week dinsdag. De status slides kunnen m.i. toch al opgesteld worden. Ik hoor graag even.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

KIESRAAD
Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2.e
E 5.1.2.e@kiesraad.nl
W www.kiesraad.nl

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e" "

Sent: 3/16/2023 8:43:42 AM

To: "5.1.2.e" " <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e"

5.1.2.e " <5.1.2.e@kiesraad.nl>

CC:

Subject: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Attachments:

Ter info

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e

Verzonden: donderdag 16 maart 2023 08:27

Aan: 5.1.2.e

Onderwerp: RE: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Goedemorgen 5.1.2.e

Gisteren heb ik contact met 5.1.2.e gehad en hij stuurt het dashboard vanmorgen, met updates t/m gister, op aan 5.1.2.e

Tot vanmiddag,

5.1.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e

Verzonden: woensdag 15 maart 2023 15:23

Aan: 5.1.2.e

Onderwerp: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Dag 5.1.2.e

Nav onderstaande, ik begrijp dat 5.1.2.e het dashboard niet wil opsturen nog en dat hij daarmee tot vrijdag wil wachten. Klopt dat?

Als dat zo is dan vind ik dat echt bezwaarlijk. De afspraak is dat een week tevoren stukken worden verzonden. Het eigenstandig beslissen door projectleiders (5.1.2.e en net zo zeer 5.1.2.e) om gevraagde stukken niet op te leveren vind ik onacceptabel.

Ik heb geen verzoek tot uitstel ontvangen en zie hiertoe ook geen reden.

Zou je 5.1.2.e nogmaals willen verzoeken het dashboard op te leveren met 5.1.2.e vandaag? Ik doe datzelfde verzoek ook aan 5.1.2.e

Veel dank.

Groeten en tot morgen.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e >

Datum: woensdag 15 mrt. 2023 2:07 PM

Aan: 5.1.2.e >, 5.1.2.e >, '5.1.2.e' >, '5.1.2.e' >, '5.1.2.e' >

'5.1.2.e' > @nvvb.nl' >

Onderwerp: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Dag allen,

Hierbij stuur ik jullie graag de stukken voor de stuurgroep DHV.

De volgende stukken zijn bijgesloten in de bijlage.

1. Stuurgroep agenda;
2. Verslag vorige vergadering (14/2);
3. Actie-en besluitenlijst;
4. Testplan en presentatie testaanpak;

Daarnaast heb ik voor de volledigheid in de bijlage bijgesloten de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari, de brief van ^{5.1.2.e} als reactie op de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari en de reactie op de brief van ^{5.1.2.e} van ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e}

Tot slot wil ik aangeven dat ik vandaag het dashboard niet heb ontvangen. Tijdens een van de eerste stuurgroepvergaderingen is afgesproken de stukken minimaal 1 week van te voren te versturen naar de stuurgroepleden.

Aan ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} het verzoek om vandaag alsnog de dashboard na te zenden.

Alvast dank.

Met vriendelijke groet,

^{5.1.2.e}

KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T ^{5.1.2.e}

E ^{5.1.2.e} @kiesraad.nl

W <https://eur05.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.kiesraad.nl%2F&data=05%7C01%^{5.1.2.e}40paragon-cc.nl%7C68e582aa1b1e4160dddc08db2560d4ce%7Cbc174d4d14f943f48868b3e1d4e9e2c1%7C0%7C0%7C638144871553089052%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWljiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzIiLCJBTiI6IklhaWwiLCJXVCi6Mn0%3D%7C3000%7C%7C%7C&sdata=s7KWogR%2BIRQR2WIFq%2FSbQGF6OZ2Loed86fyG5ESxQkY%3D&reserved=0>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 16 Mar 2023 10:51:51 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: RE: Stuurgroepstukken DHV 21/3 re 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: woensdag 15 maart 2023 16:04
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Van: 5.1.2.e
Verzonden: woensdag 15 maart 2023 15:34
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: RE: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Hi 5.1.2.e

Uit mijn contact met 5.1.2.e vanmiddag (14 uur) heb ik nogmaals gevraagd om een oplevering van het dashboard. 5.1.2.e geeft aan dat vanmorgen met 5.1.2.e heeft afgestemd om pas na het gesprek van morgen (donderdag) een dashboard te zullen opleveren.

5.1.2.e zou jou hierover informeren, aldus 5.1.2.e en dat is dus kennelijk nog niet gebeurd.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: woensdag 15 maart 2023 15:24
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Ter info.

@5.1.2.e via dit bericht toch ook nogmaals het verzoek aan jou om vandaag tot oplevering van het dashboard te komen.

Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Datum: woensdag 15 mrt. 2023 3:23 PM
Aan: '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Onderwerp: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3

5.1.2.e

Nav onderstaande, ik begrijp dat 5.1.2.e het dashboard niet wil opsturen nog en dat hij daarmee tot vrijdag wil wachten. Klopt dat?

Als dat zo is dan vind ik dat echt bezwaarlijk. De afspraak is dat een week tevoren stukken worden verzonden. Het eigenstandig beslissen door projectleiders (5.1.2.e en net zo zeer 5.1.2.e) om gevraagde stukken niet op te leveren vind ik onacceptabel.

Ik heb geen verzoek tot uitstel ontvangen en zie hiertoe ook geen reden.

Zou je 5.1.2.e nogmaals willen verzoeken het dashboard op te leveren met 5.1.2.e vandaag? Ik doe datzelfde verzoek ook aan 5.1.2.e

Veel dank.

Groeten en tot morgen.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Datum: woensdag 15 mrt. 2023 2:07 PM

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>, 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>, '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>, '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>, '5.1.2.e@nvvb.nl' <5.1.2.e@nvvb.nl>

Onderwerp: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Dag allen,

Hierbij stuur ik jullie graag de stukken voor de stuurgroep DHV.

De volgende stukken zijn bijgesloten in de bijlage.

1. Stuurgroep agenda;
2. Verslag vorige vergadering (14/2);
3. Actie- en besluitenlijst;
4. Testplan en presentatie testaanpak;

Daarnaast heb ik voor de volledigheid in de bijlage bijgesloten de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari, de brief van 5.1.2.e als reactie op de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari en de reactie op de brief van 5.1.2.e van 5.1.2.e en 5.1.2.e

Tot slot wil ik aangeven dat ik vandaag het dashboard niet heb ontvangen. Tijdens een van de eerste stuurgroepvergaderingen is afgesproken de stukken minimaal 1 week van te voren te versturen naar de stuurgroepleden.

Aan 5.1.2.e en 5.1.2.e het verzoek om vandaag alsnog de dashboard na te zenden.

Alvast dank.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

.....
T 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 16 Mar 2023 10:56:51 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: Review dashboard
Attachments: 20230321 Stuurgroep DHV Dashboard v1.1_review 5.1.2.e.pptx

Hi 5.1.2.e

Ik heb een aantal opmerkingen geplaatst in het dashboard, tevens heb ik nog een aantal vragen. Als ik de balkenplanning op slide 2 zie, dan lijkt de oplevering van package 1 pas op donderdag 27 april plaats te vinden, klopt dat?

Wanneer schikt het om dit af te stemmen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e [@kiesraad.nl](mailto:5.1.2.e@kiesraad.nl)

W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 16 Mar 2023 10:59:22 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3 re 5.1.2.e
Attachments: 21032023 Agenda stuurgroep DHV.docx, Verslag stuurgroep 20230214 def.docx, Actie- en besluitenlijst stuurgroep DHV 20230214.docx, DHV E2E Testplan v0.4_distributie.docx, Testaanpak DHV_Stuurgroep Kiesraad_v03.pptx, Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1, FW: Reactie op de stuurgroep notulen van 17-1 en 24-1, 20230117 verslag stuurgroep Concept.docx, 24012023 Extra Stuurgroep DHV Concept.docx

---

Van: Donners, Luc <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: woensdag 15 maart 2023 15:24

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e

<5.1.2.e@kiesraad.nl>

Onderwerp: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Ter info.

@5.1.2.e via dit bericht toch ook nogmaals het verzoek aan jou om vandaag tot oplevering van het dashboard te komen.

Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Datum: woensdag 15 mrt. 2023 3:23 PM

Aan: '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>

Onderwerp: FW: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Dag 5.1.2.e

Nav onderstaande, ik begrijp dat 5.1.2.e het dashboard niet wil opsturen nog en dat hij daarmee tot vrijdag wil wachten. Klopt dat?

Als dat zo is dan vind ik dat echt bezwaarlijk. De afspraak is dat een week tevoren stukken worden verzonden. Het eigenstandig beslissen door projectleiders (5.1.2.e en net zo zeer 5.1.2.e) om gevraagde stukken niet op te leveren vind ik onacceptabel.

Ik heb geen verzoek tot uitstel ontvangen en zie hiertoe ook geen reden.

Zou je 5.1.2.e nogmaals willen verzoeken het dashboard op te leveren met 5.1.2.e vandaag? Ik doe datzelfde verzoek ook aan

5.1.2.e

Veel dank.

Groeten en tot morgen.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Datum: woensdag 15 mrt. 2023 2:07 PM

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @kiesraad.nl>, 5.1.2.e <5.1.2.e @kiesraad.nl>, 5.1.2.e
<5.1.2.e @paragon-cc.nl>, 5.1.2.e <5.1.2.e @paragon-cc.nl>, 5.1.2.e @nvvb.nl'
<5.1.2.e @nvvb.nl>

Onderwerp: Stuurgroepstukken DHV 21/3

Dag allen,

Hierbij stuur ik jullie graag de stukken voor de stuurgroep DHV.

De volgende stukken zijn bijgesloten in de bijlage.

1. Stuurgroep agenda;
2. Verslag vorige vergadering (14/2);
3. Actie-en besluitenlijst;
4. Testplan en presentatie testaanpak;

Daarnaast heb ik voor de volledigheid in de bijlage bijgesloten de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari, de brief van 5.1.2.e als reactie op de stuurgroep verslagen van 17 en 24 januari en de reactie op de brief van 5.1.2.e 5.1.2.e van 5.1.2.e en 5.1.2.e

Tot slot wil ik aangeven dat ik vandaag het dashboard niet heb ontvangen. Tijdens een van de eerste stuurgroepvergaderingen is afgesproken de stukken minimaal 1 week van te voren te versturen naar de stuurgroepleden.

Aan 5.1.2.e en 5.1.2.e het verzoek om vandaag alsnog de dashboard na te zenden.

Alvast dank.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

KIESRAAD

Datum
21 maart 2023

Onderwerp
Agenda

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	21 maart 2023 14:30 uur- 16:00 uur
Deelnemers	5.1.2.e [redacted] 5.1.2.e en 5.1.2.e [redacted]

---

1. **Opening & vaststellen agenda (5 min)**
2. **Mededelingen (5min)**
3. **Verslag stuurgroep vergadering 14 februari (10 min)**
4. **Actielijst-en besluitenlijst (15min)**
5. **Integrale testplan (30 min)**
6. **Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module (20 min)**
  - Het dashboard wordt nagezonden door 5.1.2.e [redacted]
7. **Rondvraag & Sluiting (5 min)**

KIESRAAD

Datum
14 februari 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	14 februari 2023 10:15 uur- 11:45 uur
Deelnemers	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e

---

1. Opening & vaststellen agenda

- De vergadering wordt om 10.18 uur geopend.
- Geen extra agendapunten worden toegevoegd.

2. Mededelingen

- 5.1.2.e zal vanaf vandaag aansluiten als stuurgroep lid bij dit overleg
- 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen op korte termijn nader kennis maken.
- 5.1.2.e geeft aan dat hij om 11.30 uur de stuurgroepvergadering moet verlaten.

3. Verslag stuurgroep vergadering 17 januari en 24 januari jl.

- 5.1.2.e geeft aan dat zij, hoewel ze niet aanwezig was bij de stuurgroepvergaderingen van 17 en 24 januari jl., het niet eens met een aantal formuleringen in het verslag. 5.1.2.e is het hier mee eens.
5.1.2.e en 5.1.2.e herkennen de weergave van de stuurgroepvergaderingen zoals deze nu in de beide verslagen zijn opgenomen en zijn akkoord met de verslagen.
- 5.1.2.e geeft aan dat 5.1.2.e opmerkingen heeft gestuurd op de concept-verslagen. Een aantal opmerkingen zijn ook overgenomen, de meeste opmerkingen zijn opmerkingen naar aanleiding van het verslag. Deze opmerkingen komen niet in dit verslag maar kunnen in deze stuurgroepvergadering worden opgetekend.
Afgesproken wordt dat 5.1.2.e en 5.1.2.e uiterlijk vrijdag 17 februari a.s. schriftelijk reageren op beide verslagen. Dan kan 5.1.2.e daarna bekijken wat in het verslag nog kan worden aangepast en wat er naar aanleiding van het verslag wordt opgenomen.

4. Actielijst-en besluitenlijst

- Actie- en besluiten is besproken en bijgewerkt (zie bijlage).

5. Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module (20 min)

- 5.1.2.e licht het dashboard toe.
- 5.1.2.e geeft aan dat in de afgelopen 4 weken niet veel is veranderd. De ontwerpfase waaraan wordt gewerkt loopt door tot medio mei.
- Pagina 1 afgelopen periode tweede bullet: 5.1.2.e vraagt naar de betekenis van 'in haar tempo' blijft beoordelen. Hij vraagt of er afspraken zijn gemaakt over het tempo van beoordelen. 5.1.2.e en 5.1.2.e geven aan dat wordt gewerkt conform de bijgestelde planning en dat Kiesraad dit tempo ook hanteert.

- 5.1.2.e geef daarnaast ook aan dat is gekeken wat is haalbaar om aan te werken. CSB wordt nu bijvoorbeeld ook opgepakt.
- 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e en 5.1.2.e zo concreet mogelijk te blijven in het dashboard.
- 5.1.2.e merkt op dat het niet duidelijk is wat bedoeld wordt met "we". Is dat Paragon of de Kiesraad of beide. Afspraak wordt gemaakt dat dit altijd helder moet zijn.
- Pagina 1 komende periode, bullet 4: vraagt 5.1.2.e al een nieuwe datum is voor de demo, omdat de demo op 16 februari niet doorgaat. 5.1.2.e geeft als reactie dat 5.1.2.e heeft aangegeven na sprint 13, dit betekent na 27 februari, dan wordt gekeken wanneer een demo gegeven kan worden-aan de Kiesraad en klankbordgroep. 5.1.2.e 5.1.2.e vraagt de stuurgroepleden of het niet verstandig is dat er wel een duidelijke datum komt. De stuurgroepleden zijn het hiermee eens. 5.1.2.e geeft aan dat zij en 5.1.2.e 5.1.2.e met 5.1.2.e gaan schakelen voor een nieuwe datum.
- Bij bullet 4 mist 5.1.2.e de conclusie. 5.1.2.e dacht het dit voorstel al was afgewezen. 5.1.2.e licht toe dat de Kiesraad het voorstel van 16 januari als geheel nog in beraad heeft en dat hij met betrekking tot het onderdeel opleveringen al op 24 januari aan 5.1.2.e heeft aangegeven dat de voorgestelde oplevering voor hem niet acceptabel is en dat hij dit ook heeft meegenomen naar de Kiesraad.
- 5.1.2.e stelt voor om gezamenlijk een andere invulling van het voorstel te werken en de tijd te gebruiken nu de Kiesraad in beraad is.
- 5.1.2.e geeft aan niet nu weer tot een nieuw voorstel kan worden gekomen, en het hem goed lijkt de conclusie van de Kiesraad op het voorstel van 16 januari jl. af te wachten en ondertussen door te werken conform optiedossier als formeel geldende afspraak tussen de Kiesraad en Paragon.
- 5.1.2.e geeft aan 5.1.2.e aan dat het feitelijk betekent dat Paragon tot medio mei bezig is met het ontwerpen van DHV en dat de oplevering van 11 april niet beoordeeld kan worden door de Kiesraad, omdat er nog geen specificaties zijn vastgesteld en dat Paragon hiermee het risico neemt op rework, omdat er nu al gebouwd wordt mogelijk (en er later wijzigingen moeten worden doorgevoerd). Dit wordt beaamd door de stuurgroepleden.
- 5.1.2.e geeft aan dat in bullet 3 staat omstreden HSB-change. Het is volgens hem niet omstreden, maar het gaat om een verschil in inzicht of dit een change is. Daarnaast geeft hij aan dat in plaats van 'ad-hoc' bij bullet 5 'extra' stuurgroep moet staan. 5.1.2.e geeft aan dat het voor hem wel als een ad hoc stuurgroep voelde. 5.1.2.e geeft daarover aan dat maandag 23 januari is gebleken dat het voorstel van Paragon van 16 januari planningstechnisch niet uitvoerbaar bleek na analyse van projectteam Kiesraad en dat hij daarop een extra stuurgroep heeft ingepland om dit zo snel mogelijk te kunnen bespreken. 5.1.2.e betekent dit adhoc.
- Pagina 1 komende periode, bullet 1: 5.1.2.e geeft aan dat na de Kiesraadvergadering van 30 januari door 5.1.2.e aan 5.1.2.e en door 5.1.2.e aan 5.1.2.e 5.1.2.e in diezelfde week is aangegeven dat de voorgestelde gedownsize scope voor de Kiesraad niet bespreekbaar is. 5.1.2.e heeft op 24 januari jl. al aan 5.1.2.e gedeeld dat deze gedownsize scope voor hem niet acceptabel is. Het is dan ook niet pas 7 februari jl. aan Paragon gemeld. 5.1.2.e geeft als reactie dat het hem niet duidelijk was, ook niet uit de telefoongesprekken met 5.1.2.e en dat de scope nog ter discussie zou staan. 5.1.2.e bevestigt dat hij de mededeling heeft gedaan. 5.1.2.e geeft aan dat zij van 5.1.2.e had begrepen dat hij ontevreden was over het voorstel van 16 januari en dat het voorstel in zijn geheel in de Kiesraad zou worden besproken.
- 5.1.2.e vraagt waarom er geen schriftelijke reactie op het voorstel van 16 januari is ontvangen. 5.1.2.e geeft aan dat er geen schriftelijke mededeling is gestuurd omdat er nog geen besluit is op het voorstel, behalve dat helder is dat de gedownsize scope niet acceptabel is voor de Kiesraad. 5.1.2.e verzoekt bij een besluit om een schriftelijke reactie.
- Pagina 2, kritieke pad is niet veel veranderd de analyse & design fase loopt door tot mei 2023. Er wordt hard gewerkt aan de eerste oplevering in april. 5.1.2.e geeft daarnaast ook aan dat hij bij 5.1.2.f aan het drukken is om te testomgeving op te leveren. Voor 5.1.2.e 5.1.2.e is dit ook een dagelijkse bezigheid. Het wordt nog een spannende eindsprint.
- Pagina 4, 5.1.2.e licht de voortgang van het functioneel ontwerp toe. KS ligt nu bij 5.1.2.f net als FB die volgens Paragon bijna klaar is. RP (uitslagenportaal) wordt nu aan gewerkt. GSB is net opgeleverd door de Kiesraad en CSB ligt nu ter review bij de Kiesraad.

- Pagina 5, software development (softwareontwikkeling): 5.1.2.e geeft aan dat dit een overall beeld geeft en op schema loopt, gebaseerd op de scope per module. Er zijn in totaal nog 15 sprints tot september. 56% van de software moet nog gebouwd worden. Morgen (15/2) weet 5.1.2.e meer over de voortgang van de afgelopen sprint.
- Pagina 7, Status applicatie: 5.1.2.e geeft aan dat functionele specificatie nu loopt tot mei 2023. Dat betekent ook dat niet op specificaties kan worden getest bij eerste oplevering.
- Technische en veiligheidspecificaties staat vandaag bij Paragon op de planning om deze af te ronden. 5.1.2.e moet nagevraagd worden wat het betekent als de invulling hiervan verandert ten opzichte van de aanbesteding.
- 5.1.2.e vraagt wat holistische aanpak in deze context betekent. 5.1.2.e geeft aan dat de aanpak gezamenlijk is vastgesteld door testteams van beide partijen.
- 5.1.2.e vraagt hoe het in de tijd zal gaan als de specificaties in mei worden opgeleverd, om in september een derde oplevering te kunnen doen, aangezien er nog maar 2,5 maand is inclusief de zomer om de software te ontwikkelen inclusief eventueel rework en testen, voordat de software aan de Kiesraad wordt aangeboden. 5.1.2.e geeft aan dat dit krap is en geeft ook aan dat op dit moment ook al wordt gebouwd. 5.1.2.e geeft aan dat er goede procesafspraken moeten komen om de zaken parallel op te pakken en samen met een gemeenschappelijk belang om de tafel te gaan zitten.
- Pagina 8, status infrastructuur: 5.1.2.e vraagt hoe het zit met de datum bij infrastructuur. 5.1.2.e licht toe dat dit al klaar is, maar dat de deadline is overschreden. 5.1.2.e en 5.1.2.e stemmen af op deze pagina een legenda toe te voegen.
- De Dev/Maint environment loopt niet heel goed geeft 5.1.2.e aan. Hoe 5.1.2.f dit aanvielt, is heel technisch om uit te leggen. 5.1.2.f levert servers op en dan wordt de software opgeleverd vervolgens kan de software geïmplementeerd worden. Nadat de software op de server is geïmplementeerd, moet het geïnstalleerd worden en hiervoor is veel afstemming nodig tussen 5.1.2.f en 5.1.2.f Daarnaast is ook informatie nodig vanuit de Kiesraad voor o.a. netwerktoegang en certificaten. Dit proces heeft ervoor gezorgd dat dit punt op de kritieke pad is gekomen de deadline van 24 februari is nog wel haalbaar om deze reden is de verwachte einddatum oranje. De omgeving moet 5.1.2.e wel eerst hebben, om te kunnen opleveren voor testuitvoering.
- Pagina 9, status dienstverlening, geen opmerkingen.
- Pagina 10, Risico's, bij risico ID 8 is er bijna een oplossing. Risico ID 9, is kritiek, want het is nog niet opgeleverd en de tijd dringt licht 5.1.2.e toe. Risico ID KR#4 geeft 5.1.2.e aan dat druk wordt gewerkt aan de reviews. Ook hier zullen 5.1.2.e en 5.1.2.e afstemmen om een legenda toe te voegen.
- Pagina 11 Issues. Issue ID 1, op dit punt moeten Kiesraad en Paragon bespreken wat de te nemen stappen zijn. Issues ID 2, is nog in beraad. Issues ID 3, is gekoppeld aan issues ID 1, voor nu wordt er conform het optiedossier gewerkt.
- 5.1.2.e geeft een reflectie over de vergadering. Hij merkt op dat er in het eerste deel van de vergadering strubbelingen lijken te zijn en dat het overleg moeizaam verloopt en het tweede deel van de vergadering het beter loopt. 5.1.2.e deelt deze reflectie en ook 5.1.2.e Daarnaast geeft 5.1.2.e aan de indruk te hebben dat beide teams hard werken om tot een goed resultaat te komen.
- 5.1.2.e uit zijn twijfels over het eindstatus van DHV of de eindgebruikers wel blij van DHV gaan worden. 5.1.2.e geeft als reactie dat het streven is om ervoor te gaan.

6. Vaststelling integrale testplan

- 5.1.2.e vraagt aan de stuurgroepleden of er nog voldoende tijd is om het integrale testplan te bespreken en ook vast te stellen in deze vergadering.
- De stuurgroepleden geven aan dat niet alle stukken te hebben gelezen vanwege een late nazending en kunnen om deze reden dan ook niet het testplan vaststellen.
- 5.1.2.e geeft aan dat door de 5.1.2.e en 5.1.2.e een presentatie is voorbereid.
- 5.1.2.e stelt voor om eerst projectniveau de vragen te beantwoorden en in de volgende stuurgroep meer tijd te reserveren om het integrale testplan goed tot zijn recht te laten komen en tot een zorgvuldige vaststelling te kunnen komen. De stuurgroepleden stemmen hiermee in.

7. Rondvraag & Sluiting

- Geen vragen voor de rondvraag.
- De vergadering sluit om 11.24 uur.

ACTIE- EN BESLUITENLIJST STUURGROEP DHV

17 januari 2023

Datum	Omschrijving actie	Actiehouder	Deadline
08-08-2022	HSB en NBSB KR komt met standpunt t.a.v. scope van deze onderdelen	5.1.2.e	10 -10 2022
21-09-2022	Afgesproken wordt dat er binnen 2 weken een sessie wordt gepland. Detailanalyse wordt op 25 oktober besproken met de Kiesraad.	5.1.2.e	8-9-2022
15-11-2022	Dit zal eerst bestuurlijk worden besproken met 5.1.2.e en 5.1.2.e (Paragon) en 5.1.2.e en Wim Kuijken (KR).		
19-12-2022	Dit punt staat op de agenda voor vandaag.		
17-1-2023	Dit punt is benoemd in het voorstel dat door Paragon is verstuurd op 16/1.	5.1.2.e	
14-02-2023	Is nog pending. Is onderdeel van het voorstel.		Open
08-08-2022	Wireframes Opleveren van klik-pad of totaaloverzicht wireframes per module.	5.1.2.e	15-8- 2022
15-11-2022	De procesflow heeft de KR wel ontvangen en de klikpaden niet. De klikpaden geven inzicht in de structuur (op deze manier kan je het beter plaatsen en de samenhang ervan inzien). De wireframes gaat over het totaaloverzicht betreft de schermen en het klikpad gaat over de structuur.		25-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e geeft aan dat de 5.1.2.e van de KR en UI/UX van 5.1.2.f dagelijks contact hebben en heeft geen zicht op dit proces. 5.1.2.e zal 5.1.2.f benaderen.		Januari 2023
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan iemand aangenomen te hebben voor o.a. de klikpaden. Helaas is deze persoon nu met verlof. Over 2 weken zal dit punt weer opgepakt worden.		
14-2-2023	5.1.2.e geeft aan 5.1.2.e nog niet te hebben gesproken over dit punt. Een extern partij zou dit oppakken, dat is nu niet meer aan de orde. 5.1.2.f zal dit wellicht zelf gaan oppakken. 5.1.2.e gaat navragen wanneer de klikpaden worden opgepakt. 5.1.2.e heeft nog geen terugkoppeling gekregen. Is in de workshop door 5.1.2.f wel meegenomen.		Februari 2023
08-08-2022	FSD – finale datum aftekenen Opvragen finale datum aftekenen FSD bij 5.1.2.f	5.1.2.e	22 -8-2022
15-11-2022	Volgens planning is dit eind januari. Vanaf vandaag tot eind januari zullen opleveringen plaatsvinden.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e geeft aan dat de kerstvakantie van KR medewerkers niet zijn meegenomen in de planning. 5.1.2.e zal vandaag een reactie sturen n.a.v. de planning naar 5.1.2.e zodat hij het kan opnemen in een nieuwe planning.		
17-1-2023	FSD is verwerkt in de tweede versie van de planning. KS wordt weer ingepland. 5.1.2.e zal de nieuwe planning sturen naar 5.1.2.e	5.1.2.e	23-12-2022
	Voorstel vanuit Paragon is om eerst overeenstemming te hebben over de specificaties tussen KR en Paragon voordat er getekend wordt. 5.1.2.e geeft aan dat mochten wijzigingen plaats vinden na de specificaties, dan zijn de wijzigingen niet een	5.1.2.e	Februari 2023

14-2-2023	RFC, 5.1.2.e geeft aan dat de definitie van wijzigingen goed gevalideerd en geconcretiseerd moeten zijn om discussies te voorkomen. Afgesproken is om de verschillende modules op te knippen voor review conform planning. Als de modules af en goedgekeurd worden kan getekend worden.		Ongoing
17-1-2023 14-2-2023	Communicatieplan 5.1.2.e wil graag een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e betreft het security deel (over welke informatie gepubliceerd kan worden). 5.1.2.e al een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e op korte termijn. De planning is om het communicatieplan vast te stellen in de volgende stuurgroep, op 14 maart. 5.1.2.e zal nog aan 5.1.2.e doorgeven of 5.1.2.e ook zal aansluiten.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Februari 2023

Besluitenlijst stuurgroep DHV

Datum	Omschrijving besluit
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.
27-6-2022	Business requirements - BRD Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden. Versie 1.4 is geaccordeerd in de stuurgroep van 20/10 onder voorbehoud van 3 punten.
27-6-2022	Functioneel ontwerp - FSD Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn. FSD is 12 oktober opgeleverd. In de week van 24/10 zal de KR een review richting Paragon sturen.
21-09-2022	Oplevering integrale planning Besloten is om een fase planning en detailplanning op te leveren die voor 95% gereed is om te bespreken in de volgende stuurgroep van 11/10. Is opgenomen in het dashboard.
21-09-2022	Dashboard Een volledig dashboard zal verstuurd worden door 5.1.2.e Dit zal in de volgende stuurgroep op 11/10 besproken worden. Opgeleverd in de stuurgroep van 20/10. Zal terugkerend agendapunt worden.
21-09-2022	Plan van aanpak 5.1.2.e zal eind van de week (30/9) een plan van aanpak naar de Kiesraad sturen. Zal vastgesteld worden in de stuurgroep van 15/11. Is ter kennisgeving verstuurd op 15/12.

Gesloten acties Stuurgroep DHV

08-08-2022	Testtool Octane	5.1.2.e	22 augustus 2022
------------	------------------------	---------	------------------

	Navraag hoe KR gebruik kan maken van deze testtool		Gesloten
21-9-2022	Kennissessie inplannen Is ingepland op 31 oktober. 5.1.2.e uitnodigen	5.1.2.e 5.1.2.e	31 oktober 2022 Gesloten
21-09-2022	Risicolog 5.1.2.e zal een eerste opzet aanleveren, 5.1.2.e heeft dit inmiddels gedeeld.	5.1.2.e	30 september 2022 Gesloten
20-10-2022	Stuurgroep DHV De vergadering zal voortaan 1.5 uur duren in plaats van 1 uur. Inplannen van stuurgroep vergaderingen voor het jaar 2023.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Document Sharing 5.1.2.e zal de mogelijkheid bekijken om JIRA (via confluence) te gebruiken om documenten uit te wisselen tussen de Kiesraad en Paragon.	5.1.2.e	1 juli 2022
08-08-2022	Document sharing omgeving is ingericht door Paragon. Actie inrichting 2FA loopt nog.	5.1.2.e	15 aug 2022
20-10-2022	Dit is ingericht. 5.1.2.e heeft aangegeven dat hier geen gebruik van wordt gemaakt.	5.1.2.e	2 oktober 2022 Gesloten
27-6-2022	Business requirements Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden.	Stuurgroepleden	18 juli 2022
08-08-2022	Reacties op BRD is besproken in stuurgroep-overleg. Herziene versie wordt 11 augustus opgeleverd	5.1.2.e	11 augustus 2022
21-09-2022	Op 20/9 heeft 5.1.2.e nog 3 punten gestuurd naar 5.1.2.e Dit is in goede ontvangen en 5.1.2.e gaat dit opnemen met het team.	5.1.2.e	26 september 2022
20-10-2022	BRD 1.4 is akkoord bevonden onder voorbehoud van 3 punten. (1) De onderdelen HSB en NBSB moeten nog worden opgenomen in het BRD en er moet (2) samenhang zijn met het FSD en de daar bijbehorende deliverables (dit kan betekenen dat als er in bijvoorbeeld FSD en wireframes zaken zijn die logischerwijs aanpassing van BRD behoeven dit vanzelfsprekend wordt aangepast). Daarnaast zijn er ook nog (3) tekstuele aanpassingen nodig (zoals, dubbele bewoordingen). Zie ook het verslag van 20/10.	Stuurgroepleden	20 oktober 2022 Gesloten
27-6-2022	Governance Een definitief plaatje van de governance zal gedeeld worden met de stuurgroep.	5.1.2.e	25 juli 2022
08-08-2022	5.1.2.e zal navraag doen bij 5.1.2.e na zijn vakantie. Dit is inmiddels gedeeld	5.1.2.e 5.1.2.e	15 augustus 2022 Gesloten
27-6-2022	SOC Kiesraad zal Paragon uitnodigen na akkoord van Logius.	5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Voortgang De voortgang zal gemonitord worden door een dashboard. De volgend informatie zal het dashboard bevatten: <ul style="list-style-type: none"> Terugblik, vooruitblik, de issues en de risico's. Bij de slide financiën zal het	Paragon	25 juli 2022

	<p>betaalschema worden toegevoegd in relatie tot deliverables.</p> <ul style="list-style-type: none"> Dit zal een vast agendapunt worden in de stuurgroep. 		
08-08-2022	Dashboard is aangepast en zal bij elke stuurgroep worden gepresenteerd	5.1.2.e	
21-09-2022	Dashboard is nog niet gereed. Volgend stuurgroep overleg is het Dashboard gereed.	5.1.2.e	11 oktober 2022
22-10-2022	5.1.2.e zorgt elke vergadering voor een geüpdatete versie van het dashboard.	5.1.2.e	Ongoing
15-11-2022	Vast agendapunt.	5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	5.1.2.e heeft commentaar aangeleverd, 5.1.2.e gaat dit verwerken. Actueel PvA wordt opgeleverd	5.1.2.e	1 september 2022
21-09-2022	Oplevering integrale planning. Fase planning en gedetailleerde planning (95% gereed).	5.1.2.e	11 oktober 2022
20-10-2022	De integrale planning is besproken op 20/10. Afgesproken is dat dit een terugkerend agendapunt is.	5.1.2.e	Ongoing
22-11-2022	Vast agendapunt.		Gesloten
08-08-2022	Operationeel Plan Opnemen als deliverables op het dashboard.	5.1.2.e	22 augustus 2022
22-10-2022	Opgenomen in dashboard.	5.1.2.e	Ongoing
15-11-2022	Aanpassing is vereist en wordt opgenomen in dashboard.		Gesloten
27-6-2022	Data sprintdemo`s</b> De data sprintdemo`s zal in de eerste week van juli bekend worden gemaakt.	5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	Data sprintdemo`s worden pas na start ontwikkelfase afgegeven.	5.1.2.e	1 september 2022
22-10-2022	5.1.2.e ontvangt op 21 oktober de eerste demorapportage en zal deze delen met de Kiesraad.	5.1.2.e	21 oktober 2022
15-11-2022	Data vastgesteld en gecommuniceerd. In totaal zijn 3 demo`s ingepland. De eerste demo is ingepland op 17 november.	5.1.2.e	Gesloten
21-9-2022	Plan van aanpak Volgend stuurgroep overleg wordt dit vastgesteld.	5.1.2.e	30 -9-2022
22-10-2022	Staat op de agenda van vandaag Commentaar vanuit 5.1.2.e en 5.1.2.e aanleveren, zodat 5.1.2.e dit mee kan nemen naar 5.1.2.e		15-11-2022 25-11-2022
15-11-2022	Nieuwe versie zal in volgende stuurgroep ter goedkeuring worden aangeboden.		
19-12-2022	Plan van aanpak is ter kennisgeving verstuurd op 15/12 en staat voor vandaag op de agenda.		19-12-2022
			Gesloten
15-11-2022	Logcollector 5.1.2.e zal met 5.1.2.e afstemmen wat specifiek nodig is voor de logcollector en zal dit terugkoppelen naar Paragon.	5.1.2.e 5.1.2.e	24-11-2022
19-12-2022			

	5.1.2.e en 5.1.2.e hebben afgestemd wat nodig is voor de logcollector. 5.1.2.e is aanwezig geweest bij het PI event van Logius (14/12). Dit punt staat bij Logius op de planning in het eerste kwartaal.		Gesloten
15-11-2022	Samenstelling testgroep gebruikers 5.1.2.e heeft contact opgenomen met 5.1.2.e De afspraak is ingepland op 25 november.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022 Gesloten
15-11-2022	Verzoek tot extra spintdemo`s</b> 5.1.2.e zal met 5.1.2.f overleggen of de KR meerder sprintdemo`s kan krijgen. Nu zijn er 3 ingepland. Het voorstel is of 5.1.2.f 1 keer in de 2 weken een demo (van max. 30 minuten) kan presenteren. Op deze manier krijgt de KR te zien wat er is gebouwd i.p.v. alleen maar te lezen. De KR zal op gepaste manier een reactie geven en vooral niet in detail, dit zal ook het vertrouwen en de samenwerking ten goede komen. Dit hoort nu bij het iteratief samenwerken.	5.1.2.e	25-11-2022 Gesloten
20-10-2022	Rework n.a.v. deliverytesten 5.1.2.e zal onderzoeken hoe het proces verfijnd kan worden en invloed hierop van het kritieke pad (deliverytesten).	5.1.2.e	15-11-2022
19-12-2022	Rework heeft geen invloed op het kritieke pad.		Gesloten
15-11-2022	Vaststellen testplan 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen voorbereidingen treffen om het testplan op 19 december vast te kunnen stellen.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	19-12-2022
19-12-2022	5.1.2.e heeft vandaag het testplan toegelicht. Als de stuurgroep leden weer behoefte hebben aan een toelichting of de uitkomsten van de testen willen weten zal 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e aansluiten bij de stuurgroep vergadering.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	Januari 2023
17-1-2023	Op 14 februari wordt het testplan vastgesteld in de stuurgroep.		14-2-2023
20-10-2022	Communicatieplan 5.1.2.e zal een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e	5.1.2.e	10-11-2022
15-11-2022	Gereed concept communicatieplan	5.1.2.e 5.1.2.e	19-12-2022
19-12-2022	Communicatieplan is verstuurd en wordt vandaag toegelicht door 5.1.2.e Ingebrachte punten zullen verwerkt worden in januari 2023.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Januari 2023
17-1-2023	Op 14 maart zal het communicatieplan worden vastgesteld.		14-3-2023
27-6-2022	Functioneel ontwerp - FSD Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn.	Stuurgroepleden	25-7-2022
08-08-2022	Opleverdatum FSD nu gepland op 22 augustus	5.1.2.e	22-8-2022
21-09-2022	Opleverdatum FSD was gepland op 20/9 en nu op 21/9. Dit is 12/6 geworden.	5.1.2.e	21-9-2022
20-10-2022	Op dit moment vindt review plaats door de KR. Woensdag (26/10) zal 5.1.2.e de uitkomsten van de review versturen naar Paragon.	5.1.2.e 5.1.2.e	26-10-2022

15-11-2022	Op dit moment vindt review plaats op de PG-module, vervolgens op de KS-module. Detailplanning (wanneer wordt wat opgeleverd) is nog niet ontvangen door de Kiesraad. In het FSD PG module is commentaar vanuit de KR op het datamodel geleverd. Reactie hierop vanuit Paragon is nog niet afgegeven.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	24-11-2022 24-11-2022
19-12-2022	FSD is uitgelopen. Op dit moment is 5.1.2.f de review aan het verwerken die is verkregen vanuit KR voor PG en KS. 5.1.2.e komt met een data voor de workshops voor deze onderdelen. De FB-module ligt op dit moment ook ter review bij KR.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	25-11-2022 23-12-2022
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan dat dit onderdeel is van de Dashboard.	5.1.2.e	17-1-2023
14-2 -2023	Is onderdeel van de Dashboard. Dit punt kan gesloten worden.		14-02-2023 Gesloten

E2E TESTPLAN

DHV

CONCEPT

Auteur	5.1.2.e
Versie	0.4 concept
Locatie	Teams PCC

DOCUMENT INFORMATIE

Versielijst

Versie	Datum	Opmerkingen	Auteur
0.1	29-11-2022	Aanmaak 1e versie	5.1.2.e
0.2	14-12-2022	Update nav aanpassing testaanpak DHV	5.1.2.e
0.2	23-12-2022	Concept verder aangevuld	5.1.2.e
0.3	11-1-2023	Review 5.1.2.e (Kiesraad) verwerkt	5.1.2.e
0.3	17-1-2023	Review 5.1.2.e (5.1.2.f) verwerkt	5.1.2.e
0.3	31-1-2023	Definition of Done criteria mbt testen toegevoegd, update op testomgevingen	5.1.2.e
0.3	07-2-2023	Acceptatieprocedure aangevuld, openstaande punten opmerkingen, testplanning obv oorspronkelijke planning, sectie testware toegevoegd.	5.1.2.e
0.4	27-2-2023	Openstaande punten in apart document (Kiesraad + fase 6 toegevoegd KS	5.1.2.e

Distributie lijst

Versie	Datum	Medium	Aan
0.2	23-12-2022	E-mail	5.1.2.e + intern Paragon
0.3	07-02-2023	E-mail	5.1.2.e + intern Paragon
0.4	06-03-2023	E-mail	5.1.2.e + intern Paragon

Goedgekeurd door

Versie	Datum	Persoon	Rol	Goedkeuring
--------	-------	---------	-----	-------------

Auteur: 5.1.2.e
Versie: 0.4 concept
Locatie: Teams PCC

INHOUDSOPGAVE

DOCUMENT INFORMATIE.....	1
INHOUDSOPGAVE.....	4
1 TEST OPDRACHT	5
1.1 Introductie	5
1.2 Betrokken partijen	5
1.3 Mijlpalen	5
1.4 Testbasis (brondocumentatie)	6
1.5 Testdeliverables	6
1.6 Randvoorwaarden.....	7
1.7 Acceptatie criteria en acceptatieprocedure	7
1.8 Afhankelijkheden met andere (deel)projecten.....	8
1.9 (Systeem)aspecten out-of-scope.....	8
1.10 Open Issues Testplan.....	8
2 TESTSTRATEGIE	9
2.1 Product Risico Analyse.....	11
2.2 Test Onderdelen en Test Aanpak	13
2.3 Overzicht security-gerelateerde testen DHV	18
2.4 Bevindingen procedure.....	19
2.5 Testomgevingen & Testdata.....	20
2.6 Testware	22
2.7 Testorganisatie en Testoverleg	23
3 TESTPLANNING	24

1 TEST OPDRACHT

1.1 Introductie

Digitale Hulp Verkiezingen (DHV) is de vervanger van OSV2020. Het DHV systeem bestaat uit een applicatie deel (gerealiseerd door 5.1.2.f) en een hosting deel (gerealiseerd door 5.1.2.f), waarbij tevens diverse connecties gemaakt worden met externe systemen (bijv. BRP en eHerkenning). Een goede integratie tussen applicatie en hosting is cruciaal voor de werking van DHV.

Dit document beschrijft de testactiviteiten voor end-to-end (E2E) integratietesten voor de DHV applicatie, uit te voeren op de 5.1.2.f hosting omgeving. Het document is tevens bedoeld als communicatie middel tussen betrokken partijen om tot een gezamenlijke DHV testaanpak te komen, waarbij de productrisico's zoveel mogelijk beperkt worden in de integratie tussen applicatie en hosting.

1.2 Betrokken partijen

Verschillende partijen zijn betrokken bij (testen van) het DHV project. Een nauwe samenwerking is daarmee cruciaal. De volgende partijen zijn betrokken:

Partij	Rol	Verantwoordelijk
Kiesraad	Opdrachtgever, Accepterende partij Beheren DHV (functioneel)	Organisatie en coördinatie van acceptatie testen (FAT/GAT/PAT)
PCC	Opdrachtnemer, verantwoordelijk voor opleveren en beheren DHV (technisch)	Organisatie en coördinatie van end-to-end (E2E) integratie testen, ondersteuning in FAT/GAT en PAT.
5.1.2.f	Technische realisatie en ST testen DHV applicatie	Organisatie en coördinatie van DHV systeemtest (ST), ondersteuning in E2E, FAT/GAT en PAT.
5.1.2.f	Technische realisatie en testen DHV hosting	Oplevering van DHV hosting omgeving (OTAP), ondersteuning in E2E, FAT/GAT en PAT.

1.3 Mijlpalen

De E2E, FAT/UAT en PAT vindt plaats in de volgende tijdsblokken:

- 5.1.2.f Acceptatieomgeving: Dinsdag 21 februari 2023
- E2E oplevering 1: Woensdag 8 maart 2023 – Vrijdag 7 april 2023
- **Oplevering 1:** **Dinsdag 11 april 2023**
- FAT/GAT oplevering 1: Woensdag 12 april 2023 – Woensdag 5 juli 2023
- PAT: Vrijdag 15 september 2023 – Vrijdag 27 oktober 2023
- E2E oplevering 2: Woensdag 31 mei 2023 – Dinsdag 20 juni 2023
- **Oplevering 2:** **Woensdag 21 juni 2023**
- FAT/GAT oplevering 2: Donderdag 22 juni 2023 – Donderdag 14 september 2023
-

- E2E oplevering 3: Woensdag 23 augustus 2023 – Dinsdag 12 september 2023
- **Oplevering 3:** **Woensdag 13 september 2023**
- FAT/GAT oplevering 3: Donderdag 14 september 2023 – Donderdag 7 december 2023

De inhoud van de opleveringen zijn nog niet definitief, wel zijn er harde opleverdata afgesproken (deze zijn in bold gemarkeerd).

1.4 Testbasis (brondocumentatie)

De testbasis om de E2E testen uit te voeren is:

Ref	Titel	Auteur	Datum	Versie	Definitief
1	BRD (business requirements)	5.1.2.f	27-9-2022	1.4	Nee
2	FSD (functionele 60b e6icities)	5.1.2.f	30-12-2022	3.3.1	Nee
3	Kiesraad-DHV_Functional_Specification_Documentv.3.2.2_NED FB	5.1.2.f	08-12-2022	3.2.2	Nee
4	Kiesraad-DHV_Functional_Specification_Document PG Module v3.4_NL	5.1.2.f	05-01-2023	3.4	Nee
5	Kiesraad-DHV_Functional_Specification_Documentv.3.1_NED KS	5.1.2.f	21-11-2022	3.1	Nee
6	Kiesraad-DHV_Functional_Specification_Documentv.3.1_NED RP	5.1.2.f	08-12-2022	3.2.2	Nee
7	<i>Idem voor GSB, CSB, ZV, HSB/NBSB?</i>	5.1.2.f			Nee
8	<i>Datamodel DHV</i>	5.1.2.f			Nee
9	<i>Wireframes DHV</i>	5.1.2.f			Nee
10	Documenten uit de RFP	Kiesraad		1.0	Ja

De programmamanager dient ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen dezelfde basis hanteren voor uitvoeren van ontwikkel & testactiviteiten

1.5 Testdeliverables

ID	Test Deliverable	Verantwoordelijke persoon
1	Master Testplan DHV FAT/GAT testscripts en testrapport PAT testplan en testrapport (joint effort met PCC) Testplan performance testen Testplan security testen	5.1.2.e (Kiesraad)
2	ST Testplan DHV ST testscripts en testrapport Load & Performance testscripts en testrapport Security en Pentest testscripts en testrapport	5.1.2.e (5.1.2.f)
2	Traceability matrix + bewijslast 5.1.2.f Hosting OTAP omgeving, VDI desktop, koppelingen met BRP, eHerkenning	5.1.2.e (5.1.2.f)
3	E2E Testplan DHV E2E testscripts en testrapport	5.1.2.e (Paragon)

1.6 Randvoorwaarden

- De benodigde documentatie voor testvoorbereiding, testspecificatie en testuitvoering (i.e. de testbasis) is definitief, goedgekeurd en bevroren. Er mogen geen openstaande issues op de testbasis zijn met hoge prio, tenzij hier overeenstemming over is tussen betrokken partijen.
- Voor het uitvoeren van E2E testen stelt de Kiesraad end-to-end procesbeschrijvingen beschikbaar voor het doorlopen van verkiezingsprocessen in DHV en/of worden de uit te voeren E2E testen gevalideerd door de 5.1.2.e van de Kiesraad.
- De E2E testscenario's worden van tevoren (dus voor de uitvoering) afgestemd met de Kiesraad.
- Systeemtest door de ontwikkelpartij (5.1.2.f) uitgevoerd op de interne 5.1.2.f ontwikkel- en testomgeving én hosted 5.1.2.f testomgeving is succesvol uitgevoerd (i.e. er wordt stabiele software opgeleverd).
- Om de testdekking door 5.1.2.f en 5.1.2.f te valideren wordt een review uitgevoerd door zowel de PCC als Kiesraad testmanager, met betrokkenheid van de Kiesraad 5.1.2.e
- Voordat een E2E, gecombineerde FAT/GAT of PAT wordt uitgevoerd, wordt meermaals een intake cq. smoketest uitgevoerd op de doelomgeving waarop de test wordt uitgevoerd.
- De benodigde testresources zijn beschikbaar voor de aangegeven testperioden zoals aangegeven in dit testplan
- De benodigde 5.1.2.f OTAP testomgevingen zijn beschikbaar gedurende de testperioden voor de ST (5.1.2.f O&T cluster), E2E (5.1.2.f A omgeving), FAT/GAT (5.1.2.f A omgeving) en PAT (5.1.2.f P omgeving).
- Voor scope wijzigingen wordt de impact bepaald in tijd/geld/kwaliteit. De programmamanager DHV is verantwoordelijk voor het managen van de changeprocedure met betrokken partijen.

1.7 Acceptatie criteria en acceptatieprocedure

- De Kiesraad heeft in de RFP diverse documenten ter beschikking gesteld, waarin zowel de functionele als non-functionele eisen zijn beschreven. Zowel 5.1.2.f als 5.1.2.f moeten dekking van de requirements aantonen in de ontwerpen, testscripts en testrapportages. Deze testdekking wordt door PCC als bewijslast voorgelegd aan de Kiesraad.
- Er mogen geen blokkerende bevindingen zijn na uitvoering van de E2E testen, en voor de start van de gecombineerde FAT/GAT.
- Voordat de acceptatietesten door de Kiesraad starten, wordt er een zogenaamde "warme overdracht" geboden aan het testteam van de Kiesraad. Dat houdt in dat er gelegenheid is om tussentijds mee te kijken bij de E2E testen (inclusief uitleg van de te verwachten oplevering), als ook gelegenheid om zelf eerder toegang te krijgen tot de acceptatieomgeving. Dat helpt de Kiesraad in de overdracht en voorbereiding voor acceptatietesten.
- Openstaande bevindingen uit de E2E testen zijn geaccepteerd door de Kiesraad en/of is overeenstemming bereikt mbt eventuele workarounds, wijzigingsverzoeken of later oplevermoment.
- Aanvullend danwel ter verduidelijking op bovenstaande criteria dient er voldaan te worden aan de volgende Definition of Done (referentie NONFUN-04 en NONFUN-07) met betrekking tot het testen:
  - *De testaanpak en testgevallen (unittests, integratietests, loadtests, geautomatiseerde regressietesten, deployment tests en beveiligingstests) zijn bijgewerkt;*
  - *De (bijgewerkte) testaanpak en testgevallen zijn uitgevoerd op de (totale) opgeleverde functionaliteit en geen (ernstige) bevindingen hebben opgeleverd;*
  - *Iedere release van de hostingen software-componenten omvat:*
    - *Een opleverdocument*
    - *(release note) waarin de toegevoegde functionaliteit is vermeld;*
    - *De testrapportage met de actuele resultaten van de uitgevoerde testen en inzicht in de dekkingsgraad van de opgeleverde testcases (test coverage);*
    - *De actuele bijgewerkte versie van de documentatie.*
  - *De bevindingen zijn gedocumenteerd en afgestemd met de Opdrachtgever (product owner);*
  - *Leverancier zorgt voor een informatiesysteem waarin de bevindingen/issues, ontwikkelingsvoortgang, testresultaten en documentatie worden bijgehouden en gedeeld met Opdrachtgever*
- Let op: deze acceptatiecriteria hebben betrekking op testen. Voor acceptatie van het DHV projectresultaat in bredere zin, wordt verwezen naar bijlage P NONFUN01-KR-Beschrijving eisen uit de RFP. Het mandaat om DHV te accepteren ligt bij de Stuurgroep van de Kiesraad.

1.8 Afhankelijkheden met andere (deel)projecten

Er is afhankelijkheid met de volgende (deel)projecten:

- **Inrichten van de DHV Servicedesk:** dit behoort tot de projectscope van DHV en valt onder de verantwoordelijkheid van PCC. Het gaat feitelijk om inrichten van de beheerfase. Qua testimpact is het van belang dat er voor live-gang DHV afspraken zijn gemaakt over testen van incidenten en wijzigingen als onderdeel van een release management proces.
- **Inrichten van trainingsomgeving & opleidingsmateriaal:** dit is onderdeel van de projectscope van DHV, maar is geen testactiviteit onder E2E testen. Het is wel van belang voor de schaduwverkiezing en essentieel onderdeel in de uitrol van DHV.
- **Koppeling met het SOC:** de inrichting van het SOC valt onder de verantwoordelijkheid van de Kiesraad. Wel dient er de benodigde logging informatie opgeleverd te kunnen worden aan het SOC.

1.9 (Systeem)aspecten out-of-scope

- De integratie met het SOC valt onder de verantwoordelijkheid en regie van de Kiesraad. Wel dient er vanuit de [5.1.2.f](#) hosting en DHV oplossing voorzien te worden in benodigde logging informatie die gebruikt wordt door het SOC.
- De Trial / Dry-run (schaduwverkiezingen cq. simulatie van een EP verkiezing) is geen onderdeel van dit E2E testplan, en valt onder de verantwoordelijkheid en regie van de Kiesraad.

1.10 Open Issues Testplan

Openstaande punten
DHV1.0.docx

2 TESTSTRATEGIE

De teststrategie is de basis voor een gestructureerde testaanpak (Tmap gebaseerd). Het doel is om inzicht te geven in kwaliteit en risico's van DHV als product en geleverde dienst. Om product risico's in kaart te brengen is een sessie met verschillende stakeholders benodigd. Het resultaat van de sessie is een productrisico profiel, welke vertaald kan worden in de testaanpak. Het doel van zo'n risicoprofiel is om de meeste testinspanning te richten op de hoogste risicogebieden, zodat eventuele bevindingen op hoog risico onderdelen zo vroeg mogelijk gevonden worden en tijdig correctieve maatregelen genomen kunnen worden.

Om daarnaast de kwaliteit inzichtelijk te maken, is het noodzakelijk dat testcases terug te relateren zijn aan de eisen zoals gesteld in referentie xxx.

De volgende testsoorten zijn vastgesteld:

Testsoort/partij	5.1.2.f	5.1.2.f	PCC	Kiesraad
ST	R	R	C	I/A
E2E	S/C	S/C	R	C/A
FAT/GAT	S/C	S/C	S/C	R/A
PAT	R/C	R/C	R/C	R/A

- R Responsible
- A has to Approve
- S has to Support
- C has to be Consulted
- I has to be Informed

Bij de Systeemtest (ST) wordt door de leverancier aangetoond dat de DHV applicatie en DHV hosting voldoet aan de gestelde functionele- en niet-functionele eisen.

Bij de End-to-End (E2E) testen worden de functionele flows end-to-end getest (van uitschrijven verkiezing t/m resultaatportaal) inclusief de integratie tussen DHV, hosting omgeving en de connecties met externe systemen (bijv. BRP en eHerkenning).

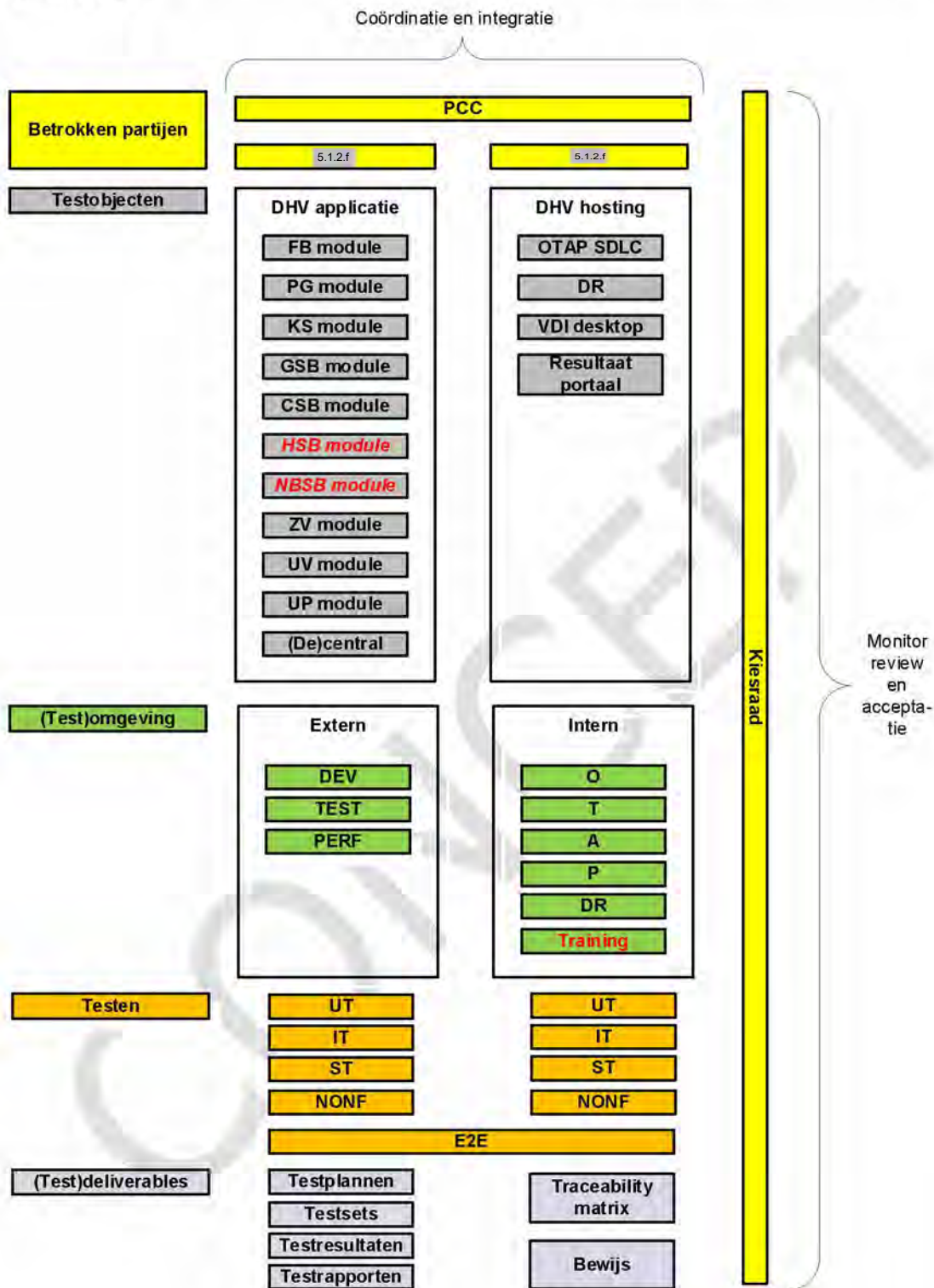
Bij de gecombineerde Functionele Acceptatie Test (FAT) en User Acceptance Test (UAT) wordt getest of het nieuwe informatiesysteem voldoet aan de eisen en wensen van de eindgebruikers.

Bij de Productie Acceptatie Test (PAT) wordt getest of het nieuwe informatiesysteem voldoet aan de eisen m.b.t. load & performance, security maar ook voor het testen van uitrol & rollback scenario's en eventuele disaster & recovery scenario's.

Dit testplan gaat nader in op de E2E testen; voor de andere testsoorten worden aparte testplannen uitgewerkt zoals vermeld in paragraaf 1.5.

Overzicht en samenhang tussen Systeemtest (ST) leveranciers (5.1.2.f en 5.1.2.f) en end-to-end integratie testen (PCC)

2.1 Product Risico Analyse

Een risico profiel is geen exacte wetenschap, maar bedoeld als dialoog tussen de verschillende stakeholders vanuit zowel leverende als ontvangende partijen zodat er een gedeeld beeld is over de productrisico's van een ICT oplossing. Het risico profiel is een hulpmiddel om prioriteiten te bepalen voor zowel het testen als de ontwerp en realisatie activiteiten. Logischerwijs gaat de meeste effort naar de hoog risico onderdelen, waarbij bijvoorbeeld de inzet van gezamenlijke review activiteiten al eerste risico beperkende maatregelen zijn om snel tekortkomingen te constateren en te herstellen.

De onderstaande tabel geeft een weergave van een risicoprofiel, en is als volgt opgebouwd:

- **Kwaliteitsattribuut:** een categorisering van requirements
- **Risico: benoemen van een productrisico wat zich voor kan doen**
- **Faalkans:** de geschatte kans waarin het benoemde risico zich kan voordoen, uitgedrukt in (H)oog, (M)iddel of L(aag). De faalkans wordt bepaald door zaken als technische complexiteit, maar ook de mate van gebruik door eindgebruikers.
- **Schade:** de geschatte impact als het benoemde risico zich voordoet, uitgedrukt in (H)oog, (M)iddel of (L)aag. Denk hierbij aan financiële schade, maar ook imago schade.
- **Risicoklasse:** berekend op basis van faalkans x schade en uitgedrukt in klasse A = hoog risico, B = gemiddeld risico en C = laag of beperkt risico.

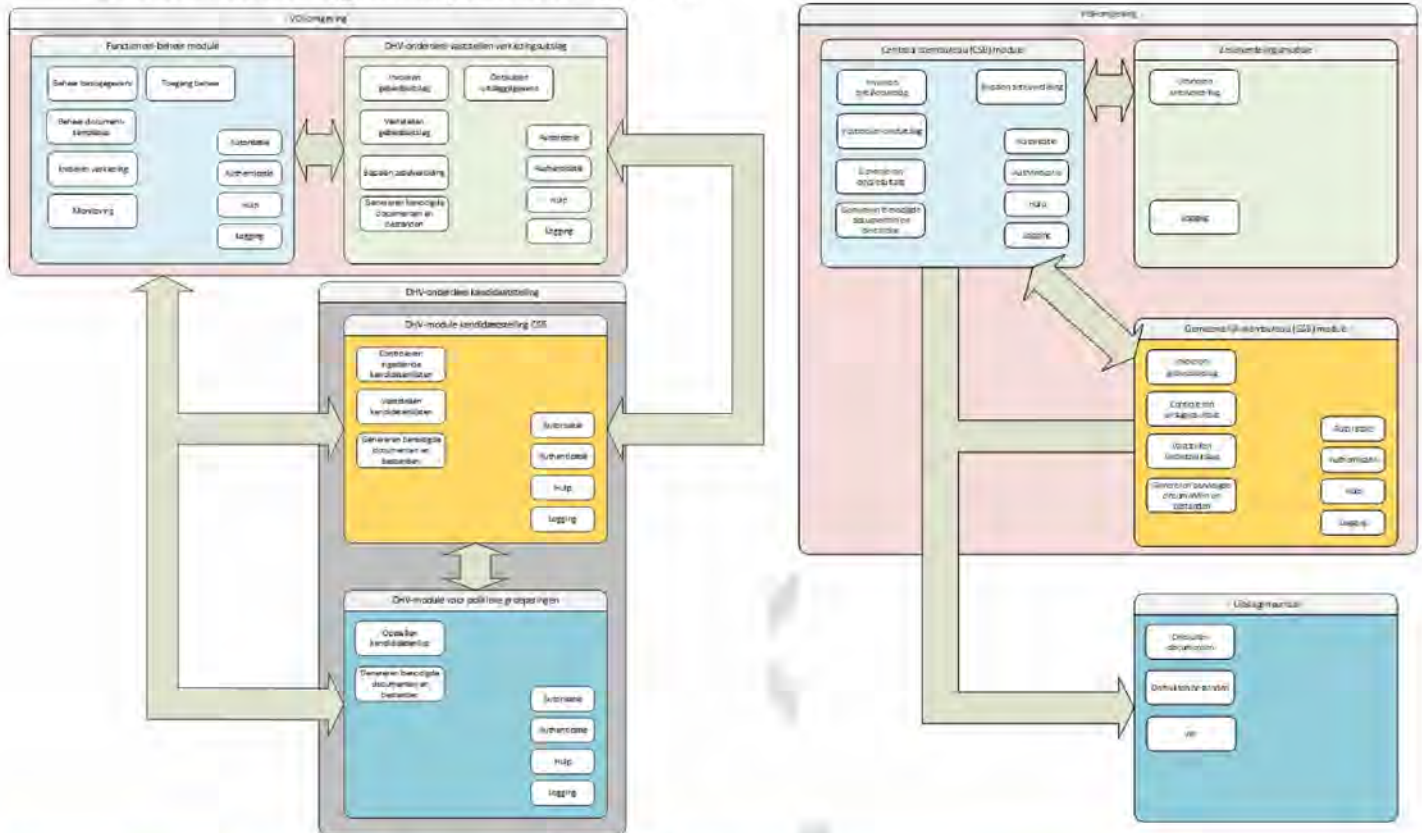
De volgende tabel is als concept en voorbeeld uitgewerkt:

Kwaliteitsattribuut	Risico	Faalkans	Schade	Risicoklasse
Ketenfunctionaliteit	De functionele flows zijn niet goed of onvolledig op elkaar afgestemd, waardoor het systeem de daadwerkelijke verkiezingsprocessen onvoldoende ondersteund	H	H	A
Ketenfunctionaliteit Beveiliging	Gebruikers van DHV hebben niet de juiste of onvolledige rechten (applicatie icm hosting en externe systemen), waardoor ze hun proces niet of onvolledig kunnen uitvoeren.	M	H	A
Ketenfunctionaliteit Infrastructuur	De koppeling tussen DHV met externe systemen (bijv. BRP, eHerkenning) of toegangsnetwerken (bijv. VDI desktop, Diginetwerk, eSigning) werkt niet goed, waardoor (delen van) DHV onbruikbaar zijn	M	H	A
Portabiliteit	DHV werkt niet of onvolledig op de verschillende browsers, waardoor (delen van) DHV onbruikbaar zijn	L	H	B
Beveiliging	Ongeautoriseerde toegang tot DHV via de hosting en/of applicatie wordt niet goed gesignaleerd of geblokkeerd, waardoor er mogelijk schade toegebracht worden aan DHV	H	H	A
Gebruikersvriendelijkheid	De gebruikersinterface van DHV is te onduidelijk	M	H	A

	waardoor de gebruiker fouten maakt of vastloopt.			
Gebruikersvriendelijkheid	De vertalingen van teksten in DHV is onjuist waardoor gebruikers in verwarring raken	H	H	A
Performance	De DHV applicatie en/of hosting kan de piek- of stressbelasting niet aan, waardoor DHV niet of verminderd beschikbaar is.	M	H	A
Ketenfunctionaliteit Infrastructuur	DHV resultaten kunnen in de decentrale variant niet of onvolledig gepubliceerd worden, waardoor de resultaten van een verkiezing niet ontsloten kunnen worden.	M	H	A

2.2 Test Onderdelen en Test Aanpak

<DHV business flows gewenst per verkiezingssoort>

Nr	Systeem	Omschrijving	TestImpact
1	DHV FB, CSB, GSB Diginetwerk VDI eHerkenning	De FB, CSB en GSB modules worden ontsloten binnen de VDI applicatie, authenticatie via 2FA of eHerkenning. De VDI applicatie is alleen te bereiken via het Diginetwerk.	Er moet getest worden of toegang alleen mogelijk is tot de VDI omgeving en de DHV FB, CSB en GSB modules vanuit het juiste domein (toegang tot Diginetwerk) en correcte credentials.
	DHV FB BAG	<p>Het DHV omvat een beheermodule die de Kiesraad, als de organisatie die het functioneel-beheer uitvoert, in staat stelt om zelfstandig bepaalde beheer taken uit te voeren binnen de DHV-applicatie. Het gaat daarbij onder andere om het instellen en beheren van gebruikers en het bijhouden en actualiseren van basisgegevens die in het proces worden toegepast. Met behulp van de beheer-module wordt een verkiezing geïnitieerd waarna met de verschillende DHV-onderdelen het verkiezingsproces verder uitgevoerd kan worden.</p> <p>Het gaat daarbij om de volgende functionaliteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Beheren van de basisgegevens die nodig zijn voor het onderhouden van verkiezingsorganen en verkiezingen; 2. Beheren van de document-templates voor de verschillende te produceren 	<ul style="list-style-type: none"> • Testen van inzien en bewerken van basisgegevens inclusief situaties waarbij deze gegevens gerelateerd zijn aan andere gegevens. • Tevens ook het downloaden van gegevens met verschillende formaten (ODS, CSV en EML) en het beheren van documentsjablonen. • Er moet getest worden of gebruikers zijn aan te maken, in te zien, te wijzigen en te

		<p>documenten, waaronder die voor de wettelijke model documenten;</p> <p>3. Beheer van de gebruikersrollen binnen het DHV en bepaalde gebruikers;</p> <p>4. Initiëren van verkiezingen;</p> <p>5. Monitoren van de juiste werking en gebruik van DHV-modules;</p> <p>6. Beheren van de aansluitadressen van verkiezingsorganen;</p> <p>7. Het verwijderen van uitslagengegevens uit het uitslagenportaal.</p>	<p>verwijderen per verkiezingsorgaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tevens moet de toegang tot DHV geblokkeerd kunnen worden. Kortom, het beheer van verkiezingsorganen en gebruikers. • Daarbij moeten alle systeem- en gebruikersacties ook gelogd worden. Tevens is toegang per verkiezingsorgaan geregeld op IP adres (whitelisting), en dient DHV te controleren of het besturingssysteem of browser van de gebruiker ondersteund wordt. • Beheer van verkiezingsgroepen (aanmaken, inzien, wijzigen en verwijderen) • Toevoegen en wijzigen van verkiezingen en verkiezingsorganen , resultaatgegevens verwijderen
2	DHV PG DHV KS Diginetwerk	<p>De module voor politieke groeperingen zorgt ervoor dat de politieke groepering op een gebruikersvriendelijke en gestructureerde wijze de vereiste gegevens en documenten kan samenstellen die nodig zijn om een kandidatenlijst in te leveren. De beoogde workflow in de module politieke groepering omvat de volgende stappen bij het doorlopen van het programma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instellen basisgegevens; 2. Opgeven van de personen (in een adresboek) die van belang zijn voor de kandidatenlijst; 3. Samenstellen van de kandidatenlijst en het opgeven van de bijbehorende personen; 4. Controleren of de benodigde gegevens zijn opgegeven ten behoeve van de kandidatenlijst; 5. Genereren van de benodigde documenten en gegevensbestanden ten behoeve van de Kandidaatstelling 6. Wijzigingen na rechterlijke beslissing 	<ul style="list-style-type: none"> • Toegang en verschillende gebruikersrollen PG vanuit Diginetwerk Let op: Een PG coördinator moet zich zonder account kunnen registreren. • Controles op gegevens PG en KS, ook mbt adresboek en handmatig ingevoerde gegevens. • Verschillende kandidatenlijst keuzes mogelijk, afhankelijk van type verkiezing (meerdere kieskringen mogelijk) + maximum aantal kandidaten op lijst (afhankelijk van aantal zetels vorige verkiezing).

			<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid voor kandidaatsgemachtigde bij meerdere kieskringen. • Mogelijkheid voor gemachtigde PG • Mogelijkheid tot instellen Friese taal (GR, PS, WS-Friesland) • Afhankelijkheden tussen kieskringen en lijstengroepen (waarin lijstenstellen of afzonderlijke lijst mogelijk is). • Genereren van diverse output documenten (bijv. verklaring kiesgerechtigdheid, verklaring van voorgenomen vestiging, instemmingsverklaring) en specificatie welke bijlagen ingediend moeten worden bij CSB. • Genereren van papieren kandidatenlijst en digitale kandidatenlijst, welke doorgezet kan worden naar CSB module waarbij hashcode op papieren versie gecontroleerd wordt versus digitale versie. • Verzuimen geconstateerd door het CSB getoond worden in de PG module. Verzuimen kunnen alleen gecorrigeerd worden door een geautoriseerde lijstleveraar of vervanger. • Exporteren, verwijderen en importeren van PG gegevens (verkiezingen, kandidaten).
3	DHV KS GBA-V Diginetwerk	De module kandidaatstelling centraal stembureau zorgt ervoor dat het CSB op een gebruikersvriendelijke en gestructureerde wijze de geldige kandidatenlijst voor een bepaalde verkiezing kan vaststellen. Het proces dat het CSB doorloopt om te komen tot de geldige	<ul style="list-style-type: none"> • Toegang en verschillende gebruikersrollen KS vanuit Diginetwerk • Instellen van aantal zetels voor de

		<p>kandidatenlijst is onderverdeeld in een aantal fasen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fase 1 – Instellen verkiezing 2. Fase 2 – Inlezen en onderzoek 3. Fase 3 – Herstel van verzuimen 4. Fase 4 – Lijstnummering 5. Fase 5 – Vastgestelde kandidatenlijsten 6. Fase 6 - Rectificatie 	<p>verkiezing door coördinator CSB</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheren van kandidaten, kandidaat lijsten, lijstinleveraar, vervangers en verzuimen door CSB gebruikers • Kandidatenlijst kan geïmporteerd worden uit PG module (mits papieren hashcode overeenstemt met digitale versie) of een kandidatenlijst kan ook rechtstreeks in KS aangemaakt worden. • Koppeling van gegevens tussen PG en KS (raadplegen, muteren, exporteren, verwijderen). • Tevens GBA-V integratie. Resultaat GBA-V verificatie is in te zien bij opvragen persoonsgegevens van een kandidaat • Controle op duplicaten (kandidaten) en diverse controles op kandidatenlijst • Maken overzichten van verzuimen voor kandidaat lijsten en kandidaten. • Rekening houden met verschillende fasen verkiezing. • Exporteren documenten (bijv. verkiezingendefinitie, kandidatenlijst, totaalijst, ontvangstbevestiging, verzuimbrieven) in verschillende formaten (CSV, EML).
4	<p>DHV UV-GSB DHV UV-CSB DHV UV-ZV DHV UV-UP VDI Desktop Diginetwerk eHerkenning</p>	<p>Het DHV-onderdeel voor de vaststelling van de verkiezingsuitslag omvat verschillende modules:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeentelijk stembureau (GSB) module <p>Deze module wordt door de gemeentelijke stembureaus en de stembureaus van de openbare lichamen gebruikt voor het invoeren en totaliseren van de stembureauresultaten. Een aangepaste variant van deze module is bestemd voor het nationaal briefstembureau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toegang en verschillende gebruikersrollen UV modules vanuit Diginetwerk en VDI desktop • Beheren gebruikers, stembureau's (ook kunnen importeren en

<p>DHV HSB en NBSB</p>	<p>(en de provinciaal stembureaus bij de Eerste Kamerverkiezing).</p> <p>2. Centraal stembureau (CSB) module Deze module wordt door het centraal stembureau gebruikt voor het bepalen van de einduitslag.</p> <p>3. Zetelverdelingsmodule De afgeschermd module, welke door het centraal stembureau wordt gebruikt, waarbinnen de berekening van de zetelverdeling plaatsvindt. Gebruikers hebben geen directe toegang tot deze module.</p> <p>4. Uitslagenportaal Via dit portaal worden de uitslaggegevens die in het DHV zijn ingevoerd en gegenereerd toegankelijk gemaakt voor burgers.</p> <p>HSB- en NBSB-modules worden geleverd met vergelijkbare functionaliteiten als de andere verkiezingsorganen. Nader te bepalen</p>	<p>exporteren via CSV of EML), datum vervroegde verkiezingen kunnen instellen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invoeren van uitslag (papier en digitaal mogelijk) door GSB/CSB (eerste en tweede invoer), validatie & verificatie van gegevens. • Accorderen, berekening van zetelverdeling en digitaal ondertekenen van uitslaggegevens, eventueel herzien van uitslagen • Uitslagen van stembureau's overdragen naar uitslagenportaal • Inzien verkiezingsuitslag (via website of via API koppeling) en kunnen downloaden van uitslagbestanden GSB en CSB • Nader te bepalen mbt HSB en NBSB
<p>DHV Decentraal</p>	<p>Er kunnen zich (nood)situaties voordoen dat voor het bepalen van de verkiezingsuitslag geen gebruik kan gemaakt worden van de centrale DHV-omgeving. Dit is bijvoorbeeld de situatie als door een ernstig beveiligingsincident de lokale ICT-voorzieningen niet beschikbaar zijn of aan de voorschriften voldoen. In een dergelijke situatie kan worden uitgeweken naar de decentrale variant van de uitslagmodule van het GSB en CSB. Daarbij moet de decentrale variant van de programmatuur binnen een separate (air-gapped) omgeving (computer-netwerk) ingezet worden. De decentrale variant omvat zoveel mogelijk dezelfde functionaliteit als die van de centrale variant. Aangezien de decentrale variant geen koppeling heeft met de functioneel beheer-module en het uitslagenportaal zullen bepaalde functionaliteiten anders van opzet zijn dan in de centrale variant.</p>	<p>Nader te bepalen</p>

2.3 Overzicht security-gerelateerde testen DHV

Zowel tijdens de ontwikkeling van de software, als in productie, is het testen van de beveiligingswaarde van DHV van belang. Dit testen gebeurt gedeeltelijk automatisch en gedeeltelijk manueel. In onderstaande tabel zijn de geplande testen weergegeven.

Zodra er een gedeeld beeld is over de security-gerelateerde testen en wie welke rol heeft, kunnen we dit overzicht uitbreiden met een planning en het inplannen/inhuren van de benodigde externe expertise.

Type test	Uitgevoerd door			Opmerkingen
	Paragon/ 5.1.2.f / 5.1.2.f	KR	Externe partij	
Authorisatie/authenticatie testen		X		Zie [2]
Statische code analyse	X (5.1.2.f)			Zie [1], para 3 pag. 7/31 en [1], para 6.1 pag. 16/31 (Fortify Static Code Analyzer)
Code review van de DHV applicatie			X	Willen we na oplevering, binnen de raamovereenkomst van security testen laten uitvoeren. Zie [3], eis 4.
Periodieke pentest op de infrastructuur	X (5.1.2.f)			Zie [1], para 2.2, pag. 6/31
Pentest op de DHV (productie-)omgeving	X (5.1.2.f @test)		X (KR@prod)	Zie [1], para 6.6 pag. 23/31. Externe partij via raamovereenkomst, zoals we dat ook met OSV2020 doen. Zie [3], eis 4.
Continu testen van netwerk en de informatiesystemen op kwetsbaarheden in de infrastructuur en ingezette tooling	X (5.1.2.f /KPN)			Zie [1], para 2.2, pag. 4/31 (geautomatiseerd met Qualys)
Testen met gemanipuleerde input op de services	X (5.1.2.f)			Zie [1], para 6.1 pag. 16/31 (Burp)
Voortdurende beveiligingstests tijdens de ontwikkelingsfase	X (5.1.2.f)			Zie [1], para 6.3 pag. 18/31
Doorlopende security testen in de beheerfase	X (5.1.2.f)			Zie [1], para 6.3 pag. 19/31
Testen / scannen op kwetsbaarheden in 3rd party software	X (5.1.2.f)			Zie [1], para 6.6 pag. 22/31
Testen van werking SOC detectie capabilities (purple teaming)		X	X	In samenwerking met Logius en het incident-response team

Referenties

[1] Bijlage 4 van de inschrijving van Paragon: IB07-LEV - Sjabloon informatiebeveiligingsconcept

[2] Mastertestplan (MTP) van de Kiesraad, v1.0, dd. 30 september 2022

[3] Bijlage V van de aanbesteding: IB02-KR - Lijst eisen informatiebeveiliging v1.0

2.4 Bevindingen procedure

Bevindingen tijdens E2E testen zullen vastgelegd worden in Jira (Kiesraad). Waar nodig zullen bevindingen ook in de specifieke tooling van leveranciers gezet worden: OctaneALM (voor applicatie bugs) en ServiceNow (voor hosting bugs).

De bevindingen worden periodiek gerapporteerd aan de PCC testmanager.

De volgende prioriteiten worden gehanteerd bij de testbevindingen:

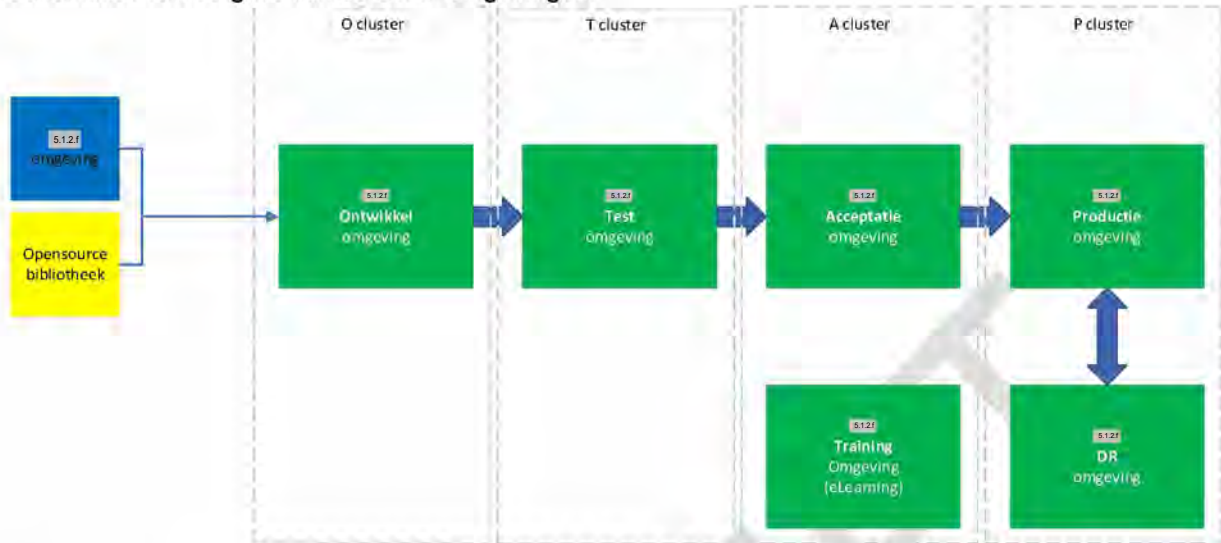
Prioriteit	Ernstcategorie	Oplossingsdoorlooptijd
Blokkerend	Blokkerende fout op een business kritische functionaliteit en/of die de verdere uitvoering van het testscript blokkeert op een business kritisch onderdeel;	Zsm
Hoog	Ernstige fout op een business kritische functionaliteit waardoor deze maar deels getest of gebruikt kan worden en/of workaround toegepast moet worden.	Binnen 3 dagen
Middel	Verstorende fout op een belangrijke functionaliteit, maar waarbij de test wel voltooid kan worden.	Binnen 1 week
Laag	Kleine fout of schoonheidsfout, bijvoorbeeld lay-out niet conform specificatie of een foutmelding geeft niet de correcte tekst.	> 1 week (cosmetic: next delivery)

De wijze waarop bevindingen worden geregistreerd staat beschreven in het MTP.

2.5 Testomgevingen & Testdata

Testomgevingen

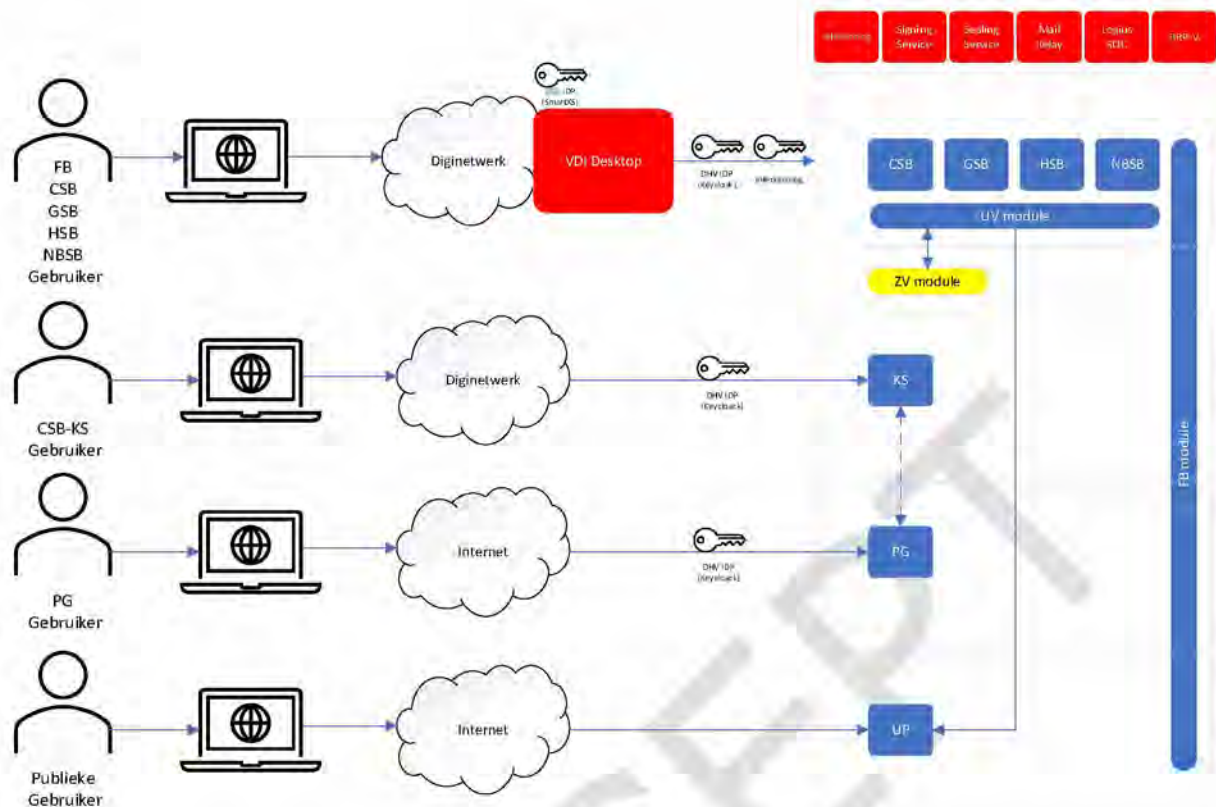
Schematische weergave van de OTAP omgevingen:

Uitleg:

- 5.1.2.f ontwikkelt DHV op een externe, eigen omgeving. De code wordt beheerd in een eigen repository, waarbij de afhankelijkheden met opensource-componenten ook wordt bijgehouden.
- Bij een oplevering door 5.1.2.f op de 5.1.2.f omgeving, zal de DHV software als read-only code opgehaald worden via CI/CD tooling vanuit de 5.1.2.f Ontwikkelomgeving.
- Deze tooling wordt ook gebruikt voor deployments naar de andere omgevingen:
  - 5.1.2.f Testomgeving: zal door 5.1.2.f gebruikt worden voor uitvoeren van systeemtest op de 5.1.2.f hosting infrastructuur
  - 5.1.2.f Acceptatieomgeving: zal door Paragon gebruikt worden voor uitvoeren van de E2E integratie testen, waarna deze zal worden vrijgegeven voor de acceptatietesten (FAT/GAT) door de Kiesraad.
  - 5.1.2.f Productieomgeving (incl DR): zal gebruikt worden voor uitvoeren van de PAT (load & performance, disaster & recovery, security/pentesten)
  - 5.1.2.f Trainingomgeving: wordt gebruikt voor het opleiden en trainen van DHV eindgebruikers op basis van een eLearning omgeving (Forma LMS).

Schermmatische weergave van benodigde toegang en koppelingen testomgeving:

Uitleg:

- De verschillende DHV modules zijn op een gescheiden manier van elkaar toegankelijk, afhankelijk van de module en **gebruikersrol** (bijvoorbeeld: beheerder, coördinator, medewerker, voorzitter, lid, invoerder of bezoeker).
- Voor beheerders en voorzitter rollen verloopt de toegang via de **VDI desktop** én is authenticatie met **eHerkenning** (eH2, eH3, eH4) benodigd. Tevens is er sprake van **whitelisting op hosting niveau**, zodat de VDI desktop alleen vanuit geautoriseerde domeinen of IP ranges benaderd kan worden.
- Voor coördinator, medewerker, lid en invoerder wordt er volstaan met **multifactor-authenticatie (MFA)**.
- Een publieke gebruiker die uitslagresultaten wil inzien via het uitslagenportaal is er vrije toegang.
- DHV heeft aanvullend ook nog koppelingen met:
  - Externe **Signing en Sealing diensten** voor het digitaal ondertekenen en waarmerken van documenten
  - **BRP-V** (via RIVG) koppeling voor controle van kandidaatgegevens
  - **Mail relay** (via SSC-ICT) koppeling voor het kunnen versturen van e-mails (bijv. bij zelf-registratie PG gebruiker)
  - Koppeling voor uitwisselen van loggingbestanden met een extern Security Operations Center (**SOC**, via Logius)

Let op: access en certificaten, zowel mbt hosting als applicatie.

Tevens te bepalen of E2E testen alleen op 5.1.2.f A omgeving kunnen, of eventueel ook op de 5.1.2.f T omgeving; dit hangt af van de mogelijke connecties (Diginetwerk, VDI, eHerkenning, BRP e.d.)

Testdata

Voor het E2E testen is een correcte en geschikte testset van belang, en dient de gehele businessflows af te dekken

Testdata moet beschikbaar zijn voor:

- Aan te maken beheerders- en gebruikersrollen voor de verschillende DHV modules (FB, U-CSB, U-GSB, KS-CSB, PG en Uitslagenportaal)
- Testgegevens mbt politieke groeperingen en kandidaatstelling
- Testgegevens mbt uitschrijven van verkiezingen
- Testgegevens mbt uitslagen, zodat deze door de zetelverdelingsmodule berekend kunnen worden

- Testgegevens mbt externe systemen (bijv. BRP, eHerkenning) zodat deze in de DHV applicatieketen getest kunnen worden.

Er moet dus een sluitendetestdata set opgezet worden om E2E testen mogelijk te maken. Hiervoor zal afstemming nodig zijn met de verschillende betrokkenen:

- De testdata moet consistent aanwezig zijn in de gehele DHV applicatieketen. Dat betekent dat DHV testgegevens ook beschikbaar moeten zijn voor bijvoorbeeld de BRP check (vanuit de KS module), maar ook dat de juiste testusers en testgegevens beschreven zijn en ingevoerd kunnen worden in de DHV applicatiemodules en benodigde netwerken & interfaces (dus ook: Diginetwerk toegang, VDI desktop toegang, eHerkenning authenticatie, eSigning/Sealing certificaten) om de gehele applicatieketen door te kunnen testen. De regie hiervoor ligt bij Paragon, waarbij de benodigde personen aangestuurd worden.
- Het kan tevens de overweging zijn om *historische* (maar geanonimiseerde) OSV data te gebruiken, zodat er ook een daadwerkelijke vergelijking gemaakt kan worden met de berekende verkiezingsuitslag DHV versus OSV (deze moet uiteraard identiek zijn).

2.6 Testware

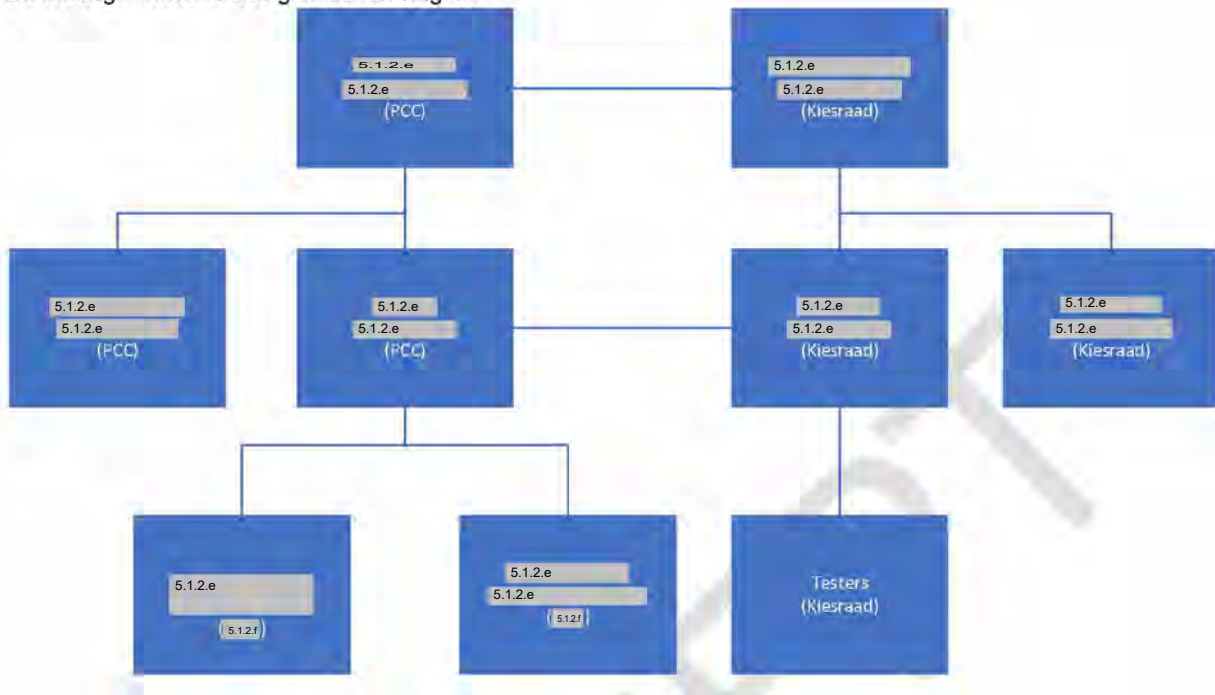
De volgende testproducten (ook wel testware genoemd) worden voor het E2E testen gemaakt:

- Testplan
- Testscripts
- Testgegevens/testdata
- Testresultaten en testbevindingen
- Testrapportages

Deze testproducten worden centraal opgeslagen & beheerd, en worden uiteindelijk ook overgedragen aan de Kiesraad.

2.7 Testorganisatie en Testoverleg

De testorganisatie ziet er globaal als volgt uit:

Voor de E2E testen wordt een inzet verwacht van 2-3 testers, waarbij tenminste 1 tester vanuit 5.1.2.f betrokken wordt met DHV applicatie testervaring. De overige testers worden betrokken via PCC, waarbij de testmanager en projectmanager ook mee zullen testen om gevoel te krijgen bij de applicatie, de opgeleverde kwaliteit vanuit 5.1.2.f en 5.1.2.f en om makkelijker met de Kiesraad te kunnen schakelen vanuit de Nederlandse voertaal.

Testoverleg

Er zijn diverse test overleggen voorzien, waarbij de nadruk wordt gelegd op:

- Afstemming van de overall testaanpak DHV: hiervoor zijn 5.1.2.e (PCC) en 5.1.2.e (Kiesraad) verantwoordelijk.
- Voortgang van de systeemtesten DHV applicatie en DHV hosting: hiervoor zijn 5.1.2.e (5.1.2.f) en 5.1.2.e (5.1.2.f) verantwoordelijk.
- Voortgang van de E2E testen en overdracht naar de Kiesraad voor FAT/GAT: hiervoor is 5.1.2.e (PCC) verantwoordelijk.
- Voortgang van de FAT/GAT/PAT testen: hiervoor is 5.1.2.e (Kiesraad) verantwoordelijk

Testvoortgang wordt besproken tijdens periodiek testvoortgang overleg. Daarin wordt besproken:

- Status en voortgang testactiviteiten (% uitgevoerde testen, % (niet) succesvol, % nog uit te voeren en % afgedekte eisen)
- Status en voortgang van geregistreerde bevindingen (aantal bevindingen, ernst/prio, status)
- Identificatie van eventuele risico's en bepalen van vervolgacties

3 TESTPLANNING

Testactiviteit	Datum	Verantwoordelijk
Testplanning & Beheer		
E2E Testplan gereed	31-1-2023	5.1.2.e
Testvoortgang	Ongoing	5.1.2.e
Testontwerp (voorbereiding & specificatie)		
Review/ intake testbasis	Zie openstaande punten	5.1.2.e
Testscripts E2E oplevering 1	1 februari 2023 – 28 februari 2023	5.1.2.e
Testdata E2E testen oplevering 1	1 februari 2023 – 28 februari 2023	5.1.2.e
Testscripts E2E oplevering 2	17 april 2023 – 12 mei 2023	5.1.2.e
Testdata E2E testen oplevering 2	17 april 2023 – 12 mei 2023	5.1.2.e
Testscripts E2E oplevering 3	26 juni 2023 – 21 juli 2023	5.1.2.e
Testdata E2E testen oplevering 3	26 juni 2023 – 21 juli 2023	5.1.2.e
Testomgeving (inrichten en beheer)		
5.1.2.f Acceptatieomgeving gereed	21 februari 2023	5.1.2.f
DHV oplevering 1	11 april 2023	5.1.2.f
DHV oplevering 2	21 juni 2023	5.1.2.f
DHV oplevering 3	13 september 2023	5.1.2.f
Configuratie 5.1.2.f Acceptatieomgeving met externe systemen	7 maart 2023	5.1.2.f PCC, 5.1.2.f
Intake testomgeving for E2E testing	8 maart 2023	5.1.2.e
Testuitvoering		
Testuitvoering E2E oplevering 1	8 maart 2023 – 24 maart 2023	5.1.2.e
Hertesten E2E oplevering 1	27 maart – 7 april 2023	5.1.2.e
Testuitvoering E2E oplevering 2	31 mei 2023 – 9 juni 2023	5.1.2.e
Hertesten E2E oplevering 2	12 juni - 20 juni 2023	5.1.2.e
Testuitvoering E2E oplevering 3	23 augustus 2023 – 1 september 2023	5.1.2.e
Hertesten E2E oplevering 3	4 september 2023 – 12 september 2023	5.1.2.e
Testuitvoering PAT	15 september 2023 – 6 oktober 2023	5.1.2.f PCC, 5.1.2.f Kiesraad
Hertesten PAT	9 oktober 2023 - 27 oktober 2023	5.1.2.f PCC, 5.1.2.f Kiesraad
Testuitvoering schaduwverkiezing	2 oktober 2023 – 1 november 2023	5.1.2.f PCC, 5.1.2.f Kiesraad
Hertesten schaduwverkiezing	15 november 2023 - 28 december 2023	5.1.2.f PCC, 5.1.2.f Kiesraad
GO/NO-GO besluit	28 december 2023	Kiesraad
Testafroding		
ST Testrapport (5.1.2.f)	28 februari 2023	5.1.2.e
ST Testrapport (5.1.2.f)	16 januari 2023	5.1.2.e
E2E Testrapport (PCC)	7 april 2023	5.1.2.e
FAT/GAT Testrapport (Kiesraad)	7 december 2023	5.1.2.e
PAT Testrapport (PCC/Kiesraad)	27 oktober 2023	5.1.2.e
Bijwerken en overdragen testware (5.1.2.f /PCC)	13 september 2023	5.1.2.e 5.1.2.e

Let op: bovenstaande is opgesteld op basis van de mijlpalen uit de oorspronkelijke integrale planning, en dient nog aangepast te worden n.a.v. huidige stand van zaken.

Testaanpak DHV

14 februari 2023

5.1.2.e PCC

5.1.2.e Kiesraad

Agenda

- Doel van testen
- Randvoorwaarden
- Testaanpak DHV
- Vragen en/of opmerkingen

Doel van testen

- Inzicht geven in kwaliteit en risico's
- Vrijgaveadvies testen
- Stuurgroep geeft akkoord voor live-gang

Randvoorwaarden

- Definitieve ontwerpen; vormt toetsingskader voor test en acceptatie
- Afgestemde oplevering(en) qua tijd en inhoud; bepaalt de testplanning

Testaanpak DHV (versimpeld)

Voldoet het systeem aan de applicatie eisen?

Systeemtest
Applicatie
(5.1.2.f)

Systeemtest
Hosting
(5.1.2.f)

End-to-end
Integratietest
(Paragon)

Acceptatietesten
(Kiesraad)

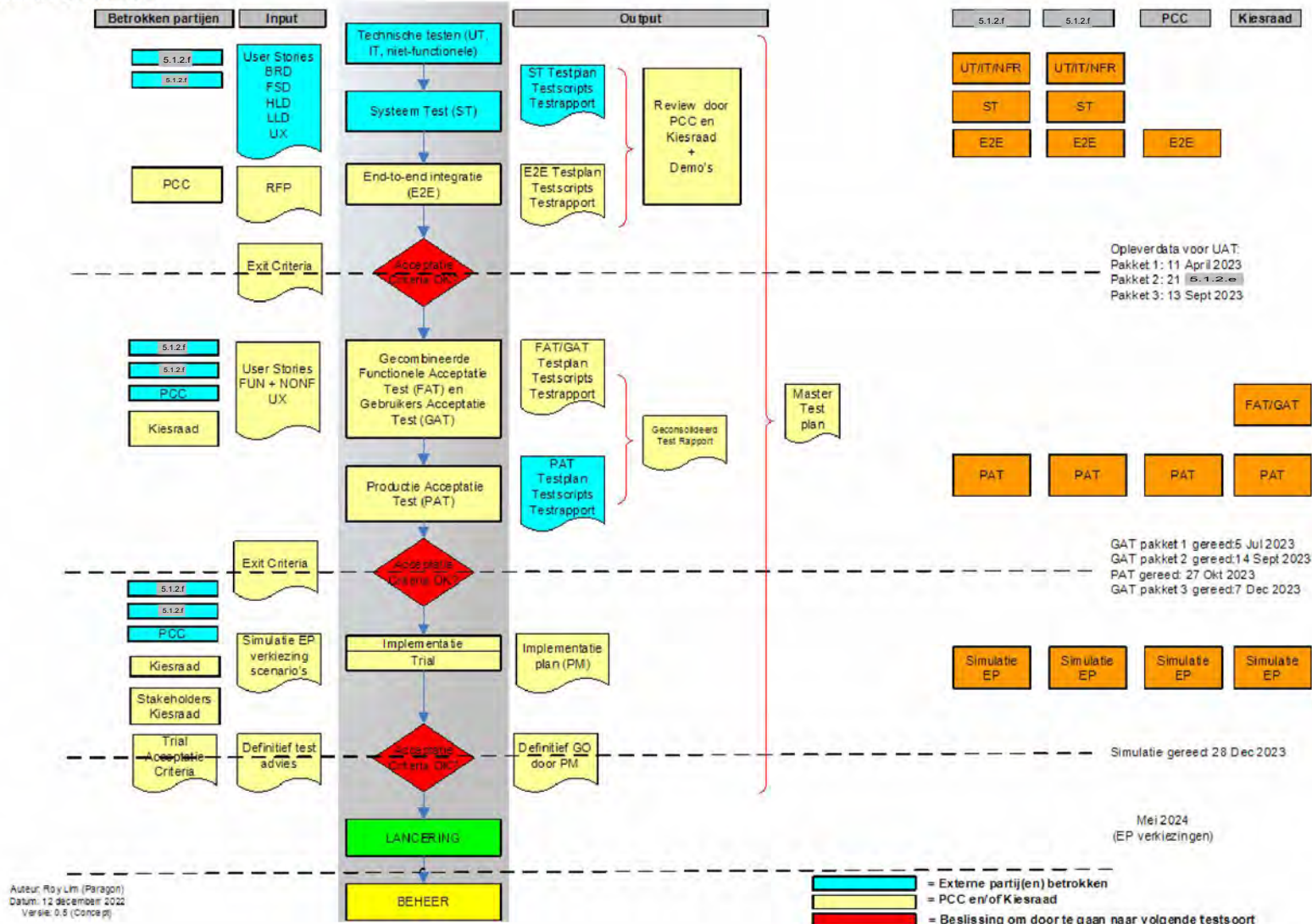
Voldoet het systeem aan de hosting eisen?

Sluiten applicatie en hosting goed op elkaar aan?

Voldoet het systeem aan de eisen en wensen van de Kiesraad? I.e. adequate ondersteuning van de verkiezingsprocessen.

Testaanpak DHV (uitgebreid)

Proces Overzicht

Auteur: Roy Lim (Paragon)
 Datum: 12 december 2022
 Versie: 0.5 (Concept)

Vragen en/of opmerkingen

From: "5.1.2.e"
Sent: Fri, 17 Mar 2023 09:22:15 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Review dashboard

Hi 5.1.2.e

Onderstaand het laatste bericht van 5.1.2.e Ik zal 5.1.2.e vragen om het dashboard, incl. mijn commentaar, af te sturen naar de stuurgroep.

Het geel gearceerde onderdeel in onderstaand bericht, snap ik niet. Dit is een nieuwe invalshoek en is niet eerder zo met ons gedeeld.

Je bericht m.b.t. het gesprek met 5.1.2.e is mij duidelijk.

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Verzonden: donderdag 16 maart 2023 17:28
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: RE: Review dashboard

Hi 5.1.2.e

We hebben je opmerkingen en vragen gezien. We zijn het met sommige zaken eens en met andere opmerkingen niet. Laten we de presentatie houden zoals hij nu is, dus met jouw opmerkingen in rood en in de kantlijn en deze tijdens de stuurgroep bespreken.

Bij de planning van het projectteam zien we inderdaad al enige tijd dat de analyse en designfase opschuift door het achterblijven van accorderingen van de specificaties door de Kiesraad en dat daarom de oplevering van package 1 ook opschuift. We onderzoeken momenteel maatregelen om dit te herstellen.

Mvg, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: donderdag 16 maart 2023 09:57
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: Review dashboard

Hi 5.1.2.e

Ik heb een aantal opmerkingen geplaatst in het dashboard, tevens heb ik nog een aantal vragen.

Als ik de balkenplanning op slide 2 zie, dan lijkt de oplevering van package 1 pas op donderdag 27 april plaats te vinden, klopt dat?

Wanneer schikt het om dit af te stemmen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Fri, 17 Mar 2023 10:38:23 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>;
"5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>;
"5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@nvvb.nl>
Subject: Nazending dashboard voor stuurgroep DHV 21/3
Attachments: 20230321 Stuurgroep DHV Dashboard v1.1_review PS v2.pptx

Dag allen,

Excuses voor de late verzending van de dashboard. In de kantlijn staan opmerkingen vermeld, dit zal worden toegelicht door

5.1.2.e

Fijn weekend alvast.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e [@kiesraad.nl](mailto:5.1.2.e@kiesraad.nl)

W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Tue, 21 Mar 2023 19:51:53 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e@nvvb.nl"
<5.1.2.e@nvvb.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@paragon-cc.nl>; "5.1.2.e"
<5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e"
<5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: conceptverslag stuurgroep 21 maart 2023
Attachments: 20230321 Verslag stuurgroep 20230321.docx, Actie- en besluitenlijst stuurgroep DHV 21032023.docx, Verslag stuurgroep 20230214 def AANGEPAST.docx

Beste stuurgroepleden,

5.1.2.e bijgaand de volgende documenten:

- Conceptverslag stuurgroepvergadering 21 maart 2023
- Hierop bijgewerkte actie- en besluitenlijst
- Bijgewerkt verslag (op genoemde punten in verslag 21 maart onder bespreking van verslag 14 februari 2023) van stuurgroep 14 februari 2023

Willen jullie reacties graag via 5.1.2.e laten lopen?

Dank en groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

.....
T 5.1.2.e / 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

KIESRAAD

Datum
21 maart 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	21 maart 2023 14.30 uur- 16:00 uur
Deelnemers	5.1.2.e [redacted] 5.1.2.e [redacted]
Afwezig:	5.1.2.e [redacted]

---

1. Opening en vaststelling agenda

1.1 Er zijn geen aanvullingen op de agenda.

2. Mededelingen

2.1 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat hij minder goed is voorbereid vanwege drukte rondom verkiezingen. Dit duidt volgens hem ook het grote belang van een succesvol DHV-traject.

3. Verslag 14 februari 2023

3.1 Het verslag wordt per pagina doorgenomen. Verzoek van 5.1.2.e [redacted] is of de bullets in verslagen kunnen worden aangepast in nummers.

3.2 Met betrekking tot de tekst in het verslag op pagina 2 "5.1.2.e [redacted] geeft aan 5.1.2.e [redacted] aan dat het feitelijk betekent dat Paragon tot medio mei bezig is met het ontwerpen van DHV en dat de oplevering van 11 april niet beoordeeld kan worden door de Kiesraad, omdat er nog geen specificaties zijn vastgesteld en dat Paragon hiermee het risico neemt op rework, omdat er nu al gebouwd wordt mogelijk (en er later wijzigingen moeten worden doorgevoerd). Dit wordt beaamd door de stuurgroepleden." Geeft 5.1.2.e [redacted] aan dat hier is bedoeld dat 5.1.2.e [redacted] an 5.1.2.e [redacted] heeft willen toelichten dat de oplevering van 11 april 2023 eigenlijk niet beoordeeld kan worden omdat de ontwerpfase nog loopt en het FSD nog niet is vastgesteld. Dit wordt aangepast in het verslag van 14 februari 2023.

3.3 Met betrekking tot de tekst op pagina 2: "Pagina 1 komende periode, bullet 1: 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat na de Kiesraadvergadering van 30 januari door 5.1.2.e [redacted] aan 5.1.2.e [redacted] en door 5.1.2.e [redacted] aan 5.1.2.e [redacted] in diezelfde week is aangegeven dat de voorgestelde gedownsize scope voor de Kiesraad niet bespreekbaar is. 5.1.2.e [redacted] heeft op 24 januari jl. al aan 5.1.2.e [redacted] gedeeld dat deze gedownsize scope voor hem niet acceptabel is. Het is dan ook niet pas 7 februari jl. aan Paragon gemeld. 5.1.2.e [redacted] geeft als reactie dat het hem niet duidelijk was, ook niet uit de telefoongesprekken met 5.1.2.e [redacted] en dat de scope nog ter discussie zou staan. 5.1.2.e [redacted] bevestigt dat hij de mededeling heeft gedaan. 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat zij van 5.1.2.e [redacted] had begrepen dat hij ontevreden was over het voorstel van 16 januari en dat het voorstel in zijn geheel in

de Kiesraad zou worden besproken.” geeft 5.1.2.e ter verduidelijking aan dat het hier gaat om de scope van de eerste oplevering.

4. Actiepunten- en besluitenlijst

- 4.1 Aanvulling bij actiepunt Wireframes: er is nu een voorstel/sitemap gepresenteerd. Daarbij heeft de Kiesraad aangegeven een koppeling te maken tussen sitemap, FSD en wireframes. 5.1.2.f pakt dit op. Er moet nog een planning worden afgegeven wanneer deze sitemaps gereed kunnen zijn (actie 5.1.2.e).
- 4.2 Aanvulling bij actiepunt Communicatieplan: indien informatie wordt gedeeld aan bijvoorbeeld vakpers, dan wordt vooraf bekeken in welke mate we alles in ontwikkeling al transparant kunnen delen.

5. Integrale testplan

- 5.1 5.1.2.e (Paragon) en 5.1.2.e (Kiesraad) lichten het integrale testplannen toe.
- 5.2 5.1.2.e geeft aan dat hij in het begin van het traject bezig is geweest met het samenstellen van een testgroep. Er is ook aantal gemeenten bereid mee te testen. Hij vraagt hoe deze groep past in de gepresenteerde testactiviteiten. 5.1.2.e geeft nav eerder contact met 5.1.2.e aan dat eerst de Kiesraad gaat testen en dat daarna gebruikers kunnen testen. Deze testers kunnen dan hun bevindingen delen. 5.1.2.e vraagt of dit betekent dat er een verlengde testperiode komt. 5.1.2.e ligt toe dat dit niet het geval is. De testperiode voor gebruikers is opgenomen in het testplan en de testplanning.
- 5.3 5.1.2.e vraagt hoe het werkt als gebruikers bij het testen softwarewijzigingen wenselijk vinden. 5.1.2.e en 5.1.2.e lichten toe dat als er onjuistheden in de software blijken uit het testen, dat dit moet worden hersteld door Paragon. Als gebruikers bij het testen wensen uiten voor nieuwe of aangepaste functionaliteit, dit wordt geïdentificeerd en het vervolgens aan de Kiesraad is om te beslissen of hiertoe een wijzigingsverzoek wordt ingediend bij Paragon.
- 5.4 Mbt het end2end testplan merkt 5.1.2.e op dat er nog wel openstaande vragen zijn. Deze dienen nog te worden afgestemd. 5.1.2.e geeft aan dat de nog openstaande punten nog open staan in het bredere DHV-traject. Het testplan zelf is in de presentatie weergegeven en deze punten beïnvloeden het testplan niet.
- 5.5 De stuurgroep kan – met in achtneming van de gemaakte opmerkingen - instemmen met de gepresenteerde testaanpak.

6. Dashboard

- 6.1 Het dashboard is nagezonden. 5.1.2.e verzoekt 5.1.2.e en 5.1.2.e om een afgestemd dashboard tijdig (conform afspraak in de stuurgroep een week tevoren) aan te leveren. Daarbij vraagt hij ook aandacht voor de kwaliteit van de documentatie. Nu ligt er een interne versie voor waarin nog opmerkingen staan die niet tussen 5.1.2.e en 5.1.2.e zijn afgestemd.
- 6.2 5.1.2.e geeft aan dat er veel gebeurt in een aantal dagen. Dat maakt ook dat het later komt. 5.1.2.e geeft aan dat laatste wijzigingen gezien actualiteit in de voortgang van het project steeds in de stuurgroep kunnen worden toegelicht. Dit is ook eerder besproken in de stuurgroep aan de orde geweest.
- 6.3 5.1.2.e geeft per slide een toelichting op het dashboard. Hij deelt wat het kritieke pad is en geeft aan dat medio juni de analyse- en ontwerpfase gereed is en dat 11 april niet wordt gehaald om op te leveren.
- 6.4 In het licht van deze toelichting geeft 5.1.2.e vertrouwelijk aan 5.1.2.e aan dat afgelopen donderdag een gesprek heeft plaatsgevonden op bestuurlijk niveau

tussen Paragon en de Kiesraad waarin de Kiesraad heeft aangegeven de opleverdatum van 11 april aanstaande conform optiedossier zal handhaven en dat hiertoe ook een brief zou worden gestuurd aan Paragon. Deze brief is maandag 20 maart jl. verzonden. Paragon heeft maandag 20 maart jl. per brief aan de Kiesraad laten weten dat Paragon 11 april aanstaande niet conform optiedossier kan opleveren. 5.1.2.e geeft aan dat hij hierover met de Kiesraad in contact treedt om te komen tot een reactie. Vanzelfsprekend is deze mededeling voor de stuurgroep vertrouwelijk en wordt hierover niet gecommuniceerd.

- 6.5 Mbt de projectplanning vraagt 5.1.2.e een toelichting waarom de middleware pas 9 mei 2023 gereed is. Hij vraagt of dit iets te maken heeft met het feit waarover de Kiesraad vorig weekend is geïnformeerd dat er nog een partij moest worden gecontracteerd hiervoor. Er is door 5.1.2.e getoetst of er een bezwaar is als 5.1.2.f deze partner zou zijn. 5.1.2.e licht toe dat de middleware nodig is om software met de hardware te kunnen laten communiceren. 5.1.2.f is bereid dit te doen. Dat is een heleboel werk en dat duurt een aantal weken. 5.1.2.e vraagt ter aanvulling waarom dit punt nu naar voren komt en dit niet eerder opgepakt of opgelost had kunnen worden. 5.1.2.e geeft aan dat het eerder is geïdentificeerd als risico. 5.1.2.e geeft aan dat hij zich er niet van bewust was dat er aanvullende resources nodig waren. 5.1.2.e licht toe dat het aantrekken van 5.1.2.f of het met eigen mensen dit werk doet niet uitmaakt voor de doorlooptijd. Het werk moet nu gebeuren. En het is meer werk dan eerder door Paragon werd ingeschat.
- 6.6 Mbt voortgang functioneel ontwerp geeft 5.1.2.e aan dat uit de begeleidende tekst lijkt te blijken dat door het niet vaststellen van het FSD vertraging in het project is ontstaan. Dat lijkt hem te kort door de bocht. Hij is niet akkoord met de tekstuele toelichting van deze slide. Er is een aantal andere redenen die in belangrijke mate bijdragen aan de opgetreden vertragingen. 5.1.2.e begrijpt dit punt en stelt voor dat dit in het project nader wordt besproken.
- 6.7 Mbt status development licht 5.1.2.e toe dat een inhaalslag moet worden gemaakt om in september tot een totale oplevering te kunnen komen. Hierin zit dan ook nog niet een eventuele RFC voor HSB. 5.1.2.e vraagt om in de volgende stuurgroep een voorstel hoe deze inhaalslag moet worden gerealiseerd en wat dit van Paragon en de Kiesraad vraagt. 5.1.2.e geeft aan dat dit betekent dat Paragon meer moet doen in de komende sprints of dat de datum van september 2023 niet wordt gerealiseerd. 5.1.2.e geeft aan dat uitloop na september niet aan de orde kan zijn en vraagt om een voorstel om tot een inhaalslag te komen. 5.1.2.e geeft aan hiertoe voor de volgende stuurgroepvergadering een voorstel op te stellen.
- 6.8 Mbt de status applicatie: 5.1.2.e licht toe dat de functionele specificaties nu in mei staan om te worden opgeleverd. Hij geeft ook aan dat dit eerder juni gaat worden als HSB wordt meegenomen. 5.1.2.e vraagt waarom de functionele specificaties verder vertraagd zijn. De toelichting die wordt gegeven in het dashboard maakt dit niet helder. 5.1.2.e licht toe dat er een planning is voor de designfase die wekelijks wordt bijgewerkt. Afhankelijk van het opstellen van de specificaties en de reviews verschuift deze planning. 5.1.2.e geeft aan dat Paragon en de Kiesraad elkaar op dit onderwerp zullen moeten vinden op kwaliteit, volledigheid en diepgang. 5.1.2.e reageert hierop dat hij dit niet kan plaatsen. 5.1.2.e licht toe dat het proces waarin Paragon documenten oplevert en aanbiedt, de Kiesraad reviewt om tot accordering te komen zeer onder druk staat in de tijd. 5.1.2.e vraagt daarbij wat wordt bedoeld met de opmerking "elkaar vinden in termen van kwaliteit". Hij geeft aan dat dit mogelijk gevolgen heeft voor de gebruiker straks. 5.1.2.e geeft aan dat dit niet ten koste van de gebruiker mag gaan en dat het FSD-proces volgens haar nu een remmende werking op de voortgang. 5.1.2.e geeft aan dat de vertraging meerdere oorzaken heeft dan het feit dat de Kiesraad het FSD nog niet heeft kunnen vaststellen.

- 6.9 Mbt status infrastructuur geeft 5.1.2.e aan dat vertraging hierbij - qua kritieke pad - zit in het middleware-traject.
- 6.10 5.1.2.e vraagt of kritieke pad uitgaat van finale oplevering in september. 5.1.2.e geeft aan dat dit niet zo is en ziet op de eerste oplevering. 5.1.2.e geeft aan of dit de eerste oplevering is conform overeengekomen optiedossier (11 april 2023) of conform de nieuwe planning van Paragon in dit dashboard (mei 2023). 5.1.2.e geeft aan dat het dit laatste betreft.
- 6.11 Mbt operationele fase geeft 5.1.2.e een toelichting. 5.1.2.e vraagt waarom de letters gekleurd zijn en er geen geelgemarkeerd veld is gekozen, maar een groen veld, aangezien er sprake is van een vertraging. 5.1.2.e geeft aan dit met 5.1.2.e te hebben gesproken en dat het hen beter lijkt af te vinken wat gereed is en als er geen problemen zijn in de realisatie, behalve een vertraging, niet nog op deze slide in te kleuren. 5.1.2.e geeft aan dat tot op heden wel nodig is geweest dat de stuurgroep scherp geïnformeerd wordt en blijft op zaken die tijdig zijn, vertraagt zijn en nog moeten worden opgeleverd. Hij stelt daarom voor eenduidigheid in het dashboard aan te willen houden en het afgesproken stoplichtmodel te blijven hanteren conform afspraak. Dit is voor iedereen akkoord.
- 6.12 Mbt risico's: 5.1.2.e licht toe dat de infrastructuur gereed is en dat het op schema ligt. 5.1.2.e vraagt welk schema bedoeld wordt: de oplevering conform optiedossier op 11 april of de in het dashboard opgenomen oplevering in mei. 5.1.2.e geeft aan dat het betrekking heeft op een oplevering in mei.
- 6.13 Mbt slide issues: 5.1.2.e geeft aan dat de toelichtingen bij punt 2 en 3 niet correct zijn. De genoemde voorstellen zijn niet in beraad bij de Kiesraad. 5.1.2.e heeft eind januari aan 5.1.2.e en op 3 februari aan 5.1.2.e telefonisch aangegeven dat de voorgestelde opleveringen van 16 januari en het gedownsizede voorstel voor oplevering van 24 januari jl. - niet akkoord zijn voor de Kiesraad en dat daarmee ook geen sprake meer is van een voorgestelde pakketoplossing. 5.1.2.e herkent dit niet. 5.1.2.e geeft aan te bekijken of de notulen van de vorige stuurgroepvergadering op dit punt volledig zijn.
- 6.14 5.1.2.e merkt op dat hij niet gerust is bij de huidige status en terugkoppeling van de voortgang van het project. Hij ziet en gelooft dat er hard wordt gewerkt. Hij merkt op dat hij het zorgelijk vindt dat 5.1.2.e aangeeft dat er tussen Paragon en Kiesraad een gesprek moet plaatsvinden over de kwaliteit van de op te leveren documentatie. Het dashboard laat volgens 5.1.2.e zien dat er veel spanning zit op de levering. 5.1.2.e uit zijn zorg dat het niet zo mag zijn dat - omwille van het behalen van plannings - ingeboet wordt aan kwaliteit in dit traject hetgeen uiteindelijk ten koste gaat van gebruikers. 5.1.2.e en 5.1.2.e geven aan dat de kwaliteit van de oplevering van DHV niet ten koste mag gaan van de uiteindelijke gebruiker.

7. Rondvraag

- 7.1 Er zijn geen punten voor de rondvraag.

ACTIE- EN BESLUITENLIJST STUURGROEP DHV
17 januari 2023

Datum	Omschrijving actie	Actiehouder	Deadline
08-08-2022	HSB en NBSB KR komt met standpunt t.a.v. scope van deze onderdelen	5.1.2.e	10 -10 2022
21-09-2022	Afgesproken wordt dat er binnen 2 weken een sessie wordt gepland. Detailanalyse wordt op 25 oktober besproken met de Kiesraad.	5.1.2.e	8-9-2022
15-11-2022	Dit zal eerst bestuurlijk worden besproken met 5.1.2.e en 5.1.2.e (Paragon) en 5.1.2.e en Wim Kuijken (KR).		
19-12-2022	Dit punt staat op de agenda voor vandaag.		
17-1-2023	Dit punt is benoemd in het voorstel dat door Paragon is verstuurd op 16/1.	5.1.2.e	
14-02-2023	Is nog pending. Is onderdeel van het voorstel.		Open
08-08-2022	Wireframes Opleveren van klik-pad of totaaloverzicht wireframes per module.	5.1.2.e	15-8- 2022
15-11-2022	De procesflow heeft de KR wel ontvangen en de klikpaden niet. De klikpaden geven inzicht in de structuur (op deze manier kan je het beter plaatsen en de samenhang ervan inzien). De wireframes gaat over het totaaloverzicht betreft de schermen en het klikpad gaat over de structuur.		25-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e geeft aan dat de 5.1.2.e van de KR en UI/UX van 5.1.2.f dagelijks contact hebben en heeft geen zicht op dit proces. 5.1.2.e zal 5.1.2.f benaderen.		Januari 2023
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan iemand aangenomen te hebben voor o.a. de klikpaden. Helaas is deze persoon nu met verlof. Over 2 weken zal dit punt weer opgepakt worden.		
14-2-2023	5.1.2.e geeft aan 5.1.2.e nog niet te hebben gesproken over dit punt. Een extern partij zou dit oppakken, dat is nu niet meer aan de orde. 5.1.2.f zal dit wellicht zelf gaan oppakken. 5.1.2.e gaat navragen wanneer de klikpaden worden opgepakt.		Februari 2023
21-3-2023	5.1.2.e heeft nog geen terugkoppeling gekregen. Is in de workshop door 5.1.2.f wel meegenomen.		
	Er is nu een voorstel/sitemap gepresenteerd. Daarbij heeft de Kiesraad aangegeven een koppeling te maken tussen sitemap, FSD en wireframes. 5.1.2.f pakt dit op. Er moet nog een planning worden afgegeven wanneer deze sitemaps gereed kunnen.	5.1.2.e	Maart 2023
08-08-2022	FSD – finale datum aftekenen Opvragen finale datum aftekenen FSD bij 5.1.2.f	5.1.2.e	22 -8-2022
15-11-2022	Volgens planning is dit eind januari. Vanaf vandaag tot eind januari zullen opleveringen plaatsvinden.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e geeft aan dat de kerstvakantie van KR medewerkers niet zijn meegenomen in de planning. 5.1.2.e zal vandaag een reactie sturen n.a.v. de planning naar 5.1.2.e zodat hij het kan opnemen in een nieuwe planning.		
	FSD is verwerkt in de tweede versie van de planning. KS wordt weer ingepland. 5.1.2.e zal de nieuwe planning sturen naar 5.1.2.e	5.1.2.e	23-12-2022

17-1-2023	Voorstel vanuit Paragon is om eerst overeenstemming te hebben over de specificaties tussen KR en Paragon voordat er getekend wordt. 5.1.2.e geeft aan dat mochten wijzigingen plaats vinden na de specificaties, dan zijn de wijzigingen niet een RFC. 5.1.2.e geeft aan dat de definitie van wijzigingen goed gevalideerd en geconcretiseerd moeten zijn om discussies te voorkomen.	5.1.2.e	Februari 2023
14-2-2023	Afgesproken is om de verschillende modules op te knippen voor review conform planning. Als de modules af en goedgekeurd worden kan getekend worden.		Ongoing
17-1-2023	Communicatieplan 5.1.2.e wil graag een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e betreft het security deel (over welke informatie gepubliceerd kan worden).	5.1.2.e	Februari 2023
14-2-2023	5.1.2.e al een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e op korte termijn. De planning is om het communicatieplan vast te stellen in de volgende stuurgroep, op 14 maart.	5.1.2.e 5.1.2.e	
21-3-2023	5.1.2.e zal nog aan 5.1.2.e doorgeven of 5.1.2.e ook zal aansluiten. Indien informatie wordt gedeeld aan bijvoorbeeld vakpers, dan wordt vooraf bekeken in welke mate we alles in ontwikkeling al transparant kunnen delen.		

Besluitenlijst stuurgroep DHV

Datum	Omschrijving besluit
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.
27-6-2022	Business requirements - BRD Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden. Versie 1.4 is geaccordeerd in de stuurgroep van 20/10 onder voorbehoud van 3 punten.
27-6-2022	Functioneel ontwerp - FSD Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn. FSD is 12 oktober opgeleverd. In de week van 24/10 zal de KR een review richting Paragon sturen.
21-09-2022	Oplevering integrale planning Besloten is om een fase planning en detailplanning op te leveren die voor 95% gereed is om te bespreken in de volgende stuurgroep van 11/10. Is opgenomen in het dashboard.
21-09-2022	Dashboard Een volledig dashboard zal verstuurd worden door 5.1.2.e Dit zal in de volgende stuurgroep op 11/10 besproken worden. Opgeleverd in de stuurgroep van 20/10. Zal terugkerend agendapunt worden.
21-09-2022	Plan van aanpak 5.1.2.e zal eind van de week (30/9) een plan van aanpak naar de Kiesraad sturen. Zal vastgesteld worden in de stuurgroep van 15/11. Is ter kennisgeving verstuurd op 15/12.

21-3-2023	Integrale testplan De stuurgroep kan – met in achtneming van de gemaakte opmerkingen - instemmen met de gepresenteerde testaanpak.
-----------	--

Gesloten acties Stuurgroep DHV

08-08-2022	Testtool Octane Navraag hoe KR gebruik kan maken van deze testtool	5.1.2.e	22 augustus 2022 Gesloten
21-9-2022	Kennissessie inplannen Is ingepland op 31 oktober. 5.1.2.e uitnodigen	5.1.2.e 5.1.2.e	31 oktober 2022 Gesloten
21-09-2022	Risicolog 5.1.2.e zal een eerste opzet aanleveren. 5.1.2.e heeft dit inmiddels gedeeld.	5.1.2.e	30 september 2022 Gesloten
20-10-2022	Stuurgroep DHV De vergadering zal voortaan 1.5 uur duren in plaats van 1 uur. Inplannen van stuurgroep vergaderingen voor het jaar 2023.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Document Sharing 5.1.2.e zal de mogelijkheid bekijken om JIRA (via confluence) te gebruiken om documenten uit te wisselen tussen de Kiesraad en Paragon.	5.1.2.e	1 juli 2022
08-08-2022	Document sharing omgeving is ingericht door Paragon. Actie inrichting 2FA loopt nog.	5.1.2.e	15 aug 2022
20-10-2022	Dit is ingericht. 5.1.2.e heeft aangegeven dat hier geen gebruik van wordt gemaakt.	5.1.2.e	2 oktober 2022 Gesloten
27-6-2022	Business requirements Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden.	Stuurgroepleden	18 juli 2022
08-08-2022	Reacties op BRD is besproken in stuurgroep-overleg. Herziene versie wordt 11 augustus opgeleverd	5.1.2.e	11 augustus 2022
21-09-2022	Op 20/9 heeft 5.1.2.e nog 3 punten gestuurd naar 5.1.2.e Dit is in goede ontvangen en 5.1.2.e gaat dit opnemen met het team.	5.1.2.e	26 september 2022
20-10-2022	BRD 1.4 is akkoord bevonden onder voorbehoud van 3 punten. (1) De onderdelen HSB en NBSB moeten nog worden opgenomen in het BRD en er moet (2) samenhang zijn met het FSD en de daar bijbehorende deliverables (dit kan betekenen dat als er in bijvoorbeeld FSD en wireframes zaken zijn die logischerwijs aanpassing van BRD behoeven dit vanzelfsprekend wordt aangepast). Daarnaast zijn er ook nog (3) tekstuele aanpassingen	Stuurgroepleden	20 oktober 2022

	nodig (zoals, dubbele bewoordingen). Zie ook het verslag van 20/10.		Gesloten
27-6-2022	Governance Een definitief plaatje van de governance zal gedeeld worden met de stuurgroep.	5.1.2.e	25 juli 2022
08-08-2022	5.1.2.e zal navraag doen bij 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e Dit is inmiddels gedeeld	5.1.2.e 5.1.2.e	15 augustus 2022 Gesloten
27-6-2022	SOC Kiesraad zal Paragon uitnodigen na akkoord van Logius.	5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Voortgang De voortgang zal gemonitord worden door een dashboard. De volgend informatie zal het dashboard bevatten:	Paragon	25 juli 2022
	<ul style="list-style-type: none"> • Terugblik, vooruitblik, de issues en de risico's. Bij de slide financiën zal het betaalschema worden toegevoegd in relatie tot deliverables. • Dit zal een vast agendapunt worden in de stuurgroep. 		
08-08-2022	Dashboard is aangepast en zal bij elke stuurgroep worden gepresenteerd	5.1.2.e	
21-09-2022	Dashboard is nog niet gereed. Volgend stuurgroep overleg is het Dashboard gereed.	5.1.2.e	11 oktober 2022
22-10-2022	5.1.2.e zorgt elke vergadering voor een geüpdatete versie van het dashboard.	5.1.2.e	Ongoing
15-11-2022	Vast agendapunt.	5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	5.1.2.e heeft commentaar aangeleverd, 5.1.2.e gaat dit verwerken. Actueel PVA wordt opgeleverd	5.1.2.e	1 september 2022
21-09-2022	Oplevering integrale planning. Fase planning en gedetailleerde planning (95% gereed).	5.1.2.e	11 oktober 2022
20-10-2022	De integrale planning is besproken op 20/10. Afsproken is dat dit een terugkerend agendapunt is.	5.1.2.e	Ongoing
22-11-2022	Vast agendapunt.		Gesloten
08-08-2022	Operationeel Plan Opnemen als deliverables op het dashboard.	5.1.2.e	22 augustus 2022
22-10-2022	Opgenomen in dashboard.	5.1.2.e	Ongoing
15-11-2022	Aanpassing is vereist en wordt opgenomen in dashboard.		Gesloten
27-6-2022	Data sprintdemo's De data sprintdemo's zal in de eerste week van juli bekend worden gemaakt.	5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	Data sprintdemo's worden pas na start ontwikkelfase afgegeven.	5.1.2.e	1 september 2022
22-10-2022	5.1.2.e ontvangt op 21 oktober de eerste demorapportage en zal deze delen met de Kiesraad.	5.1.2.e	21 oktober 2022
15-11-2022		5.1.2.e	

	Data vastgesteld en gecommuniceerd. In totaal zijn 3 demo's ingepland. De eerste demo is ingepland op 17 november.		Gesloten
21-9-2022	Plan van aanpak Volgend stuurgroep overleg wordt dit vastgesteld.	5.1.2.e	30 -9-2022
22-10-2022	Staat op de agenda van vandaag Commentaar vanuit 5.1.2.e en 5.1.2.e aanleveren, zodat 5.1.2.e dit mee kan nemen naar 5.1.2.e		15-11-2022 25-11-2022
15-11-2022	Nieuwe versie zal in volgende stuurgroep ter goedkeuring worden aangeboden.		
19-12-2022	Plan van aanpak is ter kennisgeving verstuurd op 15/12 en staat voor vandaag op de agenda.		19-12-2022 Gesloten
15-11-2022	Logcollector 5.1.2.e zal met 5.1.2.e afstemmen wat specifiek nodig is voor de logcollector en zal dit terugkoppelen naar Paragon.	5.1.2.e 5.1.2.e	24-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e en 5.1.2.e hebben afgesteld wat nodig is voor de logcollector. 5.1.2.e is aanwezig geweest bij het PI event van Logius (14/12). Dit punt staat bij Logius op de planning in het eerste kwartaal.		Gesloten
15-11-2022	Samenstelling testgroep gebruikers 5.1.2.e heeft contact opgenomen met 5.1.2.e De afspraak is ingepland op 25 november.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022 Gesloten
15-11-2022	Verzoek tot extra spintdemo's 5.1.2.e zal met 5.1.2.f overleggen of de KR meerder sprintdemo's kan krijgen. Nu zijn er 3 ingepland. Het voorstel is of 5.1.2.f 1 keer in de 2 weken een demo (van max. 30 minuten) kan presenteren. Op deze manier krijgt de KR te zien wat er is gebouwd i.p.v. alleen maar te lezen. De KR zal op gepaste manier een reactie geven en vooral niet in detail, dit zal ook het vertrouwen en de samenwerking ten goede komen.	5.1.2.e	25-11-2022
19-12-2022	Dit hoort nu bij het iteratief samenwerken.		Gesloten
20-10-2022	Rework n.a.v. deliverytesten 5.1.2.e zal onderzoeken hoe het proces verfijnd kan worden en invloed hierop van het kritieke pad (deliverytesten).	5.1.2.e	15-11-2022
19-12-2022	Rework heeft geen invloed op het kritieke pad.		Gesloten
15-11-2022	Vaststellen testplan 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen voorbereidingen treffen om het testplan op 19 december vast te kunnen stellen.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	19 -12- 2022
19-12-2022	5.1.2.e heeft vandaag het testplan toegelicht. Als de stuurgroep leden weer behoefte hebben aan een toelichting of de uitkomsten van de testen willen weten zal 5.1.2.e Groen en 5.1.2.e aansluiten bij de stuurgroep vergadering.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	Januari 2023
17-1-2023	Op 14 februari wordt het testplan vastgesteld in de stuurgroep.		14 -2-2023
20-10-2022	Communicatieplan 5.1.2.e zal een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e	5.1.2.e	10-11-2022
15-11-2022	Gereed concept communicatieplan	5.1.2.e 5.1.2.e	19-12-2022
19-12-2022			Januari 2023

17-1-2023	<p>Communicatieplan is verstuurd en wordt vandaag toegelicht door 5.1.2.e</p> <p>Ingebrachte punten zullen verwerkt worden in januari 2023.</p> <p>Op 14 maart zal het communicatieplan worden vastgesteld.</p>	<p>5.1.2.e /</p> <p>5.1.2.e</p> <p>5.1.2.e</p> <p>5.1.2.e</p>	14-3-2023
27-6-2022	<p>Functioneel ontwerp - FSD</p> <p>Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn.</p>	Stuurgroepleden	25-7- 2022
08-08-2022	Opleverdatum FSD nu gepland op 22 augustus	5.1.2.e	22-8- 2022
21-09-2022	Opleverdatum FSD was gepland op 20/9 en nu op 21/9. Dit is 12/6 geworden.	5.1.2.e	21-9- 2022
20-10-2022	Op dit moment vindt review plaats door de KR. Woensdag (26/10) zal 5.1.2.e de uitkomsten van de review versturen naar Paragon.	5.1.2.e	26 -102022
15-11-2022	Op dit moment vindt review plaats op de PG-module, vervolgens op de KS-module. Detailplanning (wanneer wordt wat opgeleverd) is nog niet ontvangen door de Kiesraad.	5.1.2.e	24-11-2022
	In het FSD PG module is commentaar vanuit de KR op het datamodel geleverd. Reactie hierop vanuit Paragon is nog niet afgegeven.	5.1.2.e	24-11-2022
19-12-2022	FSD is uitgelopen. Op dit moment is 5.1.2.f de review aan het verwerken die is verkregen vanuit KR voor PG en KS. 5.1.2.e komt met een data voor de workshops voor deze onderdelen. De FB-module ligt op dit moment ook ter review bij KR.	5.1.2.e	25-11-2022
		5.1.2.e /	23-12-2022
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan dat dit onderdeel is van de Dashboard.	5.1.2.e	17-1-2023
14-2 -2023	Is onderdeel van de Dashboard. Dit punt kan gesloten worden.		14-02-2023 Gesloten

KIESRAAD

Datum
14 februari 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	14 februari 2023 10:15 uur- 11:45 uur
Deelnemers	5.1.2.e [redacted] 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted]

---

1. Opening & vaststellen agenda

- De vergadering wordt om 10.18 uur geopend.
- Geen extra agendapunten worden toegevoegd.

2. Mededelingen

- 5.1.2.e [redacted] zal vanaf vandaag aansluiten als stuurgroep lid bij dit overleg
- 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] zullen op korte termijn nader kennis maken.
- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat hij om 11.30 uur de stuurgroep vergadering moet verlaten.

3. Verslag stuurgroep vergadering 17 januari en 24 januari jl.

- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat zij, hoewel ze niet aanwezig was bij de stuurgroep vergaderingen van 17 en 24 januari jl., het niet eens met een aantal formuleringen in het verslag. 5.1.2.e [redacted] is het hier mee eens.
5.1.2.e [redacted] 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] herkennen de weergave van de stuurgroep vergaderingen zoals deze nu in de beide verslagen zijn opgenomen en zijn akkoord met de verslagen.
- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat 5.1.2.e [redacted] opmerkingen heeft gestuurd op de concept-verslagen. Een aantal opmerkingen zijn ook overgenomen, de meeste opmerkingen zijn opmerkingen naar aanleiding van het verslag. Deze opmerkingen komen niet in dit verslag maar kunnen in deze stuurgroep vergadering worden opgetekend.
Afgesproken wordt dat 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] uiterlijk vrijdag 17 februari a.s. schriftelijk reageren op beide verslagen. Dan kan 5.1.2.e [redacted] daarna bekijken wat in het verslag nog kan worden aangepast en wat er naar aanleiding van het verslag wordt opgenomen.

4. Actielijst-en besluitenlijst

- Actie- en besluiten is besproken en bijgewerkt (zie bijlage).

5. Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module (20 min)

- 5.1.2.e [redacted] licht het dashboard toe.
- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat in de afgelopen 4 weken niet veel is veranderd. De ontwerp fase waaraan wordt gewerkt loopt door tot medio mei.
- Pagina 1 afgelopen periode tweede bullet: 5.1.2.e [redacted] vraagt naar de betekenis van 'in haar tempo' blijft beoordelen. Hij vraagt of er afspraken zijn gemaakt over het tempo van beoordelen. 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] geven aan dat wordt gewerkt conform de bijgestelde planning en dat Kiesraad dit tempo ook hanteert.

- 5.1.2.e geef daarnaast ook aan dat is gekeken wat is haalbaar om aan te werken. CSB wordt nu bijvoorbeeld ook opgepakt.
- 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e en 5.1.2.e zo concreet mogelijk te blijven in het dashboard.
- 5.1.2.e merkt op dat het niet duidelijk is wat bedoeld wordt met "we". Is dat Paragon of de Kiesraad of beide. Afspraak wordt gemaakt dat dit altijd helder moet zijn.
- Pagina 1 komende periode, bullet 4: vraagt 5.1.2.e al een nieuwe datum is voor de demo, omdat de demo op 16 februari niet doorgaat. 5.1.2.e geeft als reactie dat 5.1.2.e heeft aangegeven na sprint 13, dit betekent na 27 februari, dan wordt gekeken wanneer een demo gegeven kan worden-aan de Kiesraad en klankbordgroep. 5.1.2.e 5.1.2.e vraagt de stuurgroepleden of het niet verstandig is dat er wel een duidelijke datum komt. De stuurgroepleden zijn het hiermee eens. 5.1.2.e geeft aan dat zij en 5.1.2.e 5.1.2.e met 5.1.2.e gaan schakelen voor een nieuwe datum.
- Bij bullet 4 mist 5.1.2.e de conclusie. 5.1.2.e dacht het dit voorstel al was afgewezen. 5.1.2.e licht toe dat de Kiesraad het voorstel van 16 januari als geheel nog in beraad heeft en dat hij met betrekking tot het onderdeel opleveringen al op 24 januari aan 5.1.2.e heeft aangegeven dat de voorgestelde oplevering voor hem niet acceptabel is en dat hij dit ook heeft meegenomen naar de Kiesraad.
- 5.1.2.e stelt voor om gezamenlijk een andere invulling van het voorstel te werken en de tijd te gebruiken nu de Kiesraad in beraad is.
- 5.1.2.e geeft aan niet nu weer tot een nieuw voorstel kan worden gekomen, en het hem goed lijkt de conclusie van de Kiesraad op het voorstel van 16 januari jl. af te wachten en ondertussen door te werken conform optiedossier als formeel geldende afspraak tussen de Kiesraad en Paragon.
- 5.1.2.e geeft aan 5.1.2.e aan dat het feitelijk betekent dat Paragon tot medio mei bezig is met het ontwerpen van DHV (dan is het FSD volgens planning afgerond) en dat een oplevering van 11 april niet beoordeeld kan worden door de Kiesraad, omdat het FSD nog niet is vastgesteld en dat Paragon hiermee het risico neemt op rework, omdat er nu al gebouwd wordt mogelijk (en er later wijzigingen moeten worden doorgevoerd). Dit wordt beaamd door de stuurgroepleden.
- 5.1.2.e geeft aan dat in bullet 3 staat omstreden HSB-change. Het is volgens hem niet omstreden, maar het gaat om een verschil in inzicht of dit een change is. Daarnaast geeft hij aan dat in plaats van 'ad-hoc' bij bullet 5 'extra' stuurgroep moet staan. 5.1.2.e geeft aan dat het voor hem wel als een ad hoc stuurgroep voelde. 5.1.2.e geeft daarover aan dat maandag 23 januari is gebleken dat het voorstel van Paragon van 16 januari planningstechnisch niet uitvoerbaar bleek na analyse van projectteam Kiesraad en dat hij daarop een extra stuurgroep heeft ingepland om dit zo snel mogelijk te kunnen bespreken 5.1.2.e betekent dit adhoc.
- Pagina 1 komende periode, bullet 1: 5.1.2.e geeft aan dat na de Kiesraadvergadering van 30 januari door 5.1.2.e aan 5.1.2.e en door 5.1.2.e aan 5.1.2.e 5.1.2.e in diezelfde week is aangegeven dat de voorgestelde gedownsize scope voor de Kiesraad niet bespreekbaar is. 5.1.2.e heeft op 24 januari jl. al aan 5.1.2.e gedeeld dat deze gedownsize scope voor hem niet acceptabel is. Het is dan ook niet pas 7 februari jl. aan Paragon gemeld. 5.1.2.e geeft als reactie dat het hem niet duidelijk was, ook niet uit de telefoongesprekken met 5.1.2.e en dat de scope nog ter discussie zou staan. 5.1.2.e bevestigt dat hij de mededeling heeft gedaan. 5.1.2.e geeft aan dat zij van 5.1.2.e had begrepen dat hij ontevreden was over het voorstel van 16 januari en dat het voorstel in zijn geheel in de Kiesraad zou worden besproken.
- 5.1.2.e vraagt waarom er geen schriftelijke reactie op het voorstel van 16 januari is ontvangen. 5.1.2.e geeft aan dat er geen schriftelijke mededeling is gestuurd omdat er nog geen besluit is op het voorstel, behalve dat helder is dat de gedownsize scope niet acceptabel is voor de Kiesraad. 5.1.2.e verzoekt bij een besluit om een schriftelijke reactie.
- Pagina 2, kritieke pad is niet veel veranderd de analyse & design fase loopt door tot mei 2023. Er wordt hard gewerkt aan de eerste oplevering in april. 5.1.2.e geeft daarnaast ook aan dat hij bij 5.1.2.f aan het drukken is om te testomgeving op te leveren. Voor 5.1.2.e 5.1.2.e is dit ook een dagelijkse bezigheid. Het wordt nog een spannende eindsprint.

- Pagina 4, 5.1.2.e licht de voortgang van het functioneel ontwerp toe. KS ligt nu bij 5.1.2.f net als FB die volgens Paragon bijna klaar is. RP (uitslagenportaal) wordt nu aan gewerkt. GSB is net opgeleverd door de Kiesraad en CSB ligt nu ter review bij de Kiesraad.
- Pagina 5, software development (softwareontwikkeling); 5.1.2.e geeft aan dat dit een overall beeld geeft en op schema loopt, gebaseerd op de scope per module. Er zijn in totaal nog 15 sprints tot september. 56% van de software moet nog gebouwd worden. Morgen (15/2) weet 5.1.2.e meer over de voortgang van de afgelopen sprint.
- Pagina 7, Status applicatie: 5.1.2.e geeft aan dat functionele specificatie nu loopt tot mei 2023. Dat betekent ook dat niet op specificaties kan worden getest bij eerste oplevering.
- Technische en veiligheidspecificaties staat vandaag bij Paragon op de planning om deze af te ronden. Bij 5.1.2.e moet nagevraagd worden wat het betekent als de invulling hiervan verandert ten opzichte van de aanbesteding.
- 5.1.2.e vraagt wat holistische aanpak in deze context betekent. 5.1.2.e geeft aan dat de aanpak gezamenlijk is vastgesteld door testteams van beide partijen.
- 5.1.2.e vraagt hoe het in de tijd zal gaan als de specificaties in mei worden opgeleverd, om in september een derde oplevering te kunnen doen, aangezien er nog maar 2,5 maand is inclusief de zomer om de software te ontwikkelen inclusief eventueel rework en testen, voordat de software aan de Kiesraad wordt aangeboden. 5.1.2.e geeft aan dat dit krap is en geeft ook aan dat op dit moment ook al wordt gebouwd. 5.1.2.e geeft aan dat er goede procesafspraken moeten komen om de zaken parallel op te pakken en samen met een gemeenschappelijk belang om de tafel te gaan zitten.
- Pagina 8, status infrastructuur: 5.1.2.e vraagt hoe het zit met de datum bij infrastructuur. 5.1.2.e licht toe dat dit al klaar is, maar dat de deadline is overschreden. 5.1.2.e en 5.1.2.e stemmen af op deze pagina een legenda toe te voegen.
- De Dev/Maint environment loopt niet heel goed geeft 5.1.2.e aan. Hoe 5.1.2.f dit aanvliegt, is heel technisch om uit te leggen. 5.1.2.f levert servers op en dan wordt de software opgeleverd vervolgens kan de software geïmplementeerd worden. Nadat de software op de server is geïmplementeerd, moet het geïnstalleerd worden en hiervoor is veel afstemming nodig tussen 5.1.2.f en 5.1.2.f Daarnaast is ook informatie nodig vanuit de Kiesraad voor o.a. netwerktoegang en certificaten. Dit proces heeft ervoor gezorgd dat dit punt op de kritieke pad is gekomen de deadline van 24 februari is nog wel haalbaar om deze reden is de verwachte einddatum oranje. De omgeving moet 5.1.2.e wel eerst hebben, om te kunnen opleveren voor testuitvoering.
- Pagina 9, status dienstverlening, geen opmerkingen.
- Pagina 10, Risico's, bij risico ID 8 is er bijna een oplossing. Risico ID 9, is kritiek, want het is nog niet opgeleverd en de tijd dringt licht 5.1.2.e toe. Risico ID KR#4 geeft 5.1.2.e aan dat druk wordt gewerkt aan de reviews. Ook hier zullen 5.1.2.e en 5.1.2.e afstemmen om een legenda toe te voegen.
- Pagina 11 Issues. Issue ID 1, op dit punt moeten Kiesraad en Paragon bespreken wat de te nemen stappen zijn. Issues ID 2, is nog in beraad. Issues ID 3, is gekoppeld aan issues ID 1, voor nu wordt er conform het optiedossier gewerkt.
- 5.1.2.e geeft een reflectie over de vergadering. Hij merkt op dat er in het eerste deel van de vergadering strubbelingen lijken te zijn en dat het overleg moeizaam verloopt en het tweede deel van de vergadering het beter loopt. 5.1.2.e deelt deze reflectie en ook 5.1.2.e Daarnaast geeft 5.1.2.e aan de indruk te hebben dat beide teams hard werken om tot een goed resultaat te komen.
- 5.1.2.e uit zijn twijfels over het eindstatus van DHV of de eindgebruikers wel blij van DHV gaan worden. 5.1.2.e geeft als reactie dat het streven is om ervoor te gaan.

6. Vaststelling integrale testplan

- 5.1.2.e vraagt aan de stuurgroepleden of er nog voldoende tijd is om het integrale testplan te bespreken en ook vast te stellen in deze vergadering.
- De stuurgroepleden geven aan dat niet alle stukken te hebben gelezen vanwege een late nazending en kunnen om deze reden dan ook niet het testplan vaststellen.
- 5.1.2.e geeft aan dat door de 5.1.2.e en 5.1.2.e een presentatie is voorbereid.
- 5.1.2.e stelt voor om eerst projectniveau de vragen te beantwoorden en in de volgende stuurgroep meer tijd te reserveren om het integrale testplan goed tot zijn recht te laten komen

en tot een zorgvuldige vaststelling te kunnen komen. De stuurgroepleden stemmen hiermee in.

7. Rondvraag & Sluiting

- Geen vragen voor de rondvraag.
- De vergadering sluit om 11.24 uur.

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 27 Mar 2023 12:09:13 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: RE: Review dashboard reactie 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Verzonden: donderdag 16 maart 2023 17:28
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: RE: Review dashboard

Hi 5.1.2.e

We hebben je opmerkingen en vragen gezien. We zijn het met sommige zaken eens en met andere opmerkingen niet. Laten we de presentatie houden zoals hij nu is, dus met jouw opmerkingen in rood en in de kantlijn en deze tijdens de stuurgroep bespreken.

Bij de planning van het projectteam zien we inderdaad al enige tijd dat de analyse en designfase opschuift door het achterblijven van accorderingen van de specificaties door de Kiesraad en dat daarom de oplevering van package 1 ook opschuift. We onderzoeken momenteel maatregelen om dit te herstellen.

Mvg, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: donderdag 16 maart 2023 09:57
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: Review dashboard

Hi 5.1.2.e

Ik heb een aantal opmerkingen geplaatst in het dashboard, tevens heb ik nog een aantal vragen. Als ik de balkenplanning op slide 2 zie, dan lijkt de oplevering van package 1 pas op donderdag 27 april plaats te vinden, klopt dat?

Wanneer schikt het om dit af te stemmen?

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

KIESRAAD
Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2.e
E 5.1.2.e@kiesraad.nl
W www.kiesraad.nl

aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 27 Mar 2023 12:10:52 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Review dashboard reactie 5.1.2.e naar 5.1.2.e
Attachments: FW: Review dashboard

KIESRAAD

Datum
17 januari 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	17 januari 2023 10:00 uur- 11:30 uur
Deelnemers	5.1.2.e en 5.1.2.e

---

1. Opening & vaststellen agenda

- De vergadering wordt 10:11 uur geopend.
- Geen extra agendapunten worden toegevoegd.

2. Mededelingen

- In de vorige vergadering is besproken of 5.1.2.e in de toekomst weer aansluit bij de stuurgroep DHV of dat er een vervanger komt voor haar. De stuurgroep vindt het belangrijk dat 5.1.2.e op senior managementniveau wordt vervangen. De stuurgroepleden stellen voor om 5.1.2.e aan te laten sluiten. 5.1.2.e is hiermee akkoord en bespreekt dit intern bij Paragon. Dit betekent dat als 5.1.2.e aansluit, dit overleg voortaan in het Engels gesproken moet worden. Dat is akkoord.
- 5.1.2.e vraagt aandacht voor de afspraak dat de stuurgroepstukken 1 week van tevoren verzonden moet worden naar de stuurgroep leden.
- 5.1.2.e uit zijn zorgen over de kwaliteit van de tussentijdse opleveringen (waaronder requirement documenten van Paragon, Deze zijn niet van de kwaliteit die mag worden verwacht. Hij maakt zich nog geen zorgen over de opleveringen op de gestelde oplevermomenten. Het gaat op dit moment nog niet goed genoeg volgens 5.1.2.e De vraag wordt gesteld hoe het komt dat het nog steeds niet goed gaat in het voortbrengingsproces bij Paragon. Hierop reageert 5.1.2.e dat moeilijk blijkt goede afspraken te maken met collega-bedrijf 5.1.2.f Ook is er volgens hem verschil van inzicht tussen Kiesraad en Paragon in hoe zaken Paragon pusht op realiseren van het FSD, licht 5.1.2.e 5.1.2.e toe. Ook geeft hij aan dat de samenwerking met 5.1.2.f nu deadlines naderen, moeilijker worden. 5.1.2.f komt nu nog met nadere specificatie-eisen, heeft wel een OTA-omgeving opgeleverd, maar Paragon heeft hiertoe nog geen toegang. Dus op alle vlakken loopt het volgens 5.1.2.e niet goed genoeg. 5.1.2.e vraagt naar de ervaring met de 5.1.2.f partner. 5.1.2.e licht toe dat Paragon niet actief is in de softwarebouw, zeker niet op het terrein van verkiezingssoftware. 5.1.2.f is dat wel uiteraard als partner. Mogelijk is de ervaring van Paragon hierop onvoldoende, volgens 5.1.2.e Als voorbeeld geeft 5.1.2.e aan dat 5.1.2.f tot voor kort een externe partij inzette om de wireframes te maken. Er is afscheid genomen van deze partij en nu maakt 5.1.2.f zelf deze wireframes. Ook spreekt 5.1.2.e van een cultuurverschil tussen Paragon en 5.1.2.f als mogelijke oorzaak voor de moeizame samenwerking tussen Paragon en 5.1.2.f afgelopen periode.

- 5.1.2.e geeft aan dat gisteren (16/1) een voorstel is gestuurd vanuit Paragon met voorstellen tot aanpassing van de opleveringen, iteratief samenwerken en een oplossingsrichting voor het HSB-issue. Een reactie van de Kiesraad zal volgen, nadat 5.1.2.e het voorstel met de Kiesraadleden heeft besproken.

3. Verslag vorige vergadering 19 december

- 5.1.2.e zal 5.1.2.e vragen aan te sluiten bij dit overleg.
- 5.1.2.e blijft programmamanager.
- De testomgeving is opgeleverd door 5.1.2.f maar Paragon heeft nog geen toegang. Uiterlijk morgen (18/1) krijgt 5.1.2.e uitsluitel wat nodig is om alsnog toegang te krijgen tot de testomgeving.
- 5.1.2.e zal een kolom status vermelden op de slides van het dashboard.
- Dev/Maint (SDLC) Environment is onderdeel van de infrastructuur van ontwikkelen naar productie. Dit is onderdeel van project en planning.
- 5.1.2.e moet nog een afspraak in plannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e betreft het security deel (over welke informatie gepubliceerd kan worden). Dit naar aanleiding van het communicatieplan DHV zoals in december 2022 is besproken.
- Het verslag wordt vastgesteld.

4. Actielijst-en besluitenlijst

- Actie- en besluiten is besproken en bijgewerkt (zie bijlage).

5. Toelichting van Paragon stand van zaken oplevering FSD en eerste oplevering software 11 april 2023

- 5.1.2.e licht toe dat Paragon graag gebruik wil maken van het voorstel van de Kiesraad om tot een gereduceerde eerste oplevering te komen. De gereduceerde eerste oplevering bestaan uit vier modules, namelijk PG, FB, KS en Uitslagenportaal. De 5.1.2.e werken op dit moment aan de specificaties van GSB en CSB. Daarna moet een analyse van HSB en NBSB volgen om bij de tweede oplevering conform het conceptvoorstel van 5/12.
- Volgens het contract was de afspraak dat op 11 april, 3 verkiezingsstypen opgeleverd zouden moeten worden: GR, Herindeling GR en EP. 5.1.2.e geeft aan dat dit voor Paragon niet meer haalbaar is.
- 5.1.2.e licht de sprintrapportage toe. De sprintrapportage zal na het overleg rondgestuurd worden.

6. Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module

- 5.1.2.e geeft aan dat de workshop bedoeld zijn voor overeenstemming per module. 5.1.2.e stelt voor dat de rol van eenieder die deelneemt aan de workshop duidelijk en geëxpliceerd moet zijn. De werksessie van vandaag kan hiervoor ook benut worden.
- Voorstel vanuit Paragon is om eerst overeenstemming te hebben over de specificaties tussen Kiesraad en Paragon voordat er getekend wordt. 5.1.2.e geeft aan dat mochten wijzigingen plaats vinden na de specificaties, dan zijn de wijzigingen niet altijd een RFC. 5.1.2.e geeft aan dat de definitie van wijzigingen goed gedefinieerd en gevalideerd moeten zijn om discussies te voorkomen. Daarnaast geeft 5.1.2.e aan dat specificaties eerst moeten worden getekend alvorens software getest kan worden; anders is niet duidelijk waarop getest moet worden.
- 5.1.2.e geeft aan dat aan de hand van de rapportage te zien lijkt dat de kwaliteit verbetert, maar nog niet goed genoeg is.
- Mock-ups voor het uitslagenportaal worden op dit moment vertaald.
- Op de planning staat dat specificatiefase CSB en GSB voor eind maart klaar is.
- 5.1.2.e heeft een extra projectmanager aangesteld, 5.1.2.e Hij zal verantwoordelijk zijn voor o.a. SLA, instructies en het opzetten van de helpdesk.
- 5.1.2.e zal per 1 maart Paragon verlaten. Hij zal vervangen worden. (N.a.v. verslaglegging, nadere toelichting 5.1.2.e Dit betreft een functionaris die gaat helpen bij de wireframes vertalingen. Dit is niet via het vertaalbureau te organiseren vanwege de Figma tooling die wordt gebruikt).
- Opleveren FSD staat nu "af te spreken met de Kiesraad". Hier moet een voorstel staan van Paragon.

- 5.1.2.f geeft aan de infrastructuur te hebben opgeleverd. Paragon bestrijdt dit. 5.1.2.e vraagt of er meer nodig is om 5.1.2.f goed aan te sturen dan tot nu toe is gebeurd. 5.1.2.e geeft aan dat dit niet nodig is. Er is nu een directielid van 5.1.2.f aan boord om ervoor te zorgen dat – samen met de projectmanager 5.1.2.f – tot realisatie en toegang van de omgeving wordt gekomen.
- De testomgevingen zijn nog niet klaar. Paragon moet nog beginnen met testen inclusief de connectie met BRP (onderdeel van KS). Uiterlijk morgen (18/1) krijgt 5.1.2.e uitsluitel van 5.1.2.f wat nodig is om toegang te krijgen voor de omgeving.
- 5.1.2.e stelt voor om te escaleren naar 5.1.2.f door 5.1.2.e. 5.1.2.e neemt dit punt mee.
- Een kolom, status te vermelden bij het dashboard (slide 6, 7 en 8), is nog niet opgenomen.
- Slide 8 is de verantwoordelijkheid van 5.1.2.e. De SOC moet rood gemarkeerd worden. De deadline hiervan was 31 december.
- Met betrekking tot risico 4 wordt door 5.1.2.e aangegeven dat Kiesraad eerst het voorstel beoordeelt, tot dan moet gewoon worden verder gewerkt aan realisatie dat conform optiedossier is afgesproken.
- Slide 9 moet de tijdlijn beschreven worden van de voorstellen. Nu lijkt het of de Kiesraad geen voorstel heeft gedaan, terwijl de Kiesraad juist een aantal voorstellen heeft gedaan.
- Slide 10, issue 1 moet aangepast worden, met daarin de scope van oplevering 1 (Gr, Herindelingsverkiezing en EP).
- Het tweede issue HSB/NBSB is genoemd in het voorstel dat op 16/1 is verstuurd door Paragon.

7. Rondvraag & Sluiting

- 5.1.2.e en 5.1.2.e uiten hun grote zorgen na het zien van de vertragingen in de planning. 5.1.2.e geeft aan dat hij zich ook grote zorgen maakt, vooral omdat de eerste verkiezingen met de nieuwe software al gebruikt moet worden bij de EP-verkiezingen in 2024.
- De vergadering wordt om 12.42 uur gesloten.

KIESRAAD

Datum
24 januari 2023

Onderwerp
Agenda

Onderwerp	EXTRA Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	24 januari 2023 16:30 uur- 17:30 uur
Deelnemers	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e

---

1. **Opening**
2. **Stand van zaken DHV, toelichting zorgen projectteam Kiesraad**
3. **Rondvraag & Sluiting**

KIESRAAD

Datum
24 januari 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	EXTRA Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	24 januari 2023 16:30 uur- 17:30 uur
Deelnemers	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e

---

1. Opening

- De vergadering wordt geopend om 16.33 uur.
- 5.1.2.e licht de reden van de extra stuurgroep toe. Dit is naar aanleiding van het voorstel van Paragon van 16 januari. Het projectteam van de Kiesraad heeft een signaal afgegeven dat het team ernstige zorgen en twijfels heeft bij de realistische haalbaarheid van dit voorstel om op de eerste opleverdatum te komen tot een aangepaste oplevering die kwalitatief aan de verwachtingen voldoet. Dit is voor 5.1.2.e als voorzitter van de stuurgroep DHV, aanleiding om hierover ook de stuurgroep DHV te informeren en een ingelaste stuurgroep bijeen te roepen om de visie door de projectgroep te kunnen laten delen en stuurgroepleden te vragen hierop te reageren.

2. Stand van zaken DHV, toelichting zorgen projectteam Kiesraad

- De stuurgroep leden hebben de presentatie kunnen bekijken, die eerder op de dag is verstuurd. 5.1.2.e licht de slides van de presentaties toe.
- In de presentatie wordt aangegeven dat geplande oplevermomenten, van de deliverables in de specificatiefase, structureel niet gehaald worden. Daarnaast zijn er 2 demo's niet gedeeld met een breed publiek vanwege de door Kiesraad en Paragon beoordeelde onvoldoende kwaliteit en de beperkte omvang van de gepresenteerde functionaliteit. Dit alles zorgt ervoor dat het projectteam van de Kiesraad geen vertrouwen heeft in het voorstel van Paragon van 16 januari jl. dat tot een oplevering van vier complete modules wordt gekomen bij eerste oplevering van 11 april.
- De Kiesraad verwacht de totale scope, die opgeleverd wordt per 11 april, te zien is in de demo van 16 februari (waarvan Paragon nu een week uitstel voor heeft gevraagd).
- 5.1.2.e geeft aan dat de verwachting duidelijk is voor Paragon. 5.1.2.e geeft aan dat Paragon daarmee niet bevestigt dit te doen.
- De laatste planning vanuit Paragon, voor het afronden van de specificatiefase, zoals in de slide die 5.1.2.e toegelicht is vermeld, is niet haalbaar voor de Kiesraad, er zijn overlappende activiteiten gepland voor de 5.1.2.e van de Kiesraad. Het is jammer dat de voorgestelde planning niet is afgestemd voordat het voorstel is gedaan. De planning is te krap en kan niet door de Kiesraad in dit tijdsframe worden uitgevoerd. 5.1.2.e heeft deze zorgpunten in een telefonisch overleg afgelopen vrijdag al doorgegeven aan 5.1.2.e. 5.1.2.e heeft ook aangegeven dat hij snapt dat het inderdaad niet werkbaar is en wil tot een herplanning komen.
- Op dit moment ligt de focus op modules PG, FB KS en de uitslagenportaal en niet op CSB en GSB.

- 5.1.2.e heeft de laatste sprintrapportage van 5 januari in de presentatie opgenomen. Hierin geeft Paragon aan in een percentage de status van de realisatiefase tot dusverre. Vandaag zou een nieuwe sprintplanning worden opgeleverd. Deze is tot op het moment van de stuurgroep nog niet ontvangen.
- 5.1.2.e vraagt wat E2E betekent. 5.1.2.e licht toe dat dit een end to end test is in een ketentest die doorlopen moet worden. Naast E2E testen zullen ook nog Pentesten (beveiligingstest) moeten worden uitgevoerd door Paragon voor oplevering aan de Kiesraad.
- Uit de slides blijkt dat het projectteam van de Kiesraad geen vertrouwen heeft dat Paragon hun voorstel van 16 januari jl kan realiseren met de gewenste kwaliteit en volledigheid. Dit schaadt het vertrouwen in het project.
- De vraag aan Paragon is of zij het voorstel van 16 januari jl. nog als realistisch zien en of zij kunnen bevestigen dat de oplevering van 11 april voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en volledigheidseisen zoals contractueel zijn afgesproken.
- 5.1.2.e geeft aan dat hij zijn zorgen al heeft geuit over de voortgang van het project in de vorige stuurgroep. 5.1.2.e heeft al eerder te kennen gegeven dat hij op zoek is naar enig comfort in het ontwikkeltraject waar planningen wel gehaald worden. 5.1.2.e heeft ernstige zorgen dat gemeente weinig tijd hebben om DHV te implementeren en dat zou zachtgezegd teleurstellend te zijn.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat de conclusie van bovenstaande is dat het voorstel van 16 januari onhaalbaar is, de demo's niet goed genoeg zijn, alle tussentijdse resultaten en opleveringen te laat worden geleverd, de inhoud van het FSD nog onvoldoende is en het vertrouwen in een tijdige levering er niet meer is. 5.1.2.e vindt dit een lastig uitgangspunt om een reactie te geven. 5.1.2.e geeft daarnaast ook aan dat er 2 partijen nodig zijn om tot een succes te komen. Het versnellen in het werk lukt Paragon onvoldoende. Het feit is dat 5.1.2.f is begonnen met bouwen terwijl sommige specificaties nog niet zijn afgetekend. 5.1.2.e geeft aan dat het feit dat is gestart met bouwen een verantwoordelijkheid en risico is van Paragon. Hij is zich ervan bewust dat het feit dat de specificaties nog niet zijn afgetekend bouwen ook lastig maakt en de mogelijkheid tot rework vergroot.
- 5.1.2.e geeft aan dat de scope die op dit moment op basis van het optiedossier is overeengekomen niet op 11 april kan worden gerealiseerd. Om deze reden heeft Paragon het voorstel van een eerste oplevering van vier modules (KS, PG, U, FB), op 11 april 2023, met beide handen aangenomen.
- 5.1.2.e geeft aan dat hij vanmiddag een aantal slides met functionaliteiten, heeft gestuurd naar 5.1.2.e. Met de slides hoopt 5.1.2.e inzicht te geven op hetgeen Paragon kan opleveren op 11 april. De Kiesraad moet bepalen of zij deze beperking van de oorspronkelijke scope accepteren en hiermee de eerste testen kunnen uitvoeren. Paragon wil graag de scope die zijn genoemd in de slides die 5.1.2.e heeft gestuurd aan 5.1.2.e als scope hanteren voor de oplevering van 11 april.
- 5.1.2.e geeft aan de slides nog niet te hebben kunnen inzien. Hij stelt voor deze door te sturen aan het projectteam van de Kiesraad om tot reactie te komen.
- 5.1.2.e geeft aan dat de KR moet beoordelen of dat in lijn is met het voorstel van 16 januari. In het voorstel staan ook andere acties, de inschatting voor HSB en NBSB en verdere uitwerking van samenwerking voor komende maanden en de 2 opleveringen (in juni en september). Bij de oplevering van de 4 modules (KS, PG, FB en uitslagenportaal) is Paragon uitgegaan van basisfunctionaliteit. Integrale oplevering conform het eerdere voorstel van de Kiesraad dat Paragon met hun voorstel van 16 januari 2023 heeft omarmd is ook niet meer haalbaar.
- 5.1.2.e gevraagd of dit betekent dat het voorstel van 16 januari niet meer geldig is op 24 januari.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat de core functionaliteiten uitgevoerd kunnen worden.
- 5.1.2.e geeft aan dat na ondertekening van het contract in mei 2022 er in juni 2022 het optiedossier is gelicht. Dit biedt Paragon meer ruimte voor analyse, ontwikkeling en oplevering. In november zijn kwaliteit en planning issues in een Bestuurlijk Overleg besproken en is over een pakketoplossing als oplossing gesproken. Hiervoor heeft de Kiesraad op projectniveau de suggestie gedaan op 5 december waarbij de scope gedownsized zou kunnen worden tot een kleinere eerste oplevering (modules KS, PG, U integraal en FB-basisfunctionaliteit). Vervolgens duurt het tot 16 januari voordat Paragon deze suggestie omarmt en wordt een week later na het inroepen van een extra stuurgroep een nieuw voorstel

gestuurd dat wederom een verdere downsizing van de oplevering betekent. Dat is voor de Kiesraad niet meer acceptabel.

- 5.1.2.e uit zijn betreurt dat in de workshop is aangegeven dat het projectteam van de KR geen vertrouwen heeft in een tijdige oplevering die kwalitatief goed is. 5.1.2.e geeft aan dat hij zijn verantwoordelijkheid wil nemen, maar dat de Kiesraad ook zijn verantwoordelijkheid moet nemen. 5.1.2.e geeft aan dat hij dit heeft gezegd en dat hieraan ten grondslag licht de manier waarop Paragon met wijzigingen om gaat. Dat maakt dat de Kiesraad behoedzaam moet gaan opereren, omdat Paragon heeft aangegeven hier commercieel in te zitten. Als er wijzigingen nodig zijn, zal dit als RFC worden gezien. Dat maakt werken in partnership buitengewoon lastig.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat de KR om deze reden extra scherp is op het aftekenen van de juiste specificatie documenten. KR wil graag glashelder hebben wat er gebouwd wordt en wat de specificaties zijn. Alleen dan kan worden getest of wat is afgesproken is geleverd en werkt. Als in het proces van ontwikkelen duidelijk is dat er changes nodig zijn, omdat dit nieuwe functionaliteit betreft dan is het natuurlijk een RFC. Om deze reden wil de KR graag goed en zorgvuldig zijn voordat er getekend gaat worden. Inderdaad zijn hiervoor 2 partijen nodig die hun rol goed oppakken.
- Onzorgvuldigheid zorgt anders voor fluïde situaties en dat leidt steeds weer tot discussie. Dat is voor geen van beide partijen wenselijk.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat Paragon het uitgangspunt heeft verlaten van eerst specificeren en dan realiseren, en is gestart met bouwen, met het risico dat een aantal changes doorgevoerd moeten worden.
- 5.1.2.e vraagt aan Paragon, wat mogelijk is om de druk te doen af te nemen om wel tot een goed vervolgtraject te komen en het project tot een goed einde te brengen. 5.1.2.e 5.1.2.e geeft aan dat niet te kunnen bepalen vanuit Paragon. Het voorstel van 16 januari is een nieuwe poging geweest om tot een oplevering te komen en strakke deadlines in te zetten om iedereen te laten bewegen zodat er iets gebeurt in het project.
- 5.1.2.e vraagt Paragon waarom zij als opdrachtnemer niet eerder met voorstellen zijn gekomen als het gaat om scope en tijdigheid. Deze voorstellen en suggesties zijn steeds van de Kiesraad gekomen. Als Paragon als opdrachtnemer een klem ervaart tussen kwaliteit en tijdigheid in het contract dan dienen zij hiertoe met voorstellen te komen die dan mogelijk tot andere afspraken kunnen leiden.
- 5.1.2.e geeft als voorbeeld dat de FB-module vorige week van 15.00 uur tot 17.00 uur en vandaag weer van 15.00 tot 17.00 uur vragen heeft beantwoord en commentaar heeft toegelicht. Hiermee is het voor 5.1.2.f een stuk duidelijker wat er met het reviewcommentaar van de Kiesraad wordt bedoeld. Oorzaak van deze intensieve benodigde interactie is dit het in het FSD nog niet goed is beschreven en informatie ontbreekt. 5.1.2.e licht toe dat de specificaties goed geformuleerd moeten worden, zodat het gebruik van DHV gebruiksvriendelijk is voor de eindgebruikers. Er is tijd nodig om tot een goed FSD te komen.
- 5.1.2.e vraagt of Paragon en de Kiesraad niet elkaar in de greep houden en waarom we elkaar niet snel begrijpen. 5.1.2.e geeft als reactie dat 5.1.2.f aangeeft dat de KR moeilijk doet over documenten. PG is vaak heen weer gegaan; of het een taalkwestie is of begripkwestie dat is voor 5.1.2.e ook niet duidelijk.
- 5.1.2.e vraag aan 5.1.2.e of hij vindt dat het contract uitvoerbaar is. 5.1.2.e geeft aan het een gedeelde verantwoordelijkheid is dat een planning vaak fluïde is bij projecten en dat vaak wordt bijgesteld. Sommige projecten lopen goed conform planning, andere niet. Dit is een voorbeeld van een project waarin dat niet zo is. Dit heeft ook te maken met de manier waarop de aanpak en samenwerking (aftekenen, waterval ontwikkeling) is gekozen en overeengekomen.
- 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e wat wordt beoogd met deze extra stuurgroep.
- 5.1.2.e geeft als reactie dat hij dit ook in de opening van dit overleg heeft aangegeven: het signaal van het projectteam van de Kiesraad. Het is dan de taak van de Stuurgroepvoorzitter om dit met de stuurgroep DHV te bespreken.
- 5.1.2.e geeft aan nog steeds achter het voorstel van 16 januari te staan, dat het vanmiddag gemaakte invulling van de oplevering wel een minder omvattende oplevering is dan 16 januari is voorgesteld, en dat dit een joint effort is en weet op dit moment niet wat nog meer gedaan kan worden, dan wat nu wordt gedaan.
- 5.1.2.e geeft aan een impasse te voelen en vraagt wat een voorstel van Paragon kan zijn om tot een betere aanpak te komen om zo snel mogelijk de specificatie fase

af te ronden om DHV in september op te leveren. 5.1.2.e geeft aan dat de ambitie van Paragon nog steeds is om DHV in september volledig op te leveren.

- 5.1.2.e geeft nogmaals aan dat de verantwoordelijkheid bij Paragon als opdrachtnemer ligt om voorstellen te doen, op het moment dat een planning of oplevering niet kan worden gehaald, waarbij kwaliteit, volledigheid en tijdigheid in acht worden genomen. Hij geeft aan het initiatief voor die voorstellen te missen bij Paragon in dit traject.
- 5.1.2.e geeft aan dat het inmiddels een dagtaak is geworden om plannings te maken. Alle partijen zijn welwillend, alleen moet er tempo gemaakt worden. 5.1.2.e geeft daarnaast ook aan dat hij benieuwd is wat er gaat gebeuren na deze extra ingelaste stuurgroep.
- 5.1.2.e geeft aan dat de slides die vanmiddag zijn gestuurd door 5.1.2.e bekeken gaat worden en hierop zal een reactie gegeven worden. De uitkomst van deze stuurgroep zal worden meegenomen naar de KR commissie-vergadering aanstaande donderdag en maandag naar de KR-vergadering. Dat zijn nu de eerstvolgende stappen.

3. Rondvraag & Sluiting

- 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e of de presentatie van vandaag intern bij Paragon is besproken en of de standpunt van 5.1.2.e alleen is. 5.1.2.e geeft aan dat de presentatie is gedeeld met de stakeholders, maar nog niet is besproken, omdat presentatie vanmiddag pas is gedeeld met de stuurgroep leden.
- De vergadering sluit om 17.41 uur.

ACTIE- EN BESLUITENLIJST STUURGROEP DHV
17 januari 2023

Datum	Omschrijving actie	Actiehouder	Deadline
27-6-2022	Functioneel ontwerp - FSD Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn.	Stuurgroepleden	25-7- 2022
08-08-2022	Opleverdatum FSD nu gepland op 22 augustus	5.1.2.e	22-8- 2022
21-09-2022	Opleverdatum FSD was gepland op 20/9 en nu op 21/9. Dit is 12/6 geworden.	5.1.2.e	21-9- 2022
20-10-2022	Op dit moment vindt review plaats door de KR. Woensdag (26/10) zal 5.1.2.e de uitkomsten van de review versturen naar Paragon.	5.1.2.e 5.1.2.e	26 -102022
15-11-2022	Op dit moment vindt review plaats op de PG-module, vervolgens op de KS-module.	5.1.2.e 5.1.2.e	24-11-2022
19-12-2022	Detailplanning (wanneer wordt wat opgeleverd) is nog niet ontvangen door de Kiesraad. In het FSD PG module is commentaar vanuit de KR op het datamodel geleverd. Reactie hierop vanuit Paragon is nog niet afgegeven. FSD is uitgelopen. Op dit moment is 5.1.2.f de review aan het verwerken die is verkregen vanuit KR voor PG en KS. 5.1.2.e komt met een data voor de workshops voor deze onderdelen. De FB-module ligt op dit moment ook ter review bij KR.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	25-11-2022 23-12-2022
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan dat dit onderdeel is van de Dashboard.	5.1.2.e	17-1-2023
08-08-2022	HSB en NBSB KR komt met standpunt t.a.v. scope van deze onderdelen	5.1.2.e	10 -10 2022
21-09-2022	Afgesproken wordt dat er binnen 2 weken een sessie wordt gepland. Detailanalyse wordt op 25 oktober besproken met de Kiesraad.	5.1.2.e	8-9-2022
15-11-2022	Dit zal eerst bestuurlijk worden besproken met 5.1.2.e en 5.1.2.e (Paragon) en 5.1.2.e en Wim Kuijken (KR).		
19-12-2022	Dit punt staat op de agenda voor vandaag.		
17-1-2023	Dit punt is benoemd in het voorstel dat door Paragon is verstuurd op 16/1.	5.1.2.e	Open
08-08-2022	Wireframes Opleveren van klik-pad of totaaloverzicht wireframes per module.	5.1.2.e	15-8- 2022
15-11-2022	De procesflow heeft de KR wel ontvangen en de klikpaden niet. De klikpaden geven inzicht in de structuur (op deze manier kan je het beter plaatsen en de samenhang ervan inzien). De wireframes gaat over het totaaloverzicht betreft de schermen en het klikpad gaat over de structuur. 5.1.2.e geeft aan dat de 5.1.2.e van de KR en UI/UX van 5.1.2.f dagelijks contact hebben en heeft geen zicht op dit proces. 5.1.2.e zal 5.1.2.f benaderen.		25-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e geeft aan iemand aangenomen te hebben voor o.a. de klikpaden. Helaas is deze persoon nu met verlof. Over 2 weken zal dit punt weer opgepakt worden.		Januari 2023
17-1-2023	5.1.2.e geeft aan 5.1.2.e nog niet te hebben gesproken over dit punt. Een extern partij zou dit oppakken, dat is nu niet meer aan de orde. 5.1.2.f zal dit wellicht zelf gaan		Februari 2023

	oppakken. 5.1.2.e gaat navragen wanneer de klikpaden worden opgepakt.		
08-08-2022	FSD – finale datum aftekenen	5.1.2.e	22 -8-2022
15-11-2022	Opvragen finale datum aftekenen FSD bij 5.1.2.f Volgens planning is dit eind januari. Vanaf vandaag tot eind januari zullen opleveringen plaatsvinden. 5.1.2.e geeft aan dat de kerstvakantie van KR medewerkers niet zijn meegenomen in de planning. 5.1.2.e zal vandaag een reactie sturen n.a.v. de planning naar 5.1.2.e zodat hij het kan opnemen in een nieuwe planning.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022
19-12-2022	FSD is verwerkt in de tweede versie van de planning. KS wordt weer ingepland. 5.1.2.e 5.1.2.e zal de nieuwe planning sturen naar 5.1.2.e	5.1.2.e	23-12-2022
17-1-2023	Voorstel vanuit Paragon is om eerst overeenstemming te hebben over de specificaties tussen KR en Paragon voordat er getekend wordt. 5.1.2.e geeft aan dat mochten wijzigingen plaats vinden na de specificaties, dan zijn de wijzigingen niet een RFC. 5.1.2.e geeft aan dat de definitie van wijzigingen goed gevalideerd en geconcretiseerd moeten zijn om discussies te voorkomen.	5.1.2.e	Februari 2023
17-1-2023	Communicatieplan 5.1.2.e wil graag een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e betreft het security deel (over welke informatie gepubliceerd kan worden).	5.1.2.e	Februari 2023

Besluitenlijst stuurgroep DHV

Datum	Omschrijving besluit
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.
27-6-2022	Business requirements - BRD Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden. Versie 1.4 is geaccordeerd in de stuurgroep van 20/10 onder voorbehoud van 3 punten.
27-6-2022	Functioneel ontwerp - FSD Het functioneel ontwerp zal 18 juli opgeleverd worden. 25 juli moet uiterlijk akkoord gegeven worden. Vanwege vakantie zal dit ook een schriftelijke ronde zijn. FSD is 12 oktober opgeleverd. In de week van 24/10 zal de KR een review richting Paragon sturen.
21-09-2022	Oplevering integrale planning Besloten is om een fase planning en detailplanning op te leveren die voor 95% gereed is om te bespreken in de volgende stuurgroep van 11/10. Is opgenomen in het dashboard.
21-09-2022	Dashboard Een volledig dashboard zal verstuurd worden door 5.1.2.e Dit zal in de volgende stuurgroep op 11/10 besproken worden. Opgeleverd in de stuurgroep van 20/10. Zal terugkerend agendapunt worden.
21-09-2022	Plan van aanpak

	5.1.2.e zal eind van de week (30/9) een plan van aanpak naar de Kiesraad sturen. Zal vastgesteld worden in de stuurgroep van 15/11. Is ter kennisgeving verstuurd op 15/12.
--	---

Gesloten acties Stuurgroep DHV

08-08-2022	Testtool Octane Navraag hoe KR gebruik kan maken van deze testtool	5.1.2.e	22 augustus 2022 Gesloten
21-9-2022	Kennissessie inplannen Is ingepland op 31 oktober. 5.1.2.e uitnodigen	5.1.2.e 5.1.2.e	31 oktober 2022 Gesloten
21-09-2022	Risicolog 5.1.2.e zal een eerste opzet aanleveren. 5.1.2.e heeft dit inmiddels gedeeld.	5.1.2.e	30 september 2022 Gesloten
20-10-2022	Stuurgroep DHV De vergadering zal voortaan 1.5 uur duren in plaats van 1 uur. Inplannen van stuurgroep vergaderingen voor het jaar 2023.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	 Gesloten
27-6-2022	Document Sharing 5.1.2.e zal de mogelijkheid bekijken om JIRA (via confluence) te gebruiken om documenten uit te wisselen tussen de Kiesraad en Paragon.	5.1.2.e	1 juli 2022
08-08-2022	Document sharing omgeving is ingericht door Paragon. Actie inrichting 2FA loopt nog.	5.1.2.e	15 aug 2022
20-10-2022	Dit is ingericht. 5.1.2.e heeft aangegeven dat hier geen gebruik van wordt gemaakt.	5.1.2.e	2 oktober 2022 Gesloten
27-6-2022	Business requirements Oplevering van business requirements is 4 juli. 18 juli moet uiterlijk akkoord worden gegeven. Dit zal een schriftelijke ronde worden.	Stuurgroepleden	18 juli 2022
08-08-2022	Reacties op BRD is besproken in stuurgroep-overleg. Herziene versie wordt 11 augustus opgeleverd	5.1.2.e	11 augustus 2022
21-09-2022	Op 20/9 heeft 5.1.2.e nog 3 punten gestuurd naar 5.1.2.e Dit is in goede ontvangen en 5.1.2.e gaat dit opnemen met het team.	5.1.2.e	26 september 2022
20-10-2022	BRD 1.4 is akkoord bevonden onder voorbehoud van 3 punten. (1) De onderdelen HSB en NBSB moeten nog worden opgenomen in het BRD en er moet (2) samenhang zijn met het FSD en de daar bijbehorende deliverables (dit kan betekenen dat als er in bijvoorbeeld FSD en wireframes zaken zijn die logischerwijs aanpassing van BRD behoeven dit vanzelfsprekend wordt aangepast). Daarnaast zijn er ook nog (3) tekstuele aanpassingen nodig (zoals, dubbele bewoordingen). Zie ook het verslag van 20/10.	Stuurgroepleden	20 oktober 2022 Gesloten
27-6-2022	Governance	5.1.2.e	25 juli 2022

08-08-2022	Een definitief plaatje van de governance zal gedeeld worden met de stuurgroep. 5.1.2.e zal navraag doen bij 5.1.2.e na zijn vakantie. Dit is inmiddels gedeeld	5.1.2.e 5.1.2.e	15 augustus 2022 Gesloten
27-6-2022	SOC Kiesraad zal Paragon uitnodigen na akkoord van Logius.	5.1.2.e	Gesloten
27-6-2022	Voortgang De voortgang zal gemonitord worden door een dashboard. De volgende informatie zal het dashboard bevatten: <ul style="list-style-type: none"> Terugblik, vooruitblik, de issues en de risico's. Bij de slide financiën zal het betaalschema worden toegevoegd in relatie tot deliverables. Dit zal een vast agendapunt worden in de stuurgroep.	Paragon	25 juli 2022
08-08-2022	Dashboard is aangepast en zal bij elke stuurgroep worden gepresenteerd	5.1.2.e	11 oktober 2022 Ongoing Gesloten
21-09-2022	Dashboard is nog niet gereed. Volgend stuurgroep overleg is het Dashboard gereed. 5.1.2.e zorgt elke vergadering voor een geüpdatete versie van het dashboard.	5.1.2.e	
22-10-2022	Vast agendapunt.	5.1.2.e	
15-11-2022		5.1.2.e	
27-6-2022	Integrale planning De afhankelijkheden van Paragon en de Kiesraad moeten goed beschreven worden in het projectplan. 5.1.2.e en 5.1.2.e 5.1.2.e zullen dit bespreken op 4 juli en verwerken in het projectplan.	5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	5.1.2.e heeft commentaar aangeleverd, 5.1.2.e gaat dit verwerken. Actueel PVA wordt opgeleverd	5.1.2.e	1 september 2022
21-09-2022	Oplevering integrale planning. Fase planning en gedetailleerde planning (95% gereed).	5.1.2.e	11 oktober 2022
20-10-2022	De integrale planning is besproken op 20/10. Afsproken is dat dit een terugkerend agendapunt is.	5.1.2.e	Ongoing
22-11-2022	Vast agendapunt.		Gesloten
08-08-2022	Operationeel Plan Opnemen als deliverables op het dashboard.	5.1.2.e	22 augustus 2022
22-10-2022	Opgenomen in dashboard.	5.1.2.e	Ongoing
15-11-2022	Aanpassing is vereist en wordt opgenomen in dashboard.		Gesloten
27-6-2022	Data sprintdemo's De data sprintdemo's zal in de eerste week van juli bekend worden gemaakt.	5.1.2.e	7 juli 2022
08-08-2022	Data sprintdemo's worden pas na start ontwikkelfase afgegeven.	5.1.2.e	1 september 2022
22-10-2022	5.1.2.e ontvangt op 21 oktober de eerste demorapportage en zal deze delen met de Kiesraad.	5.1.2.e	21 oktober 2022
15-11-2022	Data vastgesteld en gecommuniceerd. In totaal zijn 3 demo's ingepland. De eerste demo is ingepland op 17 november.	5.1.2.e	Gesloten
	Plan van aanpak	5.1.2.e	

21-9-2022	Volgend stuurgroep overleg wordt dit vastgesteld.		30 -9-2022
22-10-2022	Staat op de agenda van vandaag		
15-11-2022	Commentaar vanuit 5.1.2.e en 5.1.2.e aanleveren, zodat 5.1.2.e dit mee kan nemen naar 5.1.2.e		15-11-2022 25-11-2022
19-12-2022	Nieuwe versie zal in volgende stuurgroep ter goedkeuring worden aangeboden. Plan van aanpak is ter kennisgeving verstuurd op 15/12 en staat voor vandaag op de agenda.		19-12-2022 Gesloten
15-11-2022	Logcollector 5.1.2.e zal met 5.1.2.e afstemmen wat specifiek nodig is voor de logcollector en zal dit terugkoppelen naar Paragon.	5.1.2.e 5.1.2.e	24-11-2022
19-12-2022	5.1.2.e en 5.1.2.e hebben afgestemd wat nodig is voor de logcollector. 5.1.2.e is aanwezig geweest bij het PI event van Logius (14/12). Dit punt staat bij Logius op de planning in het eerste kwartaal.		Gesloten
15-11-2022	Samenstelling testgroep gebruikers 5.1.2.e heeft contact opgenomen met 5.1.2.e De afspraak is ingepland op 25 november.	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	25-11-2022 Gesloten
15-11-2022	Verzoek tot extra spintdemo`s</b> 5.1.2.e zal met 5.1.2.f overleggen of de KR meerder sprintdemo`s kan krijgen. Nu zijn er 3 ingepland. Het voorstel is of 5.1.2.f 1 keer in de 2 weken een demo (van max. 30 minuten) kan presenteren. Op deze manier krijgt de KR te zien wat er is gebouwd i.p.v. alleen maar te lezen. De KR zal op gepaste manier een reactie geven en vooral niet in detail, dit zal ook het vertrouwen en de samenwerking ten goede komen.	5.1.2.e	25-11-2022
19-12-2022	Dit hoort nu bij het iteratief samenwerken.		Gesloten
20-10-2022	Rework n.a.v. deliverytesten 5.1.2.e zal onderzoeken hoe het proces verfijnd kan worden en invloed hierop van het kritieke pad (deliverytesten).	5.1.2.e	15-11-2022
19-12-2022	Rework heeft geen invloed op het kritieke pad.		Gesloten
15-11-2022	Vaststellen testplan 5.1.2.e en 5.1.2.e zullen voorbereidingen treffen om het testplan op 19 december vast te kunnen stellen.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e	19 -12- 2022
19-12-2022	5.1.2.e heeft vandaag het testplan toegelicht. Als de stuurgroep leden weer behoefte hebben aan een toelichting of de uitkomsten van de testen willen weten zal 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e aansluiten bij de stuurgroep vergadering.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e / 5.1.2.e	Januari 2023
17-1-2023	Op 14 februari wordt het testplan vastgesteld in de stuurgroep.		14 -2-2023
20-10-2022	Communicatieplan 5.1.2.e zal een afspraak inplannen met 5.1.2.e en 5.1.2.e	5.1.2.e van 5.1.2.e	10-11-2022
15-11-2022	Gereed concept communicatieplan	5.1.2.e 5.1.2.e	19-12-2022
19-12-2022	Communicatieplan is verstuurd en wordt vandaag toegelicht door 5.1.2.e Ingebrachte punten zullen verwerkt worden in januari 2023.	5.1.2.e / 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	Januari 2023

17-1-2023	Op 14 maart zal het communicatieplan worden vastgesteld.		14-3-2023
-----------	--	--	------------------

KIESRAAD

Datum
17 januari 2022

Onderwerp
Agenda

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	17 januari 2022 10:00 uur- 11:30 uur
Deelnemers	5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted]

---

1. **Opening & vaststellen agenda (5 min)**
2. **Mededelingen (5 min)**
3. **Verslag vorige vergadering 19 december (10 min)**
4. **Actielijst-en besluitenlijst (10 min)**
5. **Toelichting van Paragon stand van zaken oplevering FSD en eerste oplevering software 11 april 2023 (30 min)**
6. **Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module (25 min)**
7. **Rondvraag & Sluiting (5 min)**

KIESRAAD

Datum
14 februari 2023

Onderwerp
Verslag

Onderwerp	Stuurgroep DHV
Vergaderdatum en -tijd	14 februari 2023 10:15 uur- 11:45 uur
Deelnemers	5.1.2.e [redacted] 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted]

---

1. Opening & vaststellen agenda

- De vergadering wordt om 10.18 uur geopend.
- Geen extra agendapunten worden toegevoegd.

2. Mededelingen

- 5.1.2.e [redacted] zal vanaf vandaag aansluiten als stuurgroep lid bij dit overleg
- 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] zullen op korte termijn nader kennis maken.
- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat hij om 11.30 uur de stuurgroep vergadering moet verlaten.

3. Verslag stuurgroep vergadering 17 januari en 24 januari jl.

- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat zij, hoewel ze niet aanwezig was bij de stuurgroep vergaderingen van 17 en 24 januari jl., het niet eens met een aantal formuleringen in het verslag. 5.1.2.e [redacted] is het hier mee eens.
5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] herkennen de weergave van de stuurgroep vergaderingen zoals deze nu in de beide verslagen zijn opgenomen en zijn akkoord met de verslagen.
- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat 5.1.2.e [redacted] opmerkingen heeft gestuurd op de concept-verslagen. Een aantal opmerkingen zijn ook overgenomen, de meeste opmerkingen zijn opmerkingen naar aanleiding van het verslag. Deze opmerkingen komen niet in dit verslag maar kunnen in deze stuurgroep vergadering worden opgetekend.
Afgesproken wordt dat 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] uiterlijk vrijdag 17 februari a.s. schriftelijk reageren op beide verslagen. Dan kan 5.1.2.e [redacted] daarna bekijken wat in het verslag nog kan worden aangepast en wat er naar aanleiding van het verslag wordt opgenomen.

4. Actielijst-en besluitenlijst

- Actie- en besluiten is besproken en bijgewerkt (zie bijlage).

5. Dashboard/ Planning/ Risicolog/ FSD en wireframes per module (20 min)

- 5.1.2.e [redacted] licht het dashboard toe.
- 5.1.2.e [redacted] geeft aan dat in de afgelopen 4 weken niet veel is veranderd. De ontwerp fase waaraan wordt gewerkt loopt door tot medio mei.
- Pagina 1 afgelopen periode tweede bullet: 5.1.2.e [redacted] vraagt naar de betekenis van 'in haar tempo' blijft beoordelen. Hij vraagt of er afspraken zijn gemaakt over het tempo van beoordelen. 5.1.2.e [redacted] en 5.1.2.e [redacted] geven aan dat wordt gewerkt conform de bijgestelde planning en dat Kiesraad dit tempo ook hanteert.

- 5.1.2.e geef daarnaast ook aan dat is gekeken wat is haalbaar om aan te werken. CSB wordt nu bijvoorbeeld ook opgepakt.
- 5.1.2.e vraagt aan 5.1.2.e en 5.1.2.e zo concreet mogelijk te blijven in het dashboard.
- 5.1.2.e merkt op dat het niet duidelijk is wat bedoeld wordt met "we". Is dat Paragon of de Kiesraad of beide. Afspraak wordt gemaakt dat dit altijd helder moet zijn.
- Pagina 1 komende periode, bullet 4: vraagt 5.1.2.e al een nieuwe datum is voor de demo, omdat de demo op 16 februari niet doorgaat. 5.1.2.e geeft als reactie dat 5.1.2.e heeft aangegeven na sprint 13, dit betekent na 27 februari, dan wordt gekeken wanneer een demo gegeven kan worden-aan de Kiesraad en klankbordgroep. 5.1.2.e 5.1.2.e vraagt de stuurgroepleden of het niet verstandig is dat er wel een duidelijke datum komt. De stuurgroepleden zijn het hiermee eens. 5.1.2.e geeft aan dat zij en 5.1.2.e 5.1.2.e met 5.1.2.e gaan schakelen voor een nieuwe datum.
- Bij bullet 4 mist 5.1.2.e de conclusie. 5.1.2.e dacht het dit voorstel al was afgewezen. 5.1.2.e licht toe dat de Kiesraad het voorstel van 16 januari als geheel nog in beraad heeft en dat hij met betrekking tot het onderdeel opleveringen al op 24 januari aan 5.1.2.e heeft aangegeven dat de voorgestelde oplevering voor hem niet acceptabel is en dat hij dit ook heeft meegenomen naar de Kiesraad.
- 5.1.2.e stelt voor om gezamenlijk een andere invulling van het voorstel te werken en de tijd te gebruiken nu de Kiesraad in beraad is.
- 5.1.2.e geeft aan niet nu weer tot een nieuw voorstel kan worden gekomen, en het hem goed lijkt de conclusie van de Kiesraad op het voorstel van 16 januari jl. af te wachten en ondertussen door te werken conform optiedossier als formeel geldende afspraak tussen de Kiesraad en Paragon.
- 5.1.2.e geeft aan 5.1.2.e aan dat het feitelijk betekent dat Paragon tot medio mei bezig is met het ontwerpen van DHV en dat de oplevering van 11 april niet beoordeeld kan worden door de Kiesraad, omdat er nog geen specificaties zijn vastgesteld en dat Paragon hiermee het risico neemt op rework, omdat er nu al gebouwd wordt mogelijk (en er later wijzigingen moeten worden doorgevoerd). Dit wordt beaamd door de stuurgroepleden.
- 5.1.2.e geeft aan dat in bullet 3 staat omstreden HSB-change. Het is volgens hem niet omstreden, maar het gaat om een verschil in inzicht of dit een change is. Daarnaast geeft hij aan dat in plaats van 'ad-hoc' bij bullet 5 'extra' stuurgroep moet staan. 5.1.2.e geeft aan dat het voor hem wel als een ad hoc stuurgroep voelde. 5.1.2.e geeft daarover aan dat maandag 23 januari is gebleken dat het voorstel van Paragon van 16 januari planningstechnisch niet uitvoerbaar bleek na analyse van projectteam Kiesraad en dat hij daarop een extra stuurgroep heeft ingepland om dit zo snel mogelijk te kunnen bespreken 5.1.2.e betekent dit adhoc.
- Pagina 1 komende periode, bullet 1: 5.1.2.e geeft aan dat na de Kiesraadvergadering van 30 januari door 5.1.2.e aan 5.1.2.e en door 5.1.2.e aan 5.1.2.e 5.1.2.e in diezelfde week is aangegeven dat de voorgestelde gedownsizede scope voor de Kiesraad niet bespreekbaar is. 5.1.2.e heeft op 24 januari jl. al aan 5.1.2.e gedeeld dat deze gedownsizede scope voor hem niet acceptabel is. Het is dan ook niet pas 7 februari jl. aan Paragon gemeld. 5.1.2.e geeft als reactie dat het hem niet duidelijk was, ook niet uit de telefoongesprekken met 5.1.2.e en dat de scope nog ter discussie zou staan. 5.1.2.e bevestigt dat hij de mededeling heeft gedaan. 5.1.2.e geeft aan dat zij van 5.1.2.e had begrepen dat hij ontevreden was over het voorstel van 16 januari en dat het voorstel in zijn geheel in de Kiesraad zou worden besproken.
- 5.1.2.e vraagt waarom er geen schriftelijke reactie op het voorstel van 16 januari is ontvangen. 5.1.2.e geeft aan dat er geen schriftelijke mededeling is gestuurd omdat er nog geen besluit is op het voorstel, behalve dat helder is dat de gedownsizede scope niet acceptabel is voor de Kiesraad. 5.1.2.e verzoekt bij een besluit om een schriftelijke reactie.
- Pagina 2, kritieke pad is niet veel veranderd de analyse& design fase loopt door tot mei 2023. Er wordt hard gewerkt aan de eerste oplevering in april. 5.1.2.e geeft daarnaast ook aan dat hij bij 5.1.2.f aan het drukken is om te testomgeving op te leveren. 5.1.2.e is dit ook een dagelijkse bezigheid. Het wordt nog een spannende eindsprint.
- Pagina 4, 5.1.2.e licht de voortgang van het functioneel ontwerp toe. KS ligt nu bij 5.1.2.f net als FB die volgens Paragon bijna klaar is. RP (uitslagenportaal) wordt nu aan gewerkt. GSB is net opgeleverd door de Kiesraad en CSB ligt nu ter review bij de Kiesraad.

- Pagina 5, software development (softwareontwikkeling): 5.1.2.e geeft aan dat dit een overall beeld geeft en op schema loopt, gebaseerd op de scope per module. Er zijn in totaal nog 15 sprints tot september. 56% van de software moet nog gebouwd worden. Morgen (15/2) weet 5.1.2.e meer over de voortgang van de afgelopen sprint.
- Pagina 7, Status applicatie: 5.1.2.e geeft aan dat functionele specificatie nu loopt tot mei 2023. Dat betekent ook dat niet op specificaties kan worden getest bij eerste oplevering.
- Technische en veiligheidspecificaties staat vandaag bij Paragon op de planning om deze af te ronden. 5.1.2.e moet nagevraagd worden wat het betekent als de invulling hiervan verandert ten opzichte van de aanbesteding.
- 5.1.2.e vraagt wat holistische aanpak in deze context betekent. 5.1.2.e geeft aan dat de aanpak gezamenlijk is vastgesteld door testteams van beide partijen.
- 5.1.2.e vraagt hoe het in de tijd zal gaan als de specificaties in mei worden opgeleverd, om in september een derde oplevering te kunnen doen, aangezien er nog maar 2,5 maand is inclusief de zomer om de software te ontwikkelen inclusief eventueel rework en testen, voordat de software aan de Kiesraad wordt aangeboden. 5.1.2.e geeft aan dat dit krap is en geeft ook aan dat op dit moment ook al wordt gebouwd. 5.1.2.e geeft aan dat er goede procesafspraken moeten komen om de zaken parallel op te pakken en samen met een gemeenschappelijk belang om de tafel te gaan zitten.
- Pagina 8, status infrastructuur: 5.1.2.e vraagt hoe het zit met de datum bij infrastructuur. 5.1.2.e licht toe dat dit al klaar is, maar dat de deadline is overschreden. 5.1.2.e en 5.1.2.e stemmen af op deze pagina een legenda toe te voegen.
- De Dev/Maint environment loopt niet heel goed geeft 5.1.2.e aan. Hoe 5.1.2.f dit aanvielt, is heel technisch om uit te leggen. 5.1.2.f levert servers op en dan wordt de software opgeleverd vervolgens kan de software geïmplementeerd worden. Nadat de software op de server is geïmplementeerd, moet het geïnstalleerd worden en hiervoor is veel afstemming nodig tussen 5.1.2.f en 5.1.2.f Daarnaast is ook informatie nodig vanuit de Kiesraad voor o.a. netwerktoegang en certificaten. Dit proces heeft ervoor gezorgd dat dit punt op de kritieke pad is gekomen de deadline van 24 februari is nog wel haalbaar om deze reden is de verwachte einddatum oranje. De omgeving moet 5.1.2.e wel eerst hebben, om te kunnen opleveren voor testuitvoering.
- Pagina 9, status dienstverlening, geen opmerkingen.
- Pagina 10, Risico's, bij risico ID 8 is er bijna een oplossing. Risico ID 9, is kritiek, want het is nog niet opgeleverd en de tijd dringt licht 5.1.2.e toe. Risico ID KR#4 geeft 5.1.2.e 5.1.2.e aan dat druk wordt gewerkt aan de reviews. Ook hier zullen 5.1.2.e en 5.1.2.e afstemmen om een legenda toe te voegen.
- Pagina 11 Issues. Issue ID 1, op dit punt moeten Kiesraad en Paragon bespreken wat de te nemen stappen zijn. Issues ID 2, is nog in beraad. Issues ID 3, is gekoppeld aan issues ID 1, voor nu wordt er conform het optiedossier gewerkt.
- 5.1.2.e geeft een reflectie over de vergadering. Hij merkt op dat er in het eerste deel van de vergadering strubbelingen lijken te zijn en dat het overleg moeizaam verloopt en het tweede deel van de vergadering het beter loopt. 5.1.2.e deelt deze reflectie en ook 5.1.2.e Daarnaast geeft 5.1.2.e aan de indruk te hebben dat beide teams hard werken om tot een goed resultaat te komen.
- 5.1.2.e uit zijn twijfels over het eindstatus van DHV of de eindgebruikers wel blij van DHV gaan worden. 5.1.2.e geeft als reactie dat het streven is om ervoor te gaan.

6. Vaststelling integrale testplan

- 5.1.2.e vraagt aan de stuurgroepleden of er nog voldoende tijd is om het integrale testplan te bespreken en ook vast te stellen in deze vergadering.
- De stuurgroepleden geven aan dat niet alle stukken te hebben gelezen vanwege een late nazending en kunnen om deze reden dan ook niet het testplan vaststellen.
- 5.1.2.e geeft aan dat door de 5.1.2.e en 5.1.2.e een presentatie is voorbereid.
- 5.1.2.e stelt voor om eerst projectniveau de vragen te beantwoorden en in de volgende stuurgroep meer tijd te reserveren om het integrale testplan goed tot zijn recht te laten komen en tot een zorgvuldige vaststelling te kunnen komen. De stuurgroepleden stemmen hiermee in.

7. Rondvraag & Sluiting

- Geen vragen voor de rondvraag.
- De vergadering sluit om 11.24 uur.

Waarnemingen Kiesraad Project DHV

24 januari 2023

BRD – Planning

- De eerste versie van het BRD is op 4 juli 2022 ontvangen
- Na de reviewronde door de ^{5.1.2.e} Kiesraad is dit met veel inhoudelijke opmerkingen afgekeurd
- Er zijn in totaal 4 reviewronden van het BRD uitgevoerd en het document is pas in de stuurgroep DHV op 20 oktober (onder voorbehoud) goedgekeurd
- De BRD goedkeuring was oorspronkelijk gepland op 18 juli 2022

FSD - Planning

- De eerste versie van het FSD was gepland om op 18 juli op te leveren, echter oplevering vindt pas plaats op 25 augustus. Goedkeuring was gepland eind augustus 2022
- Na een quick-scan door de BA-Kiesraad is deze versie afgekeurd voor verdere review
- Door de Kiesraad is in een memo (25 aug. 2022) aangegeven welke uitwerking wordt verwacht
- Doorlopend zijn er aanpassingen doorgevoerd op het FSD die echter nog niet hebben geresulteerd in een volwaardig (per module) goedgekeurd document
- Workshop PG module op 16 januari 2023 → zorgpunten besproken, nieuwe versie PG moet nog worden opgeleverd
- Modules KS/FB/RP zijn nog onderhanden, review en verwerking hiervan

Pré-demo's en demo's - Planning

- Er is met Paragon afgesproken om 3 demo momenten in te plannen om de voortgang en kwaliteit van het ontwikkeltraject te kunnen volgen
- De eerste demo van de PG module heeft plaatsgevonden op 17 november 2022. Deze demo was echter zeer beperkt, slechts enkele schermen
- De tweede demo op 21 december betreffende de KS-module is wegens een teleurstellende dry-run uitgesteld naar 18 januari
- De uitgestelde demo KS is wederom uitgesteld, tijdens de dry-run op 17 januari bleek het resultaat voor de eindgebruikers onvoldoende
- De derde demo staat gepland op 16 februari. Paragon komt met het verzoek voor uitstel naar 23 februari 2023

Planning- FSD/Wireframes

Voorstel Paragon 16 Jan 2023		Status: 24-Jan		16-Jan	23-Jan	30-Jan	6-Feb	13-Feb	20-Feb	27-Feb	6-mrt	13-mrt	20-mrt
Aanleveren RP													
PG Workshop													
Aanleveren Wireframes	Paragon		17-Jan										
Review Wireframes			18-Jan										
Review FSD					4Fivezig								
Aanleveren laatste FSD	Paragon												
Inventariseren problemen			19-Jan										
Verwerken problemen	Paragon				26-Jan								
Reguler overleg	/				26-Jan								
Workshop PG	n.l.b.												
Aanleveren GSB	Paragon												
Review FSD	Kiesraad				18-Jan								
Review Wireframes	Kiesraad				23-Jan								
Workshop GSB	Paragon / Kiesraad												
Aanleveren CSB	Paragon												
Review FSD	Kiesraad				20-Jan								
Review Wireframes	Kiesraad												
Workshop CSB	Paragon / Kiesraad												
Aanlevering FD	Paragon												
Review FSD	Kiesraad				25-Jan								
Review Wireframes	Kiesraad												
FB Workshop	Paragon / Kiesraad												
Aanleveren KS	Paragon												
Review FSD	Kiesraad												
Review Wireframes	Kiesraad												
KS Workshop	Paragon / Kiesraad												
Aanlevering RP	Paragon												
Review FSD	Kiesraad												
Review Wireframes	Kiesraad												
RP Workshop	Paragon / Kiesraad												
Aanlevering ??	Paragon												
Workshop HSB/NBSB	Paragon / Kiesraad												21-23

Overlappende Kiesraad-activiteiten gepland; is niet werkbaar

Inzicht in sprintplanning Paragon

- Er is door Paragon een eerste sprintplanning opgeleverd op 17 januari 2023
- Dit geeft inzicht in de status van de ontwikkelfase. Percentage realisatie gereed per module:
PG (61%), KS (23%), FB (31%), RP (1%) stand per 5 januari 2023
- Oplevering sprintplanning sprint 11 is toegezegd door Paragon (24 januari 2023)
- Ontwikkelfase loopt voorop op de specificatiefase waardoor kans op rework sterk aanwezig is

Huidige planning

- Het afronden van het FSD/Wireframes voor de modules PG, KS, FB en RP staat erg onder druk, einddatum 15 februari 2023
- De realisatiefase staat sterk erg onder druk, gezien de stand van zaken per 5 januari 2023 (zie sprintplanning)
- De inrichting van de infrastructuur (T-omgeving, koppelingen) staat er onder druk bij Paragon/^{5.1.2.f} in samenwerking met ^{5.1.2.f}
- Het FAT en E2E testtraject nog uit te voeren door Paragon staat erg onder druk
- Uitrol/connectiviteits-activiteiten bij Kiesraad staat onder druk
- Structureel worden geplande oplevermomenten NIET gehaald

Oplevering 11 april 2023

- De Kiesraad verwacht bij een oplevering complete en goed functionerende software en deze voldoet aan de defintion of done (zie bijlage P aanbesteding)
- Op basis van de huidige status en nog 11 weken tot finale oplevering op 11 april, heeft het projectteam aan Kiesraadzijde geen vertrouwen in de haalbaarheid, volledigheid en het daarbij geleverde kwaliteitsniveau van het DHV-systeem. De planning die in het voorstel van 16 januari jl. is afgegeven om tot oplevering te komen, is wat het projectteam aan Kiesraadzijde betreft niet realistisch en haalbaar gezien de ervaringen uit het verleden
- Is Paragon van mening dat het voorstel van 16 januari jl. en de planning daarbij nog steeds realistisch is?
- Kan Paragon bevestigen dat de oplevering van 11 april a.s. voldoet o.a. aan de gestelde kwaliteitseisen- en volledigheidseisen conform contract?

FSD - inhoudelijk

- De modules worden onvolledig en met te weinig diepgang beschreven
- Complexiteit wordt uit de weg gegaan
- Paragon is ook op bepaalde punten niet zo ver om functionaliteit goed te beschrijven
  - Nog niet in behandeling: Gemeentelijk stembureau, Centraal stembureau, Hoofdstembureau, Nationaal Briefstembureau, Kiescollege, Zetelverdeling

Voorbeeld autorisatie

- Het doorgronden van eHerkenning is nog volop in ontwikkeling. Daarom ontbreken wireframes die dit tonen
- Wij hebben informatie dat keycloak (single sign on) zal worden gebruikt. Een verdere beschrijving van dit tool ontbreekt
- Ook is nog geen keuze gemaakt voor de app voor 'two factor authentication' (voor de gebruikers zonder eHerkenning relevant)
- Welke stappen door de gebruiker moeten worden doorlopen om toegang te krijgen tot DHV is daardoor niet geheel duidelijk. Ook het opnieuw koppelen van 2FA wordt niet behandeld

Voorbeeld Documentatie (belangrijkste reden van bestaan DHV)

- Het maken van documenten en templates wordt nauwelijks beschreven in FSD of getoond in wireframes
- Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende aspecten t.a.v. Jasper Reports:
  - Waarom Jasper Reports?
  - Hoe werkt Jasper Reports?
  - Hoe is de wisselwerking tussen Jasper Reports en DHV?
  - Hoe is de beveiliging van Jasper Reports?
  - Waar wordt Jasper Reports gehost? En waar wordt data opgeslagen?
  - Wat is de stabiliteit van het programma en hoe vindt het onderhoud plaats van Jasper Reports?
  - Welke licenties heeft de Kiesraad nodig?

Voorbeeld verzuimen, feitelijke constatering en waarschuwing in KS

- In het FSD wordt verwezen naar een Excel waarin de Kiesraad heeft aangegeven dat KS moet kunnen omgaan met vragen die tot verzuimen kunnen leiden, feitelijke constatering en waarschuwingen
- Een grondige uitwerking hiervan, het meest complexe deel van KS, ontbreekt. Ook in de wireframes wordt het proces (de gebruiker moet een aantal vragen per verzuim doorlopen) niet uitgewerkt
- De uitwerking verzuimen wijkt in DHV af van OSV2020. In OSV2020 worden verzuimen direct door de gebruiker aangegeven. In DHV moet de gebruiker een beslisboom door en voegt het systeem een verzuim toe. Daarom is het des te belangrijker dit goed uit te werken

Pré-demo's en demo's

- De pré-demo's en demo's geven een zeer beperkt beeld van de te bouwen applicatie
- Deze bestaan vooral uit procesmodellen en schermen
- Echt werkende software is niet, of bijna niet, te zien
- In de laatste pré-demo zaten onderdelen van schermen die wij niet wensen
- Hierdoor tasten wij in het duister over wat op 11 april daadwerkelijk opgeleverd gaat worden

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 23 Jan 2023 13:47:08 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: RE: ajb meeleezen stand van zaken Paragon tbv commissie U
Attachments: 20230120 commissie U stand van zaken Paragon tbv commissievergadering 26 januari 2023 opm NvW_RC.docx

Hi 5.1.2.e

Ik heb nauwelijks tekst kunnen toevoegen maar daarvoor in de plaats opmerkingen in de tekst geplaatst. Opvallend vond ik de zin: Het voorstel lijkt op het eerste gezicht perspectief te bieden om goed verder te kunnen komen. Volgens mij biedt het voorstel dit nu precies niet om de redenen die wij vanmorgen hebben besproken.

Ik weet niet meer wat de originele opleveringen in juni en september moesten zijn. Ik heb daarvoor een vraagteken in het document geplaatst.

Groet, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 10:35
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: FW: ajb meeleezen stand van zaken Paragon tbv commissie U

Hoi 5.1.2.e

Ter info. 5.1.2.e en ik hadden het verzoek gekregen van 5.1.2.e om op zijn notitie te reageren. De notitie van Paragon over de samenwerking die we straks gaan doornemen, wordt daarbij ook opgenomen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

T 5.1.2.e

Afwezig op vrijdag

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 23 januari 2023 09:56
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: RE: ajb meeleezen stand van zaken Paragon tbv commissie U

Hallo 5.1.2.e

Het stuk lezende, mis ik nog (in het goed Nederlands) de sense of urgency, welk gevoel wil je overbrengen aan de commissie? Het stuk is nu vrij neutraal en de keuzes aan het einde wekken de verwachting dat, ook als we doorgaan met Paragon het wel goed komt.

Dat gevoel heb ik namelijk niet, zeker ook niet omdat het volgende conflict moment zich alweer aandient in de vorm van Functioneel Beheer module. Zoals in bijgevoegde e-mail 5.1.2.e blijkt, zal Paragon geen millimeter onze kant op bewegen in de vorm van een module waar we zelf een HSB kunnen maken. Het wordt 5.1.2.e en 5.1.2.e zelfs verboden om daarover te praten. Als we alles straks alles voor de rechter/mediator willen voorleggen wat wij denken dat Paragon verkeerd/anders interpreteert dan gaan we moeizame jaren te gemoed, waarbij de arbeidsvreugd op een laag pitje zal staan.

In de alinea (voorstel reactie Kiesraad) heb ik geen wijziging voorgesteld, maar in mijn optiek mag dat best harder gezien de eerdere opmerkingen en voorstellen in het stuk.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

T 5.1.2.e

Afwezig op vrijdag

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 13:30

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Onderwerp: ajb meelesen stand van zaken Paragon tbv commissie U

5.1.2.e en 5.1.2.e

Bijgaand heb ik een beknopte notitie opgesteld tbv de commissievergadering van volgende week donderdag. Ik wil deze graag maandagmiddag uitdoen.

Ik stel – zichtbare – suggesties op prijs.

Groeten, 5.1.2.e

5.1.2.e

KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2.e / 5.1.2.e

E 5.1.2.e@kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Mon, 23 Jan 2023 17:21:00 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e"
<5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e"
<5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: FW: Commissie U donderdag 26 januari a.s.: notitie + bijlage
Attachments: 20230123 commissie U stand van zaken Paragon tbv commissievergadering 26 januari 2023.pdf, Concreet voorstel Paragon 16-01-2023 v1.0 (002).pdf

Dag collega's,
Ook voor jullie als cockpit-lid (en voor 5.1.2.e en 5.1.2.e ook vanwege hun aanwezigheid bij de bijeenkomst).
Groeten, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: maandag 23 januari 2023 16:20
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@gmail.com>; '5.1.2.e' @ 5.1.2.e
<5.1.2.e@5.1.2.e>; '5.1.2.e' @xs4all.nl' <5.1.2.e@xs4all.nl>; '5.1.2.e' <5.1.2.e@5.1.2.e>;
'5.1.2.e' <5.1.2.e@5.1.2.e>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; '5.1.2.e'
<info@5.1.2.e>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Onderwerp: Commissie U donderdag 26 januari a.s.: notitie + bijlage

Beste leden van commissie U,

Bijgaand vindt u – mede met dank aan het projectteam DHV aan Kiesraadzijde - een voorbereidende notitie met bijlage die we graag bespreken met de commissie aanstaande donderdag 26 januari a.s.

Bij de vergadering zijn ook 5.1.2.e (5.1.2.e) en 5.1.2.e (5.1.2.e) aanwezig.

Beide documenten worden ook in iBabs geplaatst bij Commissie U.

Groeten en graag tot aanstaande donderdag.

5.1.2.e

5.1.2.e

KIESRAAD
Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2.e / 5.1.2.e
E 5.1.2.e@kiesraad.nl
W www.kiesraad.nl

Notitie**Onderwerp**

Situatie Paragon nav Kiesraadvergadering 16 januari 2023

Datum

23 januari 2023

Ons kenmerk**Onderdeel**

Kiesraad

Inlichtingen

5.1.2.e

Aan

Leden commissie U en voorzitter Kiesraad

Van

5.1.2.e

Blad

1 van 4

Inleiding

Volgend op de Kiesraadvergadering van 16 januari jl waarin is afgesproken dat we een extra commissievergadering houden om de huidige situatie met betrekking tot contractpartij Paragon en de realisatie van hun opdracht met elkaar te bespreken, schets ik in deze notitie de stand van zaken. De inhoud van de notitie bespreken we graag met de commissie U op 26 januari aanstaande.

Overeenkomst met Paragon

Met Paragon is in mei 2022 – onder begeleiding van de HIS (nu: RIS) - contractueel overeengekomen dat zij de software voor DHV op 1 maart 2023 opleveren. Bij het contract dat met Paragon is overeengekomen is een optiedossier opgenomen. Een onderdeel van dit optiedossier heeft Paragon in juni 2022 gelicht met het verzoek de oplevering niet in zijn geheel op 1 maart 2023 te realiseren, maar in drie oplevermomenten te weten april, juni, september 2023. De Kiesraad heeft hiermee ingestemd in juni 2022.

Realisatie: kwaliteit en tijdigheid onder grote druk

Paragon is sinds mei bezig met de realisatie van het contract. In praktijk blijkt dat het Paragon nog niet lukt om tot gewenste kwaliteit en tijdigheid te komen in tussenproducten. Dit blijkt uit de reviews van de Kiesraad en uit Paragon's eigen oordeel en reflectie daarover. Paragon haalt bij herhaling eigen gestelde deadlines niet, het nakomen van afspraken en de communicatie laat te wensen over en tussenproducten als documenten en demo's zijn kwalitatief onvoldoende.

Bestuurlijke escalatie

Eind november 2022 heeft – met het achterblijven van kwaliteit en tijdigheid als directe aanleiding – een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen Paragon (5.1.2.e

5.1.2.e CEO Paragon Group en 5.1.2.e Paragon Benelux) en Kiesraad

(voorzitter en ^{5.1.2.e}). In dat gesprek is de conclusie geweest dat de kwaliteit en tijdigheid van de (tussentijdse) opleveringen van Paragon moet verbeteren en dat er een scope-issue is op te lossen voor de bouw van HSB/NBSB.

Uitkomst van dat gesprek is geweest dat dit in een pakketoplossing tot uitdrukking moet komen. Deze pakketoplossing moet bestaan uit drie samenhangende elementen:

1. Iteratief samenwerken
2. (Aanpassing in) inhoud van opleveringen (met behoud van de oplevermomenten)
3. Oplossing voor scope issue HSB/NBSB¹

Na eerste overleggen en voorstellen op projectniveau door de Kiesraad en in het licht van de voortschrijdende tijd heeft de plv. secretaris-directeur op 12 december jl. in een mailbericht aan ^{5.1.2.e} de zorg geuit over de voortschrijdende tijd en het feit dat een integrale inhoudelijke reactie/voorstel van Paragon uitbleef. In de reactie op dit bericht gaat ^{5.1.2.e} in op de op projectniveau voorgestelde aanpassing van de inhoud van de opleveringen (constructieve grondhouding). Op een concreet voorstel voor iteratief werken van de Kiesraad wordt niet inhoudelijk ingegaan en wordt er alleen gezegd dat Paragon maximaal wil samenwerken binnen de afspraken van de overeenkomst. Met oog op het scope issue HSB/NBSB wordt (bij herhaling) door Paragon aangegeven dat HSB/NBSB geen onderdeel uitmaakt van de scope en dit derhalve als een *request for change* (RFC) ziet.

Om toch tempo te houden in de totstandkoming van een pakketoplossing heeft de plv. secretaris-directeur op 15 december jl. na afstemming met de voorzitter op de drie punten een voorstel gedaan. Hierop heeft veelvuldige interactie plaatsgevonden met Paragon, waarbij de Kiesraad (^{5.1.2.e} in afstemming met de voorzitter) nog een aantal nadere voorstellen heeft gedaan om tot een oplossing te komen. In deze periode bleek steeds dat Paragon afwijzend en procesmatig reageerde, niet zelf met voorstellen kwam voor een pakketoplossing en alleen aanstuurde op deeloplossingen die de haalbaarheid van opleveringen voor Paragon gunstiger maakten en risico's zouden beperken (of zouden worden verlegd naar de Kiesraad). Uiteindelijk heeft een escalatiegesprek op 10 januari jl. tussen de plv. secretaris-directeur en ^{5.1.2.e} (nieuw contactpersoon bij langdurige afwezigheid ^{5.1.2.e}) ertoe geleid dat Paragon op 16 januari jl. een inhoudelijk voorstel heeft gedaan om verder te komen. Dat voorstel is bijgevoegd bij deze notitie.

Het voorstel lijkt op eerste gezicht perspectief te bieden om goed verder te kunnen komen. Maandag 23 januari jl. heeft het projectteam aan Kiesraadzijde echter aan de plv. secretaris-directeur het signaal gegeven dat zij ernstige twijfels en zorgen hebben of Paragon hun voorstel van 16 januari jl. kan realiseren: een aangepaste eerste oplevering tegen acceptabele kwaliteit. Hierop heeft de plv. secretaris-directeur een extra stuurgroep ingelast op 24 januari 2023 om dit signaal te bespreken en Paragon's inhoudelijke reactie hierop te horen. De uitkomst van de extra stuurgroepbijeenkomst, wordt door de plv. secretaris-directeur gedeeld in de Commissievergadering U van 26 januari a.s.

---

¹ Standpunt Paragon: HSB en NBSB is niet in scope van de aanbesteding. Standpunt Kiesraad: HSB en NBSB zijn wel in scope van de aanbesteding.

Belangrijke momenten komende periode

Er zijn twee belangrijke momenten die we graag betrekken bij de te maken afwegingen:

1. 16 februari 2023 aanstaande zou er een demo moeten plaatsvinden van ontwikkelde software van een aantal modules, die op 11 april opgeleverd moeten worden. Paragon heeft net het verzoek gedaan om dit een week uit te stellen. Deze demo geeft het team van de Kiesraad beeld over de kwaliteit en voortgang en over de realistische haalbaarheid van Paragon's voorstel (bijlage). Op dit moment is het projectteam van de Kiesraad zeer terughoudend qua verwachtingen bij deze demo.
2. In maart 2023 volgt een vervolgfactuur van Paragon van EUR 5.1.2.b conform het contractueel overeengekomen betalingsschema. Deze betaling is conform overeenkomst niet gekoppeld aan een prestatie en dient betaald te worden binnen dertig dagen na ontvangst van de factuur.

Voorstel reactie Kiesraad

Als reactie op het voorstel stellen we de Kiesraad voor om het volgende standpunt in te nemen:

1. Uit reactie Paragon blijkt dat wordt onderkend dat de afspraak is te komen tot een pakketoplossing. Dat betekent dan ook dat het voorstel van Paragon niet drie afzonderlijke voorstellen (kunnen) zijn, maar ze als een geheel worden gewogen
2. De Kiesraad is blij te concluderen dat Paragon het vertrouwen uitspreekt om meer iteratief samen te werken. Dat gaat naar het beeld van de Kiesraad bijdragen aan de kwaliteit en tijdigheid van de op te leveren software en aan een verbeterde samenwerking.
3. De Kiesraad stelt het op prijs dat Paragon duidelijkheid geeft over de opleveringen en in het licht van de pakketoplossing kiest voor een oplevering van de vier modules PG, KS, U, FB (en in de tweede oplevering dan zes integrale verkiezingsstypen inclusief HSB en NBSB, en in de derde oplevering de resterende drie integrale verkiezingsstypen). Deze optie is eerder op projectniveau ook als suggestie aan Paragon gedaan. De Kiesraad geeft Paragon hiermee wel extra ruimte in de realisatie. De oplevering in deze indeling kan alleen als dit ook tegen een acceptabele kwaliteit geschiedt. Tegenover deze ruimte moet indachtig het bestuurlijke overleg (pakketoplossing) wel iets tegenover staan.
4. Met betrekking tot HSB/NBSB:
  - a. NBSB zit in de aanbesteding en in de opdracht. Dat is eerder ook vastgesteld door 5.1.2.e Voor de Kiesraad is een scope-discussie hierop niet aan de orde.
  - b. HSB: de Kiesraad begrijpt dat hierover een discussie bestaat. Kiesraad constateert dat ook Paragon ziet dat HSB moet worden gebouwd en stelt voor door te gaan met het proces: een of indien nodig meerdere workshops, met als uitkomst een ontwerp op basis waarvan een commercieel aanbod wordt gedaan. De Kiesraad is akkoord dat de financiële discussie hierover even wordt uitgesteld. Maar het gesprek over het commercieel aanbod moet mede worden betrokken in het licht van de handreiking die de Kiesraad met de opleveringen doet.² Zie ook punt 2.

² Mocht het uiteindelijk tot betaling komen van kosten voor de bouw van HSB, dan kan Kiesraad dit nog afhankelijk maken van de tijdige realisatie van de totale oplevering van de software (september 2023) en pas bij volledige oplevering tot betaling overgaan.

Datum
15 juni 2022

Kenmerk

Blad
4 van 4

5. Als alternatief voor de bovenstaande punten 1 tot en met 4 ziet de Kiesraad dat zij terug moet gaan naar de gemaakte afspraken over gefaseerde oplevering van juni 2022 en Paragon moet houden aan de drie opleveringen zoals overeengekomen, waarbij de Kiesraad de ontwikkeling en bouw van HSB zal/kan betalen. Indien dit alles dan niet tijdig wordt gerealiseerd zal de Kiesraad zich moeten beraden op juridische stappen. Met het oog hierop wordt door de leveranciersmanager aan Kiesraadzijde, samen met andere teamleden en CZW/BZK een aantal scenario's uitgewerkt.

Concreet voorstel om vooruitgang te boeken met DHV

16-01-2023

Versie 1.0

Paragon Customer Communications Nederland B.V.
Maria Montessorilaan 25, 2719 DB Zoetermeer
Kamer van Koophandel 60894547, BTW NL
5.1.2.f

PARAGON
Customer Communications

Versie geschiedenis

Versie	Datum	Auteur	Herziening	Beschrijving
1.0	13-1-2023	5.1.2.e	5.1.2.e	Concreet voorstel levering DHV

Inhoud

1	INLEIDING.....	4
2	VOORSTEL OM VOORUITGANG TE BOEKEN MET DHV.....	5
2.1	VOLTOOIING VAN HET ONTWERP VOOR OPLEVERING 1.....	5
2.2	HSB/NBSB.....	7
2.3	ITERATIEVE SAMENWERKING.....	9

1 Inleiding

Het huidige project, dat in mei 2022 van start is gegaan, wordt geconfronteerd met moeilijkheden in verband met het tijdschema van de verschillende werkstromen en de daaropvolgende tijdige levering van de software.

Op 21 november vond een bestuurlijk overleg plaats tussen Paragon (5.1.2.e / 5.1.2.e) en Kiesraad (Kuijken/5.1.2.e). Besproken werd dat op basis van de ervaringen in het proces tot nu toe - waarbij zowel de kwaliteit als de tijdigheid van de leveringen achterblijft bij de verwachtingen - de huidige samenwerking geëvalueerd zou moeten worden en dat de Kiesraad en Paragon tot een verbetering van de samenwerkingsafspraken zouden moeten komen. Naast afspraken over iteratieve samenwerking bood de Kiesraad Paragon de mogelijkheid om de inhoud van de drie vastgestelde opleveringen te wijzigen. Tot slot werd de lopende discussie over HSB en NBSB besproken. Voorgesteld werd om de drie onderwerpen samen uit te werken in één overeen te komen pakket.

Sinds deze bijeenkomst zijn Paragon en de Kiesraad er niet in geslaagd overeenstemming te bereiken over de details van het genoemde pakket.

Tijdens een telefoongesprek met 5.1.2.e van Paragon Group en 5.1.2.e van De Kiesraad werd afgesproken dat Paragon een concreet voorstel over de drie onderwerpen zou opstellen.

Dit document bevat dit voorstel en Paragon denkt dat het, gezien de huidige situatie, een pragmatische manier is om vooruitgang te boeken.

2 Voorstel om vooruitgang te boeken met DHV

Paragon stelt het volgende voor om de huidige discussiecyclus te doorbreken en het project verder uit te voeren.

2.1 Voltooiing van het ontwerp voor oplevering 1

Wij menen dat het in het belang van beide partijen is om het ontwerp van de eerste levering zo spoedig mogelijk te voltooien. Daartoe stelt Paragon het volgende voor.

Wij stemmen in met de vermindering van de omvang van de drie leveringen overeenkomstig uw voorstel van 5 december 5.1.2.e

1. 11 april, met daarin een minimal viable product (MVP) met de modules PG, KS, FB en RP.
2. 21 juni ,Verkiezingen: Europees Parlement / Gemeenteraad / Waterschappen / Provinciale Staten (1 kieskring) met Modules: HSB / NBSB / GSB / CSB
3. 13 september, Verkiezingen: Tweede Kamer, Eerste Kamer, Kiescollege, Eilandsraden, Herindelings, Provinciale Staten (meerdere kieskringen) en de gedecentraliseerde variant

In het licht van deze scope kunnen wij onze inspanningen richten op het afwerken van functionele ontwerpen in de volgorde die nodig is voor de leveringen. De documentatie bestaat uit:

- Business Requirement Document (BRD)
- Functioneel Specificatie Document (FSD)
- Wireframes in Figma
- Flowcharts in Visio

De documenten worden in het Nederlands aangeleverd. Ten behoeve van het reviewen leveren wij ook Visio-bestanden met het datamodel van DHV.

Om de ontwerpen zo spoedig mogelijk te voltooien stellen wij voor een bijgewerkte versie van de documentatie te verstrekken volgens onderstaand schema.

Datum	Onderwerp	Verantwoordelijk	Vertaling
25-1	Documentatie FB Module voor workshopvoorbereiding	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e 5.1.2.e
7-2	Documentatie KS Module voor workshopvoorbereiding	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e 5.1.2.e
7-2	Documentatie RP Module voor workshopvoorbereiding	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e 5.1.2.e

De oplevering van de documentatie wordt gevolgd door live workshops om de laatste aanpassingen en wijzigingen door te voeren. Tijdens deze workshops verwachten wij het ontwerp zo nauwkeurig te ontwikkelen dat de ontwikkeling van de software oplossing wordt vergemakkelijkt, maar uiteraard zullen wij achteraf verdere verduidelijking mogelijk maken indien nodig. Wij zullen ons team voor deze workshops naar Den Haag halen om de opmerkingen van de Kiesraad over het ontwerp van deze modules te behandelen. Wij stellen één workshop per

module voor. Als de Kiesraad een van deze workshops in 5.1.2.f wil houden, kunnen wij dat doen. Wij stellen voor dit te doen volgens onderstaand schema.

Datum	Onderwerp	Plaats	Deelnemers
17-1	Workshop PG-module	Den Haag	5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (5.1.2.f) 5.1.2.e (5.1.2.f)
31-1	Workshop FB Module	Den Haag	5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (5.1.2.f) 5.1.2.e (5.1.2.f)
14-2 - 15-2	Workshop KS Module (1,5 dag)	Den Haag	5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (5.1.2.f) 5.1.2.e (5.1.2.f)
15-2	Workshop RP Module (0,5 dag)	Den Haag	5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (5.1.2.f) 5.1.2.e (5.1.2.f)

Wij begrijpen uw standpunt dat de formele aanvaarding van het ontwerp van de eerste levering samenvalt met de formele aanvaarding van het ontwerp van de gehele oplossing. Wij vestigen uw aandacht op het beginsel dat overeenstemming iets anders is dan formele goedkeuring. Wij zouden ernaar streven voldoende overeenstemming te bereiken om vooruitgang bij de

ontwikkeling van de oplossing mogelijk te maken, gezien het tijdschema voor de levering waarmee beide partijen te maken hebben.

2.2 HSB/NBSB

Paragon betoogt dat de HSB/NBSB functionaliteit niet onder de aanbestedingseisen of het contract valt. Paragon stelt dat de nu gewenste functionele werking wezenlijk anders wordt geïnterpreteerd dan in de aanbestedingsdocumenten staat. Daarnaast merkt Paragon op dat door de Kiesraad aanvullende functionaliteit voor de NBSB wordt gewenst. Ook deze extra functionaliteit dient te worden geanalyseerd om de impact daarvan te bepalen.

Wij hebben op hoog niveau onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen van de eisen voor deze beide verkiezingsorganen en zijn tot twee scenario's gekomen die op 12 december met de Kiesraad zijn gedeeld. Het ene scenario ging uit van minimale gevolgen en het andere was een conservatieve schatting. Dit geeft de Kiesraad echter geen zekerheid over wat het uiteindelijk wordt. Want de werkelijke impact zou ook tussen beide scenario's uit kunnen komen. Om de impact aan te scherpen tot een formele offerte moet eerst het functioneel ontwerp worden uitgewerkt. Dit levert naast een aangepaste BRD en FSD ook wireframes en flowcharts op inclusief eventuele aanpassingen voor het datamodel. Op basis daarvan kan worden bepaald welke aanpassingen moeten worden gedaan aan de kern van de applicatie en aan de interne relaties tussen de modules met betrekking tot de applicatiearchitectuur.

Om dit te kunnen doen stellen wij een ontwerpworkshop (3 dagen) voor waarin beide partijen samenwerken om overeenstemming te bereiken over de eisen en het design. Pragmatisch gezien zouden wij het op prijs stellen dat deze workshop in het Engels wordt gehouden. Voorts

- Geven wij onze teams de opdracht ervoor te zorgen dat dit ontwerp zo efficiënt mogelijk is om de kosten te drukken.
- Stellen wij voor deze wijziging samen met GSB en CSB op te nemen in oplevering 2, zoals vermeld in paragraaf 2.1.

Na de workshop zal Paragon een formeel commercieel aanbod doen voor beide verkiezingsorganen.

Een voorwaarde voor het houden van de HSB/NBSB workshop is dat wij het ontwerp (inclusief workshops) van de CSB en GSB modules afronden. Zoals u weet zijn deze modules nauw geïntegreerd met HSB en NBSB.

Wij stellen het volgende schema voor.

Datum	Onderwerp	Verantwoordelijk	Vertaling
18-1	Documentatie GSB-module voor eerste review; KR zal feedback geven op 3-2.	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e
24-2	Documentatie GSB-module ter voorbereiding van de workshop.	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e
20-1	Documentatie CSB-module voor eerste review; KR zal feedback geven op 8-2.	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e
24-2	Documentatie CSB Module voor workshop voorbereiding.	5.1.2.e 5.1.2.e	5.1.2.e
Datum	Onderwerp	Plaats	Deelnemer
7-3	Workshop GSB-module (1 dag)	Den Haag	5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (5.1.2.f) 5.1.2.e (5.1.2.f)
8-3	Workshop CSB-module (1 dag)	Den Haag	5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (5.1.2.f) 5.1.2.e (5.1.2.f)
21-3 tot 23-3	3-daagse workshop HSB en NBSB Module die input levert voor de impact, de BRD, FSD, Wireframes en datamodel.	Den Haag	5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e Kiesraad 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Kiesraad) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (Paragon) 5.1.2.e (5.1.2.f) 5.1.2.e (5.1.2.f)

2.3 Iteratieve samenwerking

De Kiesraad heeft aangegeven zo "iteratief" mogelijk te willen samenwerken, omdat dit voor de Kiesraad noodzakelijk lijkt om tot een tijdige oplevering van goed werkende software te komen. Paragon heeft aangegeven bereid te zijn maximaal samen te werken, maar wil vasthouden aan de Watervalmethode waarop de overeenkomst is gebaseerd.

Paragon erkent de verzekering van de Kiesraad dat dit niet betekent dat de Kiesraad betrokken wil raken bij agile ontwikkeling. De Kiesraad wil gewoon dat er tijdig goede software wordt opgeleverd.

In een eerdere beschrijving van iteratief werken die De Kiesraad en Paragon samen opstelden en die door ^{5.1.2.e} werd herschreven, werd het volgende geconcretiseerd als verbetering van de manier van samenwerken. Ten behoeve van ons voorstel herhalen we hieronder enkele van deze verbeteringen en hebben we er ook enkele herzien.

1. Opleveren volgens een vastgelegde planning. Het doel is om deliverables - zoals een BRD, FSD, wireframes, flowcharts, data model, software en infrastructuur - op te leveren conform afspraken en overeengekomen planning.
2. Werken volgens een overeengekomen projectmanagement- en overlegstructuur
3. Samenwerken in samenwerkingsruimtes in Den Haag en ^{5.1.2.f} Concreet betekent dit om de twee weken online samenwerken en om de week fysiek samenwerken op 1 locatie. Doel is om afwisselend in Den Haag en in ^{5.1.2.f} te werken voor de fysieke samenwerking.
4. Gebruik van het Nederlands als voertaal voor documenten en overleg met het gebruik van het Engels tijdens workshops voor de doeltreffendheid van het proces.
5. Zichtbare voortgang van de ontwikkeling. Paragon kan op dit moment in het project geen tweewekelijkse demo's houden. De druk op het ontwikkelingsteam voor een tijdige oplevering is al enorm. Om de Kiesraad tegemoet te komen, stellen wij voor om voor elke functionele module voor de eerste oplevering een "show & discuss" van één dag te houden met het Kiesraad team naarmate deze wordt ontwikkeld. Wij zullen ook dergelijke demo's organiseren voor andere modules en HSB/NBSB naarmate deze worden ontwikkeld voor latere opleveringen. Verder zal Paragon informatie verstrekken over de ontwikkeling van DHV met voortgangsrapportages.
6. Testen. Tijdens de testfase wordt ook een overlegstructuur opgezet om bevindingen door te nemen en op te lossen. Testmanagers, testers en business analisten hebben tijdens de testperiode dagelijks, zoveel mogelijk fysiek en online contact met elkaar. In onderlinge samenwerking is een mastertestplan uitgewerkt waarin dit proces in detail is beschreven. Transparantie in het testproces is uiterst belangrijk, zodat alle partijen afspreken om testresultaten te delen.
7. Blokkerende problemen worden zo snel mogelijk gemeld aan de projectmanagers van de Kiesraad en Paragon. Zij onderzoeken of zij deze problemen kunnen oplossen. Als dat niet mogelijk is, zijn er twee escalatiemogelijkheden: de stuurgroep DHV en het bestuurlijk overleg Paragon - Kiesraad (met twee niveaus: 1) ^{5.1.2.e} / ^{5.1.2.e} en 2) ^{5.1.2.e} /Kijken). Het doel van het oplossen van blokkerende kwesties is de uitvoering van het project zo min mogelijk te verstoren.

5.1.2.e

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T [5.1.2.e](tel:5.1.2.e) / [5.1.2.e](tel:5.1.2.e)

E 5.1.2.e@kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 26 Jan 2023 17:11:20 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@5.1.2.e> <5.1.2.e@5.1.2.e>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: weergave conclusies commissie U

Dag 5.1.2.e

Onderstaand de weergave van hetgeen we in commissie U wisselden (tevens de lijn van de notitie aan de Kiesraad overigens).

Groeten, en dank voor je reactie.

5.1.2.e

Uitkomst commissievergadering 16 januari 2023

Ter inleiding bij de commissievergadering heeft de 5.1.2.e de volgende toelichting gegeven:

- Paragon heeft 16 januari jl. een voorstel gedaan om invulling te geven aan de bestuurlijke afspraak van 21 november 2022 om te komen tot een pakketoplossing (bestaande uit de onderdelen: iteratief samenwerken, scope eerste oplevering, HSB-scope-issue)
- Onderdeel van dit voorstel is een eerste oplevering van software van vier modules (KS, PG, U, FB, waarbij alleen voor FB basisfunctionaliteit wordt opgeleverd en de overige modules integraal worden opgeleverd).
- Dit voorstel is aan de commissie U gestuurd ter bespreking op 26 januari. Ook is het voorstel beoordeeld door het projectteam van de Kiesraad
- Maandag 23 januari jl. heeft het projectteam van de Kiesraad aan de 5.1.2.e aangegeven geen vertrouwen meer te hebben dat Paragon het voorstel van 16 januari jl. op het punt van op te leveren software kan realiseren met de gevraagde kwaliteits- en volledigheidseisen.
- In overleg met de voorzitter van de Kiesraad heeft de 5.1.2.e hierop de stuurgroep DHV in een extra bijeenkomst bijeengeroepen op dinsdag 24 februari jl. In deze extra stuurgroepvergadering heeft het projectteam van de Kiesraad een onderbouwde toelichting gegeven op hun standpunt
- Paragon heeft voor aanvang van de extra stuurgroepvergadering aan de 5.1.2.e een slide deck gestuurd met daarin opgenomen een nadere toelichting op wat Paragon bij eerste oplevering daadwerkelijk zal gaan opleveren. Dit kon niet voor de extra stuurgroepbijeenkomst worden bestudeerd. Paragon heeft de inhoud van de slide deck in de stuurgroepvergadering nader toegelicht. Daaruit bleek dat Paragon ten opzichte van het voorstel van 16 januari jl. weer een gedownsizede oplevering voorstelt.
- Ter aanvulling heeft Paragon in de extra stuurgroepvergadering ook bevestigd levering conform optiedossier – mocht dat nog worden verwacht - bij eerste oplevering (april 2023) niet haalbaar is
- Na de extra stuurgroepvergadering heeft de 5.1.2.e telefonisch contact gehad met zijn counterpart van Paragon om aan te geven dat met de nagestuurde slide deck weer een downsizing van opleveringen wordt voorgesteld en dat dit het vertrouwen aan Kiesraadzijde niet ten goede komt. Hierop heeft de counterpart aangegeven dat het voorstel beschrijft wat nog kan worden geleverd, en niet meer dan dat.
- Ook heeft de Kiesraad nog informatie ingewonnen bij de RIS (voorheen: HIS) en CZW over de ontstane situatie. Ook is met BZK/DenB gesproken over de stand van zaken in relatie tot de inwerkingtreding van de wet programmatuur.

Voorgestelde vervolgstappen door commissie U

De commissie U komt tot de voorgestelde vervolgstappen:

1. Brief

De Kiesraad stuurt een brief aan de directie van Paragon met twee opties:

A. Doorgaan onder voorwaarden:

- Oplevering op 11 april van de afgesproken scope conform voorstel van 16 januari, dat een oplevering omvat van 3 integrale modules en een basisfunctionaliteit van de FB module (*conform definition of done in contract, vullen we zelf aan met de precieze scope*)
- Kiesraad koppelt daarbij de voorschotbetaling, van €1.395.779,- incl. BTW, die gepland staat in maart 2023, aan de goedgekeurde oplevering van 11 april 2023 (*conform definition of done in contract, precieze voorwaarden vullen we zelf aan*).
- De toekomstige betaling die gepland staat in augustus 2023 wordt ook gekoppeld aan de oplevering van de software die september 2023 moet zijn gerealiseerd.

B: Beëindiging van de overeenkomst:

- Conform artikel 4.4 of 4.5 (keuze moeten we nog maken) beëindigt de Kiesraad de overeenkomst, waarbij verrekening van de kosten plaats moet vinden.
- Na beëindiging van de overeenkomst moet Paragon alle code en documentatie aanleveren die tot op heden is gegenereerd.

Paragon krijgt de gelegenheid tot schriftelijke reactie binnen 5 werkdagen na dagtekening van de brief van de Kiesraad. Mocht er geen reactie komen of een reactie die geen keuze voor A of B is, dan wordt het automatisch een keuze voor optie B.

2. In geval van beëindiging overeenkomst

In geval dat optie B de uitkomst wordt, ziet de commissie U een aantal mogelijkheden voor de toekomst voor de ontwikkeling van de verkiezingssoftware:

A In eigen beheer ontwikkelen

1. Losse inhuur ontwikkelaars (projectmanagement in eigen huis)
2. Partij met ontwikkelaars

B Opnieuw aanbesteden (Europees Openbaar)

C Opnieuw aanbesteden, andere variant met beroep op uitzonderingsgronden

D Verder met Elect IT

1. Doorontwikkeling OSV 2020 na 13 juli 2025 (decentraal)
2. Nieuwe ontwikkeling OSV20XX (centrale variant)

Indien optie B realiteit wordt vraagt dit in ieder geval een grondige analyse voor vervolg van de ontwikkeling van de verkiezingssoftware.

De Kiesraad wordt in de Kiesraadvergadering van 30 januari a.s. gevraagd in te stemmen met de door de commissie U van 26 januari jl. voorgestelde vervolgstappen.

5.1.2.e

KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2.e / 5.1.2.e

F 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Tue, 21 Mar 2023 11:10:04 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>
Subject: RE: update DHV

Dank voor de heads up.

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Verzonden: dinsdag 21 maart 2023 10:09
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>
Onderwerp: update DHV
Gevoeligheid: Vertrouwelijk

5.1.2.e en 5.1.2.e

Vertrouwelijk even een update. Donderdag jl hebben Wim en ik met 5.1.2.e gesproken. Daarin ook aangekondigd dat we de datum van levering van 11 april gaan handhaven. Hierover hebben we maandag een brief aan hen gestuurd. Maandagavond heeft Paragon (denk dat brieven elkaar hebben gekruist) een brief gestuurd waarin zij aangeven obv artikel 25 ARBIT op 11 april niet te gaan leveren, leverdatum wordt vooralsnog 26 mei voor eerste levering (die niet de volledige eerste oplevering cf optiedossier gaat bevatten). Ik bespreek deze situatie met ons team, de LA en maandag met de KR.

Wordt spoedig vervolgd.

Groeten, 5.1.2.e

5.1.2.e

.....
KIESRAAD
Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e / 5.1.2.e
E 5.1.2.e@kiesraad.nl
W www.kiesraad.nl

From: "5.1.2.e"
Sent: Wed, 19 Apr 2023 10:52:51 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: RE: 20230418 Feitenrelaas project DHV 5.1.2.e_aanvullingen 3 5.1.2.e_5.1.2.e_aanv 5.1.2.e
Attachments: 20230419 Feitenrelaas project DHV.docx, weergave conclusies commissie U

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e

Dank weer voor de update van het feitenrelaas. Ik heb alles gelezen en geaccordeerd. Hier en daar aangegeven "verslag in dossier").

Hebben jullie alle correspondentie?

Ik heb nog 1 verslagje commissie U bijgevoegd voor de zekerheid.

Groeten weer.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: dinsdag 18 april 2023 16:27

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Onderwerp: 20230418 Feitenrelaas project DHV LA_aanvullingen 3 5.1.2.e_5.1.2.e_aanv 5.1.2.e

Hi 5.1.2.e

Hierbij weer een aangepast versie, met de nodige aanvullingen.

Groet,

5.1.2.e

KIESRAAD

Datum

19 april 2023

Ons kenmerk

Feitenrelaas DHV

Onderdeel

Kiesraad

Blad

1 van 10

Notitie**Onderwerp**

Feitenrelaas project DHV (*strikt vertrouwelijk*)

Aan

5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i

Van

Projectteam DHV Kiesraad

Inleiding

In dit feitenrelaas van het project DHV is een opsomming opgenomen van feiten die zich hebben voorgedaan vanaf de ondertekening van het contract met de leverancier Paragon tot 14 april 2023.

Paragon heeft samen met haar dochteronderneming ^{5.1.2.f} (gevestigd in ^{5.1.2.f}) als IT-ontwikkelaar ingeschreven op dit project. Tevens heeft Paragon KPN Nederland als onderaannemer aangetrokken voor de realisatie van de IT-infrastructuur. In de aanbesteding is gekozen om het project conform een 'waterval' methode uit te voeren. Hierbij wordt eerst de specificatiefase afgerond, alvorens er met een realisatiefase wordt gestart.

Contract

- 13 mei 2022: Ondertekening van het contract met Paragon.
- Op 13 mei 2022 heeft Paragon op basis van het optiedossier het verzoek aan de Kiesraad gedaan om een aanpassing te doen in de fatale oplevertermijnen. De Kiesraad heeft op 13 juni 2022 ingestemd met het

voorstel te komen tot drie oplevermomenten, waarbij telkens een deeloplevering van de scope plaatsvindt, te weten:

- 11 april 2023 - Generieke realisatie en implementatie hosting en generieke realisatie en implementatie software.
  - DHV onderdelen: herindelings-, gemeenteraads- en Europees parlamentsverkiezing
  - 21 juni 2023 – DHV onderdelen: Provinciale Staten, eilandsraden en waterschappen
  - 13 sept 2023 – Tweede Kamer, Eerste Kamer, Kiescollege Eerste Kamer
- Tevens heeft de Kiesraad op 13 juni 2022 ingestemd om op verzoek Paragon, zie notitie van 6 april 2022, de specificatiefase met 6 weken te verlengen tot eind augustus 2022.
  - Met bovengenoemde besluiten zijn de fatale oplevertermijnen aangepast en zijn de genoemde data leidend geworden.

Communicatie met Paragon

In een goede samenwerkingsrelatie met een strategisch leverancier mag je verwachten dat duidelijke en tijdige communicatie van zeer groot belang is. De communicatie door Paragon laat echter te wensen over, dit blijkt onder andere uit:

- Het te laat opleveren van planningen en overige deliverables
- Het niet vooraf communiceren over de overschrijdingen van de afgesproken data.
- Pas na soms herhaaldelijk rappeleren door de Kiesraad, wordt actie ondernomen door Paragon.
- Gestuurde documenten, met het predicaat gereed, zijn vaak niet volledig of de verkeerde versie.

Plan van Aanpak Paragon

- Op 1 juli 2022 heeft Paragon de eerste versie van het Plan van Aanpak ontwikkeling DHV opgeleverd aan de Kiesraad ter review. Het projectteam van de Kiesraad heeft hier vijf maal reviewcommentaar opgeleverd om te komen tot een finale versie.
- Op 4 juli 2022 heeft de ^{5.1.2.e} Paragon (^{5.1.2.e}) en ^{5.1.2.e} Kiesraad (^{5.1.2.e}) voor het eerst overleg over de planning van het project DHV, zoals deze was opgenomen in de eerste versie van het Plan van Aanpak Paragon.
- Het finale Plan van Aanpak is pas op 19 december aan de stuurgroep leden ter kennisgeving meegestuurd.

Voertaal

- In de aanbesteding is uitgevraagd en in het contract is vastgelegd dat de voertaal Nederlands is. In de stuurgroep DHV van 30 mei 2022 is dat nogmaals bevestigd.
- In diverse workshops/projectoverleggen bleek sindsdien dat de keymedewerkers van Paragon/^{5.1.2.f} niet de Nederlandse taal machtig waren en dat de vertalingen niet soepel verliepen.
- Om die reden is er vanuit de Kiesraad is er een voorstel gedaan (8 juni

2022) om hiervan af te wijken ,waarmee er in de workshops en bij mailverkeer Engels als taal kan worden gehanteerd.

- Daarnaast kan er ook in het Engels worden gecommuniceerd om specificaties nader toe te lichten. Hierdoor wordt vermeden dat in een vertaling verkeerde inhoud wordt gepresenteerd.
- De documenten, zoals BRD en FSD, dienen echter in het Nederlands te worden opgeleverd.
- Deze aangepaste werkwijze is in de stuurgroep van 30 mei goedgekeurd.
- Tot op heden is de voertaal – ondanks bovenstaande afspraken – een issue.

Specificatiefase

In reactie op vragen die tijdens de aanbestedingsprocedure zijn gesteld heeft Paragon in een notitie van 6 april 2022 aangegeven dat de specificatiefase van 10 naar 16 weken te kunnen worden verlengd. Na gunning heeft Paragon hiertoe ook een verzoek gedaan. De Kiesraad heeft hiermee ingestemd op 13 juni 2022.

Business requirements document (BRD): dit is een formeel document waarin alle vereisten van de op te leveren producten zijn uitgewerkt.

- Goedkeuring van het BRD was, na besluitvorming door de Kiesraad van 13 juni 2022, gepland op eind augustus 2022
- De eerste versie van het BRD is op 4 juli 2022 ontvangen bij de Kiesraad
- Na de reviewronde door de Kiesraad is dit met veel inhoudelijke opmerkingen afgekeurd
- Er zijn in totaal vier reviewronden, waar soms wel drie weken tussen zat voordat de Kiesraad een nieuwe versie opgeleverd kreeg, op het BRD uitgevoerd en het document is pas in de stuurgroep DHV op 20 oktober 2022 (onder voorbehoud) goedgekeurd
- Dit voorbehoud, waar Paragon mee heeft ingestemd ziet er op dat indien blijkt dat het Functional Specifications Document (FSD) wordt vastgesteld en de inhoud daarvan aanpassing van het BRD vergt, deze aanpassingen nog worden gedaan door Paragon.

Functional Specification Document (FSD): dit is een formeel document waarin alle functionaliteiten en specificaties die de programmatuur moet bevatten zijn uitgewerkt.

- Goedkeuring van het FSD was, na besluitvorming door de Kiesraad van 13 juni 2022, gepland op eind augustus 2022.
- De eerste versie van het FSD was gepland om op 18 juli 2022 op te leveren. Dit heeft Paragon niet gerealiseerd. Een oplevering van deze eerste versie vond pas plaats op 22 augustus 2022.
- Op 25 augustus heeft het projectteam Kiesraad na een quick-scan deze eerste versie afgekeurd voor een verdere review. In een memo daarbij is aangegeven welke uitwerking door Paragon wordt verwacht
- Vanaf eind augustus 2022 tot op heden zijn er 13 nieuwe versies door Paragon opgeleverd en gereviewed door de Kiesraad, die echter nog niet hebben geresulteerd in een volwaardig (per module) goedgekeurd document.
- De planning voor finalisering van het FSD is meermaals aangepast met een korte tijdshorizon voor afronding maar tot op heden heeft er geen finale oplevering van het FSD plaatsgevonden waardoor de Kiesraad reeds vijf

maanden in afwachting is. In de rapportage naar de stuurgroep DHV is het gebrek aan kwaliteit en volledigheid in het FSD veelvuldig een punt van aandacht geweest. Steeds is daarbij de zorg geuit dat niet voltooiën van een FSD betekent dat software niet kan worden gebouwd door Paragon¹ of getest door de Kiesraad.

- In de workshop PG² module op 16 januari 2023 heeft de Kiesraad nogmaals haar zorgpunten besproken m.b.t. ontbrekende onderdelen en het gebrek aan diepgang in de uitwerking van het FSD op dit onderdeel. Een nieuwe versie van de PG module moet nog worden opgeleverd aan de Kiesraad
- De modules KS³/FB⁴/RP⁵ zijn nog steeds onderhanden, review door de Kiesraad en verwerking hiervan vindt nog steeds plaats bij Paragon. De voortgangsrapportage die in de stuurgroep van 17 januari 2023 is besproken schetst de voortgang van de levering van deze modules.
- Het afronden van het FSD en bijbehorende Wireframes⁶ voor de modules PG, KS, FB en RP staat erg onder druk, de nieuwe geplande einddatum is voorzien op 15 februari 2023. ^{5.1.2.e} Paragon (^{5.1.2.e}) heeft mondeling (1 februari 2023) aan ^{5.1.2.e} Kiesraad aangegeven dat zelfs deze datum voor het totale FSD niet gehaald gaat worden en uitloop naar mei realistisch is.
- In de laatste planning van Paragon, die afgegeven is op 6 april 2023 door ^{5.1.2.e} voor het afronden van het FSD per module - incl. wireframes - is nu een tijdslijn opgenomen eind juni 2023. Voor de onderdelen HSB/NBSB is zelfs een tijdslijn opgenomen tot oktober 2023.

HSB/NBSB

- In de uitwerking van het BRD document zijn de onderdelen HSB (Hoofdstembureau) en NBSB (Nationaal Briefstembureau) niet nader uitgewerkt omdat deze volgens Paragon geen onderdeel zijn van de aanbesteding.
- De Kiesraad betwist deze zienswijze (stuurgroep van 25 juli) en verwijst naar de aanbestedingsstukken: HSB:
  - Pagina 7, 19 en 24 bijlage F

---

¹ Paragon heeft er op een gegeven moment voor gekozen toch software te gaan bouwen, ondanks dat er nog geen vastgesteld FSD is. Paragon heeft daarbij ook steeds aangegeven dit voor eigen risico te doen.

² PG: politieke groeperingen module - het onderdeel van de programmatuur dat beschikbaar wordt gesteld aan politieke groeperingen ter ondersteuning van de kandidaatstellingsprocedure.

³ KS: Kandidaatstellings-module - Het onderdeel van de programmatuur dat wordt gebruikt door het centraal stembureau voor het genereren van de kandidatenlijsten, ter ondersteuning van de kandidaatstellingsprocedure.

⁴ FB: Functioneel Beheer module - Het onderdeel van de programmatuur waarin de programmatuur beheerd kan worden door de aangewezen beheerder(s). Bijvoorbeeld voor het aanmaken van gebruikersaccounts.

⁵ RP: Resultaten Portaal module - Het onderdeel waarin de uitslagen van een verkiezing wordt gepresenteerd

⁶ Een wireframe is een schematisch raamwerk van een scherm lay-out waarop functionaliteit wordt getoond. Tevens geeft dit inzicht in de navigatie-structuur van de website, app of pagina. Het is een soort bouwtekening.

- Pagina 7, 25, 56, 64, 69 en 70 bijlage H
  - Pagina 5 en 15 bijlage H1
- NBSB
  - Pagina 4, 14, 19 bijlage F
  - Pagina 5, 6, 11, 13 en 39 Bijlage J (ook SBOL)
  - Pagina 14, 25 en 26 bijlage N
- Tevens zijn er, voorafgaand aan de inschrijving op de aanbesteding, dialoogsessies en een schriftelijke nota van inlichtingen (2x) geweest. Deze sessies waren bij uitstek de gelegenheid voor Paragon om de Kiesraad te bevragen over de functionaliteit en werking van een HSB, aangezien deze terugkomt in verschillende bijlagen. Uit verslaglegging hiervan blijkt dat door Paragon niet of nauwelijks functioneel inhoudelijke vragen zijn gesteld over de verkiezingsorganen die opgenomen moeten worden in het DHV.
- Vanuit Paragon is een reactie, zie mail ^{5.1.2.e} van 4 augustus 2022, dat alleen verkiezingsentiteiten worden ondersteund met dezelfde functionaliteit als een GSB, conform het aanbestedingsdocument Bijlage J, paragraaf 2.2. Paragon is bereid te onderzoeken wat de impact in tijd en budget zal zijn als er additionele functionaliteit van HSB en NBSB moeten toegevoegd aan het DHV ontwerp. Maar dat het geen onderdeel van de aanbieding van Paragon is geweest en daarmee een change op de scope onderhevig aan de RFC procedure. Paragon heeft op (datum) een prijsindicatie (€550.000,-) afgegeven voor de verwachte kosten voor deze verkiezingsorganen.
- Op 10 november 2022 stuurt de ^{5.1.2.e} Kiesraad naar de ^{5.1.2.e} Paragon een (als geste, ter verduidelijking) impactanalyse NBSB, waaruit blijkt dat er slechts een beperkt aantal verschillen zit tussen GSB en NBSB. Er kunnen veel User Stories vanuit GSB worden overgenomen naar NBSB, deze functionaliteit hoeven dus niet meer opnieuw ontwikkeld te worden. Paragon stelt zich op het standpunt dat deze verschillen niet in scope zijn.
- Paragon bevestigt de noodzakelijkheid van beide verkiezingsorganen voor het organiseren van verkiezingen en dat deze organen ook in het DHV moeten zitten.
- Op diverse overlegniveaus is er contact geweest over het HSB/NBSB onderwerp dat tot op heden niet tot bevredigend resultaat heeft geleid.

Iteratief samenwerken

- Tijdens een gezamenlijke bijeenkomst tussen het ^{5.1.2.e} van de Kiesraad en ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} van Paragon op 6 oktober 2022 is geconstateerd dat een andere manier van samenwerken zou moeten bijdragen aan het verhogen van kwaliteit, volledigheid en tijdigheid van de ontwikkeling van DHV.
- Als uitkomst van het bestuurlijk overleg van 21 november is gevraagd aan de ^{5.1.2.e} Kiesraad en ^{5.1.2.e} Paragon om een voorstel uit te werken.
- Dit heeft uiteindelijk geleid tot een eindvoorstel op 14 december jl. vanuit de Kiesraad.
- Hierop heeft Paragon aangegeven maximaal samen te willen werken, niet agile, hetgeen ook door de Kiesraad is bevestigd.

- Voor het eerst in het voorstel van 16 januari 2023 geeft Paragon aan iteratief werken als onderdeel van een pakketoplossing aan te willen gaan.
- De Kiesraad vindt dit voorstel met betrekking tot iteratief werken niet ver genoeg gaan t.o.v. het voorstel dat door de Kiesraad is gedaan in december 2022. Tevens dient het voorstel van Paragon onderdeel te zijn van een pakketoplossing, zoals besloten in het overleg met (5.1.2.e) dd. 21 november 2022 en daar is hier nu geen sprake van.

Dry-run en demo's

- Paragon heeft toegezegd in de notitie van 6 april 2022, dat zij iedere twee maanden een tussentijdse demo zal verzorgen om functionele modules te vertonen.
- Met Paragon is uiteindelijk afgesproken dat dit er minimaal drie zouden zijn en dat er zoveel mogelijk werkende software zou worden getoond.
- De eerste demo van de PG module heeft plaatsgevonden op 17 november 2022. Deze demo was zeer beperkt, slechts enkele schermen van werkende software werden, als laatste stand van zaken, getoond.
- Tijdens de dry-run van 20 december 2022 voor en hierop volgende demo op 21 december 2022 blijkt dat deze tweede demo van de KS-module niet geschikt is voor presentatie aan Kiesraad en Klankbordgroep. Ook vanuit Paragon is bevestigd dat deze demo niet geschikt was., (zie mail van 20 december aan 5.1.2.e). Deze demo van de KS-module is op verzoek van Paragon uitgesteld naar 18 januari 2023.
- Tijdens de dry-run op 17 januari 2023 voor de nieuwe demo KS, bleek het resultaat voor de eindgebruikers nog steeds onvoldoende. Ook vanuit Paragon is bevestigd dat deze demo niet geschikt was voor presentatie aan de Klankbordgroep en delegatie Kiesraad zie mail van 5.1.2.e op 18 januari
- De derde en laatste demo voor oplevering van 11 april 2023 staat gepland op 16 februari 2023. De Kiesraad verwacht in deze demo de totale scope van de oplevering van 11 april 2023 getoond te krijgen. Paragon heeft aangegeven dat de scope slechts de Functioneel Beheer (FB) betreft én heeft gevraagd om het demo moment met één week uit te stellen naar 23 februari 2023.
- In het overleg van 5 april met de 5.1.2.e Kiesraad en Paragon is nogmaals gevraagd naar de mogelijkheid van een demo. Dit verzoek was eerder door Paragon afgewezen met het argument dat het bouwteam van 5.1.2.f geen tijd hiervoor heeft gezien de (uitgestelde) opleverdatum van 26 mei 2023.
- Tijdens het telefonisch overleg 5.1.2.e en 5.1.2.e dd, 11 april 2023, heeft Paragon voorgesteld om een demo te geven van de ontwikkelresultaten tot op heden. Deze demo heeft plaatsgevonden op 14 april 2023. Onze reflecties op deze demo zijn vastgelegd in een memo (20230414 Reflecties Demo Paragon).

Constateringen dry-run en demo's

- De dry-run en demo's hebben een goed beeld gegeven van de voortgang van de ontwikkeling van de te bouwen applicatie. Helaas heeft de Kiesraad moeten concluderen dat Paragon niet op schema ligt. De demo en de latere dry runs hebben vooral bestaan uit powerpoint sheets,

procesmodellen en schermontwerpen. En niet zoals afgesproken uit het tonen van werkende software.

- In de laatste dry-run (18 januari 2023) zaten onderdelen van schermen die de Kiesraad niet wenst en ook niet conform bekende specificaties zouden moeten worden gebouwd.

Bouw software en inzicht in sprintplanning Paragon

- Ondanks dat de aanvang van de ontwikkelfase pas gestart zou moeten worden na acceptatie van het FSD heeft Paragon besloten om te starten met de ontwikkelfase (bouwen van software) in september 2022 conform initiële planning Plan van Aanpak versie 1 juli 2022.
- De Kiesraad heeft in meerdere stuurgroep overleggen aangegeven dat deze aanpak het risico met zich meebrengt dat er bij latere wijzigingen op het FSD er rework op de reeds geprogrammeerde software gedaan zou moeten worden.
- Ondanks de mededelingen van de Kiesraad, blijft Paragon bij deze aanpak. Daarbij heeft Paragon ook aangegeven dit risico voor eigen rekening te nemen.
- In het overleg met de, tot dan toe, ^{5.1.2.e} Paragon, ^{5.1.2.e} is door de ^{5.1.2.e} Kiesraad op 14 juli 2022 gevraagd om meer inzicht te krijgen in de voortgang van de software ontwikkeling als deze door Paragon wordt gestart.
  - Op 17 november 2022 is een sprintplanning opgeleverd die onvoldoende inzicht gaf over de status van de software ontwikkeling, waarop commentaar is geleverd door de ^{5.1.2.e} Kiesraad.
  - Op 17 januari 2023 is door Paragon een sprintplanning opgeleverd die wel voldoende inzicht gaf op de software ontwikkeling w.o. een percentage gereed per module: PG (61%), KS (23%), FB (31%), RP (1%) stand per 5 januari 2023.
  - De toegezegde sprintplanning van sprint 11 die in week 3 van 2023 zou worden opgeleverd is in week 4 van 2023 ontvangen
  - Op 27 maart 2023 is door Paragon een sprintplanning opgeleverd (sprint 15) waarbij in percentage de software ontwikkeling per module: PG (84%), KS (46%), FB (45%), RP (9%) stand per 20 maart 2023 is aangegeven.
  - Op 6 april 2023 is door Paragon de laatste sprintplanning opgeleverd (sprint 16) waarbij in percentage de software ontwikkeling per module: PG (84%), KS (53%), FB (49%), RP (15%) stand per 31 maart 2023 is aangegeven.

Status IT infrastructuur

- Het DHV systeem maakt gebruik van KPN infrastructuur waarop de DHV software wordt geïnstalleerd. Deze infrastructuur had op 16 december 2022 opgeleverd moeten zijn. Tot op heden is de infrastructuur niet opgeleverd. Vanuit de laatste afstemming tussen de ^{5.1.2.e} Paragon en Kiesraad is aangegeven dat de testomgeving op 15 mei 2023 gereed is. Na deze datum kan Paragon pas starten met de systeemtesten en End to End testen. De aanvang van de door de Kiesraad uit te voeren

acceptatietesten zullen plaatsvinden op de KPN Acceptatie-omgeving. Deze staat gepland om op 26 mei 2023 te worden opgeleverd.

Oplevering 11 april 2023 en voorstellen voor aangepaste scope eerste oplevering

- Conform het optie-dossier dient de oplevering van 11 april 2023 de DHV onderdelen herindelings-, gemeenteraads- en Europees parlamentsverkiezing bevatten.
- De Kiesraad verwacht bij een oplevering complete en goed functionerende software en deze voldoet aan de definition of done⁷ (zie bijlage P aanbesteding)
- Op basis van de huidige status en nog 10 weken tot finale oplevering op 11 april, heeft het projectteam aan Kiesraadzijde geen vertrouwen in de haalbaarheid, volledigheid en het daarbij geleverde kwaliteitsniveau van het DHV-systeem.
- Om een goede oplevering op 11 april 2023 te kunnen realiseren is er in de planning van Paragon één maand testtijd gereserveerd. Gezien de huidige stand van zaken past deze testperiode niet in de planning.
- De planning die in het voorstel van 16 januari jl. is afgegeven om tot oplevering te komen, is wat het projectteam aan Kiesraadzijde betreft niet realistisch, niet afgestemd met de 5.1.2.e Kiesraad en niet haalbaar gezien de ervaringen uit het verleden.
- In het licht van al het bovenstaande en omdat er voortdurende signalen kwamen over het achterblijven van kwaliteit, volledigheid en tijdigheid heeft op 21 november 2022 een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen voorzitter van de Kiesraad, de 5.1.2.e van de Kiesraad en 5.1.2.e (5.1.2.e Paragon Group) en 5.1.2.e (CEO Paragon Benelux).
- In het overleg van 21 november 2022 is afgesproken te komen tot een pakketoplossing waarin een andere manier van samenwerken tot versnelling in oplevering en verbetering in kwaliteit zou moeten leiden, er een andere invulling van de drie oplevermomenten kon worden verkend en een scope-issue van HSB in een pakket zouden worden opgenomen.
- Na dit bestuurlijk overleg heeft de Kiesraad twee keer een voorstel gedaan voor de invulling van deze pakketoplossing (15 december en 23 december 2022). Deze zijn niet omarmd door Paragon.
- Ook heeft 5.1.2.e Kiesraad op 5 december 2022 een conceptvoorstel gedaan voor een alternatieve invulling van de drie opleveringen.
- Op 23 december 2022 heeft de Kiesraad een email gestuurd met daarin de keuze voor twee scenario's om tot een oplossing te komen (packagedeal: HSB/NBSB, Iteratief samenwerken en scope conform optie dossier).
- Op 10 januari 2023 heeft Paragon (5.1.2.e) gereageerd op het voorstel van de Kiesraad van 23 december jl. maar niet met een keuze voor een van de twee scenario's.
- Na nadere interactie heeft Paragon uiteindelijk op 16 januari 2023 een voorstel gedaan voor een alternatieve pakketoplossing, met opleveringen voorgesteld conform het voorstel van de 5.1.2.e van de Kiesraad van 5 december 2022.
- Dit voorstel van 16 januari 2023 is een week later nader door Paragon nader onderbouwd. Hieruit bleek dat Paragon, waar het gaat om de eerste

---

⁷ Definition of done: De definitie voor wanneer een product volgens de afgesproken voorwaarden als klaar wordt beschouwt.

oplevering, het voorstel van 5 december 2022 volgt, maar een aangepaste, verder gedownsizede variant (met name basisfunctionaliteiten van KS/PG/U/FB in plaats van integrale levering van KS/PG/U en basisfunctionaliteit FB).

- Op 16 januari 2023 heeft er een Kiesraadvergadering plaatsgevonden waarin de situatie met Paragon is besproken. Voorgesteld wordt om dit verder te bespreken in de commissie U vergadering van 26 januari 2023
- Op 23 januari 2023 meldt het projectteam van de Kiesraad aan de ^{5.1.2.e}, na bestudering van het voorstel van Paragon, dat dit niet uitvoerbaar is (oa vanwege de gevraagde sterk verhoogde inzet aan Kiesraadzijde, en omdat duidelijk wordt dat Paragon de eigen voorgestelde planning niet kan realiseren).
- Hierop roept de ^{5.1.2.e} een extra stuurgroep DHV bijeen. Daarin licht het projectteam Kiesraad toe waarom en hoe zij tot deze conclusie komen.
- Voorafgaand aan deze stuurgroepvergadering van 24 januari 2023 stuurt de ^{5.1.2.e} (^{5.1.2.e}) die dag aan de ^{5.1.2.e} een mail met daarin een voorstel van de levering die Paragon wil doen conform voorstel 16 januari 2023. Dat wordt tijdens de stuurgroep vergadering door Paragon toegelicht. Hieruit blijkt dat de scope van realisatie conform voorstel 16 januari wederom wordt gedownsized (t.o.v. het conceptvoorstel Kiesraad van 5 december 2022, waarop het voorstel van Paragon van 16 januari is gestoeld)
- In deze stuurgroep geeft Paragon ook aan dat zijn noch conform optiedossier kunnen voldoen aan de afgesproken oplevering op 11 april 2023, noch dat zij kunnen voldoen aan een levering zoals beschreven in het conceptvoorstel van de ^{5.1.2.e} Kiesraad op 5 december 2022, waarnaar Paragon wel refereert in het voorstel van 16 januari 2023.
- Over de ontstane situatie vindt een ingelast overleg plaats met de commissie Uitvoering van de Kiesraad op 26 januari 2023. Hiervoor is een notitie opgesteld met de stand van zaken DHV.
- Op 26 januari is een extra commissievergadering U ingelast om het voorstel van Paragon van 16 januari 2023 te bespreken (verslag in dossier)
- Op 30 januari 2023 vindt een overleg plaats over de ontstane situatie met de voltallige Kiesraad waarin de uitkomsten van de commissie U vergadering met de leden wordt gedeeld alsmede het voorstel van Paragon van 16 januari 2023 (verslag in dossier)
- Op 13 februari 2023 is er Kiesraadvergadering geweest en daarin is de stand van zaken DHV besproken waar werd aangegeven dat de Paragon casus met ^{5.2.1 i.c.m. 5.1.2.i} en ook in een breder overleg met CDI Office, CIO Office, CZW, D&B, RIS is besproken (verslag in dossier)
- Op 27 februari is er een Kiesraadvergadering geweest waarbij de ^{5.2.1 i.c.m. 5.1.2.i} is uitgenodigd voor een toelichting op de situatie Paragon en tevens is een concept tekstvoorstel (als reactie op het Paragon voorstel van 16 januari 2023) besproken (verslag dossier)
- Op 13 maart is een Kiesraadvergadering geweest waarin is besproken dat de conceptbrief gereed is waarin wordt aangegeven aan Paragon dat de Kiesraad de fatale datum van 11 april 2023 zal handhaven (verslag in dossier)
- Op 27 maart is er een Kiesraadvergadering om de situatie met betrekking tot Paragon te bespreken waarin wordt voorgesteld om de review werkzaamheden uitgevoerd door de Kiesraad extern te laten toetsen. De

Datum
19 april 2023

Blad
10 van 10

brief aan Paragon met daarin de fatale datum van 11 april 2023 is verstuurd op 20 maart 2023 (verslag in dossier).

- Op 3 april 2023 is er een korte ingelaste Kiesraadvergadering om de situatie met betrekking tot Paragon nader te bespreken (verslag in dossier)
- Op 17 april 2023 is er extra Kiesraadvergadering waarin wordt besloten om 5.2.1 i.c.m. 5.1.2.i

Brief- en mail-wisseling Paragon – Kiesraad m.bt. oplevering 11 april 2023

Er zijn in de afgelopen periode brief- en mail-wisselingen geweest tussen Paragon en de Kiesraad m.b.t. de oplevering van 11 april 2023.

- Op 16 januari 2023 stuurt Paragon een 'concreet voorstel om voortgang te boeken met DHV'
- Op 8 februari 2023 stuurt 5.1.2.e een mail naar 5.1.2.e met een antwoord op het voorstel van 16 januari 2023 en geeft aan daarmee niet akkoord te gaan
- Op 20 maart stuurt de Kiesraad een brief aan Paragon waarin wordt aangegeven dat Paragon zich dient te houden aan de oplevering van 11 april conform optie-dossier
- Op 20 maart ontvang de Kiesraad een brief van Paragon waarin 'melding van de dreigend vertraging eerste oplevering DHV' wordt gemaakt.
- Op 31 maart ontvangt de Kiesraad een brief van Paragon met een reactie op de brief van de Kiesraad van 20 maart waarin de oorzaak van de vertraging bij de Kiesraad wordt gelegd.
- Op 5 april 2023 stuurt de Kiesraad een brief naar Paragon met een reactie op de brief van de Kiesraad op 20 maart 2023
- **Op 21 april 2023 verstuurt de Kiesraad de Ontbindingsbrief (per mail en aangetekende post) naar Paragon met daarbij een reactie op de brief van Paragon van 31 maart 2023.**

From: "5.1.2.e"
Sent: Fri, 21 Apr 2023 15:55:24 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>; "5.1.2.e"
<5.1.2.e@pelsrijcken.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>; "5.1.2.e"
5.1.2.e" <5.1.2.e@pelsrijcken.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e"
<5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e"
<5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>
Subject: FW: Brief Kiesraad ontbinding en opzegging overeenkomst
Attachments: Brief Kiesraad ontbinding en opzegging overeenkomst.pdf, reactie Kiesraad op brief Paragon 31 maart 2023.pdf, DHV- Nieuwsbericht.pdf

Hi Allen,

Bijgaand het bericht wat zojuist is uitgestuurd naar Paragon.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e
5.1.2.e

.....
KIESRAAD
Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag
Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag
.....

T 5.1.2.e
E 5.1.2.e@kiesraad.nl
W www.kiesraad.nl

Van: 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 21 april 2023 15:30
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
CC: '5.1.2.e' <5.1.2.e@paragon-cc.nl>
Onderwerp: Brief Kiesraad ontbinding en opzegging overeenkomst

Beste 5.1.2.e

Volgend op het gesprek dat voorzitter Wim Kuijken, jij en ik afgelopen dinsdag voerden ontvang je hierbij de brief waarmee de Kiesraad de overeenkomst met Paragon ontbindt en opzegt.

Zorgvuldigheidshalve geef ik – ook voor de communicatiemedewerkers bij Paragon - hierbij ook de contactgegevens van 5.1.2.e 5.1.2.e : 5.1.2.e @kiesraad.nl / 5.1.2.e Bijgevoegd nieuwsbericht verschijnt vandaag om 16 uur op onze site.

Ik stel voor dat we – zoals we ook afgelopen dinsdag bespraken – komende week weer even contact hebben met elkaar.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

.....
KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

.....

T 5.1.2.e / 5.1.2.e

E 5.1.2.e @kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

Paragon Customer Communications

5.1.2.e

Braillestraat 6
2652 XV Berkel en Rodenrijs
Nederland

Onderwerp

Ontbinding en opzegging overeenkomst

Geachte 5.1.2.e

De afgelopen weken hebben wij verscheidene keren contact gehad over de zorgen van de Kiesraad over de voortgang van de uitvoering van de Overeenkomst Digitale hulpmiddelen verkiezingen (hierna: de Overeenkomst). Inmiddels zijn die zorgen in zóverre werkelijkheid geworden dat Paragon Communicatie Services B.V. (hierna: Paragon) de overeengekomen fatale termijn van 11 april 2023 voor de oplevering van het DHV onderdeel Herindelings-, Gemeenteraads- en Europees parlamentsverkiezing niet heeft gehaald.

De Kiesraad vreest dat als hij instemt met nader uitstel de ontstane vertraging voor de oplevering van het DHV alleen maar verder zal oplopen. Ik verwijs naar de in mijn brief van 4 april 2023 geuite zorgen, die u niet hebt weggenomen. De Kiesraad kan en wil dat risico niet nemen.

De Kiesraad heeft daarom besloten om de Overeenkomst per vandaag te ontbinden. Dat doe ik hierbij.

De Kiesraad is zondermeer tot ontbinding gerechtigd. Paragon verkeert op basis van verscheidene gronden in verzuim. In de eerste plaats vanwege het verstrijken van de fatale termijn van 11 april 2023. Daarnaast heeft Paragon niet gepresteerd binnen de in de brief van 20 maart 2023 gestelde termijnen voor oplevering van het FSD en de IT-infrastructuur. Ook heeft Paragon bij herhaling aangegeven niet te zullen nakomen.

Zekerheidshalve zegt de Kiesraad subsidiair de Overeenkomst ook op (artikel 4.5 van de Overeenkomst en artikel 30.6 van de ARBIT 2018). Opzegging vindt met onmiddellijke ingang plaats.

KIESRAAD

Datum

21 april 2023

Ons kenmerk

2023-0000223325

Inlichtingen

5.1.2.e

T 5.1.2.e

Uw kenmerk

Blad

1 van 2

Bezoekadres

Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag
Nederland

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Internetadres

www.kiesraad.nl

E-mailadres

kiesraad@kiesraad.nl

Datum
21 april 2023

Kenmerk

Onderdeel
Kiesraad

Blad
2 van 2

De Kiesraad had uiteraard graag de samenwerking met Paragon tot een succes gemaakt. In zoverre spijt het mij dat ik u niet anders kan berichten. De Kiesraad vertrouwt erop dat wij in onderling overleg tot een goede afwikkeling kunnen komen en niet zullen verzanden in een juridisch geschil. Ik neem in dat kader binnenkort contact met u op om een afspraak in te plannen om de afwikkeling te bespreken, waaronder de wijze van terugbetaling van de voorschotbetalingen á 6 miljoen euro die tot op heden zijn gedaan.

Ter completering van uw dossier stuur ik bijgaand nog een reactie op uw brief van 31 maart 2023.

Met vriendelijke groet,

De Kiesraad,
voor deze

5.1.2.e

W.J. Kuijken
Voorzitter

Paragon Customer Communications

5.1.2.e

Braillestraat 6
2652 XV Berkel en Rodenrijs
Nederland

Onderwerp

reactie Kiesraad op brief Paragon 31 maart 2023

KIESRAAD

Datum

21 april 2023

Ons kenmerk

2023-0000214794

Inlichtingen

5.1.2.e

T 5.1.2.e

Uw kenmerk

Blad

1 van 13

Aantal bijlagen

2

Bezoekadres

Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag
Nederland

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Internetadres

www.kiesraad.nl

E-mailadres

kiesraad@kiesraad.nl

Geachte 5.1.2.e beste 5.1.2.e

Zoals aangekondigd, kom ik bij u terug op uw brief van 31 maart 2023 en de daarbij behorende bijlagen. In verband daarmee bericht ik u als volgt.

Inmiddels is wel duidelijk dat wij een andere visie hebben op de uitvoering Overeenkomst Digitale Hulpmiddelen Verkiezingen (hierna: de Overeenkomst). Zoals ik in mijn eerdere brieven heb toegelicht, meent de Kiesraad immers, anders dan Paragon, dat hij weldegelijk de vereiste medewerking heeft verleend aan de uitvoering van de Overeenkomst.

De Kiesraad kiest er voor om niet op alle punten uit uw brief en de daarbij behorende bijlagen van 31 maart 2023 te reageren, maar zich te beperken tot de hoofdlijnen. Ik verwijs daarvoor naar de **bijlage** bij deze brief. Voor de goede orde merk ik daarbij op dat het feit dat de Kiesraad er nu voor kiest niet op al uw punten uitgebreid te reageren, niet betekent dat de Kiesraad de onbesproken punten erkent.

Zoals de Kiesraad reeds verscheidene keren aan u heeft laten weten, zal de Kiesraad volgende week besluiten welke consequenties hij zal verbinden aan het niet-halen van de termijn van 11 april 2023 door Paragon. Tot nader bericht zal de Kiesraad zijn betalingsverplichtingen blijven opschorten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

W.J Kuijken
Voorzitter Kiesraad

Datum
21 april 2023

Kenmerk

Onderdeel
Kiesraad

Blad
2 van 13

Reactie op bijlage 1 bij de brief van 31 maart 2023

Punt 2: Opleverdatum van 11 april 2023 is een fatale termijn

De Kiesraad begrijpt het standpunt van Paragon onder randnummer 2 zo dat Paragon meent dat de opleverdatum van 11 april 2023 geen fatale termijn is. Paragon miskent echter dat partijen 11 april 2023 uitdrukkelijk als zodanig hebben aangewezen. De Kiesraad verwijst onder meer naar de e-mail van Paragon (5.1.2.e) van 13 mei 2022.

Partijen hebben ook nooit een andersluidende afspraken gemaakt. Weliswaar is verscheidene keren over zogenoemde pakketoplossingen gesproken, maar daarover is nooit overeenstemming bereikt.

Punt 3: Ultieme poging Paragon bij het bereiken van een pakketvoorstel

Hoewel de betekenis daarvan dus beperkt is, schrijft Paragon ten onrechte dat Paragon in de week van 19 december 2023 een ultieme poging heeft gedaan om overeenstemming te bereiken. Paragon heeft op 19 december 2023 een voorstel van de Kiesraad afgewezen. Nadien heeft de Kiesraad op 23 december 2023 een hernieuwd voorstel gedaan aan Paragon, waarop Paragon nooit inhoudelijk heeft gereageerd.

Punt 4: De Kiesraad heeft tijdig gereageerd op het voorstel van 16 januari 2023

Voor het eerst op 16 januari 2023 heeft Paragon een pakketvoorstel gedaan aan de Kiesraad. Tot dat moment zijn er wel voorstellen gedaan door Paragon, maar die zagen slechts op deelaspecten.

Het is niet zo dat de Kiesraad pas op 16 maart 2023 heeft gereageerd op dat voorstel. Paragon heeft zelf haar voorstel "gedownsized" op 24 januari 2024. Nadien heeft de Kiesraad (5.1.2.e) zowel op 25 januari (5.1.2.e) als 3 februari 2023 (5.1.2.e) aan Paragon laten weten dat dit voorstel voor de Kiesraad niet acceptabel was.

Dat lijkt mij alleszins redelijk, zou dat al relevant zijn voor de ontstane vertraging.

Punt 5: Paragon haalt de overeengekomen oplevertermijnen niet en hetgeen Paragon wel oplevert is van onvoldoende kwaliteit

In haar plan van aanpak van 1 juli 2022 heeft Paragon een uitgebreide projectplanning opgenomen die uiteindelijk zou moeten resulteren in het halen van de overeengekomen fatale termijnen door Paragon. Die planning is natuurlijk niet betekenisloos.

Feit is dat Paragon die planning op veel punten niet heeft gehaald. Zo zijn de ontwerpdocumenten en infrastructuur niet conform planning opgeleverd. En inmiddels weten wij ook dat Paragon de fatale termijn van 11 april 2023 niet heeft gehaald.

Het is niet zo dat de Kiesraad aan de ontwerpdocumenten geen inhoudelijke eisen mag stellen. Die documenten dienen toch op zijn minst van het niveau te zijn dat van een redelijk handelend IT-leverancier mag worden verwacht, zeker

in het licht van het grote belang van het goede functioneren van het DHV. Ook dienen de documenten compleet en voldoende duidelijk te zijn. Paragon heeft zelf aangegeven dat aan deze eisen in dit geval niet is voldaan.

Punt 6: Gebrek aan kennis Nederlandse taal

De Kiesraad verbaast zich dat Paragon de verantwoordelijk voor gebrek aan kennis van de Nederlandse taal bij medewerkers van Paragon op de Kiesraad afschuift. In de Overeenkomst zijn wij immers uitdrukkelijk overeengekomen dat de voertaal Nederlands is. Paragon heeft zich gecommitteerd aan die eis, en dient voor de naleving daarvan dus ook voor zorg te dragen.

Tolken en vertaalbureaus zijn, voor zover de Kiesraad dat kan beoordelen, maar mondjesmaat ingeschakeld door Paragon. Slechts één keer heeft een tolk deelgenomen aan een workshop. Het merendeel van het vertaalwerk is met Deepl en/of door ^{5.1.2.e} gedaan.

Punt 8: Oplevering BRD

Het BRD zou op 4 juli 2022 door Paragon worden opgeleverd. Paragon ontkent dat ook niet. Weliswaar is vervolgens op 13 juli 2022 een versie van het BRD opgeleverd, maar aard en omvang van de opmerkingen van de Kiesraad waren zodanig dat de Stuurgroep DHV op 25 juli 2023 vervolgens besloot om niet in te stemmen met deze versie. Ook ^{5.1.2.e} gaf tijdens die stuurgroep aan dat het BRD nog niet gereed was.

Nadien heeft Paragon op 11 augustus 2022 een v1.2 van het BRD opgeleverd. Het klopt dat de Kiesraad daarop 18 augustus 2022 heeft gereageerd en dat er negentien openstaande punten waren.

Uiteindelijk heeft het tot 8 september 2022 geduurd voordat er een voldragen versie van het BRD was. Deze versie is uiteindelijk, na nog een feedbackronde, (voorwaardelijk) goedgekeurd tijdens de stuurgroepvergadering van 20 oktober 2022.

Punt 9: Oplevering FSD

Initieel zou oplevering van het FSD op 4 juli 2022 plaatsvinden. Op verzoek van Paragon is deze oplevertermijn verplaatst naar 25 juli 2022.

Uiteindelijk heeft het tot 22 augustus 2022 geduurd totdat Paragon een eerste versie van het FSD opleverde. In de e-mail van 22 augustus 2022 waarbij Paragon het FSD opleverde, gaf Paragon zelf aan dat het FSD op dat moment nog incompleet was.

Onder die omstandigheden kan Paragon moeilijk volhouden dat zij het FSD tijdig heeft opgeleverd.

Datum
21 april 2023

Kenmerk

Onderdeel
Kiesraad

Blad
4 van 13

Punt 10: Goedkeuring FSD

Paragon blijft de Kiesraad verwijten dat hij eisen stelt aan de volledigheid en kwaliteit van het FSD. Paragon lijkt echter te miskennen dat het goede functioneren van het DHV randvoorwaardelijk is voor het verkiezingsproces in Nederland, en daarmee het functioneren van de democratische rechtstaat in Nederland. In dat licht bezien is het niet meer dan logisch dat de Kiesraad een duidelijk, volledig en voldragen FSD verlangd van Paragon. Tot op heden is dat er nog niet. Ik verwijs naar mijn eerdere brieven.

Punt 12: Oplevering infrastructuur

Voor zover de Kiesraad weet, heeft hij alle informatie die u noemt onder punt 12 van bijlage 1 tijdig verstrekt. In de reactie op uw bijlage 2 ga ik daar nader op in.

Niet eerder heeft Paragon laten weten dat het ontbreken van informatie de reden zou zijn van niet-tijdig opleveren van de infrastructuur. Dit terwijl Paragon op grond van artikel 4.3 van de ARBIT 2018 verplicht is dit expliciet aan de Kiesraad aan te geven.

Punt 13: Demo's

Anders dan u schrijft is het besluit om de tweede demo niet door te laten gaan ook genomen omdat Paragon zelf de inhoud daarvan onvoldoende vond om te delen met de klankbordgroep. Ik verwijs naar het e-mailbericht van 20 december 2022 van ^{5.1.2.e} aan ^{5.1.2.e} waarin dit expliciet is vastgelegd.

Punt 14: Medewerking Kiesraad

U schrijft dat de Overeenkomst duidelijk is over de verplichtingen en verantwoordelijkheden van de Kiesraad. Noch de tekst van Bijlage 1 noch de voetnoot maken evenwel duidelijk waar u op doelt. Dit terwijl de Kiesraad eerder ook al naar uw stellingen op dit punt heeft gevraagd.

Feit is dat dat het FSD tot op de dag van vandaag naar het oordeel van de Kiesraad nog steeds incompleet en kwalitatief onvoldoende is. Ik verwijs naar mijn eerdere brieven. Dat er de afgelopen maanden voortgang is gemaakt, doet daar niet aan af.

Punt 15: Onvolledigheid van het FSD

Het gebruik van de tools heeft uiteraard (grote) impact op de (totaal)oplossing. Het verbaast de Kiesraad daarom dat Paragon meent dat deze geen plek hebben in het FSD.

Voor de BRP-koppeling geldt dat de beschrijving van deze koppeling, ondanks herhaaldelijk commentaar van de Kiesraad, dermate onduidelijk was, dat analisten van de Kiesraad, in overleg met de analisten van Paragon, hebben besloten om zelf deze koppeling te beschrijven. U kunt daarmee moeilijk volhouden dat de beschrijving van de koppeling door Paragon volstond.

Punt 16: Slechte kwaliteit van de vertalingen

Zoals ik hiervoor onder punt 6 al aangaf, zijn partijen overeengekomen dat de voertaal Nederlands is. De Kiesraad is er dus nooit vanuit gegaan dat vertalingen een aandachtspunt zouden zijn, en hoefde dat ook niet.

De kwaliteit van de vertalingen is bovendien steeds van onvoldoende niveau geweest (halve zinnen, onbegrijpelijke zinnen, verkeerde terminologie etc.), hetgeen tot vertraging heeft geleid. De Kiesraad heeft de indruk dat het merendeel van de teksten met Deepl, een online vertaalmachine is vertaald.

Punt 17 en punt 18: Non-functionele eisen

Als de Kiesraad uw opmerkingen goed begrijpt, schrijft Paragon dat pas tijdens de performancetesten de performance van het DHV zal worden vastgesteld. Dat lijkt mij een ongebruikelijke werkwijze. Mijn beeld is dat op voorhand, in lijn met de overeengekomen eisen, de performance van het DHV moet worden bepaald. Tijdens de performance testen wordt vervolgens vastgesteld of die performance ook wordt behaald.

Punt 19: Verwijzingen in het FSD

Zoals de Kiesraad al veelvuldig heeft toegelicht, is het FSD dermate ongestructureerd, dat het heel moeilijk of zelfs onmogelijk is om de samenhang tussen verschillende onderdelen vast te stellen. Dat is dus een kwaliteitsissue.

De businessanalisten van Paragon lopen daar zelf ook tegen aan. De Kiesraad heeft daarom de businessanalisten van Paragon aangeraden om gebruik te maken van klikpaden en site-maps, om uiteindelijk de ontwerpfase te versnellen en tot een kwalitatief voldoende document te komen. Dat levert geen tekortkoming op van de zijde van de Kiesraad.

Punt 20: Kwaliteit van het FSD

De Kiesraad verlangt geen perfectie. Gelet op de aard en omvang van het FSD verwacht de Kiesraad wel dat het FSD volledig en dermate gedetailleerd is dat de Kiesraad (i) weet wat Paragon gaat bouwen en (ii) vervolgens tijdens de acceptatietesten kan vaststellen of hetgeen is gebouwd ook is wat partijen zijn overeengekomen. Aan die eisen voldoet het FSD vandaag de dag nog steeds niet.

Daarbij speelt mee dat Paragon er steeds op heeft gewezen dat na goedkeuring van het FSD aanpassingen van het FSD als meerwerk zouden kwalificeren. Ook onder die omstandigheid kan Paragon niet van de Kiesraad verlangen dat hij instemt met een onvolledig FSD.

Als voor Paragon onduidelijk is of was wat de kwaliteit zou moeten zijn van het FSD, dan had Paragon dat aan de Kiesraad kunnen vragen, zowel voorafgaand aan het sluiten van de Overeenkomst als nadien.

Datum
21 april 2023

Kenmerk

Onderdeel
Kiesraad

Blad
6 van 13

Punt 22: Downsizing van de scope

Door ^{5.1.2e} is zowel op 25 januari 2023 als op 3 februari 2023 aangegeven dat de voorgestelde scope-aanpassing door Paragon onacceptabel is voor de Kiesraad. Daarmee waren alle pakketoplossingen van tafel,

Paragon kon niet eenzijdig besluiten tot een scope-aanpassing. Zie in dat kader ook artikel 3 van de ARBIT 2018.

Reactie op bijlage 2 bij de brief van 31 maart 2023

1. Uitblijven van een schriftelijke reactie van de Kiesraad

De Kiesraad begrijpt het eerste punt dat u tracht te maken in bijlage 2 niet zo goed. Enerzijds verwijt u dat de Kiesraad belangrijke besluiten mondeling heeft gecommuniceerd, anderzijds ontkent u dat de betreffende communicatie heeft plaatsgevonden. Die stellingen zijn niet met elkaar te verenigen.

Wat daar ook van zij, zoals ik in reactie op Bijlage 1 heb aangegeven, heeft ^{5.1.2.e} op 25 januari 2023 (^{5.1.2.e}) en 3 februari 2023 (^{5.1.2.e}) contact gehad met Paragon en is tijdens dit contact aangegeven dat “downsizing” van de voorgestelde pakketoplossing voor de Kiesraad onacceptabel was.

Als er onduidelijkheid bij Paragon had bestaan over de scope van de oplevering, had het op haar weg gelegen hier expliciet navraag naar te doen bij de Kiesraad. Ook dat is niet gebeurd.

De Kiesraad begrijpt overigens niet zo goed wat de relevantie is van dit punt. Zolang het pakketvoorstel van Paragon door de Kiesraad niet is geaccepteerd, diende Paragon conform de overeengekomen eisen op te leveren.

Dat is niet gelukt, en het is ook niet gelukt om op 11 april 2023 een beperkte oplevering op te leveren.

2. Voorbeelden van uitstel

Onder punt 2 geeft u enkele voorbeelden waaruit zou blijken dat de Kiesraad kennelijk onvoldoende met Paragon is meebewogen om te komen tot een voldragen FSD. Anders dan in uw andere stellingen, lijkt u daarbij tot uitgangspunt te nemen dat, zoals de Kiesraad meent, het FSD inderdaad kwalitatief onvoldoende en onvolledig is. U meent nu echter dat dat niet de schuld van Paragon is, maar van de Kiesraad.

U miskent echter dat het de verantwoordelijkheid van Paragon is om een voldragen FSD op te leveren. De Kiesraad is steeds bereid geweest om met Paragon mee te denken, maar dat ontslaat Paragon niet van deze verplichting.

Gezien de grote hoeveelheid input die de Kiesraad geeft gegeven voor het FSD, en zelfs de bereidheid die hij heeft getoond om delen daarvan zelf te schrijven, kan Paragon moeilijk volhouden dat de Kiesraad onvoldoende medewerking heeft verleend.

Paragon heeft bij herhaling plannings voorgesteld zonder die af te stemmen met de Kiesraad. Onder die omstandigheid kan niet van de Kiesraad worden verwacht dat hij op stel en sprong beschikbaar is om input te leveren. De Kiesraad heeft steeds binnen enkele dagen zijn input geleverd. Ook in de perioden waarin nieuwe plannings moesten worden vastgesteld, is door medewerkers van de Kiesraad doorgewerkt aan het reviewen van stukken.

Het voorstel van Paragon om in enkele sessies het FSD af te ronden is door de Kiesraad terecht als niet-realistisch bestempeld. De praktijk wijst uit dat daarvoor meerdere iteraties nodig zijn. Dat vandaag de dag het FSD nog steeds onvolledig is toont dat wel aan. Onder die omstandigheid kan Paragon moeilijk volhouden dat het FSD in één of enkele workshops had kunnen worden afgerond.

Het overzicht in uw brief bevat de nodige fouten of onvolledigheden. Hieronder benoem ik enkele voorbeelden.

- *Op 13 oktober heeft de Kiesraad, na intern overleg, dit voorstel afgewezen en Paragon gevraagd een nieuw voorstel te doen. De reden voor de afwijzing was het idee om de draftversie van de FSD in het Engels met elkaar te delen en te bespreken. Daar ging de Kiesraad niet mee akkoord.*

Dit betreft een eenzijdige weergave van de werkelijkheid.

Partijen zijn overeengekomen dat bij de uitvoering van de Overeenkomst de voertaal Nederlands zou zijn. Paragon kon uiteraard niet eenzijdig besluiten die voertaal te wijzigen, zeker niet voor wat betreft het FSD dat uiteindelijk de werking van de oplossing zou moeten beschrijven.

De planning die Paragon voorstelde was ook onrealistisch en op geen enkele wijze afgestemd met de Kiesraad. Zo ging Paragon er in haar planning vanuit dat de Kiesraad zijn reactie op de KS module op 11 oktober 2022 zou aanleveren, terwijl de planning pas op 12 oktober 2022 met de Kiesraad werd gedeeld.

Dit is zowel telefonisch als per e-mail met Paragon afgestemd. Ik verwijs naar de e-mail [5.1.2.e](#) van 13 oktober 2022.

- *Op 24 oktober heeft Paragon dit nieuwe voorstel, eerdere bezwaren in aanmerking genomen, aan de Kiesraad voorgelegd. In dit voorstel wordt gestreefd naar een goedkeuring van het FSD per 12 december. Dit voorstel is door de Kiesraad op 26 oktober afgewezen. De Kiesraad heeft aangegeven meer review tijd nodig te hebben dan was ingepland.*

De Kiesraad heeft op 26 oktober 2022 aangegeven één week de tijd nodig te hebben voor het reviewen van het FSD. Dat acht de Kiesraad niet meer dan redelijk.

- *Om dan in ieder geval uiting te geven aan de wens de BA's fysiek samen te laten werken, heeft Paragon op 2 november voorgesteld de Paragon BA's op 8 en 9 november ten kantore van de Kiesraad gezamenlijk één module van het FSD te behandelen en af te ronden. De Kiesraad heeft dit voorstel niet geaccepteerd.*

Met dit voorstel is de Kiesraad niet bekend.

- *Op 10 november heeft de Kiesraad Paragon van commentaar voorzien op dit voorstel. Hoewel het voorstel van Paragon was gebaseerd op door de Kiesraad aangegeven reviewtijd per module; geeft de Kiesraad nu aan bijna dubbel zoveel reviewtijd nodig te hebben.*

De Kiesraad heeft steeds aangegeven vijf werkdagen nodig te hebben voor de review. Daar werd in de planning van Paragon geen rekening mee gehouden. De reactie van de Kiesraad was dus volledig in lijn met de eerdere reacties.

- *Op 17 november verwerpt de Kiesraad het hernieuwde voorstel. Nu wenst de Kiesraad nog een extra review ronde per module. En moet er rekening gehouden worden met afwezigheden van medewerkers.*

U laat na te vermelden dat ten tijde van de reactie van de Kiesraad op 17 november 2022 Paragon zelf ook al was vertraagd met de oplevering van de KS module en de KS wireframes. De planning van Paragon was om die reden op dat moment al niet meer actueel.

Er zouden reviews moeten plaatsvinden in de kerstvakantie. De Kiesraad acht het niet onredelijk dat hij van Paragon vroeg daar in haar planning rekening mee te houden.

Daarbij komt dat de Kiesraad alle reden had om aan te geven dat er per reviewronde meerdere iteraties nodig zouden zijn. De praktijk wees immers uit dat na twee iteraties de benodigde kwaliteit nog niet aanwezig was.

- *Bovendien weigert de Kiesraad deze workshop te betitelen als workshop maar hanteert men de term "werksessie".*

De term werksessie is gehanteerd om daarmee aan te geven dat er nog geen finaal FSD document beschikbaar was om te beoordelen en goed te keuren.

3. Voorbeelden van veranderend ontwerp

Onder punt 3 van bijlage 2 noemt u enkele voorbeelden waaruit zou blijken dat de Kiesraad tussentijds andere eisen stelt aan het ontwerp van het DHV, hetgeen tot vertraging zou hebben geleid. Dat klopt niet. Ik merk het volgende op.

Voor wat betreft het verkiezingsorgaan NBSB geldt dat Paragon dat onderdeel ten onrechte buiten scope heeft geplaatst. Zoals al bij herhaling is toegelicht door de Kiesraad, blijkt uit de aanbestedingsstukken voldoende duidelijk dat NBSB ook onderdeel uitmaakt van het DHV. Als discussie daarover tot vertraging zou hebben geleid, is dat uitsluitend te wijten aan Paragon die de verplichting tot realisatie daarvan in twijfel heeft getrokken.

Het verbaast mij dat Paragon nu ook de discussie over de zogenaamde *basic data* opwerpt als reden voor vertraging. Zoals de Kiesraad in zijn e-mails van 8 november 2022 reeds heeft toegelicht, is voor Paragon steeds duidelijk geweest dat de Kiesraad de basic data niet zou kunnen goedkeuren zolang de Functioneel Beheer Module niet volledig zou zijn beschreven in het FSD. Zonder context, is de waarde van een overzicht met basic data beperkt. Het kan dus niet als een verrassing zijn gekomen dat de Kiesraad voor het eerst op 10 januari 2023 met een reactie op de basic data kwam.

Dat dit tot extra werk voor Paragon heeft geleid, is nieuw voor de Kiesraad.

4. Voorbeelden van het te laat verstrekken van informatie

Onder punt 4 van bijlage 2 geeft u twee voorbeelden van situaties waarin de Kiesraad informatie te laat zou hebben verstrekt. Die voorbeelden kloppen echter niet. Ik licht dat hierna toe.

- *Op 14 februari stuurt Paragon een mail naar Kiesraad dat voor het afstemmen van de fysieke connectie voor de LogCollector, contact kan worden opgenomen. Als de fysieke connecties duidelijk zijn, kunnen de functionele afspraken gemaakt worden. Op 14 maart wordt duidelijk dat hier nog geen actie op is ondernomen.*

Al sinds augustus 2022 probeert de Kiesraad security logging in te richten, waarbij de log collector een vitale rol speelt. Hiertoe hebben Paragon, Logius (die de security monitoring in hun SOC zal operationaliseren) en de Kiesraad vanaf augustus een tweewekelijks overleg. Tot twee keer toe heeft Logius, in hun kwartaalplanning (Q3 2022 en Q1 2023), op basis van door Paragon aangeleverde informatie over de verwachte oplevering van de log collector, ruimte gereserveerd voor het aansluiten van de log collector op hun SIEM omgeving.

Tot en met het overleg van 14 maart 2023 is de boodschap vanuit Paragon consistent geweest dat er nog geen koppeling gerealiseerd kon worden, omdat de log collector nog niet gereed was. De opleverdatum voor de log collector was initieel oktober 2022. Dit is

later door Paragon verschoven naar december 2022, januari 2023 en maart 2023. Ook tijdens het overleg van 14 maart 2023, gaf Paragon aan dat er onvoldoende informatie is over de technische details voor een fysieke koppeling.

Op 15 maart 2023 koppelt Paragon terug tijdens een security en connectiviteitsoverleg dat de informatie er wel is, en stelt voor om technische experts bij elkaar te brengen. Dit gebeurt tijdens het volgende reguliere SOC overleg met Paragon, Logius en de Kiesraad, waar experts vanuit ^{5.1.2.f} bij aansluiten.

Dat de log collector niet tijdig opgeleverd is, en er nog geen koppeling met het SOC van Logius is gerealiseerd, valt de Kiesraad dus niet te verwijten. De oorzaak ligt volledig in het niet tijdig opleveren van de log collector door Paragon.

- *Langdurige oplevering van informatie die nodig is voor de implementatie van de infrastructuur. Zoals: informatie over Diginetwerk, IP reeksen, bepaling en registratie van domeinnamen, oplevering eherkenningsmakelaar, aanmelden Kiesraad bij KPN dienst sealing en signing, mail-server naam (t.b.v. Mail-relay), overeenkomst Kiesraad-RVIG i.v.m. BRP toegang test en pilot omgeving.*

Zoals in de reactie op bijlage 1 is aangegeven, is het ontbreken van deze informatie de reden voor de vertraging in het opleveren van de IT-infrastructuur.

Dat de genoemde informatie niet is verstrekt klopt ook niet. Ik merk het volgende op.

i. Informatie over Diginetwerk

Onduidelijk is welke informatie Paragon mist. ^{5.1.2.f} KPN is de beheerder van één van de koppelnetwerken binnen Diginetwerk. Bij KPN is meer informatie beschikbaar over Diginetwerk dan bij de Kiesraad.

ii. IP reeksen

IP reeksen zijn bedoeld voor allowlisting (security maatregel) op de productieomgeving. Deze zijn niet noodzakelijk voor oplevering – zoals ook gecommuniceerd met Paragon. Het IP adres waarmee de Kiesraad via Diginetwerk de DHV applicatie gaat benaderen is doorgegeven aan Paragon.

iii. Bepaling en registratie van domeinnamen

De binnen DHV te gebruiken domeinnamen voor aan het internet gekoppelde modules zijn al op 6 december 2022 naar Paragon gecommuniceerd (mail aan 5.1.2.e en 5.1.2.e). Op 18 januari 2023 is aan Paragon het IP-adres doorgegeven voor gebruik van de module-U binnen Diginetwerk (mail aan 5.1.2.e en 5.1.2.e). Onduidelijk is of Paragon nog andere domeinnamen mist.

iv. Oplevering e-herkenningsmakelaar

Over de rolverdeling en verdeling van verantwoordelijkheden bij het inrichten van de eHerkenningmakelaar verschillen de Kiesraad en Paragon van mening. Hierover vindt nog overleg plaats tussen beide partijen.

v. Aanmelden Kiesraad bij KPN dienst sealing en signing

De eSealing dienst is, zoals ook door Paragon is bevestigd, volledig voor rekening van Paragon. De Kiesraad is geen partij in het inregelen van deze dienstverlening.

vi. Mail-server naam (t.b.v. mail-relay)

Dit onderwerp is tussen partijen al lang geleden besproken en inmiddels afgehandeld.

Op dit moment staat er nog wel een vraag over welke delen van het DHV gebruik moeten maken van externe mailvoorziening t.b.v. authenticatie. Deze vraag ligt al geruime tijd bij Paragon, en niet bij de Kiesraad.

vii. BRP

De overleggen hierover lopen al vanaf augustus 2022, ook daarbij is Paragon betrokken. De documentatie m.b.t. BRP is al op 24 oktober 2022 gedeeld met Paragon.

Op 26 oktober 2022 is ook ^{5.1.2.f} aangehaakt vanuit Paragon op dit onderwerp.

Pas op 8 februari 2023 geeft Paragon aan gebruik te willen maken van een API voor de koppeling BRP (anders dan initieel beoogd).

5. Voorbeelden van gevallen waarin het gevraagde ontwerp buiten scope valt

Onder punt 5 van bijlage 2 noemt u enkele voorbeelden van gevallen waarin de Kiesraad vragen heeft gesteld die volgens Paragon betrekking zouden hebben op onderdelen die buiten de scope van het DHV zouden vallen.

Wat u met die voorbeelden wilt aantonen is mij niet duidelijk. De Kiesraad neemt aan dat het vragen naar het functioneren van het DHV, in relatie tot haar omgeving, geen tekortkoming van de zijde van de Kiesraad oplevert? Zeker niet gezien het beperkte aantal vragen dat u noemt onder punt 5.

Punt is verder dat zaken als het datamodel en het gebruik van de app voor 2FA van groot belang zijn voor het functioneren van het DHV, zodat de Kiesraad alle redenen heeft om naar dergelijke zaken te vragen.

6. Voorbeelden van niet-functioneel commentaar op documenten

Onder punt 6 van bijlage 2 noemt u enkele voorbeelden van commentaar van de Kiesraad dat niet functioneel zou zijn.

Nog los van het feit dat het merendeel van het commentaar dat u noemt naar het oordeel van de Kiesraad weldegelijk functioneel is, kan dit commentaar uiteraard niet op zich zelf worden beoordeeld. Het maakt onderdeel uit van honderden opmerkingen die business analisten van de Kiesraad de afgelopen maanden hebben gemaakt. Die opmerkingen zijn erop gericht geweest om Paragon in staat te stellen haar contractuele verplichtingen na te komen. Het beperkte aantal voorbeelden die u noemt maakt dat niet anders.

NIEUWSBERICHT WEBSITE KIESRAAD

Kiesraad ontbindt contract met leverancier nieuwe verkiezingssoftware

De Kiesraad heeft besloten om het contract met de leverancier van het digitaal hulpmiddel verkiezingen te ontbinden. Het bedrijf, Paragon Customer Communications, kon de eerste oplevering niet op tijd realiseren. De Kiesraad heeft er geen vertrouwen in dat het digitaal hulpmiddel verkiezingen op het afgesproken moment in september dit jaar kan worden geleverd.

Wim Kuijken, voorzitter Kiesraad: “We zijn als Kiesraad teleurgesteld. De ambitie was om de nieuwe software in gebruik te nemen bij de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni 2024. De lat voor de eisen die we stellen aan de verkiezingssoftware ligt vanzelfsprekend hoog. De afgelopen periode is gebleken dat de leverancier niet tijdig en met voldoende kwaliteit de onderdelen van de programmatuur kan opleveren die op basis van de aanbestedingseisen en de overeenkomst verwacht mag worden. Om te voorkomen dat de Kiesraad in een situatie terecht komt van vertraging en mogelijk oplopende kosten hebben we besloten de overeenkomst met Paragon te ontbinden. We treden in overleg met Paragon over de wijze van terugbetaling van de voorschotbetalingen ter waarde van 6 miljoen euro. De Kiesraad is daarnaast van plan om de huidige verkiezingssoftware OSV2020 de komende jaren door middel van een Europese aanbesteding te continueren, actief te onderhouden en verder te ontwikkelen. Dat zorgt in ieder geval voor de benodigde continuïteit.”

Stapsgewijze ontwikkeling nieuwe software

De komende tijd evalueert de Kiesraad de aanbestedingsprocedure en de geleerde lessen uit het ontwikkelproces van het digitaal hulpmiddel. Tegelijkertijd start de Kiesraad in overleg met het ministerie van BZK, de VNG en de NVVB, met een meer stapsgewijze ontwikkeling van de nieuwe verkiezingssoftware. Dit betekent een geleidelijke aanpak waarin de Kiesraad zelf en samen met externe partijen de nieuwe verkiezingssoftware ontwikkelt en in beheer neemt. In het vervolgtraject zullen gemeenten ook nadrukkelijk betrokken worden. De plannen daarvoor worden de komende tijd uitgewerkt.

Contract Paragon

Op 13 mei 2022 sloot de Kiesraad een overeenkomst met Paragon voor de ontwikkeling van een nieuw digitaal hulpmiddel verkiezingen. Het contract met Paragon had een looptijd van vijf jaar en kon drie keer met vijf jaar verlengd worden.

OSV2020

De bestaande verkiezingssoftware OSV2020 wordt sinds de Tweede Kamerverkiezingen van 2021 gebruikt en actief onderhouden. Voorafgaand aan iedere verkiezing worden de wettelijke eisen en de beveiliging van OSV2020 getoetst. De rapportages van deze toetsen worden altijd door de Kiesraad openbaar gemaakt. Ook voeren gemeenten na gebruik van OSV2020 steekproefsgewijs controles uit op de werking van deze software.

Inlichtingen

5.1.2.e (5.1.2.e Kiesraad):

5.1.2.e [@kiesraad.nl](https://kiesraad.nl) / 5.1.2.e

From: "5.1.2.e"
Sent: Fri, 21 Apr 2023 16:18:43 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@rijksoverheid.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@rijksoverheid.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@minbzk.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>; "5.1.2.e" <5.1.2.e@kiesraad.nl>
Subject: RE: Nieuwsbericht DHV

Beste collega's,

Zojuist is hierover ook de kamerbrief met het ambtsbericht van de Kiesraad in de bijlage aan de Tweede Kamer verzonden, en op rijksoverheid.nl raadpleegbaar.

[Kamerbrief over Digitaal Hulpmiddel verkiezingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Groet, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Verzonden: vrijdag 21 april 2023 16:05

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@rijksoverheid.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@rijksoverheid.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@minbzk.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e@kiesraad.nl>

Onderwerp: Nieuwsbericht DHV

Beste collega's,

Op onze website staat sinds 16 uur het bijgevoegde nieuwsbericht waarin het besluit van de Kiesraad om het contract met Paragon te ontbinden bekend wordt gemaakt.

Namens 5.1.2.e wil ik jullie nadrukkelijk bedanken voor de wijze waarop we de afgelopen hebben samengewerkt. Graag continueren we deze samenwerking om het vervolgtraject vorm te geven.

5.1.2.e !

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

KIESRAAD

Bezoekadres: Zurichtoren, Muzenstraat 85, 2511 WB Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

T 5.1.2.e

E 5.1.2.e@kiesraad.nl

W www.kiesraad.nl

Verslag

Onderwerp
Concept-verslag Kiesraadvergadering 16 januari
2023

KIESRAAD

Datum
16 januari 2023

Blad
1 van 4

Bezoekadres
Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Notulist

5.1.2.e

Locatie

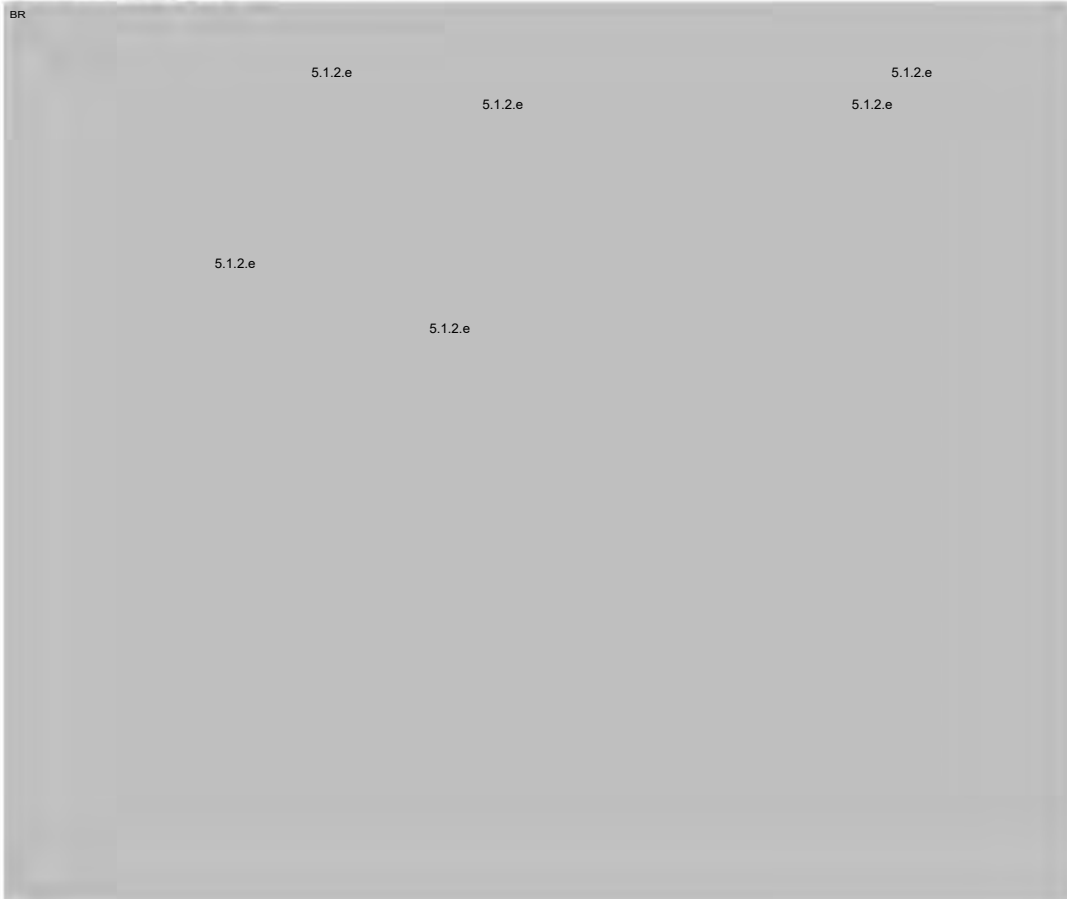
Kees Bormanzaal, Webex

Deelnemers

Dhr. W.J. Kuijken (voorzitter); 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e (digitaal) 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e

1. Opening en vaststelling agenda

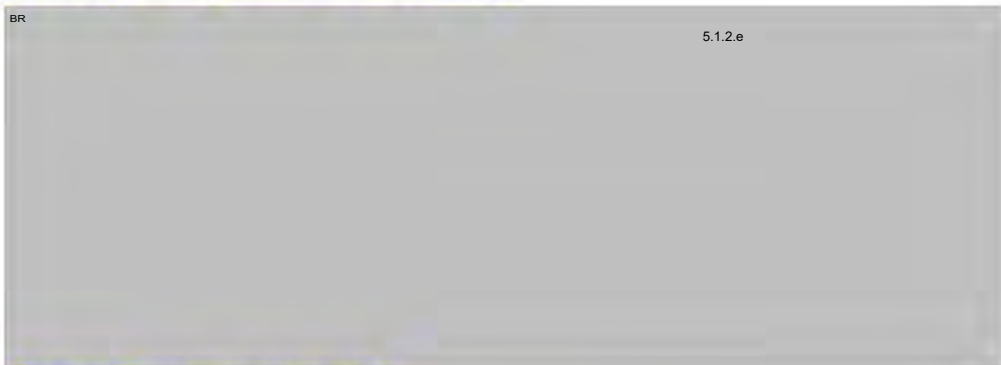
2. Mededelingen

3. Verslag, actiepunten- en besluitenlijst

Het verslag wordt vastgesteld.

De besluitenlijst is ter kennisneming aangenomen.

8. Stand van zaken DHV

Eind november 2022 hebben de voorzitter en ^{5.1.2.e} een bestuurlijk gesprek gevoerd met Paragon (^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} Paragon Group, en ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} CEO Paragon Benelux). Aanleiding was de wederzijds ervaren achterblijvende kwaliteit en tijdigheid van op te leveren tussenproducten door Paragon. In dat gesprek is gesproken om te komen tot een pakketoplossing voor een aantal issues op drie punten:

1. beter samenwerken om kwaliteit en tijdigheid te kunnen bevorderen
2. onderzoeken van een ander opleverschema, door bijvoorbeeld niet per oplevering drie verkiezingstypen op te leveren maar eerst vier modules op te leveren (PG, KS, U, FB) en daarna in tweede en derde oplevering de integrale verkiezingstypen
3. het vinden van een oplossing voor het scope issue HSB/NBSB.

Sinds dat overleg heeft Kiesraad uit oogpunt van partnership voorstellen gedaan om tot een pakketoplossing te komen (waarvan een aantal zeer concrete voorstellen in december) en heeft Paragon hier vooral procedureel en veelal afwijzend op gereageerd.

Ondertussen blijkt de kwaliteit en tijdigheid onvoldoende in de tussentijdse reviewrondes die aan de Kiesraad worden voorgelegd. Afgelopen week heeft er nog een gesprek plaatsgevonden tussen de ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} directe medewerker van ^{5.1.2.e} over de situatie, waarbij nogmaals is gesproken over de achterblijvende kwaliteit en de onvoldoende tijdigheid die Paragon op heden toont. Uit dit gesprek is gekomen dat Paragon op 16 januari 2023 een concreet voorstel zal doen op de bestuurlijk gemaakte afspraak om tot een pakketoplossing te komen. Met betrekking tot het scope issue wil Paragon dit alleen als change realiseren en het in combinatie met de opleveringen.

Gelijktijdig wordt door de Kiesraad, op dit moment **ondersteund door CZW en later mogelijk de Landsadvocaat**, een gesprek gevoerd over de opties die er zijn binnen het contract met Paragon. ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} benadrukken de waarde van juridische verslaglegging en bieden aan om mee te lezen op de stukken. ^{5.1.2.e} stelt voor het onderwerp te agenderen voor de vergadering van Commissie Uitvoering. **Hiervoor zal op zeer korte termijn een extra commissie vergadering worden ingelast in samenwerking met projectleider** ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} **om te werken aan een schriftelijke rapportage**. Deze rapportage zal input vormen voor een plenaire bespreking in de vergadering van 30 januari 2023 om het onderwerp ook binnen de Kiesraadvergaderingen bestuurlijk te formaliseren.

5.2.1

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Datum
16 januari 2023

Blad
5 van 4

BR

5.1.2.e

Notitie**Onderwerp**

Situatie Paragon nav Kiesraadvergadering 16 januari 2023

Datum

20 januari 2023

Ons kenmerk**Onderdeel**

Kiesraad

Inlichtingen

5.1.2.e

Blad

1 van 3

Aan

Leden commissie U en voorzitter Kiesraad

Van

5.1.2.e

Inleiding

Volgend op de Kiesraadvergadering van 16 januari jl waarin is afgesproken dat we een extra commissievergadering houden om de huidige situatie met betrekking tot contractpartij Paragon en de realisatie van hun opdracht met elkaar te bespreken, schets ik in deze notitie de stand van zaken. De inhoud van de notitie bespreken we graag met de commissie U op 26 januari aanstaande.

Overeenkomst met Paragon

Met Paragon is in mei 2022 – onder begeleiding van de HIS (nu: RIS) – contractueel overeengekomen dat zij de software voor DHV op 1 maart 2023 opleveren. Bij het contract dat met Paragon is overeengekomen is een optiedossier opgenomen. Dit optiedossier heeft Paragon in juni 2022 gelicht met het verzoek de oplevering niet in zijn geheel op 1 maart 2023 te realiseren, maar in drie oplevermomenten te weten april, juni, september 2023. De Kiesraad heeft hiermee ingestemd in juni 2022.

Realisatie: kwaliteit en tijdigheid onder grote druk

Paragon is sinds mei bezig met de realisatie van het contract. In praktijk blijkt dat het Paragon nog niet lukt om tot gewenste kwaliteit en tijdigheid te komen in tussenproducten. Dit blijkt uit de reviews van de Kiesraad en uit Paragon's eigen oordeel en reflectie daarover.

Bestuurlijke escalatie

Eind november 2022 heeft – met het achterblijven van kwaliteit en tijdigheid als directe aanleiding – een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen Paragon (5.1.2.e 5.1.2.e Paragon Group en 5.1.2.e , CEO Paragon Benelux) en Kiesraad (voorzitter en 5.1.2.e). In dat gesprek is de conclusie geweest

dat de kwaliteit en tijdigheid van de (tussentijdse) opleveringen van Paragon moet verbeteren en dat er een scope-issue is op te lossen voor de bouw van HSB/NBSB.

Uitkomst van dat gesprek is geweest dat dit in een pakketoplossing tot uitdrukking moet komen. Deze pakketoplossing moet bestaan uit drie samenhangende elementen:

1. Iteratief samenwerken
2. (Aanpassing in) inhoud van opleveringen (met behoud van de oplevermomenten)
3. Oplossing voor scope issue HSB/NBSB¹

Na eerste overleggen en voorstellen op projectniveau door de Kiesraad en in het licht van de voortschrijdende tijd heeft ^{5.1.2.e} op 12 december jl. in een mailbericht aan ^{5.1.2.e} de zorg geuit over de voortschrijdende tijd en het feit dat een integrale inhoudelijke reactie/voorstel van Paragon uitbleef. In de reactie op dit bericht gaat ^{5.1.2.e} in op de op projectniveau voorgestelde aanpassing van de inhoud van de opleveringen (constructieve grondhouding). Op een voorstel voor iteratief werken wordt procedureel gereageerd. Met oog op het scope issue HSB/NBSB wordt (bij herhaling) door Paragon aangegeven dat HSB/NBSB geen onderdeel uitmaakt van de scope en dit derhalve als een RFC ziet.

Om toch tempo te houden in de totstandkoming van een pakketoplossing heeft de ^{5.1.2.e} op 15 december jl. na afstemming met de voorzitter op de drie punten een voorstel gedaan. Hierop heeft veelvuldige interactie plaatsgevonden met Paragon, waarbij de Kiesraad (^{5.1.2.e} in afstemming met de voorzitter) nog een aantal nadere voorstellen heeft gedaan om tot een oplossing te komen. In deze periode bleek steeds dat Paragon afwijzend en procesmatig reageerde, niet zelf met voorstellen kwam voor een pakketoplossing en alleen aanstuurde op deeloplossingen die de haalbaarheid van opleveringen voor Paragon gunstiger maakten en risico's zouden beperken (of zouden worden verlegd naar de Kiesraad). Uiteindelijk heeft een escalatiegesprek op 10 januari jl. tussen de ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} (nieuw contactpersoon bij langdurige afwezigheid ^{5.1.2.e}) ertoe geleid dat Paragon op 16 januari jl. een inhoudelijk voorstel heeft gedaan om verder te komen. Dat voorstel is bijgevoegd bij deze notitie. Het lijkt perspectief te bieden om goed verder te kunnen komen. Daarbij ziet het projectteam aan Kiesraadzijde wel een aantal noodzakelijke concretisering, aanpassingen en aanvullingen om daadwerkelijk tot een oplossing te kunnen komen. Deze kunnen worden meegenomen in de reactie op het voorstel aan Paragon, nadat de Commissie U en de Kiesraad is geconsulteerd.

Belangrijke momenten komende periode

Er zijn twee belangrijke momenten die we graag betrekken bij de te maken afwegingen:

1. 16 februari 2023 aanstaande vindt een demo plaats van ontwikkelde software van een aantal modules. Dit geeft het team van de Kiesraad beeld over de kwaliteit en voortgang en over de realistische haalbaarheid van Paragon's voorstel (bijlage)
2. In maart 2023 volgt een vervolgfactuur van Paragon van EUR ^{5.1.2.b} conform het contractueel overeengekomen betalingsschema.

¹ Standpunt Paragon: HSB en NBSB is niet in scope van de aanbesteding. Standpunt Kiesraad: HSB en NBSB zijn wel in scope van de aanbesteding.

Voorstel reactie Kiesraad

Als reactie op het voorstel stellen we de Kiesraad voor om het volgende standpunt in te nemen:

1. Uit reactie Paragon blijkt dat wordt onderkend dat de afspraak is te komen tot een pakketoplossing. Dat betekent dan ook dat het voorstel van Paragon niet drie afzonderlijke voorstellen (kunnen) zijn, maar ze als een geheel worden gewogen
2. De Kiesraad is blij te concluderen dat Paragon het vertrouwen uitspreekt om meer iteratief samen te werken. Dat gaat naar het beeld van de Kiesraad bijdragen aan de kwaliteit en tijdigheid van de op te leveren software en aan een verbeterde samenwerking.
3. De Kiesraad stelt het op prijs dat Paragon duidelijkheid geeft over de opleveringen en in het licht van de pakketoplossing kiest voor een oplevering van de vier modules PG, KS, U, FB (en in de tweede oplevering dan zes integrale verkiezingstypen inclusief HSB en NBSB, en in de derde oplevering de resterende drie integrale verkiezingstypen). Deze optie is eerder op projectniveau ook als suggestie aan Paragon gedaan. De Kiesraad geeft Paragon hiermee wel extra ruimte in de realisatie. Daar moet indachtig het bestuurlijke overleg (pakketoplossing) wel iets tegenover staan.
4. Met betrekking tot HSB/NBSB:
  - a. NBSB zit in de aanbesteding en in de opdracht. Dat is eerder ook vastgesteld door ^{5.1.2.e} Voor de Kiesraad is een scope-discussie hierop niet aan de orde.
  - b. HSB: de Kiesraad begrijpt dat hierover een discussie bestaat. Kiesraad constateert dat ook Paragon ziet dat HSB moet worden gebouwd en stelt voor door te gaan met het proces: een of indien nodig meerdere workshops, met als uitkomst een ontwerp op basis waarvan een commercieel aanbod wordt gedaan. De Kiesraad is akkoord dat de financiële discussie hierover even wordt uitgesteld. Maar het gesprek over het commercieel aanbod moet mede worden betrokken in het licht van de handreiking die de Kiesraad met de opleveringen doet.² Zie ook punt 2.
5. Als alternatief voor de bovenstaande punten 1 tot en met 4 ziet de Kiesraad dat zij terug moet gaan naar de gemaakte afspraken over gefaseerde oplevering van juni 2022 en Paragon moet houden aan de drie opleveringen zoals overeengekomen, waarbij de Kiesraad de ontwikkeling en bouw van HSB zal/kan betalen. Indien dit alles dan niet tijdig wordt gerealiseerd zal de Kiesraad zich moeten beraden op juridische stappen. Met het oog hierop wordt door de leveranciersmanager aan Kiesraadzijde, samen met andere teamleden en CZW/BZK een aantal scenario's uitgewerkt.

---

² Mocht het uiteindelijk tot betaling komen van kosten voor de bouw van HSB, dan kan Kiesraad dit nog afhankelijk maken van de tijdige realisatie van de totale oplevering van de software (september 2023) en pas bij volledige oplevering tot betaling overgaan.

Verslag

Onderwerp

Verslag Kiesraadvergadering 30 januari 2023

KIESRAAD

Datum

30 januari 2023

Blad

1 van 6

Bezoekadres

Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Notulist

5.1.2.e

Locatie

Kees Bormanzaal, Webex

Deelnemers

Dhr. W.J. Kuijken (voorzitter); 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e (digitaal), 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e

Afwezig

5.1.2.e

1. Opening en vaststelling agenda

2. Mededelingen

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

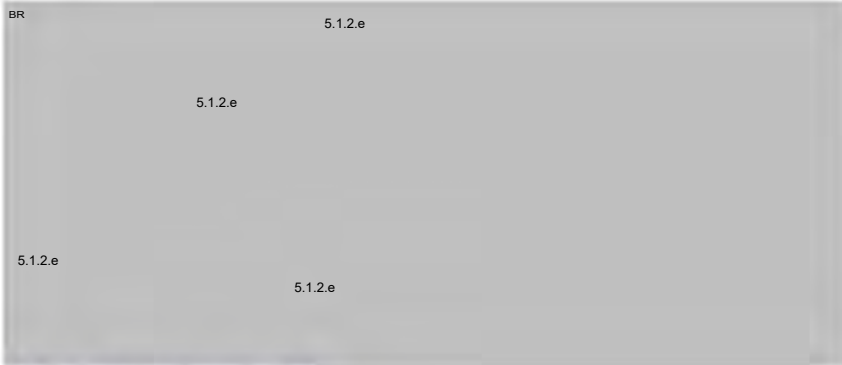
5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

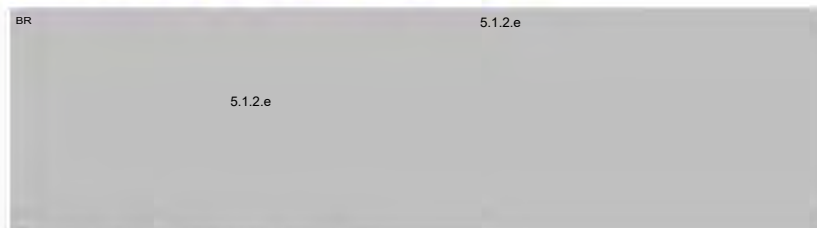

3. Verslag en actiepuntenlijst

Het verslag wordt vastgesteld.

De besluitenlijst is ter kennisneming aangenomen.

4. Advies, Kennis en Onderzoek

5.016 Stand van zaken realisatie DHV

In navolging van de Kiesraadvergadering op 16 januari jl. heeft er een extra vergadering van Commissie Uitvoering plaatsgevonden op 26 januari jl. om de situatie met betrekking tot contractpartij Paragon en de realisatie van hun opdracht te bespreken. De uitkomsten van deze commissievergadering is per notitie gedeeld met de overige leden van de Kiesraad, samen met het voorstel van Paragon van 16 januari 2023 en het gegeven advies aan de commissie Uitvoering van 26 januari jl.

Vanuit de projectgroep licht 5.1.2.e toe dat Paragon op geen enkel moment nog heeft voldaan aan tijdige, kwalitatieve oplevering van afgesproken producten. Door het continu verschuiven van demo's, het niet halen van deadlines

en continue onvolledige en kwalitatief onvoldoende leveringen van te reviewen documenten is het vertrouwen van de projectgroep verdwenen. Paragon heeft eerder bevestigd zich te herkennen in het beeld dat de tot nu toe gerealiseerde kwaliteit, volledigheid en tijdigheid onvoldoende is. Dit is ook vastgelegd in verslagen van de stuurgroep DHV.

5.1.2.e licht toe dat er na contractondertekening in mei 2022, in juni 2023 door Paragon is gekozen voor het lichten van het optiedossier, waarmee een gefaseerde oplevering (3 fasen) mogelijk werd. Ook heeft Paragon in juni 2023 verzocht de analyse- en specificatiefase te verlengen van 10 weken naar 16 weken. De Kiesraad heeft hierop akkoord gegeven. Vervolgens is de samenwerking verder gegaan. Omdat er voortdurende signalen kwamen over het achterblijven van kwaliteit, volledigheid en tijdigheid heeft in november 2022 een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen voorzitter van de Kiesraad, de 5.1.2.e van de Kiesraad en 5.1.2.e (5.1.2.e Paragon Group) en 5.1.2.e (CEO Paragon Benelux). Daar is afgesproken te komen tot een pakketoplossing waarin een andere manier van samenwerken tot versnelling in oplevering en verbetering in kwaliteit zou moeten leiden, er een andere invulling van de drie oplevermomenten kon worden verkend en een scope-issuë van HSB in een pakket zouden worden opgenomen. Hierna heeft Kiesraad twee keer een voorstel gedaan voor de invulling van deze pakketoplossing. Deze zijn niet omarmd door Paragon. Ook heeft 5.1.2.e Kiesraad een voorstel gedaan voor een alternatieve invulling van de drie opleveringen. Op 16 januari jl. heeft Paragon uiteindelijk een voorstel gedaan voor een pakketoplossing, met opleveringen voorgesteld conform het voorstel van de 5.1.2.e van de Kiesraad uit december 2022. Dit is een week later nader door Paragon nader onderbouwd. Hieruit bleek dat Paragon – waar het gaat om de eerste oplevering – het voorstel van 5 december 2022 volgt, maar een aangepaste, verder gedownsizeerde variant. Dit is voor de Kiesraad niet acceptabel. Daarnaast blijkt uit stuurgroepvergaderingen dat Paragon niet alleen de op 16 januari voorgestelde oplevering kan realiseren, maar ook dat Paragon oplevering conform optiedossier niet meer kan realiseren. Gezien het voorgaande is de Commissie Uitvoering van mening dat het vertrouwen ontbreekt om met Paragon tot succesvolle realisatie van de software te komen met dit contract.

Commented [no1]: Tikfout moet 2022 zijn

Commented [no2]: Tikfout moet 2022 zijn

5.1.2.e benadrukt het belang van het vastleggen van feiten in een feiterelaas om een objectieve weergave te kunnen schetsen over de samenwerking en voor het in kaart brengen van toekomstscenario's.

5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i

Alles overwegende komt de Kiesraad tot de volgende richting:

- Het volledige dossier via CZW met de landsadvocaat wordt gedeeld.
- De landsadvocaat zal om integraal advies worden gevraagd op de volgende punten:
  - o Wat zijn de mogelijkheden om de huidige contractueel overeengekomen voorschotbetaling van maart 2023 op te schorten

5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i

- Het projectteam aan Kiesraadzijde: werkt in de tussentijd wel door met de leverancier conform lopende afspraken, doet voorbereidingen om bij een contractbeëindiging de nodige werkzaamheden te kunnen verrichten, stelt een eerste verkenning op van toekomstige opties tot het ontwikkelen van een digitaal hulpmiddel, bereidt in samenwerking met de collega's van communicatie communicatie richting stakeholders voor en betreft/informeert in alle stappen BZK/DenB goed. De Kiesraad realiseert zich dat dit een grote inspanning van het projectteam vraagt.
- Aan BZK zal worden voorgelegd wat de mogelijkheden zijn om op een later moment de onderdelen in de regelgeving over een centrale voorziening in werking te laten treden.
- Ondertussen is de lijn in de samenwerking met Paragon: de Kiesraad heeft het nog in beraad; ondertussen werken we gewoon door aan de huidige afspraak die staat en dat is realisatie van het optiedossier

BR

Verslag

Onderwerp

Verslag Kiesraadvergadering 13 februari 2023

KIESRAAD

Datum

13 februari 2023

Blad

1 van 4

Bezoekadres

Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Notulist

5.1.2.e

Locatie

Kees Bormanzaal, Webex

Deelnemers

Dhr. W.J. Kuijken (voorzitter);

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

(digitaal),

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

en

5.1.2.e

1. Opening en vaststelling agenda

2. Mededelingen

BR

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR
5.1.2.e

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Het verslag wordt, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen, vastgesteld.

De besluitenlijst is ter kennisneming aangenomen.

BR

BR

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR
5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR
5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

7. Stand van zaken DHV

5.1.2.e meldt dat er de afgelopen week vele procedurele stappen in gang zijn gezet omtrent het dossier DHV. Op 8 februari j.l. heeft er een breder gesprek plaatsgevonden tussen CDI Office, CIO Office, CZW, D&B, RIS, Kiesraad. In dit gezelschap zijn een aantal scenario's verkend: het voortzetten van de samenwerking, het stoppen van de samenwerking en aanbesteden van een nieuw hulpmiddel en het stoppen van de samenwerking en inbesteden van een nieuw hulpmiddel. In subgroepen wordt gewerkt aan verdere verkenning van de verschillende scenario's uit, o.a. op basis van ervaringen en voorbeelden uit de praktijk waarin heronderhandeling mogelijk bleek met een leverancier. Inmiddels is ook een overleg ingepland met het ministerie over de inwerkintreding van de centrale voorzieningen. 5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i

5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i

5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i Hierbij zal rekening worden gehouden met de belangrijke data die volgen: 1 maart 2023 (mogelijk moment verzoek tot nieuwe voorschotbetaling), 11 april 2023 (eerste deadline oplevering volgens optiedossier).

5.2.1
5.1.2.e
5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Verslag

Onderwerp

Concept-verslag Kiesraadvergadering 27 maart 2023

KIESRAAD

Datum

15 november 2023

Blad

1 van 3

Bezoekadres

Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Notulist

5.1.2.e

Locatie

Kees Bormanzaal, Webex

Deelnemers

Dhr. W.J. Kuijken (voorzitter); 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e (agendapunt 7.043), 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e (agendapunt 4.041), 5.1.2.e (agendapunt 4.041), 5.1.2.e

5.1.2.e (agendapunt 7.043), 5.1.2.e (agendapunt 7.043)

Afwezig: 5.1.2.e

1. Opening en vaststelling agenda

2. Mededelingen

3. Verslag, actie- en besluitenlijst

Het verslag wordt vastgesteld.

BR

5.1.2.e

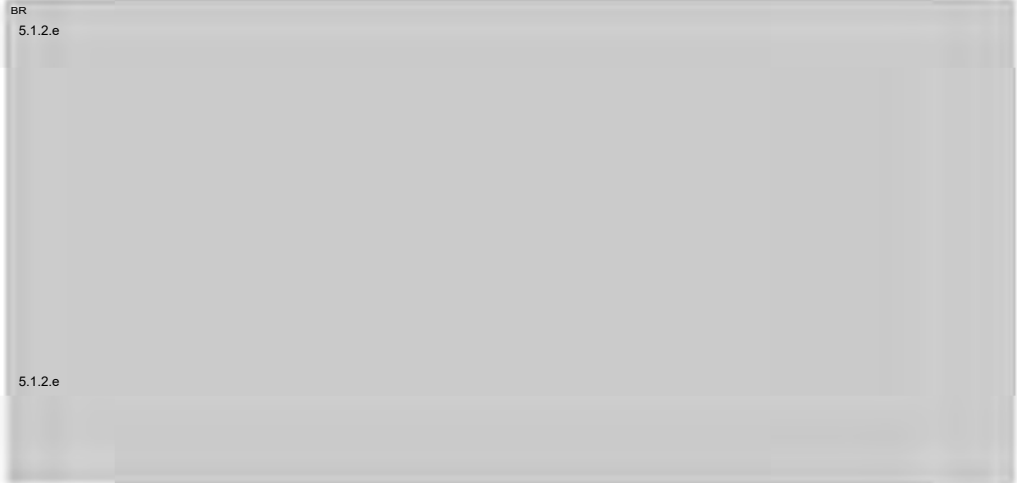
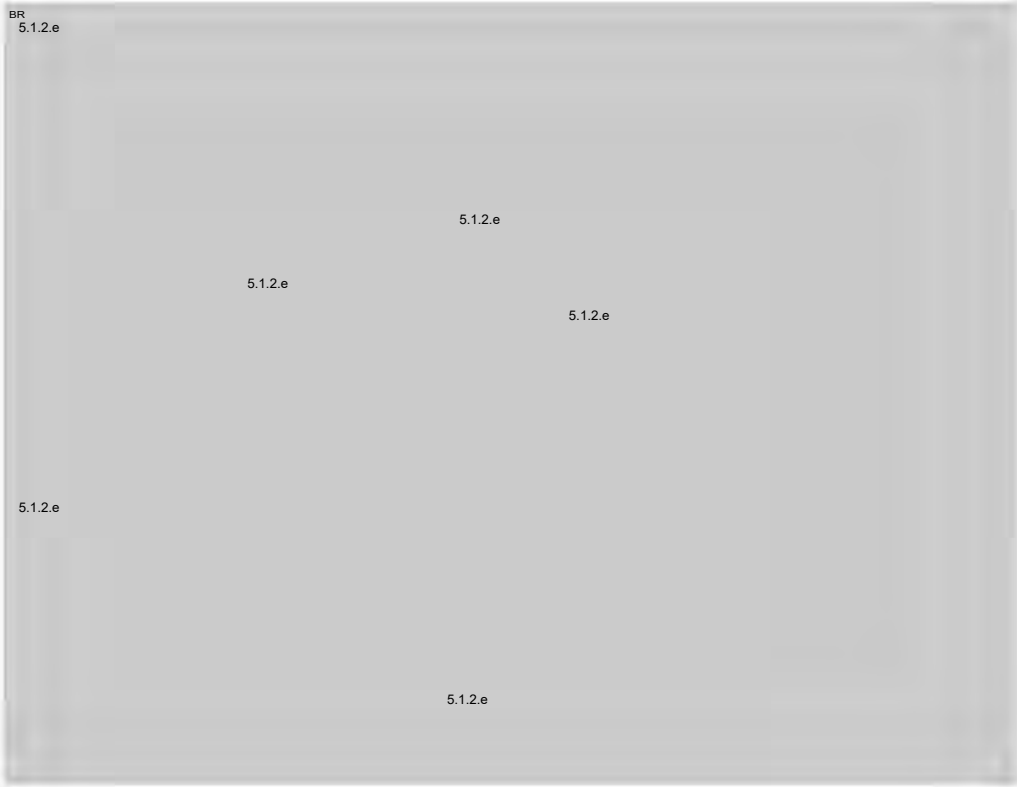
BR
5.1.2.e

5.1.2.e

BR
5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR
5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e

7.043 Stand van zaken DHV

Ten aanzien van het agendapunt stand van zaken DHV levert 5.1.2.e schriftelijke input, waarbij hij zijn instemming uitspreekt voor het extern laten toetsen van de reviewwerkzaamheden van het projectteam Kiesraad op de conceptspecificatiedocumenten die door Paragon gedurende het traject zijn opgesteld. 5.2.1

5.2.1 5.1.2.e

7.1 Brieven Kiesraad en Paragon 5.2.1, i.c.m. 5.1.2.i

5.2.1, i.c.m. 5.1.2.i
5.1.2.e

5.2.1, i.c.m. 5.1.2.i
5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e

- 5.1.2.e vat samen onder welke voorwaarden de Kiesraad eventueel zou kunnen instemmen met een eerste oplevering door Paragon op 26 mei a.s.:
- o Binnen 14 dagen na dagtekening brief een sluitende planning wordt opgeleverd tot een totaaloplevering van de DHV software per 21 september 2023 (noot: 5.1.2.e Kiesraad ziet niet hoe Paragon dit nog voor elkaar kan krijgen)
  - o Als er na vaststelling van FSD nog aanvullingen nodig zijn, dan worden deze gedaan, zonder dat dit een RFC wordt
  - o Eventuele extra kosten die hieruit voortkomen aan Kiesraadzijde (denk aan extra inzet capaciteit) bij oplevering worden verrekend
  - o Pas na eerste oplevering en akkoord van deze oplevering een vervolgbetaling wordt gedaan en/of na totaaloplevering en akkoord op de totaaloplevering wordt de volgende en laatste betaling gedaan
  - o HSB en NBSB volledig in scope zijn, ook financieel
  - o Er iteratief wordt samengewerkt conform voorstel Kiesraad 14 december jl. Dit wordt binnen 14 dagen na dagtekening ingevoerd. Nederlands is de voertaal in het iteratief samenwerken
  - o De noodzakelijke goedkeuring van specificaties door Paragon niet wordt gebruikt als argument om tot een nieuwe latere opleverdatum te komen, niet voor een eerste oplevering, en niet voor een tweede en derde oplevering
    - Hiertoe zal de Kiesraad een externe toets laten uitvoeren
  - o Indien uit de externe toets blijkt dat Kiesraad terecht nog niet tot accorderen van de specificaties is overgegaan zal Kiesraad de overeenkomst ontbinden

5.1.2.e licht toe dat een externe toets op de reviewwerkzaamheden van het projectteam van de Kiesraad op de concept-specificatiedocumenten die door Paragon gedurende het traject zijn opgesteld de voorliggende zaak mogelijk zou kunnen versterken. 5.1.2.e vult aan dat er twee mogelijkheden zijn voor deze beoordeling; zelfstandig of in samenspraak met Paragon. 5.1.2.e deelt dat hij graag in de brief aangeeft dat er externe validatie zal worden gevraagd en ook graag de onderzoeksvragen deelt. 5.1.2.e vraagt zich af in hoeverre transparantie gepast is in deze fase.

5.1.2.e 5.2.1
5.2.1 Dit wordt beaamd door 5.1.2.e
5.1.2.e vult aan dat de notitie over het eigen handelen veel lessen bevat voor het vervolg. 5.1.2.e vult aan dat het stuk reflectief is en ook ongemak toont vanuit de Kiesraadzijde over de gemaakte afspraken: iteratief, in partnerschap en het daardoor moeilijk is om te sturen. 5.1.2.e stelt dat een goede band essentieel is voor het werken in partnerschap. Dat is onvoldoende gebleken uit de houding waarin Paragon zich opstelt. Ter illustratie worden de extra kosten voor het vermeende scope-issue HSB/NBSB genoemd.

5.1.2.e stelt dat Paragon in de brief aangeeft op 26 mei a.s. te kunnen leveren, maar in praktijk nog geen datum heeft kunnen vastleggen voor het inplannen van een demo. Bovendien wijst 5.1.2.e erop dat Paragon 26 mei a.s. iet conform optiedossier zal leveren maar een beperktere scope zal opleveren die overeen zou moeten komen met een voorstel dat Paragon 24 januari jl. is gedaan en waarmee de Kiesraad niet heeft ingestemd.

5.2.1.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.2.1.e

5.1.2.e

5.2.1

De inzet zal in beide gevallen ontbinding en opzegging zijn. Samenvattend stelt dhr. Kuijken dat het beantwoorden van de brief van Paragon wel nodig is, maar dat de Kiesraad voornemens is de gecommuniceerde fatale datum van 11 april a.s. te handhaven. Wel kan het bureau al de eerder genoemde externe toets laten uitvoeren. Voor de Kiesraadvergadering van a.s. maandag 3 april wordt een reactie op de brief van Paragon van 20 maart jl. alsook besluitvorming omtrent ontbinding en opzegging van de overeenkomst voorbereid.

7.2 Voorgestelde scenario's 5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i

De huidige stand van zaken in het DHV-traject is aanleiding voor de Kiesraad om na te denken over eventuele scenario's waarbij in een nieuw traject tot ontwikkeling van nieuwe verkiezingssoftware wordt gekomen. Hiertoe is op 27 februari jl. in de Kiesraad – 5.2.1. i.c.m. 5.1.2.i – afgesproken dat er een eerste verkenning wordt uitgewerkt van drie opties:

- (A) Interimoplossing: continuering dienstverlening en doorontwikkeling OSV2020 na 13 juli 2025
- (B) Europees aanbesteden (openbaar) - Ontwikkeling van een nieuw DHV
- (C) Ontwikkeling van een nieuwe verkiezingssoftware door dit (gedeeltelijk zelf) modulair te ontwikkelen.

De opties zijn onder te brengen in twee routes. De Interim oplossing maakt - gezien de benodigde doorlooptijd voor ontwikkeling van nieuwe verkiezingssoftware - logischerwijs onderdeel uit van beide routes.

Route 1: (A) Interim oplossing - continuering OSV2020 en (B) Aanbesteding nieuw DHV

Route 2: (A) Interim oplossing - continuering OSV2020 en (C) Modulair ontwikkelen nieuwe verkiezingssoftware

5.2.1

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.2.1

Dhr. Kuyken vat samen dat de voorstellen in huidige vorm verder kunnen worden uitgewerkt, waarbij het algemene gevoel van de Kiesraad is om de route tot modulair ontwikkelen nader te verkennen. In overleg met 5.1.2.e zal de communicatie op het DHV dossier worden voorbereid. Dit is ook belangrijk met het oog op mogelijke reacties uit het veld. 5.1.2.e vult aan dat het gaat om benadrukking van doorontwikkeling; dit kan eventueel onder andere naam dan OSV.

BR

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

KIESRAAD

Verslag

Onderwerp

Concept-verslag Kiesraadvergadering 24 april 2023

KIESRAAD

Datum

24 april 2023

Blad

1 van 7

Bezoekadres

Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Notulist

5.1.2.e

Locatie

Kees Bormanzaal, Webex

Deelnemers

Dhr. W.J. Kuijken (voorzitter); 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e (agendapunt 4.1, 6 en CBS); 5.1.2.e

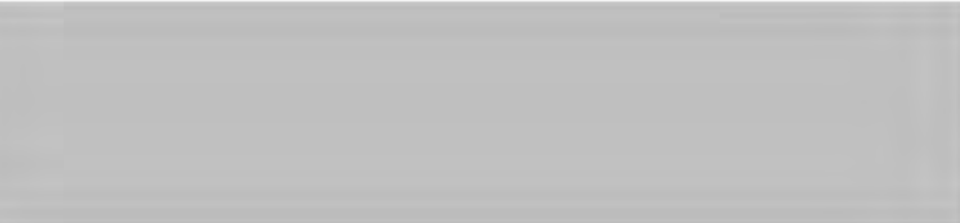
(agendapunten 4.1, 4.2 en CBS), 5.1.2.e ; 5.1.2.e (agendapunten 4.1, 4.2 en CBS)

Afwezig: 5.1.2.e

1. Opening en vaststelling agenda

BR

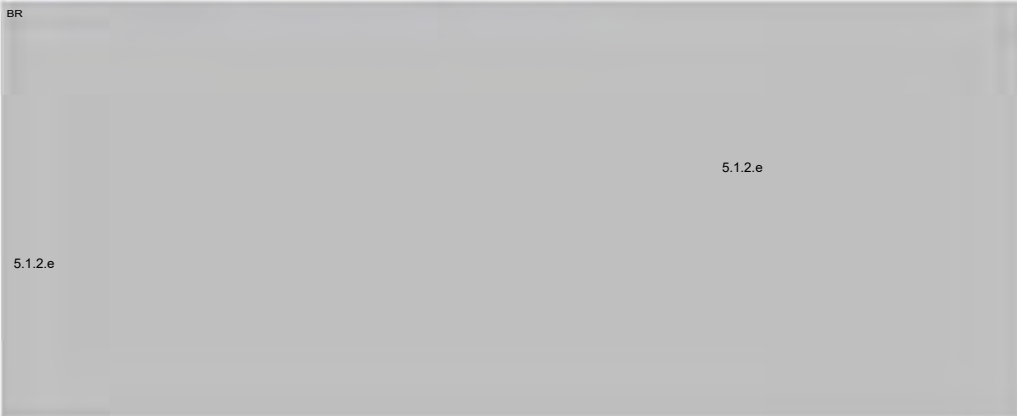

3. Verslag, actie- en besluitenlijst

De verslagen zijn vastgesteld. Complimenten aan 5.1.2.e omdat de verslagen netjes zijn verwoord.

De besluitenlijst is ter kennisgeving aangenomen.

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

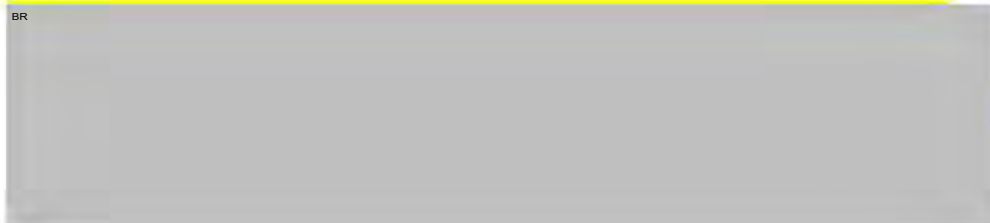
5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

6. Stand van zaken DHV

5.1.2.e geeft aan dat er nog geen reactie is gekomen van Paragon op het besluit van de Kiesraad om de overeenkomst met Paragon te ontbinden.

Er zijn drie nu sporen die de komende periode spelen: 1. Afwikkeling van de ontbinding van de overeenkomst: contact met Paragon 5.1.2.i

5.1.2.i 2. Starten met Europees aanbestedingstraject voor de continuering van OSV2020. 3. Stapsgewijs ontwikkelen van nieuwe verkiezingssoftware, waarvoor ook naar een nieuwe afkorting of naam wordt gezocht.

De komende weken worden deze drie sporen in gang gezet.

Daarnaast is de financiering een belangrijk onderwerp. De kern is dat de middelen die beschikbaar zijn voor DHV, ook het financiële kader zijn voor het ontwikkelen van een nieuw middel. Dhr. Kuijken vraagt hoelang OSV2020 nog in de begroting van de Kiesraad zit. 5.1.2.e geeft aan dat dit nu tot juli 2025 is en dat het naar schatting in ieder geval tot 2027 moet worden verlengd. Er zal een continueringcontract moeten worden afgesproken, waarbij genoeg ruimte moet zijn voor ontwikkeling van de nieuwe verkiezingssoftware. Het financiële kader is de toegezegde middenstroom voor de komende (nog) 19 jaar. 5.2.1

5.2.1

5.2.1

5.2.1 5.1.2.e bevestigt dat dit het uitgangspunt is voor gesprekken met BZK en Financiën.

5.1.2.e concludeert dat het proces goed is verlopen. Complimenten aan het team van I&I en aan 5.1.2.e en 5.1.2.e

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

5.1.2.e 5.1.2.e

BR

5.1.2.e

BR 5.1.2.e

5.1.2.e

BR

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

KIESRAAD

Verslag

Onderwerp

Concept-verslag Kiesraadvergadering 15 mei 2023

KIESRAAD

Datum

15 mei 2023

Blad

1 van 4

Bezoekadres

Zurichtoren, 14 etage
Muzenstraat 85
2511 WB Den Haag

Postadres

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Notulist

5.1.2.e

Locatie

Kees Bormanzaal, Webex

Deelnemers

Dhr. W.J. Kuijken (voorzitter); 5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e ; 5.1.2.e ; 5.1.2.e

5.1.2.e); 5.1.2.e ; 5.1.2.e (agendapunt 4.060), 5.1.2.e

5.1.2.e (agendapunt 4.060), 5.1.2.e 5.1.2.e (agendapunt 4.060)

Afwezig: 5.1.2.e

1. Opening en vaststelling agenda

BR

5.1.2.e

5.1.2.e

BR

5.1.2.e

BR
5.1.2.e
5.1.2.e

3.059 Verslag, actie- en besluitenlijst

BR
5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e

Met inachtneming van de gemaakte opmerkingen wordt het verslag van 24 april vastgesteld.

5.062 Stand van Zaken DHV

5.1.2.e deelt mee dat de Kiesraad het advies van de Landsadvocaat heeft ontvangen om het gesprek met Paragon aan te gaan. Het voeren van het gesprek geeft de bereidheid weer van de Kiesraad om mee te werken. Dit is ook belangrijk voor het proces. Dit gesprek zal worden gevoerd na 31 mei, wanneer de inhoudelijke reactie van Paragon is ontvangen en grondig is geanalyseerd.

5.1.2.e vraagt of er signalen zijn ontvangen over de impact van het communicatiebericht van de Kiesraad. 5.1.2.e zegt dat er in de media weinig aandacht is geweest voor het bericht van de Kiesraad. Van Paragon is (nog) geen inzicht ontvangen over de impact van het communicatiebericht. 5.1.2.e vult aan dat het persbericht over de aangegane samenwerking met de Kiesraad van de Paragon website lijkt te zijn verwijderd.

BR
5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e

BR
5.1.2.e

BR 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

BR 5.1.2.e

5.1.2.e

BR 5.1.2.e

5.1.2.e

grommoores.

